

JOHANNES

F.W. Grant

JOHANNES

De numerieke structuur van de Schrift

Johannes

De numerieke structuur van de Schrift

Auteur: F.W. Grant
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Eerste editie: 2025
Copyright: OudeSporen online uitgeverij
Engelse versie: STEM Publishing / BrethrenArchive.org

Inhoud

Inleiding.	9
Reikwijdte en verdeling van Johannes	9
Zoals in de twee voorgaande evangeliën zijn er drie hoofddelingen:	10
Opmerking	10
Afdeling 1. (Johannes 1 - 2:22)	11
Onderverdeling 1. (Johannes 1:1-18)	12
Onderverdeling 2. (Johannes 1:19-34).	27
Onderverdeling 3. (Johannes 1:35-42).	33
Onderverdeling 4. (Johannes 1:43-51).	38
Onderverdeling 5. (Johannes 2:1-12)	40
Onderverdeling 6. (Johannes 2:13-22).	46
Afdeling 2. (Johannes 2:23 - 17)	49
Onderverdeling 1. (Johannes 2:23 - 4).	50
Sectie 1. (Johannes 2:23 - 3:21)	51
Sectie 2. (Johannes 3:22-36)	68
Sectie 3. (Johannes 4:1-42)	71
Sectie 4. (Johannes 4:43-54)	85
Onderverdeling 2. (Johannes 5 - 8:1)	87
Sectie 1. (Johannes 5).	87

Sectie 2. (Johannes 6)	105
Sectie 3. (Johannes 7 - 8:1)	121
Onderverdeling 3. (Johannes 8:2 - 12).	132
Sectie 1. (Johannes 8:2-59)	134
Sectie 2. (Johannes 9, 10).	148
Sectie 3. (Johannes 11, 12).	170
Onderverdeling 4. (Johannes 12 - 17)	194
Sectie 1. (Johannes 13:1-17)	196
Sectie 2. (Johannes 13:18-38)	207
Sectie 3. (Johannes 14).	213
Sectie 4. (Johannes 15:1-16)	233
Sectie 5. (Johannes 15:17 - 16:27)	244
Sectie 6. (Johannes 16:28-33)	251
Sectie 7. (Johannes 17).	252
Afdeling 3. (Johannes 18 - 21)	264
Onderverdeling 1. (Johannes 18 - 19:16)	264
Sectie 1. (Johannes 18:1-11)	265
Sectie 2. (Johannes 18:12-27)	266
Sectie 3. (Johannes 18:28 - 19:16)	268
Onderverdeling 2. (Johannes 19:16-42)	274
Sectie 1. (Johannes 19:16-30)	275
Sectie 2. (Johannes 19:31-42)	280
Onderverdeling 3. (Johannes 20 - 21)	282
Sectie 1. (Johannes 20:1-10)	283
Sectie 2. (Johannes 20:11-18)	284

Sectie 3. (Johannes 20:19-23)	287
Sectie 4. (Johannes 20:24-31)	295
Sectie 5. (Johannes 21:1-14)	296
Sectie 6. (Johannes 21:15-19)	299
Sectie 7. (Johannes 21:20-25)	306
Bijlagen	309
Bron	309
Volgorde en indeling van de Bijbelboeken	327
Betekenis van de cijfers	328

Inleiding

Reikwijdte en verdeling van Johannes

Johannes, als laatste evangelie, is datgene wat bovenal de glorie toont van de Persoon van Christus als het Goddelijke Woord dat in het vlees zetelt, de eniggeboren Zoon van de Vader. Daarin, en in passend verband daarmee, wordt het goddelijk werk in de mens in zijn volle werkelijkheid gezien. De resultaten van de vorige Evangeliën worden naar voren gebracht, en zoals Christus daarin beproefd heeft, heeft het Kruis aangetoond dat de wereld in vijandschap is met God. De mens is slechts vlees, en moet opnieuw geboren worden om het Koninkrijk van God te zien. Hij is dood naar God, en Christus is hier het Eeuwige Leven, het Licht van de mensen; en deelt het leven mee, opdat zij de openbaring mogen ontvangen. Het eeuwige leven is dus de centrale waarheid van het boek, en in verband daarmee wordt de Geest van God gezien als overbrenger en vervolmaker ervan. De hele Drie-enige Godheid wordt dus getoond in de activiteit van goddelijke genade tegenover de mensen. Zo is Johannes ook noodzakelijkerwijs en bij uitstek de apostel van de liefde; want God in de activiteit van zijn natuur is Liefde.

Het aspect van het verzoeningswerk van de Heer is dat van het brandoffer; de zoete geur van volmaakte gehoorzaamheid onder de

volle druk van de beproeving; het vuur van het offer brengt niets anders voort dan dit.

De ontwikkeling van deze waarheden in het Evangelie is zodanig dat er weinig introductie nodig is; Johannes is zoveel meer leerstellig dan historisch, voor het grootste deel een verzameling van verhandelingen, waarbij het onderwerp van elk sterk gemarkeerd is, en de verdeling zeer duidelijk en eenvoudig is.

Zoals in de twee voorgaande evangeliën zijn er drie hoofdindelingen:

1. Johannes 1 - 2:22 - Het eeuwige leven in Christus zijn Bron, de Eniggeborene van de Vader, vol van genade en waarheid.
2. Johannes 2:23 - 17 - Het eeuwige leven als meegedeeld en afhankelijk.
3. Johannes 18 - 21 - Het vervolmaakte offer, en het Leven in de Opgestane.

Opmerking

Afdeling 1. (Johannes 1 - 2:22)

Het eeuwige leven in Christus, zijn Bron, de Eniggeborene van de Vader, vol van genade en waarheid.

De eerste afdeling geeft ons eeuwig leven in de Persoon van het vleesgeworden Woord; voert ons terug naar de eeuwigheid om Zijn heerlijkheid te aanschouwen voordat enig schepsel bestond, en toont ons in Hem de Schepper van alles. Ten opzichte van de Vader openbaart Hij in de mensheid de heerlijkheid van de eeuwige, eniggeboren Zoon; en in Hem wordt God, verborgen onder de wet, volledig geopenbaard in genade en waarheid. Maar dit impliceert ook de mededeling van het eeuwige leven aan de mensen, opdat zij, uit God geboren en de plaats van kinderen innemend, de openbaring kunnen ontvangen.

Het geloof spreekt zijn stem uit in Zijn heraut Johannes, die Zijn heerlijkheid als de Eeuwige verkondigt: voor zondaars, het offer van het Lam; voor heiligen, het dopen met de Heilige Geest. En nu begint het trekken tot Hem als zodanig: eerst zien wij degenen die van Hem leren waar Hij verblijft en bij Hem blijven, - kenmerkend voor een hemels gezelschap; dan Nathanaël, die tot Hem komt als Degene van wie Mozes en de profeten schreven, bezit Hem als de Zoon van God en Koning van Israël: kenmerkend voor een Israëlitische, aardse. Vervolgens zien we hoe Hij wacht op het door God vastgestelde

uur voor Israëls zegen, wanneer eenmaal hun reiniging meer is dan een holle vorm. En tenslotte wordt het kwaad dat God belemmerd heeft in Zijn huis op aarde te wonen, uitgezuiverd, zodat Hij kan terugkeren. Door alles heen is het Christus die, als de uitdrukking van de geest en de wil van God (het Woord), voor Hem handelt en Hem eindelijk voor eeuwig zijn rust geeft.

Onderverdeling 1. (Johannes 1:1-18)

Het Leven het Licht

Het Leven als het Licht van de mensen is het thema van de eerste onderverdeling; het vleesgeworden Woord zijn volledige en glorieuze weergave. De schepping als Zijn werk is ook een openbaring; maar omdat met de zonde de duisternis is ingetreden, is zij niet langer toereikend. Daarom treedt het Woord zelf binnen in de schepping die Hij gemaakt heeft, en God manifesteert zich in een nieuwe heerlijkheid onder de mensen.

Maar de mens is van nature geen zoeker naar God, die alleen ongelukkig is omdat hij Hem niet gevonden heeft. Nee, hij heeft Hem de rug toegekeerd en moet opnieuw geboren worden, en dat niet uit eigen wil, om de heerlijke openbaring te ontvangen. De mededeling van het eeuwige leven daarin is nog niet openlijk verklaard; maar zij die uit God geboren zijn, hebben nu de titel Zijn kinderen te worden.

1. Johannes begint ‘in den beginne’. Er is geen lidwoord; en de onbepaalde vorm, zoals uit het hele verband blijkt, voert ons hier

terug naar het verst verwijderde dat men zich kan voorstellen. Toen iets anders begon, was 'het Woord' - niet 'begon'. Het Woord had geen begin.

Door het feit van dit eeuwige bestaan is Hij noodzakelijkerwijs God: Alleen God is de 'Eeuwige'; maar de apostel laat ons niet toe een dergelijke gevolgtrekking te maken: 'Het Woord was bij God', zegt hij, 'en het Woord was God' - een afzonderlijke Persoon in de eenheid van de Godheid.

'Bij God' is hier letterlijk 'naar God toe'; en dit bevestigt, samen met de onderscheidenheid van Persoon, de aanhankelijkheid van aanzien en genegenheid aan Hem van dit Wezen wiens aanduiding als 'het Woord' Hem aanwijst als uitdrukking gevend aan de geest van God. En deze Persoonlijkheid en relatie zijn eveneens eeuwig: het Woord is geen ontwikkeling van God, ook al is het van vóór de schepping: want 'Hij was in den beginne bij God'.

Zo wordt ons een blik gegund in wat er komt kijken bij een meervoudigheid van Personen in de Godheid. 'God is liefde' en moeten wij ons voorstellen dat Hij vóór de schepping in een lege en volstreekte eenzaamheid verbleef, alleen, zonder uitstroom voor Zijn liefde? Geen object waarheen zij kon stromen? Zelfs nu nog zonder voldoende object dat Zichzelf waardig is? En Hij, de Vader, was Hij toen geen Vader? En hebben alleen Zijn schepselen Hem de werkelijkheid van een dergelijke titel gegeven? Neen, er was in de Godheid als zodanig, zoals deze passage reeds aantoonde, een activiteit, een ontvangst, een uitwisseling van liefde: 'het Woord was bij God', naar God toe. De eniggeboren Zoon was toen in de schoot van de

Vader. Die 'boezem van de Vader' is geen ontwikkeling, maar een heerlijke, eeuwige werkelijkheid.

Nu mogen we in het Woord de eigenlijke Schepper zien. 'Alle dingen zijn door Hem ontstaan'; en opnieuw is de apostel hier nadrukkelijk over: zelfs geen enkel ding moet worden uitgezonderd, dat ooit ontstaan is.

Wij herkennen gemakkelijk iets van de betekenis van een dergelijke uitspraak; maar zien wij in hoe ver zij ons leidt? Als het Woord, zoals duidelijk zou moeten zijn, Degene is die de gedachten van God uitspreekt, toont dit ons dan alleen dat de schepping de belichaming is van die gedachten? Dat God wilde en het Woord uitvoerde? Of bereidt het ons tenminste niet voor om te geloven dat de schepping als Zijn werk een openbaring zou zijn van Zijn karakter, Zijn gedachten en doeleinden? Dit laatste is de enige voldoende en waardige reden voor de nadruk die gelegd wordt op het feit dat het Woord de Schepper was. De handeling van het Woord was dus de spraak van God; die, als Hij spreekt, niet eenvoudigweg spreekt omdat Hij wil, maar omdat Hij iets mee te delen heeft. Waarover moet Hij spreken - Hij die zeker geen ijdel woord kan spreken? Als we op zulke gedachten kunnen vertrouwen, hoe ver zullen ze ons dan brengen?

Ver voorbij het punt waarop de zogenaamde 'natuurlijke theologie' ons achterlaat. Dan zal het een kleinigheid zijn om te ontdekken dat het, zoals elk vervaardigd artikel, laat zien dat een Wezen het gemaakt heeft, - door de tekenen van ontwerp erin dat het een Ontwerper had. Neen, wij zullen het zien als datgene wat - geschreven als een universele taal die nooit geleden heeft onder het oordeel van Babel - God gebruikt heeft om zijn gelijkenissen van goddelijke wijsheid uit

te spreken in ieder aandachtig oor. Het is waar dat het gelijkenissen zijn, en dat er zorg voor nodig is om ze te interpreteren, - dat er ijver van hart nodig is om de zorg te gebruiken; maar dat zou leiden tot de meest vruchtbare oefening van hart en geweten, als we daardoor gelovig tot God probeerden te naderen.

Hoe natuurlijk viel het onderwijs van de Heer over elk willekeurig thema in deze vorm van gelijkenissen, waardoor de wereld werd vervuld van goddelijk inzicht en hemelse troost! Hoe natuurlijk doen deze analogieën van zo verschillende sferen een beroep op de rede zelf met de kracht van het bewijs! Hoe gemakkelijk verwacht de Leraar boven alle leraren dat Zijn discipelen zulke lessen begrijpen, alsof de sleutel tot al deze symboliek in hun handen lag! 'Kent gij deze gelijkenis niet, en hoe zult gij dan alle gelijkenissen kennen?' Van Genesis tot Openbaring wemelt de hele Schrift ervan: zeker geen toepassingen van louter toevallige gelijkenissen, maar veeleer echte uitingen van de Stem die erin spreekt; en waarmee we, als we niet vertrouwd zijn, tot onze schande niet vertrouwd zijn.

Maar inderdaad, terwijl wij in één van Gods twee boeken Christus als het thema zien, spreekt het boek der natuur tot de meesten, zo valt te vrezen, alsof er geen Christus in staat; hoewel 'door Hem en voor Hem zijn alle dingen geschapen'.

En hoe dankbaar mogen we zijn voor dit symbolische karakter van de natuur, als we bedenken dat uit deze lagere sfeer al onze woorden voor de hogere zijn afgeleid. Als het ene niet werkelijk (en dus goddelijk) aan het andere was aangepast, hoe zeker zou dit ons op een dwaalspoor brengen! Aan de andere kant, als we ze eerlijk nemen als zo aan elkaar aangepast, hoe groot moet dan de hulp zijn bij de

uitleg van geestelijke dingen. Maar het moet worden toegegeven dat wij weinig geoefend zijn in zulke onderzoeken als dit inhoudt; ook al mogen de Schrift en de natuur Gods twee getuigen zijn; die elkaar dus in hun getuigenis moeten overeenstemmen en bevestigen.

Wij gaan nu over tot de geestelijke sfeer, wat in het Woord was, niet door Hem gemaakt; want ‘in Hem was het Leven, en het Leven was het licht der mensen.’ Velen vatten het leven hier inderdaad op de meest uitgebreide manier op, ‘het Woord is de Bron van alle leven voor het schepsel,’ maar de laatste zin van het vers, dat wordt toegegeven, kan alleen betrekking hebben op geestelijk leven. En hoe kan dit worden ingedeeld bij dat van bijvoorbeeld plant of dier, of gezegd worden dat het in Hem is? Hij is de Auteur ervan: in die zin de Bron, hoewel dat niet precies het juiste woord ervoor is. Het leven in Hem, de Eeuwige, is zeker eeuwig leven; en nadat hij hier voldoende de relatie van het Woord tot de schepping in het algemeen heeft aangetoond, gaat Johannes meteen over tot zijn grote onderwerp. Alleen het eeuwige leven kan het licht der mensen zijn.

Het is algemeen bekend dat wij geen echte definitie van het leven hebben. Het behoort inderdaad tot die essentiële mysteries waarin zoveel van onze kennis is geworteld. Van het natuurlijke leven kunnen wij slechts uit de verschijnselen ervan enkele algemene ideeën afleiden, die ons nog steeds zouden moeten helpen, als het natuurlijke en het geestelijke zo nauw met elkaar overeenstemmen als wij voor hen beweren. Wat kunnen we dan fenomenaal leren van het natuurlijke leven?

Het leven, zoals wij dat in de natuur lezen, is een bron van geordende activiteit die zich beheerst en manifesteert in het levenloze waaraan

het zich heeft meegedeeld. Het dode materiaal wordt door haar opgenomen, geassimileerd en gevormd tot levend weefsel, en vervolgens tot organen die werken onder de controle van een gemeenschappelijk plan en doel. Neem bijvoorbeeld de plant, waarin je eenvoudigweg de levenskracht hebt, zonder de aanwezigheid van ziel of geest om de resultaten te verstoren. Hier wordt het stempel van geest gezet op datgene waarin geest niet aanwezig is. Het is de getuige van een Geest buiten zichzelf, die er doorheen werkt en het overall in harmonieuze gehoorzaamheid bestuurt.

Het leven is dus van nature zelf-communicatief, plant zichzelf voort, komt voort uit niets anders dan het leven. Dit wordt vandaag de dag door de wetenschap toegegeven, voor zover de wetenschap hierover kan spreken. Het is een ding dat niet gefabriceerd of geëvolueerd is, dat niet van onderaf komt, dat niet het product is van dode materie, maar een keizerlijke macht die dit regeert, terwijl zij zich er vrijelijk aan overgeeft, het doordringt en zo naar een hogere sfeer tilt, volgens de voortdurende wet van de vooruitgang die de wereld als goddelijk product openbaart.

Maar het leven in de natuur wordt achtervolgd door zijn schaduw, de dood; het leven in het Woord is een eeuwig leven, 'dat eeuwig leven', zegt de brief, 'dat bij de Vader was en aan ons is geopenbaard.' En hoe geopenbaard? Zoals het leven hier altijd is, door zelfcommunicatie aan een lagere natuur, die zijn indruk kon ontvangen en zo een karakter kon tonen dat zijn eigen karakter te boven ging. 'Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond, en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd; heerlijkheid als van een Eniggeborene bij de Vader, vol van genade en waarheid.' De gedachten en doeleinden

van God werden geopenbaard in een mensheid die volmaakt was afgestemd op harmonieuze gehoorzaamheid aan die wil van God, die de enige drijfveer was van Zijn bestaan in de wereld. Zo was het Leven het licht der mensen: de heerlijkheid van de Godheid werd gezien in volmaakte menselijke gerechtigheid: 'Zolang Ik in de wereld ben,' zegt Hij, 'ben Ik het licht der wereld.' Het Leven is slechts de activiteit van Zijn natuur, (die de goddelijke natuur is,) die het mens-zijn in Hem heeft opgenomen, om zich zo, communicatief en werkzaam, te openbaren.

2. Maar het volgende waarover wij horen is duisternis, en een duisternis die het licht als zodanig niet kan uitbannen. Het schijnt erin, maar wordt niet gerealiseerd. Dit is de aard van de geestelijke duisternis, die niet slechts een afwezigheid van licht is, maar ertegenover staat. God is licht, maar de mens staat met zijn rug naar God toe en loopt in zijn eigen schaduw. Hij heeft geen vertrouwen in God, en zoals hij Hem al in Eden leerde wantrouwen, zoveel te meer als hij uit Eden is en onder de gevolgen van zijn zonde, die hij zijn Maker in diskrediet brengt. Zo wordt alles verstoord, want God is de reden van alle dingen, en als Hij onbekend is, raken alle dingen in verwarring. Dan moeten we doen wat we kunnen voor onszelf; zelf is het enige waarin we nog kunnen geloven; een zelf dat alles heeft verloren behalve het wrak van het beeld van God waarin de mens is geschapen.

Over alles broedt een andere schaduw, van iemand 'die vanaf het begin een leugenaar was' en die de mensen heeft overgehaald zijn leugen te geloven. Onder hem wordt de duisternis een koninkrijk, en de macht waarmee hij regeert: 'de god van deze wereld verblindt het verstand van hen die niet geloven, zodat het licht van het evangelie

van de heerlijkheid van Christus, die het beeld van God is, hen niet beschijnt' (2 Kor. 4:4).

In zo'n wereld moest deze heerlijkheid nu getoond worden. De geïnspireerde schrijver, vervuld van zijn thema, pauzeert niet om te spreken over hoe of hoe ver in vroegere tijden het licht had geschinen voor de mensen: alles lijkt slechts een contrast met de huidige openbaring; die toch - zo was de wereld - God niet kan verlaten zonder er bijzondere aandacht voor te vragen. De mensen moeten worden opgeroepen om het te aanschouwen, en wel door de stem van iemand die dichter bij hen staat, die meer op hun niveau staat, die voor hen begrijpelijker is, en die de stem van het geweten in hun harten weerkaatst. Dat was inderdaad de 'van God gezonden man, wiens naam Johannes was.' Maar hij is nog niet gehoord in zijn getuigenis, zoals hij straks zal worden. Alleen het feit is gegeven: God zond hem, een getuige om van de waarheid te getuigen, opdat allen door hem zouden geloven. Wat een zekerheid voor een wereld ver van God, dat het Licht iemand moet hebben om het te verkondigen, de Schepper iemand moet hebben om Hem in te voeren in Zijn eigen wereld; en dan is het nodig te zeggen: 'Hij was niet dat licht', opdat de mensen de getuige van Christus niet zouden verwarren met de Christus waarvan hij getuigde!

Het kenmerk van het echte licht is gegeven, dat het niet plaatselijk is, maar voor allen. De mensen kunnen het niet alleen in Judea houden. De Doper was 'een brandend en stralend licht', maar niet het daglicht dat hemel en aarde met pracht en praal vult. Dit universele karakter, door de bekrompen Jood in zijn volle werkelijkheid verworpen, toont de Evangelist in zijn ware glorie. Heeft God alleen de Jood

geschapen? Zo is 'de wereld' een van de prominente woorden in dit Evangelie: 'God had zo lief,' niet alleen Israël, maar 'de wereld'. Sion op haar heuveltop kan de eerste stralen van de dageraad opvangen: laat haar gouden bol hoger rijzen, en hij zal ook lager reiken.

De mensen worden op een andere manier gelijk gemaakt, en dat maakt ofwel een gelijk oordeel ofwel de grootste genade nodig. Het Licht vindt overal duisternis; en duisternis die niet aan het Licht toegeeft als licht. 'Hij was in de wereld, en de wereld is door Hem gemaakt, en de wereld kende Hem niet.' Valsheid kent geen waarheid, noch haat liefde. Maar meer: Israël was door eeuwen van speciale omgang juist op deze tijd voorbereid; haar eigen Koning, Messias, Bevrijder, was eindelijk tot haar gekomen, om al haar beloften te vervullen: 'Hij kwam tot de zijnen, en de zijnen namen Hem niet aan.' De opvoeding van een ras, en in de goddelijke school, faalde; en faalde juist in datgene waarvoor alles bedoeld was.

3. Het doel van God kan niet verslagen worden. De behoefte waarin het moest voorzien is nu volledig verklaard. De mens kan er geen aanspraak op maken. Israël is slechts als de heiden, behalve dat, met hoger voorrecht, haar schuld groter is. Het Evangelie van Johannes begint waar de andere Evangelieën eindigen, en met het Kruis als de volledige openbaring van de toestand van de mens, zoals die nog nooit eerder is geopenbaard: want als onder de wet de geest van het vlees hopeloos onderworpen bleek aan de wet van God, wordt nu gezien dat het 'vijandschap tegen God' is.

Maar er moet dus niet alleen een werk voor de mens gedaan zijn, zoals de andere evangeliën volledig hebben verklaard, maar ook een goddelijk werk in hem gedaan, dat alleen Johannes in zijn

geheel presenteert. Hij alleen spreekt van de nieuwe geboorte, de levendmaking, het eeuwige leven als een huidig bezit in de ziel, en van de gave van de Geest, die het zijn volle en 'overvloedige' karakter geeft. Bij hem worden eerst de kinderen Gods door het geloof in hun plaats als zodanig erkend, en zendt de Heer in de opstanding de boodschap van zijn komende hemelvaart aan zijn 'broeders'.

Wij hebben nu reeds de nieuwe geboorte en de nieuwe plaats aangekondigd, waarin de wil van God zich verheft boven de tegenstand van Zijn gevallen schepsel, en zich openbaart in een genade die de voorwerpen van Zijn ongezochte liefde tot Hem nadert. 'Aan allen die Hem aangenomen hebben, heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, - aan hen die in Zijn Naam geloven.' Dit is natuurlijk het onderscheidende kenmerk van dezen, dat zij, in tegenstelling tot Zijn eigen volk Israël, dat Christus niet aannam, Hem aannamen, waardoor hun geloof werd onderscheiden van een loutere overtuiging van de geest. Hun geloof was zodanig dat zij Hem verlangden en aannamen. Zijn naam - Jezus, de Redder - werd de ontdekking van Iemand die in hun goddelijk ontwaakte behoefte voorzag. Aan hen gaf Hij gezag om een plaats in te nemen die nooit eerder door mensen was ingenomen in de werkelijkheid van wat daarmee gepaard gaat, als kinderen van God door geboorte en natuur.

Het zoonschap van het Oude Testament was hierop niet gebaseerd, en droeg geen verzekering van verlossing of geestelijk leven in zich. God was een Vader voor Israël, dat dus Zijn 'zoon', Zijn 'eerstgeborene' was (Ex. 4:2; Jer. 31:9). In de passage in Jeremia is het 'Efraïm is Mijn eerstgeborene.' In Mal. 1:6 vraagt Hij: 'Als Ik een Vader ben,

waar is dan Mijn eer?' In Mal. 2:10 wordt gezien in welke zin Hij zo genoemd wordt: 'Hebben wij niet allen één Vader? Heeft niet één God ons geschapen?' En evenzo in Jes. 64: In het voorgaande hoofdstuk (Jes. 63:16) roepen zij: 'Gij zijt onze Vader, onze Verlosser' (Goel, Bloedverwant-Verlosser); maar het is de macht die zij voor hen zoeken in te komen, zoals in Egypte. In al deze gevallen, die alle in de profeten voorkomen, is de vaderlijke betrekking, hoewel op een bijzondere wijze jegens Israëel aangenomen, gegrond op de schepping.

Aan deze titel van eerstgeborene, die aan Israëel wordt gegeven, is dus de gedachte verbonden van oppermacht op aarde; en in de negenentachtigste psalm wordt deze op dezelfde wijze aan de Messias gegeven: 'Hij zal tot Mij roepen: Gij zijt mijn Vader. ... Ook zal Ik hem tot Mijn eerstgeborene maken, hoger dan de koningen der aarde' (verzen 26, 27).

In zowel Psalmen als Spreuken wordt God vergeleken met een vader, en hier worden de tederste gedachten uitgedrukt: 'Zoals een vader medelijden heeft met zijn kinderen, zo heeft de Heer medelijden met hen die Hem vrezen' (Ps. 103:13). Maar ook hier komt onmiddellijk binnen wat wij door de schepping zijn: 'Want Hij kent ons gestel; Hij gedenkt, dat wij stof zijn.' Weer in Spreuken (Spr. 3:11-12) vinden we wat de apostel heeft geciteerd in de brief aan de Hebreeën: 'Mijn zoon, veracht de kastijding des Heren niet, noch wordt Zijn bestraffing moe; want wie de Here liefheeft, bestraft Hij, gelijk een vader den zoon, dien Hij liefheeft'.

Omgekeerd zijn de engelen zonen van God (Job 1:6; Job 2:1; Job 38:7), heel duidelijk op dezelfde creatieve manier, en zoals Paulus aan de Atheners citeert uit een van de Griekse dichters dat 'wij zijn

zijn nakomelingen' (Handelingen 17:28). God is dus de 'Vader der geesten' (Hebr. 12:9), en het bezit van een geestelijke natuur vormt dat beeld van God waarin wij geschapen zijn; maar als de mens niet aan die relatie beantwoordt, kan die relatie niet worden erkend. Zo kon de Heer tot de ongelovige Joden zeggen: 'Indien God uw Vader was, zoudt gij Mij liefhebben ... gij zijt van uw vader, de duivel' (Joh. 8:42, 44) - mensen zoals de duivel, en niet God, hen had gemaakt.

Dit is het oudtestamentische idee van kinderen, dat reikt naar het nieuwtestamentische idee, maar zonder de zegening daarvan te kunnen bereiken, gegrondvest als het is op een nieuwe schepping, een nieuw leven en een nieuwe natuur, waar geen val opnieuw kan ontsieren wat de soevereine genade van God heeft volbracht. Kinderen van God waren er natuurlijk vanaf het begin; maar nu worden zij voor het eerst in de plaats van kinderen gesteld, als zodanig bezeten omdat zij zo in Christus' naam hebben geloofd dat zij Hem hebben ontvangen. Wat hieraan ten grondslag ligt en dit rechtvaardigt, is dat zij het onderwerp zijn van een waarachtig goddelijk werk. Zij zijn wedergeboren, niet uit bloed - de weg van de natuurlijke geboorte; niet uit de wil van het vlees, - de mens in zijn gevallen toestand; noch uit de wil van de mens - zelfs als hij vernieuwd is; maar uit God, en God alleen.

Nu kan de heerlijkheid van het Licht gezien worden, de heerlijkheid van de antitypische tabernakel, waarnaar die van oudsher wees. De heerlijkheden van de wijsheid waren van oudsher bij de mensenkinderen; toen Christus werd geboren, vierden de engelen dat; maar het is Johannes, de discipel die Jezus liefhad, die op Zijn borst lag en daar met het volle verstand zijn positie verzamelde, die

ons deze nieuwe openbaring heeft geopenbaard. ‘Het Woord is vlees geworden’, zegt hij, ‘en heeft onder ons gewoond; en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd; de heerlijkheid als van een Eniggeborene bij de Vader, vol van genade en waarheid.’

God had vanaf het begin Zijn volk bezocht. Met een verlost volk, al was het maar de schaduw van de latere verlossing, werd het getuigenis gegeven van wat in Zijn hart was, en de pilaar van wolk en vuur werd de Leider van Zijn volk vanaf de grens van Egypte tot in het land. Maar dit alles bereidde slechts de weg voor de volle werkelijkheid die nu verscheen: het Woord, de persoonlijke Wijsheid van God, werd vlees. Er wordt een uitdrukking gebruikt die de realiteit van het mens-zijn waarin Hij trad het meest volledig verklaart. Niet een of andere schijnachtige vorm ervan, maar de echtheid van datgene wat wij als zodanig kennen, en wat het meest de zwakheid van het schepsel inhoudt.

En dat Hij vlees werd voert dit mens-zijn in, niet als iets buiten of anders dan Zijn ware Zelf, maar daarin aangenomen. Maar dit was niet, en kon ook niet zijn, de overgangsvorm van de Godheid, maar de tabernakel van de Godheid: het goddelijke en het menselijke werden niet verward, maar verenigd; het Woord dat onder ons woont door vlees te worden. De glorie die men zag was van een Eniggeborene bij de Vader: Een in wie de goddelijke natuur was, niet als wat in zekere zin aan het schepsel kan worden meegedeeld, maar op een unieke manier, eigen aan Zichzelf; niet afgeleid, daarom, van het Mens-zijn dat Hij aannam, maar Zijn relatie in de Godheid; ‘met de Vader’ impliceert die gemeenschap in de Godheid, het noodzakelijke resultaat hiervan.

De heerlijkheid was niet verborgen, zoals vroeger, maar werd aanschouwd - door hen die er oog voor hadden. Dat wat zelfs onder de wet een noodzakelijke goedheid was, de barrière die de mensen ervan weerhield binnen te dringen waar zij niet konden staan, hield op te bestaan: het was nu in genade dat God werd geopenbaard; genade die bovendien de waarheid niet verborg, maar de ziel voorbereidde op haar ontvangst en haar steeds meer vertederde. Het aspect van de waarheid was uitnodiging en niet afstoting; het predikte leven en niet dood.

Het getuigenis van Johannes van de godheid van Christus is hieraan toegevoegd. Strikt genomen is het op zijn pre-existentie; maar het ene impliceert het andere. Geen engel kan de sfeer waarin God hem geschapen heeft, verlaten, en de ariaanse opvatting over de persoon van Christus vindt geen gehoor in het Oude Testament. Dit is zo volledig het geval dat Johannes in zijn eerste brief kan zeggen 'in vlees gekomen' als gelijkwaardig aan het verklaren van de goddelijk-menselijke Persoon. 'Hij die na mij komt', zegt de Doper, 'is voor mij gekomen;' Hij is in een grotere plaats gekomen. En geen wonder! 'Want Hij was vóór mij.' En daar, zo lijkt het, breekt de stem van de gemeente, door de lippen van de evangelist, in.¹ 'En uit zijn volheid hebben wij allen ontvangen, en genade op genade.'

Het was genade die zelfs bij het tweede geven van de wet samen met deze de Heer kon openbaren, de Heer God, barmhartig en genadig, lankmoedig en overvloedig in goedheid en waarheid, bewarend voor duizenden, ongerechtigheid en overtreding en zonde

1 Er is een soortgelijke uitbarsting van lof en getuigenis aan het begin van een ander boek van Johannes, Openbaring (Openb. 1:5-7).

vergevend'. Maar toch bleef de wet, ja zelfs des te meer werd zij een 'bediening des doods' voor de mens, als blijk van de vreselijke werkelijkheid van zijn toestand. Zolang de mens op de voet van zijn eigen verantwoordelijkheid voor God staat, is zijn toestand hopeloos; alleen Christus voor God kan voor hem volstaan. En dit alleen is 'genade op genade', hetgeen wij van Hem ontvangen, - genade die alle genade is, zonder vermenging of beperking.

Dienovereenkomstig wordt de wet hiermee in contrast gesteld: 'de wet werd door Mozes gegeven'; de tweede tafelen werden geschreven, niet door de 'vinger van God', maar door de hand van de bemiddelaar. Maar de middelaar zelf kon de heerlijkheid van de Heer niet van aangezicht tot aangezicht aanschouwen, - kon niets anders zien dan Zijn 'achterste delen'; kon God niet zien en leven. Daarom blijft het, ondanks alles wat hem is verklaard, dat 'niemand ooit God heeft gezien'. Maar de eniggeboren Zoon heeft Hem niet alleen gezien: als de Zoon van Zijn liefde, in de schoot van de Vader, heeft Hij Hem verklaard - verteld. Zo zijn 'genade en waarheid' voor ons ontstaan 'door Jezus Christus'. Het is een genade die wordt vereenzelvigd met de waarheid, zoals het enkelvoudige werkwoord verbonden met de twee nominatieven laat zien. Het is niet, zoals toen de wet werd gegeven, genade gebaseerd op een veronderstelde toestand in de mens, - een toestand die niet bleek te bestaan.

Dit veroorzaakte de ontoereikendheid van de wet, met welke beperking dan ook: de mens moet op de een of andere manier afhankelijk zijn, maar in feite, 'waar moet hij rekening mee houden?'. De wet is daarom hulpeloos; terwijl de volheid van genade in Christus niets in de mens veronderstelt, behalve een zeer reële behoefte waarin

uit deze volheid moet worden voorzien. Als er hier sprake zou zijn van falen, dan zou het Christus zijn die faalt; en dat is onmogelijk. Genade en waarheid bestaan nu samen voor ons in Christus; en God in gerechtigheid en liefde wordt volledig verteld in de ene Middelaar, die in Persoon en werk God en mens samenbrengt.

Onderverdeling 2. (Johannes 1:19-34)

Het getuigenis van het geloof

De eerste achttien verzen zijn in feite het getuigenis van God met betrekking tot Christus - een openbaring. Wie kon weten van het Woord in de eeuwigheid, de Schepper; of van de Eniggeboren Zoon in de schoot van de Vader, of van het vleesgeworden Woord, behalve door openbaring? Maar nu krijgt de mens zijn plaats, en mag hij zijn verhaal vertellen van zijn eigen kant, - om te laten zien hoe hij tot vreugde in Christus is gekomen; en wij worden nu opgeroepen om te luisteren naar de Doper in dit karakter van getuige van zijn Heer.

1. Het is een gezegend getuigenis, en toont ons, zoals de andere Evangeliën nauwelijks doen, de heldere kant van wat elders een zo geschaduwd leven lijkt. Maar daarin zien we hem eerder in zijn getuigenis aan de natie - wat natuurlijk ook een getuigenis over Christus is; maar meer in zijn relatie ook tot de natie en waar hun huidige toestand treurig sprak over wat de uitkomst zou zijn van zijn voorstelling aan hen. Met Farizeeën en Sadduceeën die op hun holle manier op zijn doopsel van bekering afkomen, een addereengebroad, zoals hij hen noemt, is zijn getuigenis grotendeels een waarschuwing voor het komende oordeel. De bijl ligt al aan de wortel van de bomen,

en zij mogen zich niet beroepen op het feit dat zij kinderen van Abraham zijn als vrijstelling van de komende toorn. Hij die komt zal zijn vloer zuiveren en zijn koren verzamelen in de voorraadschuur, maar het kaf zal Hij verbranden met onblusbaar vuur.

Met dit alles correspondeert de figuur van de prediker in de woestijn, met zijn leren gordel om zijn haarkleed. Van dit aspect van Johannes' bediening vinden wij hier weinig terug; want hier staat hij niet in de tegenwoordigheid van het volk, maar in een andere tegenwoordigheid waarover hij komt te spreken. Hij staat in de heerlijkheid van dat Licht dat in de wereld is, en hij wordt erdoor veranderd. De soberheid is verdwenen uit manier en vorm, en is de tedere abstractie van de aanbidder geworden. Zij komen achter hem aan, aangetrokken door wat zij gemakkelijker begrijpen, priesters en Levieten uit Jeruzalem, op zoek naar de man die in staat is zo alleen te staan, terwijl hij met zijn woorden de menigte voor zich buigt; zij vinden iemand die zich buigt in een diepere vernedering dan die van zijn getroffen hoorders. Alleen niet in de schaduw, maar in het licht; niet in het alarm van een ontwaakt geweten, maar in de vreugde van een hart dat zijn rust heeft gevonden in het geloof.

Zij kwamen hem vragen: 'Wie zijt gij?' 'En hij bekende en ontkende niet,' zegt de opgetogen Geest, 'en hij bekende: Ik ben de Christus niet.' Was het dan toch maar een kleinigheid om dat te zeggen? Ja; maar het was de manier waarop hij het zei, ongevraagd, als iemand die in zijn ziel die Christus kende die de mensen nodig hadden, zodat hij niets anders nodig had. Wat deed het ertoe wat hij zelf was, wanneer hij en zij (maar op hoe verschillende wijze) in de tegenwoordigheid van Zijn heerlijkheid stonden, en zij er geen weet van hadden? Maar

zij gaan verder: 'Wat dan? Zijt gij Elias?' En hij zegt: 'Dat ben ik niet.' 'Bent gij die profeet? - De profeet over wie Mozes had gesproken en van wie zij niet wisten dat hij ook Christus was; en hij antwoordde: 'Nee' - korter en korter, als iemand die er mee ophoudt; maar zij laten het er niet bij zitten. En zij zeiden tot hem: 'Wie zijt gij, opdat wij hun, die ons gezonden hebben, antwoord mogen geven. Hij zei: 'Ik ben de stem van iemand die in de woestijn roept: Maak de weg van de Heer recht' - van Jehovah - 'zoals de profeet Jesaja heeft gezegd.'

Vox et praeterea nihil: een 'stem,' - nauwelijks een persoon; een stem waarvan de hele waarde ligt in de boodschap die zij brengt; een stem, die noodzakelijkerwijs moet vergaan, maar die een werk kan doen dat niet voorbij zal gaan; hier een stem die aan de zielen van de mensen het onvergankelijke Woord zal brengen dat in eeuwigheid zal blijven. Wij kunnen niet anders dan beseffen dat de stem in Johannes aldus in een passende verhouding staat tot het Woord, dat Christus is, en waarvan het Evangelie als zodanig spreekt. Ook is er geen gejammer over zijn louter korte verschijning onder de mensen. Wat zijn mensen dat een naam onder hen en een aanhang onder hen iets is om naar te verlangen? Neen; maar er is een Zoeker van mensen, en voor wie zij waarde hebben, niet als iets maar als niets; als hulpeloos, verdwaald, verloren, geruïneerd. Dat wist de spreker; en wetende, sprak hij erover met een vreugde die hem niet toestond te zwijgen, noch hem toestond voor hun ogen te staan om de heerlijkheid die voor de zijne was te verbergen of te verminderen.

Maar zij die gezonden waren, behoorden tot de Farizeeën, en zij zagen niets; noch gaven zij, zich bewust van hun nood, acht op het getuigenis. Zij hadden de voorbije eeuwen verkeerd geïnterpreteerd,

en hier was de stem van die eeuwen, en die was vreemd en ver weg, en het licht in de ogen van hem die sprak, hadden zij dat niet eerder gezien bij menig fanaticus? Maar, scherpzinnige ritualisten als ze waren, hadden ze nu terechte vragen bij hem, gebaseerd op zijn eigen belijdenis: want als hij noch Christus, noch Elias, noch de Profeet was, waarom doopte hij dan?

In feite was het een ongehoorde stoutmoedigheid om een dergelijke doop aan de Israëlieten op te leggen: hij een man zonder wonder om hem te bevestigen, met niets anders dan zijn eigen wereldvreemde leven, en dat vurige beroep op het geweten dat het tot zijn taak wekte, met de verrassende aankondiging van het Koninkrijk van de hemel en zijn Koning in aantocht. Zij konden hem niet ontmoeten op grond van de Schrift of van de feiten; maar het was gemakkelijker om zijn persoonlijk recht op een dergelijk voorrecht als hij opeiste, waarvan ook zij de voorschrijvende rechters waren, in twijfel te trekken. Maar Johannes beantwoordt hen op zijn eigen vreemde manier met een aanval op alle ritualisme in zijn essentie. Dopen? Ja, hij doopte - met water! Water zou symbolisch de diepste betekenis kunnen hebben; anders zou het slechts de vuiligheid van het vlees kunnen wegnemen. Water doet het werk van water, waarvoor de Schepper het gemaakt heeft. Waarom hier veel over zeggen, terwijl in het midden van hen Eén stond, onbekend, onopgemerkt, zo groot dat de Doper, zoals hij verklaart, onwaardig was om voor Hem een dienstbaar ambt te vervullen, en aan Hem alle betekenis had ontleend die hij had.

Zo was Johannes in zijn persoon een getuige voor zijn Heer. Hij had niet alleen een stem om voor Hem te spreken: hij was die stem. Bevrijd van de gewone begeerten van de mensen, en afgezonderd van

hun twistende belangen maar niet van hun behoeften, had Christus hem bevrijd, volstond Christus voor hem. Zoals een ander later kon zeggen, en met meer intelligentie, had Johannes in zijn maat met gelijke waarheid kunnen zeggen: Christus leefde in hem; de belangen van Christus namen hem in beslag en gaven hem energie. Een prachtig getuigenis! Zijn stem kon zich uitspreken in de woestijn; zijn hart verbleef te midden van de 'kostbare vruchten, voortgebracht door de zon' die op hem scheen, een man 'vervuld met de Heilige Geest, zelfs vanaf de moederschoot'.

2. Maar met deze mannen als toehoorders kan Johannes zijn hart niet luchten; want van hun kant is er geen beweging van het hart naar de gezegende van wie hij getuigt. Met andere toehoorders breekt morgen zijn vreugde uit; en wij zien hoe volledig hij één is met allen die sindsdien in Jezus de rust en de voldoening van hun ziel hebben gevonden. 'Hij ziet Jezus tot zich komen en zegt: Zie, het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.' Zo zien we hoe zijn geloof zijn toevlucht heeft genomen tot een Zonedrager en Redder, de enige Redder van de wereld. We hebben hier in het begin de breedste kijk op het offer van Christus, zoals die kenmerkend is voor het hele Evangelie.

De Doper spreekt ook van 'zonde', niet van 'zonden'. Dat wat vanaf de val altijd in het oog heeft gestaan in al Gods handelingen met de wereld, zal door dit werk eindelijk volledig worden weggenomen, en eeuwige gerechtigheid zal er voor in de plaats komen. Ondertussen is het breedste fundament gelegd, voor ieder die wil om op te rusten. Niet Israël, niet de heiligen, zelfs niet de gelovigen als zodanig krijgen hier een titel, maar mensen als mensen, zondaars met het bewustzijn

van niets anders dan zonde; want voor zondaars werd het offer voor de zonde geofferd; en hoewel met recht gezegd kan worden dat wij alleen door het geloof de vrucht ervan ontvangen, toch kijkt het geloof niet naar zichzelf maar naar zijn voorwerp, noch rust het op enige schatting van zijn eigen toestand (waardoor wij misleid zouden kunnen worden), maar op het zekere getuigenis van het Woord zowel wat onze toestand betreft als wat betreft datgene wat aan de toestand heeft voldaan.

Zo is Johannes' belijdenis hier niet te breed om de eenvoudigste individuele toe-eigening ervan mogelijk te maken. De rots is niet te breed om op te bouwen. Iedereen is welkom; er wordt geen vraag gesteld over iemand die komt; en niemand hoeft een vraag te stellen.

Johannes voegt met betrekking tot dit offerlam zijn belijdenis van Hem als een goddelijk Persoon toe, waarbij hij zijn eerdere woorden herhaalt. Hij voegt er ook aan toe dat hij (zoals de wereld zelf) blind was geweest voor Zijn heerlijkheid. Maar dat Hij aan Israël zou worden geopenbaard was de hele strekking van zijn eigen zending. Het is het bewustzijn van de toestand waarin wij verkeerden, waaruit alleen goddelijke liefde en macht ons hebben gehaald, dat ons in staat zal stellen voor anderen op dezelfde genade te vertrouwen, en op niets anders dan genade.

3. Maar dit is niet het hele getuigenis van Johannes. Hij heeft Christus gezien als een Mens die gekenmerkt werd door de neerdaling van de Geest van God op Hem, en dit is hem gegeven als het teken waaraan hij degene die met de Heilige Geest doopt, moet herkennen. Hij ziet en getuigt daarom dat dit de Zoon van God is.

De olie op het hoofd van Aaron daalt af naar de rokken van zijn kleding; en zo wordt de eenheid onder broeders tot stand gebracht waarover de Psalmist spreekt (Ps. 133.) Dat de olie het type is van de Geest, waarmee Christus als de ware Aaron zonder bloed gezalfd is, behoeft nauwelijks betoog (Ex. 29:7). Alles combineert om aan te tonen dat dit werd vervuld na de doop van Johannes, toen de Geest neerdaalde om op Christus te blijven, zoals de Doper het hier zag. (Zie Matt. 3, aantekeningen.) Hij had zich in de Jordaan gebogen als het ware offer in de dood voor de zonden van anderen, zoals de Doper Hem nu uitroept tot het Lam van God om de zonde van de wereld weg te nemen.

Hij wordt, nu de Geest op Hem neerdaalt, verklaard tot Zoon van God; en dat is, zoals de apostel ons zegt (Hebr. 5:5), Zijn roeping tot het priesterschap. De doop van de Geest is dus Zijn priesterlijke werking, de zalfolie die van het Hoofd naar beneden stroomt, die in de psalm de eenheid van broederschap in Israël voortbrengt, en die niet anders dan even volledig van toepassing kon zijn op die van een hemels volk, of op de Gemeente; het Lichaam van Christus wordt gevormd door de doop van de Geest (1 Kor. 12:13); en hoewel wij dit nog niet konden ontwikkelen, is het voor ons de hoogste uitdrukking van geestelijke eenheid, de volste manifestatie van de kracht van Christus' priesterlijke werk. Het geeft volledigheid aan het getuigenis van de Doper over onze Heer.

Onderverdeling 3. (Johannes 1:35-42)

Een voorbode van een hemelse bijeenkomst

‘Aan Hem zal de gehoorzaamheid van de volken zijn’ was het oude woord van Jakob over Shiloh: een woord dat lang op zijn vervulling heeft gewacht. Over dat geslacht van Israël waartoe Hij kwam moest Hij zeggen, zoals voorspeld door de profeet: ‘Ik heb tevergeefs gewerkt en mijn kracht voor niets en tevergeefs besteed; toch,’ voegt Hij eraan toe, ‘is mijn oordeel bij de Heer en mijn werk bij mijn God’ (Jes. 49:4). Jehovah antwoordt hem dienovereenkomstig, niet alleen met de verzekering dat Jakob toch door Hem tot God zal worden gebracht, maar ook dat Hij een licht zal zijn voor de heidenen, om Zijn heil te zijn tot aan de einden der aarde (vers 6).

Maar de volle werkelijkheid van het werk onder de heidenen was nog niet aan het Oude Testament gegeven om te voorzien. Het geheimenis van de Gemeente was nog ‘verborgen in God’ (Ef. 3:9), hoewel het Oude Testament ook zijn getuigenissen had, die vanwege hun versluisde en typische taal niet konden worden begrepen totdat het Hem behaagde dat voorhangsel op te heffen. Daar dienen zij nu om de plaats in Zijn hart te tonen die deze opperste genade van Hem jegens de mensen altijd heeft gehad.

Zelfs in de Evangelien, met uitzondering van wat wordt overgebracht in de korte woorden aan Petrus die Mattheüs voor ons heeft opgetekend (Matth. 16:18), ligt de Gemeente nog verborgen. Johannes, wiens getuigenis van de Persoon van Christus zo volledig is, en wiens Evangelie, door zijn onthulling van het eeuwige leven en de gave van de Geest, zo goed de titel verdient die eraan gegeven is van het ‘Christelijk Evangelie’, zegt toch niets expliciet over de Gemeente van God. Hij spreekt overal over het gezin van God, zelfs wanneer het de Gemeente is die zijn voorbeeld van het gezin geeft.

We hebben echter iets meer dan dit in wat we nu voor ons hebben, hoewel niet expliciet. De Zoon van God, het vleesgeworden Woord, en zich bukkend om het Lam van het offer te zijn, dan en dus Doper met de Heilige Geest, en de mensen brengend in een geestelijke eenheid die noodzakelijkerwijs gemeenschap is met de Vader en de Zoon, begint in de kracht van de in Hem geopenbaarde genade de mensen tot Zich te trekken. Hij wordt het middelpunt van wat wij spoedig zien als een tweevoudige bijeenkomst, in principe een hemelse en een aardse. Het is duidelijk de bedoeling van de Geest om ons dit te laten zien door een typisch voorbeeld, waarbij de christelijke en de joodse samenkomsten in hun karakteristieke kenmerken als deze, - het Nieuwe Testament en het Oude in Hem een harmonieuze vervulling vinden. Hoe geschikt is dit, nadat Zijn volheid is getoond, om ons iets te laten zien van de cirkels van zegening die Hem zullen omringen, waarnaar deze volheid eeuwig zal uitvloeien. De exacte, zelfs minieme overeenstemming verbiedt elke vergissing over wat bedoeld wordt: elk woord vertelt. Hoe meer we onderzoeken, hoe meer we zullen beseffen dat hier alle details zijn van een beeld zoals alleen de Geest van God het zou kunnen tekenen, en dat is gericht aan onze intelligentie als christenen om het te ontdekken.

Aan het begin is Johannes nog steeds de getuige; het Oude Testament stuurt in hem zijn discipelen naar Hem die de vervulling is van zijn offerschaduw, naar het Lam van God, dat als zodanig de eerste behoefte van de ziel bevredigt, en door haar te bevrijden haar onvervreemdbaar tot de zijne maakt. De ware discipelen van het Oude Testament zijn dus zij die Jezus volgen; en het was als een Joods overblijfsel dat de Gemeente begon. Maar onmiddellijk horen we van iets dat verder gaat dan dit. Jezus ziet hen volgen en vraagt:

‘Wat zoekt gij?’ en zij zoeken in feite de plaats waar Hij verblijft. Dit is praktisch de tweede keer dat een woord dat bij Johannes veel voorkomt en kenmerkend is voor zijn evangelie, wordt gebruikt. Zo ‘blijft’ de Geest op Christus; komt niet af en toe en gaat niet weer weg, zoals bij de oude profeten.

Ook de Vader ‘blijft’ in Hem (Johannes 14:10). De gelovige ‘blijft’ in Christus, en Christus in hem; zoals de tak ‘blijft’ in de wijnstok (Johannes 15) en dus de wijnstok - het sap - in de tak. Het brood uit de hemel ‘blijft’ tot in het eeuwige leven (Johannes 6:27). Maar hier brengt de plaats waar Christus verblijft onze gedachten meteen naar Zijn eigen ‘waar Ik ben’, in het Vaderhuis, waar de ‘verblijfplaatsen’ zijn (Johannes 14:2) waarin Zijn volk voor eeuwig bij Hem zal zijn. Wij hebben in type de hemelse familie, die zelfs nu door het geloof zien waar Hij verblijft en bij Hem blijven terwijl de nacht op de aarde is, om in de morgen met Hem uit te komen. Geen naam van aarde verbindt zich aan deze Zijn woonplaats; en hoewel zij, duidelijk, zoals de tijd aangeeft, de nacht met Hem doorbrengen, wordt er geen nacht genoemd, want waar Hij is, is het dag.

Tot zover klopt alles; maar er is meer: want ‘een van de twee die Johannes hoorden spreken en Hem volgden was Andreas, de broer van Simon Petrus’. Andreas, de ‘mannelijke,’ ‘moedige,’ is inderdaad verwant aan Simon, ‘de hoorder,’ de ‘gehoorzame,’ die Petrus wordt, de ‘steen’, de rotsachtige man; en beide samen kunnen spreken van de energie die nodig is om de overgang te maken die de naam Petrus hier meteen suggereert, en die Johannes voor ons verder benadrukt door de Messias van Andreas getuigenis te interpreteren in de niet-

Joodse 'Christus'. De heilige taal zelf verandert, zoals we zien in die van het Nieuwe Testament, die de taal van de buitenwereld is.

Andreas brengt zijn broer bij Jezus; en meteen hebben we de naamsverandering, die in Mattheüs op een later tijdstip plaatsvindt. Daar is het duidelijk een bevestiging van wat aan het begin van zijn discipelschap is gegeven; daar was het punt gekomen van waaruit de hele verandering kon worden gezien, die hier tot hem persoonlijk is beperkt. De 'hoorder, de zoon van de duif' (Jonas)* - want met het horen leven de doden (Johannes 5:25), en dit leven is het werk van de Geest - wordt Cephas, die ook wordt uitgelegd in de niet-Joodse Petrus: dat wil zeggen 'een steen'. Petrus zelf geeft ons de volle betekenis hiervan (1 Petrus 2:4-5): 'Tot wie komende, als tot een levende Steen, ... ook gij, als levende stenen, een geestelijk huis wordt opgebouwd.' Zo wordt de Gemeente gevormd; en in wat in deze nu toegekende naam wordt geïmpliceerd, zien wij dat het hemelse gezelschap het volle karakter aanneemt van het huis van God, de woonplaats van de Geest. De andere aspecten van de Gemeente als lichaam en bruid van Christus zijn onderwerp van latere openbaring.

{Het gewicht van de manuscripten autoriteit is voor 'Johannes', hoewel ze het niet eens zijn over de spelling. In de tekst van Matt. 16 staat 'Jonas' zonder enig verschil van mening, waardoor de lezing hier minder ondersteund wordt.}

Hier is dan de eerste bijeenkomst tot de Heer zoals het nu is, Israël heeft Hem verworpen, zoals we in Johannes door en door zien. Maar ook daarom laat Johannes het er niet bij zitten, en zien we vervolgens, op dezelfde representatieve wijze, een Israëlitisch gezelschap, dat door

het contrast alleen dient om het karakter van wat eraan voorafgaat zo mogelijk duidelijker te maken.

Onderverdeling 4. (Johannes 1:43-51)

De aardse samenkomst

We hebben een nieuwe dag, en de Heer bedoelt uit te gaan naar Galilea, dat we elders hebben gezien als de typische plaats van zegen voor Israël (zie p. 69 aantekeningen) waar haar ondergang het duidelijkst is. En nu, in plaats van een voortzetting van de vorige bijeenkomst door het getuigenis van discipelen, is er een nieuw begin, en het werk van de Heer zelf, die Filippus roept. Nu begint het werk van de discipelen opnieuw: Filippus roept Nathanaël met een nieuw getuigenis: 'Wij hebben Hem gevonden van wie Mozes in de wet en de profeten heeft geschreven, Jezus, de zoon van Jozef, die uit Nazareth komt.' Het zijn van de (titulaire) zoon van Jozef, wat vreemd klinkt als de stem van het geloof in Johannes' Evangelie, geeft Hem toch zijn schijnbare wettelijke titel op de troon. Uitzonderlijk in dit Evangelie is het duidelijk, maar het is duidelijk de bedoeling dat de Koning van Israël nu voor ons staat: in principe is het een Israëlitische bijeenkomst die begonnen is. Nathanael toont ook eerst het Joodse ongelooft: 'Kan er iets goeds voortkomen uit Nazareth?'

En toch getuigt de Heer van hem: 'Ziehier een Israëliet, in wie geen bedrog is.' Merk op dat hij als 'Israëliet' aan ons wordt voorgesteld. 'Vanwaar kent gij mij?' vraagt hij verbaasd. 'Voordat Filippus u riep', antwoordt de Heer, 'toen gij onder de vijgenboom waart, zag Ik u.' Ongetwijfeld was er een speciale oefening van het hart geweest, - iets

waarin hij God had gezocht, - waar Christus naar verwijst. En met het ware overblijfsel van Israël in de laatste dagen, weten wij dat de oefeningen die zij zullen doormaken, zullen zijn als overschaduw door de vijgenboom, die het beeld is van een overblijfsel van de natie die naar het land is teruggekeerd, maar niet tot God is teruggekeerd (Lukas 13:6-9), en die de Antichrist zal ontvangen. De Psalmen gaan grotendeels in op deze beproevingen en smarten; en daarin heeft God hun van tevoren datgene gegeven wat hun geloof zal ondersteunen in die ongeëvenaarde beproeving die zij zullen moeten doorstaan. Wanneer zij Hem van aangezicht tot aangezicht zullen zien, zullen zij daarin ontdekken hoe de Christus die zij zochten reeds bij hen was.

Nathanaël eigent Hem meteen toe, zoals het volk wil, en op de manier waarop (zoals we in de andere evangeliën hebben gezien) Hij moet worden toegeëigend, om zegen van Hem te krijgen: 'Rabbi, Gij zijt de Zoon of God; Gij zijt, de Koning van Israël.' Als Zoon van God verwierpen zij Hem in het hof van de hogepriester; als Koning van Israël, voor Pilatus. Hier toont Nathanaël zich duidelijk als vertegenwoordiger van het geloof van de natie in de komende dag; en in die hoedanigheid antwoordt de Heer hem: 'Omdat Ik zei: Ik zag u onder de vijgenboom, gelooft gij? Gij zult grotere dingen zien dan deze, Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Voortaan zult gij de hemel geopend zien en de engelen Gods die opklimmen en neerdalen op de Zoon des mensen.' Als het 'voortaan' hier moet worden aanvaard, dan lijkt het nog duidelijker dat de Heer vooruitloopt op de tijd dat het tot God bekeerde volk zich de belijdenis van deze nieuwe discipel eigen zal maken. Vanaf dat moment zal de hemel inderdaad voor hen worden geopend, en zij zullen de engelen haar bewoners zien vergezeld van Iemand die duidelijk 'Mensenzoon' zal zijn.

Dit zal inderdaad een wonderbaarlijke en gezegende zaak zijn om te zien; en de titel ‘Zoon des mensen’ hebben we voortdurend door de Heer verbonden gezien met Zijn verschijnen in de wolken van de hemel, met de heerlijkheid van de engelen. Ongetwijfeld was het ook de titel die Hij graag aannam tijdens Zijn leven op aarde, om de genade van Zijn incarnatie dichtbij hen te brengen onder wie Hij was, maar het hele verband zoals we het hebben nagetrokken, en de volledige betekenis van de woorden zelf, lijken meer dan een gedeeltelijke verwijzing ervan naar de tijd van Zijn verblijf op aarde te verbieden. Israëel daarentegen zal in de duizendjarige dagen ongetwijfeld staan onder de heerlijkheid van de geopende hemelen; maar daarmee nog steeds in een positie verkeren die kleiner is dan die van hen die zullen ingaan waar Hij verblijft, en bij Hem blijven. De twee gezelschappen, het hemelse en het aardse, staan dus in duidelijk contrast, maar zijn toch met elkaar verbonden; en wij zien de Heer op Zijn plaats als het middelpunt van elk van beide. Hoe gepast, mogen we opnieuw zeggen, dat we na Zijn openbaring in de volheid van Zijn genade, zoals de evangelist Hem heeft getoond, de uitwerking daarvan zien in de twee kringen van zegening die we nu rond Hem zien, en die slechts de typen zijn van hen die hemel en aarde en eeuwigheid zullen vullen met hun vreugde en lof.

Onderverdeling 5. (Johannes 2:1-12)

De regeringsvolgorde voor het ontvangen van de zegen

Het volgende tafereel dat ons wordt voorgesteld staat ook in verband hiermee; en hier hebben we opnieuw Galilea, de derde dag, en een

huwelijk, waarbij Jezus en Zijn discipelen genodigden zijn. In verband met Israël zijn deze dingen suggestieve symbolen; en hoewel wij in geen geval de natuurlijke betekenis willen verlichten, zal het dit zeker niet doen om, zoals anderen eerder hebben gedaan, te laten zien hoe de geestelijke betekenis er doorheen schijnt en glans geeft aan elk aspect. Dit is inderdaad geen uitzonderlijk karakter van de geschriften die wij nu beschouwen. Wij hebben dit voortdurend beseft in de evangeliageschiedenissen en in die van het Oude Testament, evenals in de typen en schaduwen van de wet.

Wanneer wij tot de leerstellige brieven komen, wordt dit karakter van het geïnspireerde Woord niet langer gevonden: om de duidelijke reden dat het geestelijke niet langer onder de sluier van het natuurlijke ligt, maar openlijk wordt geopenbaard. In het boek Openbaring vinden we het echter weer opgenomen, en op een meer uitgesproken manier dan in enig ander deel; en hier is de natuurlijke betekenis voor het grootste deel slechts een sluier, het verbergen in gelijkenissen en raadsels, niet alleen van profetische aankondigingen met betrekking tot de aarde, maar van de heerlijkheden van de eeuwigheid zelf en van die kostbare werkelijkheden die we verlangen te kennen in hun volle gezegendheid. Gelukkig hij dus, die deze taal, die we op grond van het gebruik ervan door onze Heer, de apocalyptische taal van de hemel mogen noemen, het best heeft geleerd.

Maar laten we eerst kijken naar het natuurlijke aspect; waarbij we het toch niet vreemd moeten vinden dat het geestelijke erbij komt, want wat volgens God echt natuurlijk is, kan nooit gescheiden worden van het geestelijke: het Woord, zoals we zojuist gehoord hebben, is de Schepper, en de schepping is dus slechts de uitdrukking in de natuur

van het geestelijke - van de goddelijke geest. Met het verdwijnen van het geestelijke, zou ook de basis van het natuurlijke verdwijnen.

Hier in het eerste wonder van de Heer verwachten we terecht op de een of andere manier een inleiding tot Zijn werk in het algemeen aan en ten behoeve van de natuur. Want dit is het karakter van alle begin in het woord en werk van God. Zij zijn werkelijk van het karakter van een inleiding op alles wat volgt en wat zich daaruit ontwikkelt, zoals het zaad de toekomstige plant omsluit en schetst. Zo geeft het boek Genesis, en vooral het eerste deel daarvan, de kiem en de omtrek van de hele Schrift. Hier in het wonder op het huwelijksfeest zullen we zeker een dergelijk 'teken' vinden: het wordt een teken genoemd - iets dat betekenis heeft naar de goddelijke orde.

'Een huwelijk' voert ons meteen terug naar Eden, en naar het goddelijke woord waarmee het werd ingesteld. 'Het is niet goed voor de mens om alleen te zijn.' Hij is gemaakt voor gemeenschap, zoals de gave van de taal laat zien - om te communiceren en om communicatie te ontvangen. En ook hierin voldoet hij niet alleen aan de behoefte van het scepseel, maar is hij naar het evenbeeld van zijn Schepper. Juist in de aanhef van zijn schepping spreken de woorden 'Laat ons de mens maken' van gemeenschap.

De mens is werkelijk gemaakt om daarin de afhankelijkheid van een scepseel te herkennen, voor wie onafhankelijkheid in alle opzichten ongeschikt en ongezonder zou zijn. Als het geen ellende was, dan zou de hoogmoed, waardoor een engel een duivel werd, erdoor worden bevorderd, en het is Gods wil om 'hoogmoed voor de mens te verbergen'. Zijn hele bestaanswijze is hier slechts een aaneengesloten reeks afhankelijkheden, waarin het huwelijk een centraal punt is. En

hier vindt de liefde haar kans en toont zich in de zoete bedieningen van het leven, die zoveel weerspiegelen van het karakter van God en van Zijn wegen die Liefde is.

Het huwelijk staat dus centraal in het web van het menselijk leven, de basis van alle relaties zoals God die heeft ingesteld. En als huwelijk (niet louter seksuele vereniging) heeft het hoogstens zijn schaduw in de tijdelijke verbintenissen van de schepselen onder de mens. Persoonlijke verplichting, vrijwillig aangenomen en uitgedrukt in voortdurende trouw, onderscheidt het door de hoogte van een hele hemel van deze gedeeltelijke afspiegelingen ervan.

We kunnen dus het belang begrijpen van de sanctie die de Heer geeft door Zijn aanwezigheid op dit huwelijksfeest; en zelfs waarom Hij er de plaats inneemt die Hij doet, als Maker van alles. Het is in alle opzichten harmonieus; terwijl de nood en de beperkingen die de val ons heeft gebracht, ook worden erkend en voorzien. De wijn raakt op; de aardse vreugden gaan voorbij en kunnen niet worden vernieuwd; helaas, de lege vormen van reiniging, zoals de zes lege stenen waterpotten, bieden geen basis waarop de zegen kan komen. Alleen de dienaren die het water putten weten hoe, wanneer op Zijn bevel de potten met water worden gevuld, dit wordt veranderd in de nieuwe wijn die alleen werkelijk 'goed' is; en waarin wij het gedenkteken herkennen van Zijn eigen diepe smart, ja, van het bloed dat is vergoten voor de schuld van de mens. En hier krijgt Kana, 'aankoop', zijn ware betekenis, als het geheim van de terugkeer van de zegen waaraan Galilea ons herinnert. Maar we zullen alle details van wat hier staat vollediger naar voren zien komen als we dit verhaal

opnemen in zijn verband met de reeks afbeeldingen waarin de heerlijkheid van Christus voortdurend wordt getoond.

In deze, die de volledige toepassing is, zal Galilea specifiek spreken van de terugkeer van de zegen voor Israël, terwijl Kana ons nog laat zien hoe de zegen wordt herwonnen; en het 'huwelijk' in dit verband voert ons terug naar de taal van de oudtestamentische profeten, die op deze wijze Israëls relatie met Jehovah in het verleden voorstellen, die door haar zonde is verbroken, maar op een volmaakter en heerlijker wijze zal worden hersteld (zie Hosea 2), in wat de opstandingstijd van de natie zal zijn, waarvan ongetwijfeld de genoemde 'derde dag' spreekt (Hosea 6. 2): 2). Dit zijn de elementen van wat nu voor ons ligt. Daarnaast is hier de 'moeder van Jezus'; die alleen Israël kan voorstellen, van wie Christus kwam, als betreffende het vlees (Rom. 9:5). En de discipelen van Jezus die met Hem naar het huwelijk komen, wijzen op hen die met Hem verbonden zijn in nauwere intimiteit en een hogere orde van zegening dan de Joodse bruid zelf.

Maar een huwelijk voor Israël, als natie uit de dood opgewekt, brengt noodzakelijkerwijs de gedachte aan haar verbroken geloften en het lange uitstel van de zegen naar boven. Het feest, dat voortdurend voor haar had moeten zijn, is mislukt, de wijn is op. De moeder van Jezus, het volk in het vlees, zich in zekere zin bewust van haar toestand, doet een vaag beroep op Hem, zoals we in dit Evangelie zien; wil Hem zelfs met geweld nemen en Hem tot Koning maken (Joh. 6:15), waaraan Hij zich alleen maar kan onttrekken. Dit is de 'Vrouw, wat heb ik met u te maken?' van het hoofdstuk hier; Zijn 'ure' is inderdaad 'nog niet gekomen.'

Waarom? Als de behoefte duidelijk is, en beleden? Ah, de behoefte aan wijn is; maar er is een andere behoefte, dieper, ja, fundamenteel, die zij niet belijden, noch beseffen. Die zes lege stenen waterpotten, daar neergezet om te zuiveren, maar nu niet in staat, symboliseren de toestand van hol formalisme. Zes is het getal van arbeid zonder rust, hoewel het een andere betekenis kan aannemen; maar hoe lang is dit de passende uitdrukking geweest van een volk dat van God is verwijderd; het praktische commentaar op Zijn woorden: 'Mijn ure is nog niet gekomen!' In dit interval wordt de tijd niet gerekend, en we hebben het einde ervan nog niet gezien.

Maar de tijd komt eindelijk, en Hij moet werken om de zegen veilig te stellen die zonder Hem nooit zal komen. Nu zegt Hij tot de knechten: 'Vul de waterkruiken met water'; en zij vullen ze tot de rand. Het aantal kan nu dat van de tucht zijn, waarvan we in feite weten dat God het zal gebruiken om hen onder de macht van Zijn woord te brengen, dat Zijn middel tot reiniging is. 'De waterwassing' is 'door het Woord' (Ef. 5:26).

Zo wordt de zelfbeoordeling volbracht: het Woord ontvangen, de basis van de zegen voor de ziel gelegd: het geloof is gekomen, en het voorwerp van het geloof zal spoedig duidelijk worden gezien. Het water verandert in de wijn der vreugde, die, zoals we eerder hebben gezien, wordt vereenzelvigd met de herinnering aan het kostbare offer van Christus. Dit is het verhaal van elke zondaar die door genade gered is; en het zal dat van Israël zijn op de dag die komt. Dan zal de wijn inderdaad de beste wijn zijn; beter dan de lippen ooit hebben geproefd. De woorden van de meester van het feest wijzen op het contrast met de vreugden van de wereld, die de

smaak bederven en vervolgens geheel bederven. Bij deze is er geen bedwelming, geen bederf van smaak, geen kwaad, maar alleen goed. Men kan zeggen: 'Drink, ja, drink overvloedig, o geliefden'; en van Juda (de aanbieder): 'Hij heeft zijn klederen gewassen in wijn, en zijn gewaad in het bloed van druiven; zijn ogen zullen rood zijn van de wijn.' De vrees voor onmatigheid is hier nooit voor de ziel.

De numerieke structuur benadrukt hier de overheidsvolgorde voor het ontvangen van de zegen, en toont de reden van het lange uitstel ervan in het geval van Israël. De voorwaarden zijn de ontvangst van het Woord in geloof, met het zelfoordeel dat berouw is. En zo wordt Christus de Redder van de verlorenen, het enige Voorwerp, voor het hart dat Hem zo gekend heeft. Zo betreft Hij Zijn troon onder de mensen.

Onderverdeling 6. (Johannes 2:13-22)

De uitzuivering van het kwaad

Er volgt te Jeruzalem, ter gelegenheid van het 'Jodenpascha', zoals Johannes het karakteristiek noemt, een eerste zuivering van de tempel door Hem, die Hij herhaalt, zoals we in andere Evangelien hebben gezien, na Zijn openlijke presentatie aan hen als hun Koning. Het wordt door de profet Zacharia als een van de kenmerken van de duizendjarige zegen gegeven, dat 'er geen Kanaäniet' - of 'handelaar' - 'meer zal zijn in het huis van de Here der heerscharen' (Zach. 14:21). De ontheiliging van dat wat Hij, tot Hij het uiteindelijk verlaat, altijd het huis van Zijn Vader noemt, wekt in Hem de ijver daarvoor op

die, zoals de psalmist hier wordt geciteerd, Hem verteerde. Hoeveel betekende dat huis, Gods woonplaats onder de mensen, voor Hem wiens grote werk het was het te stichten! In Zijn eigen Persoon was God naar beneden gekomen, en wel op zo'n manier dat het niet slechts een tijdelijk bezoek inhield. Zijn Naam Emmanuel had dat uitgedragen. De vreugde van de wijsheid was bij de mensenkinderen, maar bij de ongerechtigheid kon Hij niet wonen. Het kostbare bloed dat voor hun zonden werd vergoten, kon hun volharding daarin daarna alleen maar afschuwelijker en hatelijker maken. Zo moet het huis waarin God moet wonen, gezuiverd worden; en de heerlijkheid van God en de zegening van de mens vereisen de zuivering ervan.

Als Zoon van God drijft Christus daarom de bezoedeling uit, waarbij hij openlijk een plaats van gezag inneemt die niemand openlijk durft te betwisten. De schaduw van het toekomstige oordeel valt op hen en verstrooit hen. De Joden vragen welk teken Hij kan laten zien dat het gezag dat Hij opeist aan Hem toebehoort. Hij antwoordt hun met een uitdaging om 'deze tempel te verwoesten en in drie dagen zou Hij hem oprichten' - verwijzend naar Zijn dood en opstanding: een gelijkenis die zij niet konden uitleggen en ten onrechte toepasten op het nog onvoltooide gebouw van Herodes; terwijl zelfs de discipelen het pas begrepen toen het in vervulling ging. De ogen van degenen die door het uiterlijke werden vastgehouden, waren niet op Hem gericht, terwijl het zelfs die van de ware discipelen vasthield. Zo moest de slag zelfs vallen op de tempel zelf, die zelfs geen steen op de andere liet liggen, en haar aanbidders ook ver over de aarde verstrooide; terwijl de nieuwe tempel van Zijn mensheid, verheerlijkt door het naar buiten treden van de heerlijkheid die binnenin was, in

de hemel een open heiligdom wordt, vanwaar het goddelijke Licht de aarde zal bestralen.

Afdeling 2. (Johannes 2:23 - 17)

Eeuwig leven als meegedeeld en afhankelijk

De tweede afdeling van het Evangelie omvat het grootste deel van het boek. Daarin hebben wij als de draad waaraan de kostbare waarheden zijn geregen, het eeuwige leven zoals dat aan de mensen wordt meegedeeld, met zijn begeleidingen en gevolgen voor de bezitter ervan, wanneer het nu in zijn overvloedige zegen bekend is (Joh. 10:10).

Het is verdeeld in vier delen: in het eerste worden het leven en alles wat ermee samenhangt gezien als individuele zegeningen, zoals in de nieuwe geboorte en het levende water dat opborrelt in de ziel; in het tweede worden ze gezien in relatie tot het omringende landschap, als levendmaking uit een wereld die onder het oordeel ligt, en het levende water dat uitstort ter verkwikking van anderen. Het derde deel is van een groter karakter, en heeft drie verschillende delen: (1) de ziel wordt tot God gebracht en is in vrijheid, - heeft de vrijheid van het huis van God; (2) zij behoort tot de kudde van de Herder, buiten de kudde, en volgt Hem die haar redt en leidt naar Zijn overvloedige weiden; (3) zij heeft leven in opstandingskracht, de dood is voor haar afgeschaft, en de Zoon van God is daardoor verheerlijkt. Het vierde deel, in de laatste rede van de Heer met Zijn discipelen, geeft de

inrichting voor de weg door een wereld waaruit Hij is weggegaan, maar in afwachting van Zijn terugkeer om ons tot Zich te nemen.

De relatie van deze dingen tot elkaar, met de eenheid en harmonie van hun presentatie in het Evangelie, kan alleen worden beschouwd als we ze in detail opnemen.

Onderverdeling 1. (Johannes 2:23 - 4)

Als individuele zegen

De eerste onderverdeling spreekt dus van het eeuwige leven en zijn begeleiders als individuele zegen. Dit is natuurlijk het eerste wat we moeten overwegen, voordat we kijken naar de relaties waarin we worden gebracht door het ontvangen van deze goddelijke gave. Het begin van alles is de nieuwe geboorte, die ons in het eerste gedeelte door de Heer zelf bekend is gemaakt in Zijn woorden tot Nicodemus. Dit is een veel doorkruist terrein en door de voeten van vele strijders; en we moeten een conflict waarvan, zoals duidelijk zal zijn, zoveel afhangt, niet uit de weg gaan. We zijn hier bij een van die beginpunten van waaruit zulke verschillende wegen opengaan dat veel van ons zal afhangen of we de juiste weg niet missen.

Het tweede gedeelte geeft ons het laatste getuigenis van de Doper, zowel in werk als in woord; waarin hij ons, in uiterste wanhoop van de mens, in de hand van de Hemelse Gids legt, om ons verder te leiden waar hij als van de aarde ons niet kan leiden.

Waarop het derde deel ons, in de woorden van de Heer tot de Samaritaanse vrouw, verder brengt om te beseffen wat leven in de Geest is; en hier opent zich een heidens tafereel, en ziet men velden wit van de oogst, terwijl Israël Hem verwerpt die het geloof van de Samaritanen erkent als de 'Redder van de wereld'.

De vierde afdeling echter, als een aanhangsel hiervan, herinnert ons door een teken dat opnieuw in Israël - ja, in Kana, het toneel van het eerste wonder - is verricht, dat God Zijn volk van oudsher niet heeft verstoten, en toont hoe zij in hun nood uiteindelijk tot Christus zullen zoeken, en Zijn genade nog steeds bereid zullen vinden om hen te ontvangen. Hier sluit de eerste onderverdeling duidelijk af.

Sectie 1. (Johannes 2:23 - 3:21)

Het begin in de nieuwe geboorte

1. Voordat we naar de nieuwe geboorte zelf kijken, moeten we beseffen dat de mens die nodig heeft; en dit wordt ons op de meest treffende wijze getoond, - niet in het geval van hen die Christus openlijk afwijzen, maar integendeel in dat van hen die Zijn aanspraak erkennen. De wonderen die Hij in Jeruzalem op het pascha deed, wekten, zo wordt ons verteld, bij velen overtuiging. Zij geloofden in Zijn naam': de woorden die in het eerste hoofdstuk werden gebruikt voor hen aan wie Hij het gezag gaf om kinderen van God te worden; toch volgt hier niet zo'n resultaat, maar het omgekeerde. 'Jezus verbond Zich niet aan hen, want Hij kende alle mensen en behoefde niet dat iemand van mensen zou getuigen, want Hij wist wat in de mens was.

Het was een natuurlijk werk, deze overtuiging: oprecht genoeg, maar slechts intellectueel; het resultaat van een redeneringsproces, leidend tot een juiste conclusie, maar zonder vitale verandering in de mensen zelf. Zij waren overtuigd; zij waren niet bekeerd. Hun oordeel was gevormd op grond van bewijzen die sterk genoeg waren, maar niet afgeleid van enige heerlijkheid die zij in Hem hadden gezien. Daarom wordt van hen niet gezegd, zoals van degenen in het eerste hoofdstuk, dat zij ‘Hem hebben aangenomen’. Christus had geen toegang gekregen aan de deur van hun harten. Hij was nog steeds het licht dat in de duisternis scheen: Hij had nog geen schoonheid dat zij Hem zouden begeren. Zij hadden geen dwingende behoefte, die Hem zou eisen. Helaas, hier was in werkelijkheid de diepste en meest fundamentele behoefte, waaraan niets dat in de mens of van de mens was, kon voldoen. De dood kon geen leven voortbrengen; en met de kennis van de Heer van wat in de mens is, kan Hij niets vertrouwen dat van hem afkomstig is. In deze behoefte kan alleen worden voorzien vanuit een Bron buiten de mens: wie Jezus Zich kan toevertrouwen, kan alleen een mens zijn die nieuw geboren is.

Dit brengt ons bij Nicodemus en het onderwijs van de Heer over de nieuwe geboorte. De omstandigheden waaronder hij komt, met een voorzichtigheid die zijn besef van het gevaar voor hemzelf aantoonde, en die daarom zijn ernst van zijn komst aantoonde, moeten worden genoteerd. Zijn latere geschiedenis, zoals de evangelist ons die laat volgen, bevestigt deze beide zaken als waar voor hem. Bij de reiniging van de tempel had de eerste toon geklonken van een conflict waarvan het einde (vanuit elk menselijk gezichtspunt) niet moeilijk te voorzien was. De leiders van het priesterschap waren betrokken bij die ontheiliging van het huis van God, die de jonge profeet van

Galilea zo aan de kaak had gesteld en waar hij op had ingebroken: een man die zonder toestemming van de leiders van het volk, waartoe Nicodemus zelf behoorde, was opgestaan. Toch riskeert hij op zo'n moment zijn reputatie en vernedert hij zijn farizeïsche trots om als onderzoeker naar de verachte Nazarener te komen.

Hij komt met de duidelijke erkenning dat Hij een leraar is die van God komt; en dat op dezelfde garantie van de tekenen die door Hem zijn gedaan, waarop degenen voor hem hun geloof hadden gebaseerd - een geloof dat Hij in diskrediet had gebracht en terzijde had geschoven. Maar er was een honger in het hart van Nicodemus die niet in het hunne was, en die hem aan de voeten van Jezus bracht; en niemand werd daar ooit afgewezen. Toch ontmoet de Heer hem met een abruptheid en beslistheid die we niet verwachten van de genade die Hem kenmerkt. Als we Zijn manier van doen met de Samaritaanse vrouw erna naast deze zetten, is het opvallend om het verschil te zien.

Voor haar was de verzekering van Gods bereidheid om levend water te geven (als zij Hem er maar om vroeg); het teken van een liefde die zij niet had gekend of gezocht te kennen. Voor hem waren de voorwaarden, hoe vreemd en onuitvoerbaar ze ook leken, waaronder men alleen het Koninkrijk van God kon zien: een gesloten deur, zo leek het, voor de echte zoeker; terwijl zij die niet zocht het hof gemaakt moest worden en voor Hem gewonnen. En dit was ongetwijfeld een reden voor het verschil; en dat maakt voor Nicodemus, in plaats van tegen hem. Hij was gewonnen; zijn hart was getrokken en bereid de waarheid te ontvangen zoals die hem bekend werd gemaakt, zelfs om

het onwelkome onder ogen te zien, als het maar de waarheid was; en de Heer behandelt hem dienovereenkomstig.

Maar er is een andere kant aan het feit van het farizeïsme dat nog steeds aan hem kleeft, en dat niets weet van de verloren toestand van de mens als mens. Toch moet hij hiertoe gebracht worden, ontdaan van elk overblijfsel van zijn eigen gerechtigheid, en zelfs bekleed met het gevlekte kleed van schaamte waarin zij bij de bron vol verwondering luisterde naar wat God kon zijn, zelfs voor haar. De genade zelf, met Nicodemus, moet vernederen voordat zij kan verheffen, moet de waardeloosheid van de mens leren, opdat al Gods heerlijkheid voor hem kan schijnen. De Farizeeër moet afstand doen van zijn jarenlange, moeizaam opgebouwde aanspraak op God, en teruggaan achter de kinderjaren zelf, naar een nietsheid die tot zijn oneer zou zijn, als het alleen dat was, om daar hulpeloos neer te liggen aan het loutere genoegen van God om te redden of te vernietigen! ‘Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Tenzij iemand opnieuw geboren wordt, kan hij het Koninkrijk Gods niet zien. Zo wordt de mens opnieuw geboren: ‘niet uit bloed, noch uit de wil van het vlees, noch uit de wil van de mens, maar uit God.’

Het Koninkrijk van God was dat wat de profeten hadden aangekondigd, en waarop heel Israël wachtte. Wij moeten er niet aan denken in de vorm die het nu heeft aangenomen, de Koning weg, en het bestuur ervan in handen van mensen. Wij moeten eraan denken als door macht gevestigd bij de komst van de Heer, wanneer voor Israël alleen een overblijfsel zal binnentreden, waarvan Jesaja het karakter uitdrukkelijk verklaart (Jes. 4:2-4). Want ‘te dien dage zal de tak des Heren schoon en heerlijk zijn, en de vrucht der aarde

voortreffelijk en bevallig voor hen, die uit Israël ontkomen zijn. En het zal geschieden, dat hij, die in Sion overblijft, en hij, die in Jeruzalem blijft, heilig genoemd zal worden; ja, een ieder, die onder de levenden te Jeruzalem geschreven staat; wanneer de Here de vuiligheid van de dochter van Sion zal hebben afgewassen, en het bloed van Jeruzalem uit het midden daarvan zal hebben gezuiverd door de geest des oordeels en door de geest der verbranding.’ Dan volgt het verslag van de heerlijkheid van Jeruzalem in de duizendjarige dagen.

Het is daarom zeker dat, wanneer Israël het Koninkrijk binnengaat, een ieder die dat doet, wedergeboren zal worden; en het moet duidelijk zijn dat dit is wat een Jood als Nicodemus zou verwachten, en terecht mocht verwachten, als hij door de profeten was onderwezen. Van de christelijke vorm van het Koninkrijk kon hij niets weten, en men kon verwachten dat hij niets zou weten; want het was nog niet geopenbaard. Evenmin konden de woorden van de Heer van toepassing zijn op de huidige tijd, waarin alle gelijkenissen een gemengde toestand aangeven, het onkruid en de tarwe samen, wijze en dwaze maagden. Aan de andere kant zal het voor ons, in de vervolmaakte vorm ervan, natuurlijk op de meest volledige wijze van toepassing zijn; maar van dit alles kon Nicodemus nog niets weten; zodat de uitdrukking van verwondering van de Heer: ‘Zijt gij de leraar van Israël en weet gij deze dingen niet?’ elke rechtstreekse verwijzing op deze wijze verbiedt, en de passage in Ezechiël 36, waaraan Hij de woorden ontleent die nu volgen, een positieve voorspelling is van Israëls binnenkomst in het Koninkrijk op deze wijze.

Dit heeft, als het waar is, een belangrijk verband met de betekenis van de nieuwe geboorte, die wij nu zullen bespreken. Het principe dat

de mens het nodig heeft voor zegen op elk moment blijft natuurlijk onaangetast. De mens is de mens, van nature dezelfde door zijn hele geschiedenis heen; en 'zoals in het water gezicht tot gezicht antwoordt, zo antwoordt het hart van de mens tot de mens'. God blijft ook dezelfde, en de noodzaak van vernieuwing, daarom, om bij Hem te zijn.

Nicodemus is verward bij de gedachte aan zo'n verandering als waarvan de Heer spreekt. Het is niet alleen de toepassing op Israël waarover hij struikelt, hoewel dit natuurlijk een extra mysterie zou zijn; maar wat betreft de zaak op zich, hoe is het mogelijk? Hij vraagt: 'Hoe kan een mens geboren worden als hij oud is? Kan hij voor de tweede keer in de schoot van zijn moeder gaan en geboren worden?' Dat is natuurlijk onmogelijk; maar hij heeft er geen verklaring voor: welke geestelijke verandering kan er zijn, zo volledig, zo radicaal, zo geheel buiten de mens om, als een nieuwe geboorte inhoudt?

De Heer bevestigt opnieuw wat Hij gezegd heeft op dezelfde plechtige en nadrukkelijke wijze; maar nu met verklaringen die de kern van de zaak raken: 'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Tenzij iemand geboren wordt uit water en Geest, kan hij het Koninkrijk Gods niet binnengaan.' Dan verklaart Hij de noodzaak ervan: 'Wat uit het vlees geboren is, is vlees; en wat uit de Geest geboren is, is geest. Verwondert u niet, dat Ik tot u zeide: Gij moet opnieuw geboren worden.'

Bij deze overweging is het natuurlijk om eerst aan de noodzaak te denken, voordat we nagaan hoe Gods genade daarin heeft voorzien. Het is duidelijk dat wanneer de Heer de noodzaak verklaart van de wedergeboorte van de mens, de woorden die dit verklaren in

gedachten moeten hebben wat de mens als gevallen is. Als wij dus met Muller en Weiss 'dat wat uit het vlees geboren is, is vlees' zo interpreteren dat 'de lichamelijke geboorte alleen het stoffelijke zinnelijke deel voortbrengt', dan zou men veronderstellen dat dit even waar is als wanneer de mens nooit gevallen zou zijn; dat wil zeggen, veronderstellen dat de mens van nature niets anders heeft dan dit; en wat volgt zou, als tegenstelling tot het zinnelijke deel, bevestigen dat de geest van de mens een product is van de nieuwe geboorte; of anders zou 'dat wat uit de Geest geboren is' verwijzen naar de schepping en niet naar de nieuwe schepping.

Maar wij kunnen met vertrouwen beweren, dat enerzijds over de nieuwe geboorte wordt gesproken - dat het hier het onderwerp van de Heer is; en ook dat de mens overal geest heeft, naast ziel en lichaam, - dat wil zeggen het zinnelijke deel. Neen, geest is in de mens de zetel van de persoonlijkheid, evenals van alle menselijke kennis (1 Kor. 2:11), en dat waardoor de mens van nature het 'nageslacht van God' is (Hand. 17:28), als de 'Vader der geesten' (Hebr. 12:9). De nieuwe geboorte scheidt geen persoonlijkheid, of maakt een mens uit een louter dierlijk schepsel.

Als dus 'dat wat uit de Geest geboren is' spreekt, wat het zeker doet, over het product van de nieuwe geboorte, dan dekt 'dat wat uit het vlees geboren is' alles wat de mens van nature is; en dat hij dus alleen 'vlees' is, is het gevolg van de val. 'Vlees' is geen nieuw element van de persoonlijkheid: het is strikt en duidelijk een aantasting ervan, een gevallen toestand. Geest en ziel zijn nog steeds in de mens, en toch is dit slechts 'vlees': erin verzonken, erdoor doordrongen, zodat het op deze wijze een 'geest', een 'wil' heeft gekregen, onafhankelijk en weg

van God, 'begeerten' dus (Joh. 1:13; Rom. 8:6-7) van een hart dat niet bevredigd wordt. God en het onzichtbare hebben opgehouden een realiteit te zijn voor de ziel, of zijn hoogstens een gevreesde realiteit geworden, het zichtbare, het tastbare, het zintuiglijke, bezitten en beheersen haar. De mens is daarom vlees en alleen vlees.

Als we kijken naar de andere kant van wat hier staat, de nieuwe geboorte uit de Geest, moeten we onthouden wat het zondoffer ons leert, namelijk dat God bij het herstel nooit alleen maar herstelt. Hij herstelt niet de mensheid zoals die was in Adam, maar brengt Christus in en maakt Hem tot het type van een nieuwe mensheid, een andere orde van mannelijkheid. Dit is volgens een bepaalde wet van vooruitgang die door de schepping loopt, en waaraan de nieuwe schepping beantwoordt. Volgens deze wet ontwikkelt zich bij elke stap vooruit niet het hogere uit het lagere: de plant uit het minerale, het dier uit het plantaardige, de mens uit het dier; maar een hoger beginsel wordt ingebracht en gemaakt door het lagere te verheffen. Zo ontwikkelt het leven zich niet uit het levenloze, het kristal is niet het ontluiken van een organisatie, hoewel het er een voorspelling van kan zijn. Dat leven alleen uit leven voortkomt, wordt door wetenschappers algemeen erkend, voor zover observatie en experiment dat kunnen bepalen. Het leven is dan een nieuw principe dat door vereniging ermee het anorganische opheft. Ook bij het dier wordt de ziel niet ontwikkeld uit het levensprincipe, maar verenigt zich ermee en tilt het op soortgelijke wijze op naar een hoger niveau. In de mens verenigt de geest zich met de ziel. Na de mislukking van de mens mogen wij een nieuwe ontwikkeling op dezelfde wijze verwachten, door de vereniging van een hogere met een lagere natuur, en dus de vorming van een 'nieuwe mens'.

Van de ‘laatste Adam’ horen we echter nog niets, hoewel we dat wel zullen doen voordat het Evangelie wordt afgesloten. Op dit moment hebben we alleen de nieuwe geboorte zelf en het product daarvan, een ‘geestelijke’ natuur. ‘Tenzij iemand uit water en Geest geboren wordt, kan hij het Koninkrijk Gods niet binnengaan. Wat uit de Geest geboren is, is geest’.

Water en Geest verenigen zich om deze wonderbaarlijke transformatie tot stand te brengen. Wat zijn deze twee die zich zo kunnen verenigen voor een dergelijk doel? ‘Van alle oude schrijvers,’ zegt Hooker, ‘is er niet één te noemen die de tekst ooit anders heeft uitgelegd dan als betrekking hebbend op de uitwendige doop.’ Ook onder de modernen is dit verreweg de meest gangbare opvatting, hoewel sommigen het water zouden opvatten als een eenvoudig symbool van reiniging. Zij die er de doop van maken, passen het meestal toe op de christelijke doop, maar sommigen op die van Johannes en sommigen op de proselietendoop. De ‘wassing (of bad) der wedergeboorte’ (Titus 3:5) en de twee dopen van water en Geest worden natuurlijk genomen om deze opvatting te ondersteunen. Maar de doop met de Geest staat niet in verband met een nieuwe geboorte, zoals duidelijk blijkt uit de woorden van de Heer na zijn opstanding. Hij zegt tot de discipelen: ‘Want Johannes doopte waarlijk met water; maar gij zult niet vele dagen later met de Heilige Geest gedoopt worden’ (Handelingen 1:5). Maar zeker was het niet met Pinksteren, waarop de woorden van de Heer betrekking hebben, dat zij werden wedergeboren; en even zeker dus, toen zij werden wedergeboren, hadden zij deze doop niet ontvangen. Dus, hoe aannemelijk het op het eerste gezicht ook lijkt, water en Geest kunnen op deze manier niet verenigd worden.

Maar bovendien was de christelijke doop nog niet ingesteld, en de Heer kon geen verbazing hebben uitgesproken over het feit dat een joodse leraar als Nicodemus niet op de hoogte was van de waarde ervan zoals die tot uitdrukking komt in de woorden die wij hier bespreken. Wat Johannes' doop betreft, zijn eigen woorden zijn tegen elke gedachte daaraan. Zijn 'Ik doop met water' contrasteert niet alleen zijn doop met die van de Geest, maar verafschuwt de gedachte zelf aan water als in staat om zo'n grote betekenis te hebben.

Als een symbool van reiniging komen we dichterbij de waarheid ervan; maar hier helpt de apostel ons verder met zijn verklaring dat 'Christus de Gemeente heeft liefgehad en Zichzelf voor haar heeft overgegeven, opdat Hij haar zou heiligen en reinigen met het wassen van water door het Woord' (Ef. 5:25-26), en Petrus voegt eraan toe dat we 'wedergeboren zijn, niet uit vergankelijk zaad, maar uit onvergankelijk zaad, door het woord van God, dat leeft en blijft tot in eeuwigheid. ... En dit is het woord', vervolgt hij, 'dat u door het evangelie verkondigd is' (1 Petrus 1:23-25). Het is dus door het woord van het evangelie, en niet door het woord dat het doopwater heiligt, zoals sommigen hebben gedroomd, dat deze wonderbaarlijke verandering tot stand komt. En als wij moeite hebben om te begrijpen hoe de Geest zich met het water van de doop zou kunnen verenigen om een geestelijk werk te verrichten waarvoor het water duidelijk onbekwaam is, is het aan de andere kant even gemakkelijk om te zien dat de Geest zich voor dit doel met het Woord verenigt. 'Want ons evangelie is tot u gekomen, zegt de apostel tot de Tessalonicenzen, niet alleen in woord, maar in kracht en in de Heilige Geest en in veel zekerheid' (1 Thess. 5). Zo komt door de Geest en het Woord de nieuwe geboorte.

De apostel Johannes spreekt onder de figuur van 'levend water' over de Geest in de gelovige (Joh. 7:37-39). Wij kunnen het duidelijk verstaan door deze verenigde werking van de Geest en het Woord. Als Christus door het Woord zijn gemeente reinigt, is de Geest nodig om het Woord werkzaam te maken. Zoals een ander heeft gezegd, is het Woord zonder de Geest slechts rationalisme; de Geest zonder het Woord - de aanspraak daarop - zou fanatisme zijn. Water is het Woord; de Geest met het Woord het 'levende water'. In de woorden van de Heer tot Nicodemus hebben we het samenbrengen van de twee; en dan, zoals 'wat uit het vlees geboren is, is vlees', zo 'wat uit de Geest geboren is, is geest'. Een vleselijke natuur is het product van de natuurlijke geboorte; een geestelijke natuur is het product van de nieuwe. Het is alleen de Geest waarover hier wordt gesproken; maar elders worden we eraan herinnerd dat 'zijn zaad' - het onvergankelijke zaad, waarover Petrus spreekt - 'blijft in' de wedergeborene (1 Johannes 3:9); en Jakobus spreekt in een andere, maar vergelijkbare beelden over het 'geënte woord' (Jakobus 1:21), waardoor God ons, als het woord der waarheid, ook verwekt heeft (vers 18).

Dit alles spreekt slechts één taal. Wij zien dat er in de kinderen van God een natuur is ingeplant in morele gelijkenis met God, - in deze zin, een goddelijke natuur. De volledige leer daarvan zal zich verder ontwikkelen: het samenleven van het vlees ermee in de gelovige, de betekenis daarvan, de daaruit voortvloeiende belemmering, de macht erover, dit alles zullen we elders moeten bekijken. Zoveel is duidelijk, dat de gelovige een waarachtig kind van God is als uit Hem verwekt en ontvanger van Zijn natuur; en dit is wat de nieuwe geboorte inhoudt.

De woorden ‘water’ en ‘geest’ komen ongetwijfeld uit Ezechiël 36:25-26, waarin de goddelijke voorbereiding van Israël op het Koninkrijk wordt beschreven; maar de Heer maakt ze sterker dan de profeet, die de uitdrukking ‘wedergeboren’ niet gebruikt. ‘Een nieuwe geest’ is ook niet hetzelfde als ‘geest’ uit de Geest. Toch hadden de woorden van de profeet een leraar van Israël de betekenis van de woorden van de Heer moeten doen inzien met betrekking tot die verandering, zo volledig en zo essentieel, die het volk moet ondergaan om de lang gewenste erfenis binnen te gaan.

Ook voor ons moet de figuurlijke wijze van spreken die Hij gebruikt geen probleem zijn, omdat Hij die voortdurend gebruikt om geestelijke waarheid over te brengen. De oefening die nodig is voor het begrip ervan schijnt Hij nooit te willen vermijden; want daardoor wordt dat begrip reëler, vollediger en hartelijker. Als gesproken tot een Joodse leraar, zijn de woorden volkomen natuurlijk; aangezien zijn onwetendheid van hun betekenis zijn gebrek aan begrip van Israëls ware toestand en zijn eigen toestand laat zien. Het was inderdaad voor haar leraren een wonder dat het volk van God opnieuw geboren moest worden; maar die behoefte, zo echt en groot, kon alleen worden vervuld door de kracht van de onzichtbare Geest die op een oncontroleerbare, voor de mens onzichtbare wijze werkte, hoe duidelijk de gevolgen ervan ook waren. Het was dus de soevereine genade van God, die werkte en moest werken, vrij als de wind, en als genade aan Israël, kon die niet beperkt blijven tot Israël: wij allen hebben dezelfde behoefte, en zijn er dezelfde schuldenaars van.

2. Maar wij hebben nog een andere behoefte, en even noodzakelijk, die de Heer naast de eerste legt. Als de mensen opnieuw geboren

moeten worden, moet ook de Zoon des mensen opgeheven worden, opdat zij eeuwig leven hebben. De dood moet ons net zo goed dienen als het leven; dat wat tegen ons was moet aan onze kant worden gezet; en dan zal de volle werkelijkheid van Zijn gave worden geopenbaard, - niet alleen het leven, maar het eeuwige leven.

Nicodemus kan alleen maar zijn verbijstering uiten: 'Hoe kunnen deze dingen zijn?' vraagt hij. De Heer vraagt op zijn beurt hoe hij de leraar van Israël kan zijn en ze toch niet kent. Dan bevestigt Hij zijn eigen kennis, van waaruit Hij spreekt, niet met de onzekerheid van hun traditionele leraren. Toch ontving Israël Zijn getuigenis niet, zelfs niet toen Hij sprak over dingen op aarde, waar wat Hij zei op vele manieren getoetst kon worden. De nieuwe geboorte was op deze wijze voldoende binnen hun kennis; want het werk van de Geest in de mensen had een stem als zij het konden horen, en ook de profeten hadden daarvan getuigd. Als zij nu nog steeds niet geloofden, hoe zouden zij dan geloven als Hij over hemelse dingen sprak, over een gebied waarvan zij geen ander getuigenis hadden dan het Zijne?

Want het was duidelijk dat er niemand was - Hij spreekt alleen over een toegankelijk getuigenis, zoals duidelijk is, niet over Henoeh of Elia of de geesten van de doden - niemand die naar de hemel was opgestegen, om enige bevestiging te geven. Zijn eigen getuigenis moet op zichzelf staan. Hij, de Zoon des mensen, was in de hemel geweest; uit de hemel was Hij naar beneden gekomen; nog steeds, door het mysterie van Zijn natuur, degene die in de hemel is. De goddelijk-menselijke Persoon komt hier duidelijk naar voren, de Ene die altijd in de hemel is, hoewel een mens op aarde: van geen enkel geschapen wezen kan zoiets gezegd worden. En hier komt meteen

het getuigenis van de hemelse dingen binnen, dat Israël helaas zou verwerpen, zoals wij weten dat zij Hem verwierpen die het getuigenis droeg en van wie het getuigenis was.

Maar die verwerping zelf werd door God gestuurd om Zijn doel uit te werken, en daartoe gaat de Heer nu onmiddellijk over: 'En zoals Mozes de slang in de woestijn heeft opgeheven, zo moet ook de Zoon des mensen worden opgeheven, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.' Hier wordt over het kruis gesproken in zijn volle karakter, zoals het duidelijk zou zijn waar het goddelijke doel voor ogen staat zoals hier. Mensen konden inderdaad de Zoon des mensen opheffen (Johannes 8:28); en de zondige daad van de mens kon de gerechtigheid van God niet uitwerken; maar dat opheffen in de goddelijke ordening moest voor ons het teken zijn van verdragen toorn, van genomen en verwijderde vloek; want 'vervloekt is een ieder die aan een boom hangt.' (Zie Deut. aantekeningen, blz. 585).

Dit beantwoordt, volgens het type dat de Heer naar voren brengt, aan de opheffing van de slang in de woestijn, die, door er eenvoudigweg naar te kijken, de beet van de slang genas. En omdat Christus voor ons een vloek is geworden, wordt door het geloof in Hem de macht van de zonde in ons overwonnen, het gif van de slang voor ons weggenomen. 'In de gelijkenis van zondig vlees en voor de zonde' - een zondoffer - heeft Hij voor ons de zonde weggenomen in datgene wat haar in ons veroordeelt: wij zijn gerechtvaardigd en staan wat dat betreft aan Gods kant. Het kruis is verlossing voor ons in dit dubbele karakter, als straf die wij op ons hebben genomen en straf die

is weggenomen; waardoor onze ogen worden afgewend van onszelf en gericht op Hem die ze voortaan zal vervullen.

De straf die voor de gelovige wordt gedragen, kan er voor hem geen ondergang zijn. De toepassing van de koperen slang lijkt hier volledig de lezing 'zal niet vergaan' te bevestigen, die door sommige van de vroegste MSS (manuscripten) is weggelaten. Het hebben van eeuwig leven gaat verder dan het eenvoudig wegnemen van de dood, en verder dan het type, terwijl het ons het verband geeft met het thema van de Heer met Nicodemus. Want als 'wat uit de Geest geboren is, geest is', dan impliceert het bezit van de goddelijke natuur noodzakelijkerwijs het eeuwige leven. Dat wat goddelijk is, is dat wat werkelijk 'eeuwig' is: niet gewoon oneindig als het begonnen is, maar wat geen begin had, en dus geen einde kan hebben. Het offerwerk van Christus wordt hier bevestigd als de basis van dit onbetaalbare geschenk aan de mensen, dat op het moment van het geloof verzekerd wordt aan hem die dit heeft.

Daarvoor moet de Zoon des mensen worden opgeheven; er moet verzoening worden gedaan, en wel door Iemand in de natuur van Hem die zondigde; dus in staat als mens de straf op de mens te nemen, en de gerechtigheid van God daarin te bevestigen als zich daarvoor te buigen. Gerechtigheid, de eerste noodzaak, is dus vervuld: de gerechtigheid van God is gelegd aan de zijde van de zondaar die gelooft, zoals de apostel Paulus ons elders zal tonen. De grond van zegen is gelegd voor allen die het willen aanvaarden.

Maar dat is de menselijke kant; en God, als dat alles is, is alleen de ontvanger. Zijn gerechtigheid wordt verklaard, waar; maar dat is geen adequate manifestatie van Zichzelf, en God wordt volledig

geopenbaard in het evangelie. Daarom gaat de Heer verder met die meest kostbare, meest bekende verklaring ervan in de Bijbel: ‘Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.’

Hier zijn we bij de kern van de zaak. We hebben nu niet de voorwaarden benadrukt waarop de goddelijke barmhartigheid tot ons kan komen, hoewel het nog steeds waar is dat zulke voorwaarden er zijn en moeten zijn, als God trouw blijft aan zijn eigen natuur, zoals Hij moet. Maar hier hebben we de bewegende oorzaak van onze verlossing, de activiteit van die natuur: ‘God had lief,’ want ‘God is liefde.’ Wie heeft Hij dan liefgehad? De Jood? De betere klasse onder de mensen? Zij die Hem liefhebben? Nee, maar de ‘wereld’, en niet eens ‘de wereld van de uitverkorenen’, zoals sommigen zeggen, maar (zoals wat volgt moet duidelijk maken) de wereld in het algemeen, de grote wereld van Zijn schepselen, hoewel nu van Hem vervreemd. Heeft Hij hen dan lief, hoeveel? Hoe kunnen wij maatstaven vinden voor Zijn liefde? Hier is de maat ervan: Hij ‘had de wereld zo lief dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat een ieder die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft’.

De goddelijke liefde heeft aldus de mensen gezocht met een ernst en ijver die alleen in twijfel kunnen worden getrokken door de ware waardigheid van Hem die van Gods kant zo ver is gekomen, om ons de verzekering daarvan te geven, in twijfel te trekken. En van Hem getuigen alle eeuwen, die zelf boven hen allen staat, het unieke verschijnsel in de menselijke geschiedenis, van al Gods wonderen de bekroning.

Maar als Gods liefde op zo'n manier naar buiten is gekomen, is de verwerping ervan even fataal als de aanvaarding vol zegeningen is. 'Hoe zullen wij ontkomen, als wij zo'n groot heil verwaarlozen?' 'Wie niet gelooft is al veroordeeld, want hij heeft niet geloofd in de naam van de eniggeboren Zoon van God.' Maar niet voor het oordeel, maar voor de verlossing zond God zijn Zoon. Dat de Verlosser in feite de Rechter der mensen zal zijn (Johannes 5:22-23, 27) is iets heel anders dan dit, nee, ertegenover.

3. Maar het licht is in de wereld gekomen, en het licht maakt alles openbaar. Hier is het oordeel, dat de mensen de openbaring niet verlangen, wanneer hun daden slecht zijn, maar de duisternis liefhebben, die ze verbergt. Door zich van het licht af te wenden, tonen zij dat zij weten waar het licht is - dat het getuigt van het geweten, hoewel zij er niet in zijn om er het goede van te krijgen. De beoefenaar van de waarheid komt tot het licht, opdat zijn daden openbaar worden als zijnde in God gewrocht.

Hier gaan Nicodemus en de Heer uit elkaar. De farizeeër wordt nog gehinderd door zijn farizeïsme, en deze afscheidswaarden lijken woorden voor zijn geweten, dat zo beheerst wordt door het volk waartoe hij behoort. Zijn naam draagt hetzelfde dubbelzinnige stempel als zijn karakter. Het kan zijn 'overwinning van het volk' of 'iemand die het volk overwint': wat het met hem zal zijn is nog onzeker. Maar in een donkerder nacht dan de huidige zal hij uiteindelijk tevoorschijn komen als overwinnaar, niet als overwonnen. Zijn ziel zal uit de schaduw zijn gegaan, juist toen het licht haar in de steek leek te hebben gelaten. Voor hem, zoals voor velen, 'zal het geschieden dat het te zijner tijd licht zal zijn.'

{*De overeenkomst en het contrast tussen Nicodemus en Nicolaos, waaruit de Nicolaïeten van Openbaring (Openb. 2) voortkomen, moeten worden opgemerkt. De Nicolaïsten zijn veroveraars van het volk (van God); Nicodemus, van het volk. God heeft een laos, maar geen demos.}

Sectie 2. (Johannes 3:22-36)

Johannes' laatste getuigenis: de tegenstelling tussen hemzelf en Christus

We hebben nu het laatste getuigenis van Johannes aan Christus, met het door Johannes zelf getrokken contrast tussen hen. Hij, hoewel een 'brandend en stralend licht', zoals de Heer verklaart, is aards en moet verbleken voor de dageraad. Maar daar heeft hij geen verdriet over: de vriend van de Bruidegom 'verheugt zich slechts zeer over de stem van de Bruidegom', en zijn getuigenis aan het slot klinkt op zo'n manier dat velen het laatste deel ervan beschouwen als dat van de Evangelist in plaats van de Doper. Maar dit lijkt voor ons in ieder geval niet op een beslissende manier te zijn aangegeven, en onze eigen gedachten over wat de intelligentie van iemand in zijn positie al dan niet te boven zou kunnen gaan, lijken geen voldoende rechtvaardiging.

Wij vinden hier in het begin Jezus met zijn discipelen in het land van Judea, en dopen, - hoewel ons thans verzekerd wordt, dat de Heer persoonlijk niet doopte, maar alleen zijn discipelen (Joh. 4:2). Wij hebben nergens anders een verslag van een dergelijk dopen, waarvan wij natuurlijk concluderen dat het van een soortgelijk karakter was als dat van Johannes, dat onmiddellijk wordt genoemd. Het is een

bevestigend getuigenis van de waarheid die Johannes verkondigde, zoals we ook kunnen opmaken uit Markus 1:15. De doop is in het Nieuwe Testament altijd tot de dood; de christelijke doop tot Christus' dood (Rom. 6:3); en in de dood plaatsnemen is een belijdenis van berouw. De dood is het vonnis van God waaronder de mens door de zonde is gekomen, en dus beleden degenen die door Johannes werden gedoopt daarin de zonden die hen daar hadden gebracht (Matt. 3:6). In die positie wachtten zij op de vergeving die Hij, die na Johannes zou komen, zou schenken. Nu was Hij gekomen, en Zijn eigenlijke bediening begon, zoals duidelijk is, na de doop van Johannes. Toch kon Hij door zijn discipelen de waarheid hiervan bevestigen, terwijl Hij ervoor zorgde zijn eigen plaats apart te houden.

Johannes ging ook door met dopen en behield zijn plaats als voorloper, en was nu in Enon, 'vol bronnen', dichtbij Salim, of Shalem, 'vrede'. De namen zijn in dit geval even betekenisvol als in alle andere in het woord van God. Hier ontstond een vraag, zo wordt ons verteld, tussen Johannes' discipelen en een Jood, over reiniging. Over de aard hiervan, en over hoe weinig antwoord er zou zijn, kunnen we oordelen uit de woorden van de Heer met Nicodemus; en het gebrek aan regeling van zo'n vraag zou waarschijnlijk de verdere vraag naar voren brengen over de nieuwe Leraar die was verschenen; en de discipelen komen daarop naar Johannes met de mededeling dat Hij, van wie hij had getuigd, nu zelf aan het dopen was, en de mensen stroomden naar Hem toe.

Johannes had in feite vragen opgeworpen die hij niet kon oplossen; we kunnen zeggen dat het tot het wezen van zijn zending behoorde, dat dit zo zou zijn. Alleen Jezus moest voldoen aan de verwachtingen

die Johannes had gewekt; en in Hem vond de geest van de voorbije eeuwen zijn belichaming, die verder wees dan zichzelf. Daarom neemt Johannes door dit alles de gelegenheid te baat om nogmaals en beslist te spreken over zijn eigen verhouding tot Christus.

Een mens kan niets ontvangen, zegt hij, behalve wat hem uit de hemel is gegeven. Voor iemand die tevreden is met de wil van God is er blijvende tevredenheid: want, hoe de dingen ook mogen gaan, God regeert nog steeds alles. Hoe zalig om te beseffen dat datgene wat het hart onveranderlijk in vrede houdt - iemand stil doet zijn en weet dat Hij God is.

Hij had gezegd dat hij niet de Christus was, maar Zijn voorloper; en in de menigte die naar de nieuwe Leraar stroomde, zag hij slechts dat de bruid voor de Bruidegom was, niet voor hemzelf, die slechts de vriend van de Bruidegom was. Hadden zij verdriet om hem? Hij verheugde zich met grote vreugde over de stem van de Bruidegom, hoewel het voor hemzelf noodzakelijkerwijs een afname betekende, met de toename van die Ander.

Was Hij niet noodzakelijkerwijs oppermachtig? Hij die uit de hemel was gekomen, en zo getuigde van hemelse dingen met directe persoonlijke kennis ervan, zoals niemand van de aarde kon hebben. Hem op zijn waarde schatten, wat waren die menigten die naar Hem toe kwamen? Het leek in feite alsof niemand Zijn getuigenis aannam. Maar zij die dat wel deden, vonden daarin de waarheid van God met betrekking tot al Zijn beloften en in al Zijn wegen; hij kon zijn zegel zetten dat God waarachtig is. Want God gaf, door Hem die Hij gezonden had, vrije uiting aan Zijn eigen hart. In tegenstelling tot de fragmentarische mededelingen van vroegere tijden, gaf Hij nu zijn

Geest niet op maat. Neen, hier was de Zoon zelf, de Geliefde van de Vader, met alle dingen door deze liefde in zijn hand gegeven: Zijn woorden zijn daarom die het volle hart van God bekend gemaakt.

Geloof in Hem is dus de enige noodzaak: wie in Hem gelooft, heeft eeuwig leven; maar wie de Zoon niet onderworpen is, zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op hem. Eeuwig leven of geen leven; eeuwig leven of blijvende toorn: dat zijn dan de alternatieven.

Zo stuurt Johannes zijn discipelen naar Jezus.

Sectie 3. (Johannes 4:1-42)

Leven in de Geest

We moeten de Heer nu volgen buiten Judea en zelfs Galilea, om in Samaria meer ontvankelijke harten te vinden dan in beide, en Zijn eigen hart vrijer dan nog in Israël. Het is een belangrijke tijd, des te meer vanwege het uitzonderlijke karakter ervan, zelfs in het evangelie van Johannes. Samaria is, ondanks de aanspraak op 'onze vader Jakob', werkelijk niet-Joods, zij het met een zweem van Israëlitisch bloed die erger dan waardeloos was, de vrucht van verboden en verafschuwde gemengde huwelijken. De vrouw verwondert zich erover dat een Jood slechts een slok water vraagt aan een Samaritaan. Toch vindt de geest van de Heer, ontsnapt aan de beklemmende eigengerechtigheid van het Joodse farizeïsme, ruimte om zich uit te breiden in het vijandige Samaria; en hier wordt Hij gevoed met meer dan gewone spijzen, en heeft Hij uitzicht op wit wordende oogstvelden, waar we elders niets over horen.

Dit sluit duidelijk aan bij het thema van de Heer met de vrouw van Sychar, over levend water dat ontspringt in de ziel, wat de evangelist, zoals we gezien hebben, elders interpreteert als de Geest die op een nieuwe manier ontvangen moet worden nadat Jezus verheerlijkt is (Joh. 7:38-39). Zo bevinden we ons in feite op een lijn van waarheid die kenmerkend is voor christenen en heidenen; de Heer kijkt vooruit, zoals duidelijk is, en spreekt op de figuurlijke manier die bij Hem gebruikelijk is in dit verband; en toch op zo'n manier dat zoveel mogelijk wordt overgebracht van de zegening waarmee Zijn hart overloopt - van dat overvloedige leven dat Hij komt meedelen (Johannes 10:10).

1. (1) De Heer zelf roept en bereidt de boodschapper voor door wie Hij de mensen van Sychar zal bereiken. Zo'n boodschapper kiest Hij! Maar het is niet uitzonderlijk bij Hem om de bedelaar van de mestvaalt op te nemen, zodat, zoals wij weten, de tollenaars en zondaars Hem gewoonlijk volgden. Maar hier was iemand die Hem niet volgde, maar opzocht, - een vermoeide en afgematte, niet door zijn geweten aangetaste zondaar, wiens ontwaken in het leven een verhaal is dat hoeveel anderen heeft gewekt! Moge God het in Zijn goedheid nog eens vertellen, zodat het in de herhaling nog vers is, en sommigen zoals zij er nog door worden aangetrokken.

Hoe passend is het dat de Heer in Zijn terugtrekking voor een tijdje uit het zelfingenomen wetticisme van de Farizeeën naar Samaria komt, om een nieuwe akker te zaaien met het Woord van leven! Hij trekt zich zelfs terug, zo lijkt het, uit de doop van de discipelen, waarbij Hij eerder het getuigenis van Johannes bevestigde dan dat Hij het zijne verklaarde. Johannes' stem was nu verstomd in de gevangenis,

en zijn verwerping had het gedeeltelijke herstel van de goddelijke relatie met het volk in het algemeen verbroken, dat de massa's die om hem heen stroomden, hadden kunnen bewerkstelligen. Het was weg, die droom van vrome harten in Israël: de herder was geslagen en de schapen waren verstrooid. En hoewel de Opperherder nog aanwezig was, werd de openlijke bijeenkomst voorlopig opgegeven, behalve voor de onmiddellijke volgelingen die nodig waren voor de instandhouding en voortzetting van het goddelijk getuigenis, totdat deze op andere grond kon worden hervat.

Met Zijn rug dus voor die tijd naar Jeruzalem gekeerd, en Zijn aangezicht naar Galilea, de plaats die, althans typisch, verbonden is met Israëls herstel in de laatste dagen, komt het tweedaagse getuigenis in Samaria moreel op zijn plaats, als een beeld van het huidige interval van goddelijke genade aan de heidenen. Wanneer we bij de genezing van de zoon van de edelman in Kafarnaüm komen, zullen we ontdekken dat dit een echte voorafschaduwing is van het herstel van Israël wanneer dit interval ten einde is. Alles is dus in volledige harmonie.

We vinden de Heer nu dus in Sychar ('gekocht'), dat zijn naam ontleent aan het stuk land dat Jakob kocht van de zonen van Hamor en aan Jozef gaf, die daar begraven werd. Alles wat Jakob dus had gekocht (hoewel hij het anders bedoelde) en alles wat hij aan zijn meest geliefde zoon kon geven, was de plaats van een graf: een goede plaats om te spreken van een ander geschenk en een andere aankoop, vrij voor allen die het verlangden en zochten, een bron van leven in plaats van een plaats van dood, en waarvan Jakobs bron tegelijk het type kon zijn, en (wat alle typen moeten zijn) ook het leerzame

contrast. Naar deze bron, die zoals wij direct leren niet vrij stroomde maar opgesloten was in een put, kwam de Heer, een vermoeide man, en ging daar zitten.

Het was het zesde uur, onder een middagzon, en daar kwam een Samaritaanse vrouw water putten.

Ook zij was vermoeid, zoals haar woorden aangeven; alleen, zoals Hij alleen was, maar alleen om het wezenlijke contrast groter te maken: zij in de zonde die noodzakelijkerwijs isoleert, beschamend, veroordelend; Hij in de unieke glorie van Zijn Persoon, van Zijn zoektocht, van Zijn vervreemding van de geest van een wereld, waarin nog de voorwerpen waren die Hij in liefde zocht. Zij waren aan tegenovergestelde uitersten, - op tegenovergestelde wegen, - en toch ontmoetten zij elkaar; niet van haar wil of zorg, noch wist zij wat voor haar lag; van Zijn kant, van de liefde die haar eigen noodzaak had: 'Hij moet door Samaria gaan.'

Samaria had zijn naam van de stad die haar hoofdstad was, 'behoudend', zoals het vrijelijk mag worden weergegeven, maar in het belang van de verdeeldheid. Helaas, dit ging veel verder dan zij wisten, en was slechts de uitdrukking van een diepere vervreemding, die alleen genezen kon worden door Hem die Zichzelf in de bres van de menselijke opstand tegen God zou werpen, en daaruit zou terugbrengen. 'Geef Mij te drinken' is hier het eerste woord van verzoening, tot verwondering van de vrouw. 'Hoe vraagt Gij, Jood zijnde, mij te drinken, die een vrouw uit Samaria ben?' Meteen brengt Hij haar God voor ogen die zij niet kende, en zichzelf op de een of andere manier vereenzelvigd met de 'gave Gods' waarover Hij spreekt. Als zij het had geweten, zou zij de plaats van de behoeftige

hebben ingenomen, die zij werkelijk was, en Hem hebben gezocht als iemand met macht en genade. Hij zou haar niet geweigerd hebben: Hij zou haar levend water hebben gegeven.

Zij begrijpt het niet, en Zijn woorden zijn vooralsnog versluierd, want het water van zo'n bron als die waardoor zij zich bevond, was in de volksmond 'levend' water. Maar dit van Hem op een geheimzinnige manier, zonder zichtbare middelen om uit die diepe bron te putten, maar als een 'geschenk van God' dat Hem vertelt die zij niet kende, op een manier die heel anders is dan zij zich had voorgesteld. De duidelijke bedoeling van dit alles, hoezeer de termen ook ter discussie staan, is om God in zijn liefde te laten schijnen in haar verduisterde ziel, en haar door die liefde tot Zich te trekken als de vertegenwoordiger van God daar in nood van haar kant. Haar verwondering stijgt, en haar ogen zijn op Hem gericht. Zij wil van Hem leren, wie Hij is? groter dan haar vader Jacob, zo lijkt het, die zelf met heel zijn gezin alleen van deze bron afhankelijk was! En toch trekt Hij haar verder, terwijl Hij nu spreekt over het geschenk dat Hij zal geven, niet zulk water als zij in gedachten heeft; uit de put daar: 'Ieder die van dit water drinkt, zal opnieuw dorsten, maar wie drinkt van het water dat Ik hem zal geven, zal in eeuwigheid geen dorst meer hebben; maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem zijn een bron van water, dat ontspringt in het eeuwige leven.'

Een geweldige vooruitgang, en een groot wonder zeker. Eeuwig leven kent zij in zekere zin. Het is geen eindeloze toestand, maar het leven van de gezegende. En dit water, een eeuwige bron van verfrissing in de mens zelf, ontspringt in het eeuwige leven! Hoe zouden haar ogen oplichten en vergroten en zich fixeren op de wonderlijke Spreker!

En toch schijnt zij nog te hebben begrepen hoe weinig van datgene waarover Hij spreekt: 'Heer,' zegt zij, 'geef mij dit water, opdat ik geen dorst krijg en hier niet kom om te putten.'

Zij is inderdaad duf, en wij mogen denken dat er tot nu toe weinig is gewonnen. Zij denkt immers nog steeds aan lichamelijke dorst en aan letterlijk water. Toch is het leerzaam om te zien hoe de Heer met zo iemand omgaat. De raadselachtige taal, - inderdaad gebruikelijk onder de kinderen van het Oosten, maar duidelijk verkeerd begrepen, en uiteindelijk achtergelaten zonder de uitleg die een ziel als deze nodig zou hebben (zou men zeggen): het is duidelijk dat het niet zozeer het verstand is als wel het hart waarop Hij zich richt; genade en waarheid worden in dit alles gevonden, en in deze volgorde: beide tezamen, en toch genade leidend en karakteriserend; omgang met het hart zelfs vóór het geweten, dat inderdaad nooit vergeten wordt, maar ook nooit aangevallen.

Hoe anders is de manier waarop dit alles gebeurt dan bij Nicodemus, een man met zoveel dingen in zijn voordeel vergeleken met de vrouw hier, en bij wie het beroep op het geweten zo ernstig, zo onmiddellijk, zo schijnbaar abrupt is. Toch is het onderliggende principe hetzelfde, en juist datgene wat in eerste instantie tegen Nicodemus lijkt te zijn, is in werkelijkheid in zijn voordeel. De vrouw moest nog getekend worden; de leraar van Israël, met al zijn farizeïsme en starre vooroordelen, was al getekend: de laatste kon het verdragen dat zijn geweten werd onderzocht, zoals de ander dat eerst niet kon.

Er moet echter ook rekening worden gehouden met dit farizeïsme van de een, terwijl de ander, hoewel haar geweten ook door de waarheid moest worden gewekt, geen valse schuilplaats had waaronder zij

zich kon verbergen en die moest worden weggerukt. Hier was het voordeel aan de kant van de vrouw, omdat het kwaad van haar leven het eenvoudiger maakte om zich van alles af te keren dan het was voor Nicodemus met zijn pseudo-heilige. Daarom komt de een snel in de zegen; de ander worstelt en wordt tegengehouden.

Maar laten we nu, los van alle vragen over de omgang met de ziel van de vrouw, kijken naar de waarheid die ons hier wordt voorgehouden. Het levende water wordt voor ons in het zevende hoofdstuk uitgelegd als 'de Geest die zij die in Hem geloven zouden ontvangen; want de Heilige Geest was er nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was'. Wij hebben natuurlijk geen reden om hetzelfde beeld hier anders te interpreteren dan daar: zodat het levende water spreekt van de Heilige Geest als neergedaald uit de hemel, het kenmerk van de huidige of gemeentelijke periode. De Heer loopt dus vooruit op een toekomstige tijd, en daarom vinden we ongetwijfeld een zekere terughoudendheid in de manier waarop erover gesproken wordt, waarbij de sluier meer wordt opgelicht naarmate de tijd van de vervulling dichterbij komt. Het beeld combineert wat we in de verklaring over de nieuwe geboorte afzonderlijk hadden, namelijk het water en de Geest. Het water als het Woord is datgene waardoor de Geest van God werkt, en de Geest is dus het leven van het Woord. De figuur van de 'bron' geeft hieraan extra kracht, en vooral met de toevoeging 'opspringende'. Kracht, frisheid die voortdurend behouden blijft, zijn in de bron; en de bron ontspringt - of 'springt', een sterke uitdrukking - 'tot het eeuwige leven.'

Wat is hier het verband tussen de bron - de Geest van God in de gelovige - en het leven? Het is zeker niet alleen een eindeloze stroom

die bedoeld wordt met de uitdrukking. Het is ook niet zo dat de aanwezigheid van de Geest van God in de gelovige nodig is voor het begin van het leven in de ziel. Helaas is er een gebrek aan kennis onder christenen over het ware karakter van die gave van de Geest die kenmerkend is voor het christendom. De Heer zelf zal ons dit alles volledig duidelijk maken in Zijn slotwoorden tot Zijn discipelen in dit Evangelie. Hier wordt dit alles, zoals reeds gezegd, opgevolgd in deze kernachtige beeldspraak; en wij moeten dus voldoende vooruitlopen op wat daar gezegd wordt, om te begrijpen wat hier voor ons ligt. Er is weinig voor nodig om ons ervan te overtuigen dat de gave van de Geest, de inwoning die de Heer daar aan Zijn discipelen belooft (Joh. 14:17) - 'Hij zal in u zijn' - bij hen niet aan het leven voorafging, noch het door deze persoonlijke inwoning bracht, maar erop volgde.

Zij waren al in het bezit van leven toen de Heer dit beloofde, en van eeuwig leven, want er is geen ander geestelijk leven: het is eeuwig leven of geen leven (zie Johannes 6:53-54). Hij verklaart ook dat het eeuwig leven is de Vader te kennen, de enige ware God, en Jezus Christus die Hij gezonden heeft (Johannes 17:3), dat Hij hun de naam van de Vader had geopenbaard, en dat zij Zijn woorden hadden ontvangen en geloofden dat de Vader Hem gezonden had (6, 8). Zij hadden dus reeds eeuwig leven, toen deze belofte werd gegeven. Het kon voor hen niet het resultaat zijn van een geschenk dat later zou komen.

De inwoning van de Geest veronderstelt noodzakelijkerwijs een huis waarin Hij kan wonen; en zo'n huis wordt pas bij de nieuwe geboorte gevormd. De door de ziel ontvangen Christus moet het fundament

ervan zijn; en waar Christus is, kan de Geest van Christus zijn. Hij getuigt van Christus, en zo beginnen de levende wateren in de ziel op te stijgen, die voortaan haar eeuwige voldoening zullen zijn.

Maar hoe dan 'tot het eeuwige leven'? Het water (het Woord) en de Geest hebben zich verenigd om het leven reeds voort te brengen. De stromende bron van levend water heeft dezelfde elementen. Het leven is in het water; de Geest is in het Woord; maar nu is het de Geest persoonlijk aanwezig, de Goddelijke Getuige zelf in aanwezigheid. Hier moet alle beeldspraak falen om de volheid van de zegen uit te drukken, oneindig als de heerlijke Persoon. Maar het is duidelijk dat als het eeuwige leven het product is van het Woord door de Geest in de ziel, de bevredigende volheid nu het resultaat moet zijn om de overvloed van het leven zelf voort te brengen in praktische ervaring en kracht: de bron springt op tot het eeuwige leven. Hier is het eeuwige leven een ervaring, een toepassing van 'leven', dat wij allen gewoon zijn te onderscheiden van 'leven' als vitale kracht, - het leven dat wij leven van het leven waardoor wij leven. Maar dit is het eeuwige leven; en, zoals een ander heeft gezegd, 'om volledig te zijn, moet het zich uitstorten in de objectieve eeuwigheid; het eeuwige rust niet voordat het tot de eeuwigheid komt.'

Immers, zoals geïnterpreteerd door de ervaring, kan de belofte te groot lijken. 'Zal nooit meer dorsten': wat een zekerheid is dit! Maar hoe weinig lijkt het zich vaak te rechtvaardigen in de feitelijke realisatie. Hier komt de trieste herinnering voor ons binnen hoe wij met ons ongeloof de heerlijke grootsheid van de goddelijke beloften beperken, en er vaak op uit zijn om van de eeuwige Waarheid een leugen te maken. Christus spreekt naar de volheid van

de geschonken gave. Ons genot ervan is altijd afhankelijk van de wijze waarop het geloof het beleeft. Wij mogen 'de Heilige Geest van God, waardoor wij verzegeld zijn tot de dag der verlossing, niet bedroeven'. Maar Christus zal in Zijn beeld van de christen geen dingen opnemen die slechts vlekken en misvormingen zijn. Helaas voor de onchristelijkheid van de christenen! Maar de schande ervan is geheel de onze. Het eeuwige leven is in ons afgeleid en afhankelijk, en heeft de voortdurende bediening van goddelijke genade nodig om het in zijn manifestatie in ons te handhaven, om het te ontwikkelen en te vervolmaken volgens God. De volledige volmaaktheid ervan wordt ons voorgehouden om ons verlangen ernaar op te wekken, en de vrijmoedigheid van het geloof om het van God op te eisen. Wij mogen niet verwachten dat zij zal worden verwezenlijkt zonder de activiteit van het geloof en het ijverig gebruik van wat God ons heeft gegeven als middelen om haar te bereiken.

(2) Laten we nu teruggaan naar de vrouw. Aangetrokken, verwonderd, terwijl het geloof in deze mysterieuze Spreker in haar ziel begint te ontwaken, vraagt zij om deze gave, die haar voor het vragen is toegezegd. 'Heer,' zegt zij, 'geef mij dit water, opdat ik geen dorst krijg en niet hierheen kom om te putten.' Zij vraagt, maar kent inderdaad de gave van God niet, noch wie het is die tot haar zegt: 'Geef Mij te drinken.' Maar de goddelijke genade die met haar aan het werk is, laat haar zo niet achter, noch veracht de dag van de kleine dingen, die toch het begonnen werk is. Haar hart is geraakt, haar verlangen is gewekt, haar ziel wendt zich tot God; nu moet haar geweten worden bereikt, opdat zij beseft wat haar behoefte is en de bevrediging daarvan vindt. Maar met wat een zachte hand raakt Hij de wond aan die Hij gaat genezen! Hoe erger de wond, hoe zachter

de behandeling moet zijn. Alsof Hij haar slechts een ander wil laten delen in de gave waar zij om heeft gevraagd, zegt Hij: 'Ga uw man roepen en kom hierheen.' Meteen ligt haar leven bloot voor haar. Ze krimpt ineen en wil het bedekken: 'Ik heb geen man.' Waar, zegt Hij: Ik weet het: 'Gij hebt goed gezegd, ik heb geen man; want gij hebt vijf echtgenoten gehad; en hij, die gij nu hebt, is uw man niet; daarin hebt gij waarlijk gezegd.'

Zo is het uit. In weinig korte woorden, zonder er lang bij stil te staan, zonder haar te verwijten, daar ligt het nog voor haar in het licht, om nooit meer bedekt te worden. Hij weet het, heeft het geweten, wist het toen hij haar aanvankelijk benaderde en haar over God had verteld zoals zij Hem nooit had gekend. Nu is het eruit, het lijkt wel een bekentenis die Hij voor haar heeft afgelegd die niet de moed had om die voor zichzelf af te leggen. Duidelijk gezegd, maar niet streng, maar zacht, meelijwekkend, zijn de woorden als een smeekbede voor haar, een openbaring van Zichzelf. Is zij niet blij om op deze voorwaarden bij Hem te zijn? Niets wordt van Hem afgehouden, zoals niets kan worden afgehouden.

(3) 'Heer,' zegt zij, 'ik zie dat Gij een profeet zijt;' dat is haar zegel op de waarheid van Zijn woorden gezet; en dan, met dat verlangen dat Hij heeft gewekt, om (zoals zelfs zij, zo lijkt het, kan zijn) bij God te zijn - dus om recht bij God te zijn, om Hem op Zijn manier te benaderen, stelt zij de vraag van de vragen voor een Samaritaan: Onze vaders aanbaden op deze berg; en gij zegt dat Jeruzalem de plaats is waar men moet aanbidden'.

Het is zeker geen afleggen van de eerste vraag van haar zonden. Had Hij, met volle kennis daarvan, haar niet toch aangemoedigd om bij

God die gave van Hem te zoeken, die zij beter kon zien nu Hij als de vertegenwoordiger van God haar kon aanbieden? En was er in de toenadering tot God niet een voorziening voor de zonde, van Zijn eigen inrichting? Ze wist nog maar weinig van de betekenis daarvan. Zijn eigen discipelen wisten nog weinig, hoewel de Doper had gewezen op het 'Lam van God'. Was er echter in haar hart niet iets beginnend waardoor zij die bron in het hart, van levend water, beter kon begrijpen? En hier was Iemand die haar twijfels kon oplossen en haar vragen een goddelijk antwoord kon geven! Dat doet Hij; maar op een manier die afwijkt van haar verwachtingen, wanneer Hij zowel Gerizim als Jeruzalem terzijde schuift!

Aan haar, de arme Samaritaanse, maakt Hij bekend waar degenen die het dichtst bij Hemzelf staan nog niet op voorbereid waren. Toch laat Hij ook de kwestie van de Samaritaanse eredienst niet rusten; zij neemt veeleer een ernstiger karakter aan: maar eerst vertelt Hij haar van het overstijgende uur dat nabij is en dat alle uitwendige erediensten moet afschaffen en de mensen in het heiligdom van God moet toelaten om als kinderen de Vader te aanbidden. Wat een openbaring aan deze vrouw van het schandelijke leven, aan wie een ogenblik tevoren dat leven was getoond zonder een restant van een sluier om het te verbergen! Maar wie van de gewone mensenkinderen was beter geschikt dan zij, op grond van enige titel in zichzelf, om dichterbij te komen? En als God genade bewijst, aan wie anders dan aan haar zou die genade zich in meer glorie openbaren?

En nu was het de Vader die aanbidders zocht. Kon het worden tegengehouden, de bron van geluk die ook in haar begon op te borrelen, en die die vroegere verwarrende beelden interpreteerde,

en al naar een uitstroom zocht? Zij had inderdaad, zij wist niet wat aanbeden; koud, onverschillig, of met krampen van angst in de duisternis van het bovennatuurlijke. En al die tijd was in Israël, hoewel zelfs daar de massa het misschien even weinig wist als zij, de rivier van het heil. Het 'heil' was 'van de Joden': een stroom die inderdaad nog laag en smal tussen haar oevers stroomde, waarvan alleen de nederigen en de dorstigen wisten, maar die er was: weldra zou zij in overvloedige verkwikking uitbarsten; het heil, waardoor de mensen God leerden kennen! En het uur kwam eraan, en nu was het zover, - hoe moet die aankondiging de echo's in haar hart hebben gewekt! - wanneer de ware aanbidders (niet rechtvaardig, niet zelf goedgekeurd, maar ware) - wanneer de ware aanbidders de Vader zouden aanbidden in geest en in waarheid; want de Vader zocht zulke om Hem te aanbidden op de enige manier waarop God, als Geest, aanvaardbaar kon worden aanbeden.

Ja, zij wist het, of keurde het tenminste goed zoals Hij het uitsprak, maar het leek te wonderlijk; de stormloop van vele gedachten was te groot. Toen zij nog niet van vreugde geloofde en zich verwonderde, rees in haar hart de roep om de volle uitlegger van alles, de Messias! Was Hij nabij? Dan zou inderdaad alle verwarring worden beëindigd, alle bezorgdheid tot rust komen: 'Als Hij komt,' zegt ze, 'zal Hij ons alles vertellen.'

En Hij die haar hele hart goddelijk zag, zoals Hij haar leven had gezien, - de hunkering van haar hart zag, zoekend naar het goede dat niet kwam, zag dat Zijn werk gedaan was. Voor haar bleef er slechts één bevredigend goed over: Eén voor wie nu de vreugde die in haar ziel was opgekomen wachtte als haar rechtvaardiging, die het

verwachte verlangen van haar hart aankondigde als nabij: de Messias, de Christus. Er was nog maar één ding te doen: en met Zijn eigen hart vol (zoals Hij nu getuigt dat het is) en toch met de rust van die opperste tevredenheid in Zijn woorden, voltooit Hij haar zegening: - 'Ik die tot u spreek, ben HET.

'Ik, die tot u spreek, Ik ben het.'

Zo is het levende water voor haar bereikt, als nog niet de Geest van God was gekomen om de inwonende Bron daarvan in haar te zijn. Leerstellig is het verband van het geheel duidelijk; zoals inderdaad de woorden van de Heer ons voeren naar de dag van een geopend heiligdom en van de christelijke eredienst. Zonder dit zou de volheid van het leven in de Geest niet tot uitdrukking kunnen komen, zou het levende water niet kunnen ontspringen. We zien ook duidelijk hoe er op reagerent, hoe christelijk, in de waarheid die het bevat, het Evangelie van Johannes is. We zullen dit meer en meer opmerken naarmate we er verder in komen.

2. De stroom van zegen wordt breder: de vrouw wordt de boodschapper van Christus, om in de stad de zegeningen die zij heeft ontvangen uit te dragen. De Man die haar alles verteld heeft, is Degene tot wie zij vrijelijk anderen kan uitnodigen. Zij heeft haar waterkruik achtergelaten om het nieuws van levend water te brengen; en haar verhaal brengt vele toehoorders voort die uit de stad komen om Degene te vinden die met Zijn liefde dit zo donkere hart heeft verlicht.

Intussen zijn Zijn discipelen teruggekomen uit de stad, waar zij proviand waren gaan kopen, en vinden Hem verfrist en onafhankelijk

van het voedsel. In antwoord op hun verbazing zegt Hij hun dat Zijn voedsel is om de wil te doen van Hem die Hem gezonden heeft en om Zijn werk te voltooien. En dan spreekt Hij tot hen over velden die Hij al ziet rijpen tot een geestelijke oogst, en over de gemeenschappelijke vreugde van zaaier en maaier. In feite moesten zij ingaan op het werk van vorige generaties, van de profeten die voor hen de weg hadden bereid, Hijzelf bovenal de onvermoeibare werker voor het heil van de mensen. Israël zou Hem kunnen verwerpen, en Zijn arbeid zou in dit opzicht ijdel lijken, maar hier, buiten Israël, ziet Hij de inkomst van de heidenen, terwijl de trage velden van Judea nog geen teken vertoonden.

Hiervan zijn de Samaritanen nu de eerstelingen, en er volgen twee dagen van vruchtbaar getuigenis, waarin Hij op hun verzoek bij hen blijft; velen geloven door het getuigenis van de vrouw over Hem, en nog meer door Zijn eigen woord; terwijl hun geloof Hem bezit als de Verlosser, niet alleen van Israël, maar van de wereld. Uit dit alles blijkt duidelijk wat hier wordt voorzegd.

Sectie 4. (Johannes 4:43-54)

Israëls nood blootgelegd en beantwoord met genade

Maar Johannes, terwijl hij ons karakteristiek een Christus toont buiten het Judaïsme, en de kostbare waarheden die nu in het Christendom worden genoten, herinnert ons er altijd aan dat God Zijn doeleinden met betrekking tot Israël niet heeft opgegeven, die door hun ongeloof zijn vertraagd maar niet verbeurd. Wij hebben dit gezien in het eerste deel van het boek, in het wonder te Kana, waar de vertraging van de zegen in hun geval wordt verantwoord, maar zodra

de lege vormen van reiniging werkelijkheid worden (het water vult de waterpotten), dan wordt de wijn, de goede wijn, in hen gevonden. Nu wordt de Heer weer aangetroffen te Kana, nadat Hij de witte velden van Samaria heeft verlaten voor Galilea, en er wordt weer een wonder verricht, hoewel het onderwerp ervan in Kafarnaüm ligt en niet in Kana.

Judea heeft Hem verworpen, maar Galilea lijkt klaar om Hem te ontvangen, en nu vinden we in de hoveling die te Kana tot Hem komt een duidelijk beeld van Israël, hoveling van de wereld zoals zij lang geweest is. Zijn toestand, zoals de Heer die typeert, is precies wat de hare is geweest: 'Tenzij gij tekenen en wonderen ziet, zult gij niet geloven.' Maar hij is in nood: zijn zoon op het punt van sterven in Kapernaüm, de stad van verloren kansen, die naar de hel zal worden gebracht wegens haar verwerping van Christus; de dood staat hem voor ogen, hij wendt zich tot Christus als zijn enige hoop, en vindt het genadige antwoord van vrede en bevrijding: 'Ga heen, uw zoon leeft. Hij gelooft, vertrekt, en vindt het zoals de Heer hem gezegd heeft. Zijn zoon wordt opgewekt, en zijn hele huis wordt met hem tot geloof gebracht.

Het is een eenvoudig verhaal; en zo zal Israël in haar extremiteit tot God gebracht worden. Kafarnaüm zal tot Kana komen, het 'dorp der vertroosting' zal zijn naam terugkrijgen op de grond van 'aankoop', Christus die zijn heerlijkheid openbaart. En de tijd is niet ver weg.

Dit rondt, zoals duidelijk is, de eerste onderverdeling van dit centrale deel van het boek volledig af.

Onderverdeling 2. (Johannes 5 - 8:1)

Eeuwig leven als scheiding van een wereld onder de dood.

De tweede onderverdeling zet het onderwerp van de eerste voort, het eeuwige leven zoals dat aan de mensen wordt meegedeeld, en afhankelijk, een leven van geloof en gemeenschap; maar dit wordt nu bekeken als onderscheidend en scheidend van de wereld, van haar karakter en deel. Zoals ook in de laatste onderverdeling, wordt de Geest van God gezien als die het leven zijn kracht en volheid geeft, en zelfs onder hetzelfde beeld als voorheen, het levende water; maar het stijgt nu niet alleen op in het binnenste en verfrist degene in wie het is, maar het stroomt ook over naar anderen, ‘rivieren van levend water.’ Dit is natuurlijk een derde gedeelte; het eerste toont het leven als levendmaking door de stem van de Zoon van God, die tegelijkertijd de Rechter der mensen is; en de levendmaking is dus een vrijpraak door de Rechter, een vonnis van gerechtigheid. Het tweede deel toont ons het leven van het geloof met zijn voeding, en de daaruit voortvloeiende gemeenschap. De drie delen samen vormen duidelijk weer een compleet geheel.

Sectie 1. (Johannes 5)

De levendmaking door de soevereine genade van Christus; de daaraan verbonden gerechtigheid

Het eerste gedeelte is al kort gekarakteriseerd. We vinden er, duidelijker dan in wat voorafgaat, een voorval in terug, genomen uit een van de overvloedige wonderen van de Heer, en gemaakt tot een voorwerp-les waaruit het onderwijs dat erop volgt, is afgeleid. Toch

gaat de gegeven waarheid verder dan het illustratieve voorwerp, zoals noodzakelijkerwijs het geval is bij alle typische of gelijkenis achtige leer: iets wat tegelijkertijd ten volle moet worden beseft, en behoed voor het misbruik dat er vaak van is gemaakt. In dit hele deel van Johannes zullen we daar hulp bij krijgen.

1. De verzwakte zieke man zoals die door Christus is genezen, is de objectieve les van dit hoofdstuk. De achtergrond hiervan is het verhaal van Bethesda met zijn eigen onmacht om zo'n geval als het zijne te genezen, ondanks de tussenkomst van de engelen, die van de poel een 'huis van barmhartigheid' maakten, maar met voorwaarden waaraan de man hier voor ons niet kon voldoen. De aard van de ziekte verbood hem gebruik te maken van het aangeboden geneesmiddel.

Een 'Jodenfeest' brengt de Heer weer naar Jeruzalem. Ons wordt niet eens verteld welk feest het was, en de taal lijkt ons duidelijk te vertellen waarom, voldoende opvallend als het is, zelfs in het Evangelie van Johannes, waar het alleen wordt gevonden. Een 'feest van de Joden', als zodanig, blijft hier buiten beschouwing, ook al was het de aanleiding tot het bezoek van de Heer; wat inderdaad, zoals heel deze bediening van Jeruzalem, alleen maar diende om de voosheid bloot te leggen van wat daar gaande was, en daarmee de machteloosheid van de wet zelf als remedie voor de toestand van de mens. Dit laatste is zeker het belangrijkste punt hier: het brengt ons meteen bij wat Bethesda ons laat zien, - een waarheid die alle hulp in het oude verbond terzijde schuift, en ons afsluit voor de genade van God alleen.

Bethesda komt onmiddellijk in beeld met zijn portieken vol zieken, die wachten op het bezoek van die wonderbaarlijke kracht die op

een bepaald moment het water beroerde. Dan is er voor het ogenblik genezende kracht voor degene die er het eerst in kan stappen: daar is de toestand, de enige; wat ook de aantasting van de ziekte is, zij kan worden genezen, als men maar in de poel kan komen; maar voor onmacht is er geen genezing mogelijk.

Te midden van deze menigte zijn onze ogen gericht op één man die daar vergeefs ligt te zoeken naar hulp. Acht en dertig jaar lang heeft de ziekte die hem heeft getroffen hem hulpeloos gemaakt; en daar ligt hij in de aanwezigheid van een remedie die voor hem geen enkele is. Anderen kunnen worden genezen, hij niet. Hij is niet in staat om in de poel te stappen; hij heeft niemand om hem erin te doen. De wanhoop van deze toestand schakelt het hart en de hand van Jezus voor hem in; hij wordt niet in de poel gelegd, maar hij hoort het almachtige woord dat hem geneest, en in een ogenblik staat hij op, neemt het bed waarop hij ligt op en loopt.

Aangezien al deze wonderen typen zijn van geestelijke genezing, kunnen wij ons niet vergissen door dit als zodanig te interpreteren. Bovendien blijkt het verband in dit geval tussen zonde en hulpeloosheid duidelijk uit de woorden die onze Heer daarna tot deze man richt (vers 14). Het is een algemene waarheid die de Heer bevestigt dat 'wie de zonde doet, is de dienaar van de zonde' (Joh. 8:34, R.V.); en niemand kan deze gebondenheid verbreken dan de Verlosser der mensen. Alle manieren om de ziekte van de mens te genezen, zonder de macht en de genade van Christus zelf, maken door hun falen de hardnekkigheid ervan en de noodzaak van Christus alleen maar duidelijker. En daarvoor werd de wet gegeven - niet uit Gods keuze, maar uit de keuze van de mens - om de volslagen

hulpeloosheid van de mens tegen zijn ongeloof aan te tonen. Want alle door de mens bedachte methoden zijn in beginsel slechts wet, en de mens kan zich geen andere voorstellen: het moet mensenwerk zijn of Gods genade. Over de onmogelijkheid daarvan spreekt de vroegere Bethesda tot ons.

De wet, zoals die de eerste keer werd gegeven, - zuivere wet en niets anders, - had inderdaad niets heilzaams in haar aard, en zoals Israël er helemaal niet onder stond, zo kon niemand verwachten te staan. De eerste tafelen van het verbond werden aan de voet van de berg gebroken door de hand van hem die ze zojuist had neergehaald, en er bleef niets van over dan straf.

Maar dit was niet de toereikende beproeving van de mens, juist omdat er nog niets in zat om te herstellen. Wij erkennen zonder veel moeite dat wij zondaars zijn, en dat God barmhartigheid moet betonen, terwijl wij toch het rechtsbeginsel niet kunnen opgeven. Wij hebben vergeving nodig, - hulp nodig, - vermindering van de strengheid van de zuivere wet: dat wordt gemakkelijk toegegeven; maar om alle mogelijkheid - alle noodzaak dus - van menselijke arbeid op te geven, verenigen de trots en het geweten van de mens zich in een ernstige strijd tegen zo'n volledige afschaffing van de verantwoordelijkheid, zoals hij zich die voorstelt, - zo'n erkenning van volledig falen in verantwoordelijkheid, zoals het werkelijk betekent. Zo ontstaan de verschillende samenvoegingen van wet en genade, waarmee de godsdienstige systemen van de mensen overvloedig zijn; al deze samenvoegingen heeft de tweede wetgever voorzien en terzijde geschoven, terwijl hij heeft aangetoond hoe alleen zo'n samenvoeging kan voldoen aan de eisen van het goddelijk karakter.

De norm van verantwoordelijkheid kan nooit worden verlaagd, noch feitelijk, noch in het echt. Dezelfde tafels van het verbond die verbroken waren, worden hersteld. De barmhartigheid van God kan het verleden uitwissen en een nieuw begin toestaan, maar nooit een wijziging van de voorwaarden (als het wettelijke voorwaarden zijn) van de uiteindelijke aanvaarding. Dus met de verklaring van deze tweede keer, dat God 'genadig en barmhartig is en de ongerechtigheid, overtreding en zonde vergeeft', wordt niet minder stellig beweerd dat Hij 'de schuldigen in geen geval kan zuiveren'. 'Wanneer de goddeloze zich bekeert van zijn boosheid en doet wat wettig en goed is, zal hij zijn ziel levend redden'; maar het moet zijn 'wat wettig en goed is' - niets minder. Maar juist dat is zo hopeloos.

Als God minder kan aanvaarden, hoeveel minder dan? Waar kan men stoppen? Met het beste wat men kan doen? Een achteloze ziel kan daar achteloos mee omgaan; maar wie heeft ooit echt het beste gedaan wat men kon? Zal Hij nog minder nemen? Deze gedachten zijn slechts verzinsels van de vijand, en waarvan het woord van God niets weet. Maar dan breekt de hele opzet juist op dat punt af.

Dit Bethesda getuigt: op de plaats van de schapen, of het nu poort of poel is (de twijfel over wat het is kan zelf veelzeggend zijn), richt het 'huis van barmhartigheid' zijn vijf pilaren op, zich nog steeds vastklampend aan het getal van verantwoordelijkheid, zonder hulp voor de onmachtige zoals deze man, die achtendertig jaar lang gekweld is voor zijn zonde, zoals Israël voor hun zwerftocht in de woestijn een gelijke tijd, totdat 'dat boze geslacht' uit hun midden is vergaan. Er zou geen enkele gedachte aan hulp in de poel zijn geweest, als die hemelse invloed het water niet had beroerd. Maar

voor hem is het nog steeds tevergeefs - tevergeefs als het verstoren van wet door genade, wat in een wettelijk systeem altijd zo is, omdat er twee tegenstrijdige principes in werkzaam zijn. Vanuit het typische gezichtspunt is het geval van de onmachtige man echter geen uitzondering; maar hoevelen als met hem denken dat het zo is, 'komen', maar altijd zonder resultaat, en zoeken hulp, hetzij van de mens, hetzij van God, om in de poel te komen.

Hoe nieuw is de ervaring met de stem van Jezus. 'Wilt gij heel worden?' Toch begint hij over het zwembad te praten. Waarom niet? Moet het niet van God zijn, als de engel erin komt? En de wet: is die niet van God? Is die niet 'gegeven door de beschikking van engelen'? En wij willen zelfs dat Christus slechts een dienaar van Mozes is, een middel om ons in staat te stellen de wet te houden; of een die de sacramentele verordeningen deugd geeft, altijd met hulp van de mens op de een of andere manier om ze te vervolmaken. Maar Jezus gaat de poel geheel voorbij en maakt door Zijn woord meteen heel. De achtendertig jaren van onmacht worden in een ogenblik beëindigd: de man staat op en loopt.

2. De strijd begint van de kant van de vleselijke godsdienstigen, die noch hun eigen nood, noch de genade van God kennen. Wij hebben het beeld van de wet in de poel gezien, en de genade en kracht van Christus gemanifesteerd in contrast daarmee. We zullen in wat volgt zien hoe volledig in overeenstemming hiermee is de waarheid die nu voor ons komt. De genezen man neemt in gehoorzaamheid aan het woord van de Heer zijn bed op; en die dag was de Sabbat. De Joden werpen natuurlijk tegen dat hij de wet overtreedt; en zijn antwoord werpt de gehele verantwoordelijkheid daarvoor op Degene die hem

genas. Hij weet zelfs niet wie Hij is, Hij is van hem weggeraakt in de menigte; zodat het wonder zelf geen juiste uitwerking op hem schijnt te hebben gehad; en dit wordt bevestigd door wat kort daarop volgt, wanneer de Heer, die hem in de tempel aantreft, hem waarschuwt om niet opnieuw door zonde een oordeel over zichzelf te brengen dat in strengheid zou toenemen. Het gevolg is dat hij de Joden gaat vertellen dat Jezus hem gezond had gemaakt.

Daarop ontvlamt de woede van de Joden tegen Jezus omdat Hij deze dingen op de sabbat heeft gedaan. Het was voor hen het teken van dat verbond waaraan zij vasthielden, en waarvan zij niet beseften dat het zo fataal tegen hen inging. De Heer neemt hier het hoogste woord. Het is waar, Hij werkt door en kent geen rust in Zijn arbeid van liefde. Hij was in gemeenschap met Zijn Vader, die doorwerkt en geen rust kent. Hoe kon Hij rusten - hoe konden zij wensen dat God Zijn rust had, met mensen in de ellende waarin de zonde hen had gebracht? Hadden zij Hem Zijn rust gegeven, over wie Hij had geklaagd dat zij Hem hadden doen dienen met hun zonden, en Hem hadden vermoeid met hun ongerechtigheden? (Jes. 43:24.) Maar waar waren zij dan met betrekking tot dit wetverbond waarvan de sabbatten het teken waren, en dat zo vreselijk tegen hen was ingegaan?

Het was inderdaad de hoogste grond die Hij kon innemen, Zichzelf niet met het volk in hun zonde en falen, universeel als het was, noch onder de straf daarvan, maar werkend in het medelijden van Zijn Vader met hen in die goddelijke werken die Hem openbaarden als alles wat Hij beweerde te zijn. Wat konden zij als antwoord geven? Niets anders dan, helaas, de wraakzuchtige vijandigheid van hun trots die zo vernederd was, de zonde die hen zo onweerlegbaar ten

laste werd gelegd! Maar hoe had Hij hen aangeklaagd? Neen, Hij was het niet, wiens werken van barmhartigheid hen eerder smeekte te schuilen onder de vleugels die over hen waakten. Zij wierpen de oproep van zich af. Van Hem, de Zoon van de Vader, in hun midden, zullen zij zich niet veroorloven om de mogelijkheid onder ogen te zien, en als het enige alternatief moeten zij Hem vervolgen tot de dood voor het opeisen ervan.

3. Zij worden in feite tot een besluit gedwongen; en Hij zal hen daarom niet verlaten zonder de duidelijke openbaring van de heerlijkheid die van Hem is. Dit volgt dus onmiddellijk, met een overweldigend argument tegen hun ongelof. Het effect lijkt te zijn geweest dat Zijn beschuldigers voorlopig het zwijgen is opgelegd, hoewel hun vijandschap niet is weggenomen, en we vinden deze bij Zijn volgende bezoek aan Jeruzalem uitbarsten in een meer vastberaden poging om Hem in hun handen te krijgen.

(1) Misschien hebben zij Hem verkeerd begrepen met betrekking tot Zijn unieke aanspraak op God als Zijn Vader; hoewel geen enkele Israëliet het gewaagd zou hebben zo over God te spreken. Dat God voor Israël een Vader was, betekende iets heel anders, zoals zij terecht dachten, hoewel het geloof daarin misschien een aanmoediging vond om dichter bij Hem te komen dan in feite mogelijk was. Maar de Heer laat hun in wat nu volgt geen ruimte om te twijfelen aan de hoge en exclusieve manier waarop Hij zichzelf tot Zoon van God verklaart. Zelfs de weigering van de mogelijkheid van een onafhankelijke wil met Hem in wat Hij deed, was zelf een aanspraak van de hoogste soort die gemaakt kon worden, in overeenstemming met de eenheid van de Godheid. Het is ook waar, dat de eenheid waarvan hij hier spreekt

een praktische, ethische eenheid is, en geen eenheid van wezen; maar het gaat zover dat het hiertoe leidt. Hij vergeet ook geen moment de mannelijkheid die Hij heeft aangenomen. De Vader 'toont' Hem; Hij 'ziet wat de Vader doet' en doet op gelijke wijze; maar wie anders dan de eeuwige Zoon zou kunnen spreken van 'op gelijke wijze' doen als de Vader, zelfs van het opwekken en levend maken van de doden?

Het drievoudige 'voorwaar, voorwaar' - de sterke vorm van bevestiging die alleen Johannes vastlegt - verdeelt wat hier wordt gezegd natuurlijk in drie delen; het eerste daarvan verklaart deze praktische eenheid. Hij is zo volmaakt dat Hij niets uit zichzelf kan doen; er is een morele onmogelijkheid dat Hij iets doet dat niet de uitdrukking is van de gedachten van de Vader. Hij ziet wat de Vader doet, en doet op dezelfde manier wat de Vader doet. Alwetendheid en almacht zijn hierbij betrokken, en toch in Eén die in de plaats van afhankelijkheid is, maar aan wie de Vader, in de liefde die Hij voor Hem heeft, alles laat zien wat Hij doet. Degene die alles kan zien wat God ziet: wie is Hij?

Wat de Joden dus had opgeschrikt - het recente wonder - was maar een kleinigheid in vergelijking met wat hun verwondering inderdaad zou opwekken. De Vader, zo erkenden zij, heeft de doden opgewekt en levend gemaakt:² waar, en de Zoon maakt levend wie Hij wil. Maar dit impliceert macht in Zijn handen als Rechter; want om werkelijk uit de doden op te wekken degenen aan wie de dood, zoals bij de mensen in het algemeen, door goddelijk vonnis is opgelegd, betekent rechterlijke macht om dat vonnis ongedaan te maken. Dit

2 De doden opwekken zonder ze levend te maken zou kunnen, zoals in het geval van Samuël; ze werkelijk levend maken is een verdere en grotere zaak.

leidt tot een zeer belangrijk gevolg, zoals wij direct zullen zien. In feite oordeelt de Vader over niemand, maar heeft alle (definitieve, uiteindelijke) oordeel aan de Zoon opgedragen, Hem de eer gevend die de Vader zelf toekomt; en inderdaad, noodzakelijkerwijs, wie de Zoon niet eert, eert ook de Vader niet; want Hij heeft Hem gezonden. Dat is de eenheid van de Zoon met de Vader. Het is een eenheid in Godheid; anders wordt ons geleerd een schepsel de eer te geven die alleen God toekomt.

(2) Zo is dan de heerlijkheid van Hem die zij uitdagen Hij is de goddelijke Rechter van allen: de Heer van leven en dood. Vandaar volgt het gezegende gevolg: ‘Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Wie mijn woord hoort en gelooft in Hem die Mij gezonden heeft, heeft eeuwig leven en komt niet in het oordeel, maar gaat uit de dood over in het leven.’ Met het bezit van het eeuwige leven komt dus niet alleen bevrijding van veroordeling, zoals de gewone versie het weergeeft, maar van het oordeel zelf; het ontvangen van het leven zelf is een vrijspraak: de Rechter heeft gesproken, en er hoeft geen oordeel meer geveld te worden.

Het eeuwige leven wordt dus gekenmerkt door het buigen voor het woord van Christus, dat de erkenning is van Hem die Hem gezonden heeft; en zo zegt Hij wanneer Hij op een later tijdstip tot de Vader spreekt: ‘Dit is het eeuwige leven, opdat zij U kennen, de enige ware God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt’ (hfdst. 17, 3). Aan de andere kant zijn zij dood, die ‘omdat het verstand verduisterd is, vervreemd zijn van het leven Gods door de onwetendheid die in hen is, door de blindheid’ - of ‘hardheid’ - ‘van hun hart’ (Ef. 4:18). Dit is helaas niet de uitzonderlijke toestand van enkelen onder de

mensen, maar van de heidenen, de 'volken', zegt de apostel; en Israël is geen haar beter. 'Zoals in water gezicht tot gezicht antwoordt, zo antwoordt het hart van de mens tot de mens.' Alleen God kan een dergelijke barrière doorbreken en 'uit de dood in het leven' brengen.

(3) Leven is dan de fundamentele noodzaak, het eerste wat de ziel nodig heeft: er is geen middenstaat, zoals duidelijk is, tussen leven en dood. Wij moeten leren, en dat kan slechts zeer geleidelijk zijn, zoals het kind dat in de wereld wordt geboren leert, wat het leven is als de toestand waarin wij zijn gekomen; maar zonder het leven zelf zouden wij niet eens de meest basisachtige ervaring kunnen hebben. Wij leven het leven, omdat wij het leven hebben waardoor wij leven; als wij in het geestelijke rijk deze twee dingen niet van elkaar onderscheiden, zoals wij dat in het natuurlijke moeten doen, zal alles bij ons in verwarring zijn.

Het leven voor de doden is opstandingsleven; en de Heer beweert nu dat de kracht van de opstanding in Zijn handen is op een dubbele manier, geestelijk en lichamelijk. Hij spreekt als het vleesgeworden Woord, en gaat niet terug naar de tijd van Zijn pre-existentie. Hij spreekt over wat zal zijn, maar wat reeds begonnen is, en over Zichzelf als Zoon van God onder de mensen, waarbij Hij onderscheid maakt tussen het 'uur' van de geestelijke en het 'uur' van de lichamelijke vernieuwing. Het ene was al gekomen, hoewel het in zijn volle zaligheid als in het christendom nog moest komen. De doden hoorden reeds de stem van de Zoon van God, en voor ieder die het hoorde was het leven. Ook was er geen onderscheid tussen het leven zoals het toen werd gegeven en het leven zoals het zou worden gegeven: het was in beide gevallen een overdracht van het

leven dat in Hemzelf was, als Bron ervan voor de mensen. Want zoals de Vader het leven in Zichzelf had, zo had Hij de Zoon het leven in Zichzelf gegeven: ‘gegeven’, volgens de goddelijke raad, aan Hem die de ‘laatste Adam’ zou zijn, het Hoofd van de nieuwe mensheid; maar dus om het in Zichzelf te hebben zoals de Vader het in Zichzelf had, als de Bron waaraan anderen het zouden kunnen ontlennen.

Laten we duidelijk begrijpen wat ons hier wordt geleerd. Het leven in Hem is natuurlijk eeuwig leven; wij begrijpen waarom het eeuwig is; dat wat in de Vader en in de Zoon is, moet zo zijn. Het is niet alleen omdat het nooit zal eindigen, maar ook omdat het nooit is begonnen: het is altijd geweest en het zal altijd zijn; dat is eeuwigheid in de volle betekenis van eeuwigheid.

Het is niet het eeuwige leven omdat het door de dood is gekomen en daar voorbij is: in de Vader is het nooit door de dood gekomen; als goddelijk leven kan het er nooit door geraakt worden. Het begint in ons, en is in ons karakter een opstandingsleven; maar dat is niet waarom het eeuwig leven is, maar het is eeuwig omdat het goddelijk is.

Het is ook leven in ons: dat is duidelijk verklaard. De levendmaking is de toediening van het leven; als het geen leven in ons was, zouden wij helemaal niet tot leven zijn gemaakt. Het verschil tussen Hem en degenen aan wie Hij het geeft, is niet dat Christus het in Zichzelf heeft, maar dat Hij het heeft zoals de Vader het heeft, de voortdurende Bron en Fontein ervan is voor anderen. Wij hebben het altijd in afhankelijkheid - altijd in Hem; zou het mogelijk zijn van Hem afgesneden te worden, dan zou alles voor ons ten einde zijn, maar dat betekent niet dat het niet in ons is, hetgeen uitdrukkelijk wordt

beweerd. 'Tenzij gij het vlees van de Zoon des mensen eet en zijn bloed drinkt, hebt gij geen leven in u': dat aan de ene kant; aan de andere kant, 'wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, heeft het eeuwige leven' (Johannes 6:53-54). Het is dus eeuwig leven of geen leven, en het is van 'leven in u' - dus eeuwig leven in u - dat Hij overal spreekt. Anders zou het voor degene die het vlees van de Zoon des mensen had gegeten, nog steeds gelden dat er geen leven in hem was. En opnieuw zegt Johannes in zijn eerste brief: 'Een ieder die zijn broeder haat, is een moordenaar, en gij weet dat geen moordenaar eeuwig leven in zich heeft' (1 Johannes 3:15): woorden die geen kracht zouden hebben, tenzij uit het feit dat de christen eeuwig leven in zich heeft.

Let op die uitdrukking, 'in Hem blijvend': zij verwijst ons natuurlijk naar wat wij daarna in het Evangelie hebben, waar de Heer onder een wijnstok en zijn takken de verhouding van zijn volk tot Zichzelf uitbeeldt. Hier is de tak die in de wijnstok blijft, de toestand van de wijnstok in zijn leven, dat is zijn sap, dat in de tak blijft. Dit vervolgt de Heer met Zijn 'gij in Mij en Ik in u' als de voorwaarde van vrucht dragen. Zo wordt in de brief het leven dat in de belijdende christen blijft, getoetst aan de vrucht; het blijven van het leven wordt in stand gehouden door de voortdurende actieve instroom van de volheid die in Christus is in het leven van zijn volk.

Dat ons leven dus in Christus is, - of zoals Johannes het liever zegt, in de Zoon, - is geenszins in tegenspraak met het feit dat het ook in ons is, als meegedeeld, afhankelijk leven. Zo is het altijd en zal het altijd zijn. Ons vermogen om het te definiëren of er een juiste uitdrukking aan te geven is zwak genoeg; zelfs het natuurlijke leven is nooit met

succes gedefinieerd; door ons nauwgezet aan de geïnspireerde taal te houden zullen wij een bescherming voor onze gedachten vinden die hen tegelijkertijd zal helpen tot een legitieme uitbreiding.

Als de Vader aan de Zoon het leven in Zichzelf heeft gegeven op dezelfde wijze als de Vader, is het natuurlijke gevolg hiervan dat ‘Hij Hem gezag heeft gegeven om het oordeel uit te voeren, omdat Hij Zoon des mensen is.’ We hebben al gezien dat het geven van leven in feite een dergelijk gezag inhoudt, omdat het tegelijkertijd een bevrijding is van het oordeel, dat wil zeggen, van er persoonlijk in te komen. Een verantwoording van onszelf zal er zeker zijn, en een oordeel over de werken, maar niet een oordeel door werken of naar werken. Dat is het oordeel van de ‘grote witte troon’ (Openb. 20:12-13), en daarin kan geen enkel gevallen schepsel ooit standhouden. Zelfs de psalmist roept: ‘Ga niet in het oordeel met Uw knecht; want voor Uw ogen zal geen levend mens gerechtvaardigd worden’ (Ps. 143:2).

De verwarring die onder christenen bestaat over een zaak als deze is even betreurenswaardig als onvergeeflijk: want de Schrift heeft het zo duidelijk mogelijk gemaakt, dat alle heiligen van het heden en het verleden, opgewekt of veranderd naar Zijn beeld in heerlijkheid, bij de komst van Christus zullen worden opgenomen om de Heer in de lucht te ontmoeten en altijd bij Hem te zijn. Wanneer Hij komt om zelfs de levenden te oordelen, zullen wij bij Hem zijn, en met Hem ‘zullen de heiligen de wereld oordelen.’ Het oordeel van de doden voor de grote witte troon wordt hiervan gescheiden door een interval van duizend jaar: een brede scheiding, zeker. Maar de onverschilligheid voor profetie, en zelfs voor het onderwerp van de

komst van de Heer zelf, heeft zijn trieste beloning gehad in het verlies van kennis van zaken van fundamenteel belang voor het christendom zelf.

Het oordeel, al het eindoordeel, is alleen in handen van Christus: om de tedere en mooie reden, 'omdat Hij de Zoon des mensen is.' Door een Man die volmaakt is in zijn mannelijkheid, die zelfs de zwakheid ervan heeft gekend, zoals die titel 'Mensenzoon' aangeeft, - door Iemand die 'zijn vlees gaf voor het leven van de wereld' - zal de wereld worden geoordeeld. Wat een zekerheid geeft dit van de meest volmaakte inachtneming van de zwakheid van het schepsel, van alle omstandigheden die kunnen worden aangevoerd, in het uitgevoerde oordeel!

Tenslotte is ook de lichamelijke opstanding in Zijn hand: 'De ure komt, waarin allen, die in de graven zijn, Zijn stem zullen horen en tevoorschijn komen' - de ure voor ieder en allen, maar die niet noodzakelijkerwijs voor ieder en allen dezelfde ure impliceert; waarvan ons door vele andere geschriften wordt verzekerd, dat het in feite niet zo zal zijn. 'Ieder in zijn eigen orde,' zegt de apostel: 'Christus de eersteling; daarna zij die van Christus zijn, bij zijn komst' (1 Kor. 15:23). Er is geen verwarring. 'Ieder' zal 'in zijn eigen rang' zijn, zoals het beter weergegeven kan worden; en iedere rang zal op zijn vastgestelde tijd verschijnen; alleen 'zij die van Christus zijn, bij zijn komst'.

De tijd wordt in de woorden van de Heer hier niet genoemd; want de tijd is niet van invloed op de kwestie van het gezag, en het is over het gezag dat Hem is gegeven dat Hij spreekt. Maar het 'leven' en het 'oordeel' die in Zijn handen zijn om uit te delen, kenmerken

respectievelijk twee tegenovergestelde opstandingen. ‘Zij die het goede gedaan hebben, komen voort in een opstanding ten leven, en zij die het kwade gedaan hebben, in een opstanding ten oordeel. In beide gevallen wordt de dood gezien in zijn louter voorlopige karakter: voor de volledige uitvoering van Gods doel moet hij verdwijnen. De mens zonder lichaam is niet de mens zoals God hem gemaakt heeft; en daarom niet wat Zijn handelen beoogt. Het leven eist enerzijds het lichaam van de heilige op, en anderzijds het oordeel het lichaam van de zondaar. Het is voor de ‘daden gedaan in het lichaam’ dat de mens moet ontvangen; en het is in het lichaam dat hij het moet ontvangen. En het valt op dat de heilige hier, evenals de zondaar, gekenmerkt wordt door zijn ‘daden’. Hoewel het leven een ‘geschenk’ is, en geen beloning, worden de vruchten van dat leven, voortgebracht door de vernieuwde mens, herkend in de opstanding. De heiligheid van God wordt in het resultaat gezien als zijnde gehandhaafd door Zijn genade, zoals die tot uiting komt in het oordeel over het kwaad.

4. Zo heeft de Heer in de tegenwoordigheid van Zijn vijanden, straks als misdadigers voor Zijn rechterstoel, Zijn persoonlijke heerlijkheid als de Zoon van de Vader geopenbaard, met het gezag dat Hem als Mens toekomt, gekomen in het doel van de goddelijke liefde onder de mensen. Hij gaat verder met hen te berispen voor hun ongeloof, gezien het getuigenis dat Hem op zoveel manieren was gegeven. Het karakter van Zijn eigen getuigenis; het getuigenis van Zijn voorloper; de bovennatuurlijke werken die Hem van de kant van de Vader bevestigden; het getuigenis van de Vader zelf; de door henzelf aanvaarde Schriften: dit alles verenigde zich om Zijn aanspraken buiten de macht van alle spelingen van het ongeloof te plaatsen. En dan gaat Hij over tot het aanwijzen van de aard van het ongeloof

zelf dat zij openbaarden, waar het uit voortkwam, waartoe het zou leiden, en laat hen in de handen van Mozes, die zij zo vertrouwden, maar die hun echte aanklager voor God was. Het is een verpletterend antwoord, dat hen voorlopig lijkt te doen wankelen en verwarren, zodat we niets meer van hen horen, totdat Hij, na nog een periode van arbeid in Galilea, op het Loofhuttenfeest terugkeert naar Jeruzalem.

(1) Hij keert terug om te spreken over die praktische eenheid die Hij had met de Vader, die Hem verbood iets te doen alleen uit Zichzelf. Als gevolg daarvan is er geen onafhankelijke wil van Hem die Zijn oordeel verstoort. Hij oordeelde zoals Hij hoorde, dat wil zeggen naar de werkelijke feiten van het geval. Deze volmaakte eenvoud maakte dat Zijn woord inderdaad het woord van God was, en een karakter had dat ver verwijderd was van dat van anderen. Zo moest worden beleden: 'Nooit sprak een mens als deze Man.' Het was inderdaad het meest opvallende getuigenis van Hem. Toch stond het niet op zichzelf: het zou een afwijking zijn geweest als het zo was, en het woord van de wet, 'het getuigenis van twee is waar', zou het ongeldig hebben gemaakt. Als Hij over zichzelf zou getuigen, hoewel Hij daartoe volkomen bevoegd was, zou het op zichzelf niet geldig zijn; dat is duidelijk de bedoeling van de wet. Het getuigenis van één man kan waar zijn - absoluut; op zichzelf even waar als dat van twee. Maar het zou niet op dezelfde manier waar zijn voor anderen: het zou bevestiging nodig hebben. De Heer beroept zich daarom op een ander getuigenis - dat van Zijn Vader. Dit bevestigde het Zijne zodanig dat er geen ander getuigenis meer nodig was. En in feite komt al het getuigenis waarover Hij hier spreekt hierop neer.

(2) Het getuigenis van Johannes waarnaar Hij verwijst: een genadige tegemoetkoming aan de nood van de mens, hoewel Hij als louter mens er geen behoefte aan kon hebben. Het was een oproep om de aandacht van de mensen te wekken en het gevoel van noodzaak bij hen op te wekken; en in feite waren velen gewekt: zij hadden zich tot hem gewend en hij had van de waarheid getuigd. Hij was als de lamp, brandend en schijnend, niet het licht van de dag, maar de duisternis van de nacht verlichtend. Zij waren er blij mee, en bereid om voor een tijdje van zijn vreugde te profiteren. Beperkt als alle mensen, zowel in tijd als in plaats, moest Johannes' getuigenis noodgedwongen wijken voor Hem van wie hij getuigde.

(3) Maar nu was er een groter getuigenis. De heerlijke werken die door Hem werden gedaan, en die in hun volledigheid spraken van een veel heerlijker werk, dat waren gaven van de Vader die Zijn Zoon openbaarden, terwijl de Vader zelfs rechtstreeks Zijn stem had uitgesproken ter bevestiging. Maar zij hadden, helaas, nooit Zijn stem gehoord - tot hen had Hij nooit gesproken; noch hadden zij één vorm van Zijn vele manifestaties gezien.

(4) De Heer gaat verder met te spreken over wat in één zin een zaak van hun eigen ervaring was, in een andere zin had moeten zijn. De Schrift lag in hun handen, zij doorzochten die, zij meenden daarin het eeuwige leven te vinden. Weliswaar sprak het over Hem, de Gever van leven; toch wilden zij niet tot Hem komen om het te vinden. In feite hadden zij Gods woord niet in zich; want Hem, die Hij gezonden had, geloofden zij niet.

(5) De waarheid was, dat de voorwaarden van het geloof bij hen ontbraken. Zij ontvingen eer van elkaar; zij zochten het niet van God;

zij hadden de liefde van God niet. Daarom wilden zij Degene die in de Naam van Zijn Vader kwam niet ontvangen. Maar dat zou hen in de handen van de Antichrist brengen. Hij zal in zijn eigen naam komen, zijn eigen wil doen, en ontvangen worden. Een plechtige zaak om te beseffen, en toch zeer zeker, dat alles wat Christus in de ziel zou verdringen, plaats maakt voor de Antichrist.

Daarom konden zij niet geloven. Mozes had van Hem geschreven; en zij vertrouwden op Mozes, zonder Zijn getuigenis te geloven. Mozes, niet Hij, was hun aanklager. Als zij Mozes hadden geloofd, zouden zij Hem hebben geloofd. Als zij Mozes' geschriften niet geloofden, hoe zouden zij dan Zijn woorden geloven? Een ernstige vraag voor de dagen waarin wij ons bevinden.

Sectie 2. (Johannes 6)

Eeuwig leven als een leven van geloof, en het onderhoud daarvan.

We hebben nu het eeuwige leven als een leven van geloof, een leven dat bediend en onderhouden wordt door het brood uit de hemel, het antitype van het manna, maar dat (zelfs daarom) het overtreft. Op dezelfde wijze als in het laatste gedeelte is de geschiedenis de tekst, waaruit als aanleiding de waarheid wordt geput, of die haar gestalte geeft, hoewel deze, zoals daar, veel verder gaat dan wat de aanleiding kon suggereren. De twee delen waarin de afdeling op deze wijze natuurlijk is verdeeld, staan anders ook in contrast met elkaar: het eerste geeft de voorstelling van de Heer aan Israël, die door hun ongeloof ijdel werd gemaakt; het tweede, de christelijke waarheid die al hun zegeningen vertaalt in hogere waarheid.

1. (1) De Heer is weer in Galilea of omgeving, en een grote schare is om Hem heen verzameld. De vraag om in zo'n gezelschap te voorzien wordt door de Heer zelf opgeworpen en aan Filippus gericht; die antwoordt dat er meer dan 200 penningen (of denarii) nodig zouden zijn om hen zelfs schaars te bevoorraden. Daarop suggereert Andreas dat er een jongen was die vijf gerstebroden en twee kleine vissen had; maar, zoals hij laat doorschemeren, daar was geen echte hoop op. Toch aanvaardt en gebruikt de Heer deze, ook al verhult dit enigszins het wonder van wat Hij gaat doen.

De mannen moeten gaan zitten, en Hij zegent en deelt aan hen uit; de bediening door discipelen, handen wordt niet gevonden in Johannes zoals in de Synoptisten; hier hebben we alleen de goddelijke hand die werkelijk alles volbracht. Hij voorziet; Hij bedient: Jehovah, de Schepper, in tedere zorg voor allen; niemand verloren in de algemene massa; de details verzorgd, zoals we overal in de natuur zien, niet overgelaten aan het ruwere beheer van ondergeschikten. Tegen die tijd, als alles gevuld is, mogen zelfs de fragmenten niet verloren gaan: het allerlaatste wat we misschien mogen verwachten van Hem die een wonder als dit kan verrichten. Maar het is geen wonder - slechts een 'wonder' - maar een 'teken': door en door betekenisvol. Waar is het rafelige einde van de natuur? Waar zijn haar louter nutteloze stofhopen? Waar vind je datgene wat zij verspilt? Nee, haar instrumenten van vernietiging zijn slechts transformatoren, en in het belang van het behoud: 'Dat niets verloren gaat' is een principe dat door alles heen gaat.

(2) Christus wordt hier getoond in goddelijke kracht te midden van het volk; en de vraag komt, zoals altijd, hoe zij daarop zullen

reageren? Zij erkennen in feite dat 'dit in waarheid de profeet is die in de wereld komt'; en zij zouden graag gebruik maken van de geopenbaarde macht, die zij echter voor hun eigen doeleinden gebruiken en naar hun eigen hand zetten. Het resultaat is, zoals de Heer voorziet, dat zij Hem met geweld zouden nemen en Hem tot koning zouden maken! Zij zouden Hem dwingen de leider te zijn van een van die volksoptstanden tegen het Romeinse gezag, die zich later zo vaak voordeden. Als Hij, zoals zij dachten, eenmaal aan het gezag was onderworpen, zou Hij zich overgeven aan de wil van de menigte en de Bevrijder worden waarnaar allen op zoek waren.

Hoe vreemd is het verstand van de mens, wanneer het wordt verdraaid door diezelfde wil, waarvan zij in dit geval geloven dat die zoveel macht heeft, maar die er alleen maar toe dient om alle ware waarneming te vertroebelen en hun redeneringen tot de meest jammerlijke dwaasheid te maken. Zij krijgen een profeet naar hun hart, en goddelijke macht werkt op hun bevel! Van een dergelijke ontvangst, die alles was wat de natie als geheel voor de verlosser had, trekt de Heer zich noodzakelijkerwijs terug. Hij gaat de berg op, Hijzelf alleen, type van die hemelvaart waar Hij eerder was, die zal volgen, en waarnaar Hij nu verwijst. Ondertussen zijn Zijn discipelen op de zee, de duisternis valt, de zee stijgt onder een tegenwind; en zo is de wereld in afwezigheid van Christus voor hen die Hem volgen. 'De goddelozen zijn als de onrustige zee wanneer zij niet kan rusten,' en de 'loop van deze wereld' die Hem heeft verworpen is 'overeenkomstig de vorst van de macht der lucht, de geest die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid.' De naam 'de zee van Tiberias' is veelzeggend, omdat de Israëlitische stad de naam draagt van een Romeinse keizer, de heiden die de overhand heeft over hen

die het volk van God hadden moeten zijn, maar die net als Jona in de zee der volkeren zijn gezonken, hoewel ze op wonderbaarlijke wijze zijn behouden.

Het 'schip' waarin de discipelen zich bevinden, kenmerkt hen als een Joods overblijfsel, dat de discipelen in feite waren toen Hij de aarde verliet, en weer zullen zijn wanneer Hij ernaar terugkeert (zie aantekeningen bij Matt., blz. 158). De eigenlijke Gemeente wordt gezien in Petrus die op het water stapt om naar Jezus te gaan; maar dat zien we hier niet. Alleen wordt Hij zien aankomen, en zij zijn verontrust, maar Zijn woord neemt hun angst weg; en wanneer zij Hem in het schip ontvangen, zijn zij onmiddellijk op het land waarheen zij zijn vertrokken. Hiermee eindigt het Joodse gedeelte; maar dat levert de beginselen die worden ontwikkeld en toegepast in de woorden van de Heer die volgen, en waarin de draad van Johannes' Evangelie met zijn thema, het eeuwige leven, wordt hervat en voortgezet.

2. De beloften aan Israël worden bevestigd en op een hoger niveau gebracht in het christendom, en worden zo de kiemen en typen van vollere en wonderbaarlijker zegeningen. De wereld waarin wij ons bevinden is de wereld die Jezus heeft verworpen, en waarin, zoals zojuist gezegd, Israël door ongeloof is weggezonden, en intussen haar plaats en zegen heeft verloren. In haar plaats op aarde is de Gemeente gekomen, maar alleen als pelgrim en vreemdeling, met zegeningen in een hogere sfeer. Wat abnormaal is voor Israël, een vreemdeling en pelgrim op aarde te zijn, is normaal voor de Gemeente.

(1) De schare zoekt Jezus, in schepen die de plaats van de wonderbaarlijke voedselvoorziening hebben bereikt, aangezien

de discipelen die in de enige daar hebben achtergelaten. Jezus was niet met de discipelen meegegaan, dat weten zij; maar zij volgen de discipelen naar de stad van Zijn aanneming, Kapernaüm, en vinden Hem daar tot hun verbazing. Zij vragen Hem verbaasd 'wanneer' - wat de vraag inhoudt 'hoe - Hij daar gekomen is.' Maar daarop heeft Hij geen antwoord; alleen een berisping voor het motief dat hen ertoe bracht Hem te volgen. Het was niet omdat zij tekenen zagen; dat wil zeggen, niet omdat zij de betekenis van Zijn wonderen hadden ingezien. Hadden zij dat gedaan, dan zouden zij daardoor in de tegenwoordigheid van God zijn gebracht; en Hij zou Zijn plaats in hun ziel hebben gekregen. Maar zo was het niet; zij hadden slechts van de broden gegeten en waren vervuld! Voedsel dat vergaat voor het leven dat voorbijgaat: dat was alles wat zij nastreefden; laten zij liever werken voor het voedsel dat blijft en dat dient tot een eeuwig leven. Wat een contrast tussen deze twee!

Hij zegt nog niet dat Hijzelf het brood des levens is. Hij wil, net als bij de vrouw van Samaria, hun ogen vestigen op het onvergankelijke en eeuwige, en in hen de honger naar dit alles opwekken. Zolang zij dit niet hebben, is al het andere een raadsel dat zij niet eens willen oplossen. Maar Hij zegt hun dat dit voedsel de Zoon des mensen hun zou geven, niet nu de Zoon van God. Als Schepper kon Hij alleen door de daad van Zijn wil overvloedig verschaffen wat dit leven vereiste; maar het voedsel van het eeuwige leven kon alleen de Zoon des mensen hun geven; daarvoor moest Hij de Zoon des mensen worden; mens, in unieke menselijkheid; te midden van alle zonen der mensen, de Zoon des mensen. Wat een verschil tussen het scheppingswerk, met al zijn vertoon van wijsheid, macht en

goedheid, en de verbazingwekkende zelfopoffering van de verlossing door een Zoon des mensen!

De Heer zegt niet, en kon niet zeggen: 'Werk voor het leven', maar voor het 'voedsel' van het leven. Het leven zelf is de fundamentele, primaire gave die alleen een goede werking mogelijk maakt. De doden kunnen niet in het leven werken, maar de Heer maakt door Zijn stem levend, zoals we gezien hebben. Hier zijn we in een andere lijn van dingen, en er is iets voor de mens om te doen, hoewel hij zichzelf het leven niet kan geven. Wanneer zij van Hem denken dat Hij werken bedoelt, zegt Hij hun dat het werk van God - wat Hij wilde dat zij zouden doen - was 'geloven in Hem die Hij gezonden heeft'. Maar zij hadden 'gewerkt' om dat voedsel te krijgen waarmee Hij hen had gevoed; en hoe groot het wonder ook was, het voedsel zelf was slechts dat van het aardse leven. Ach, als zij dezelfde moeite zouden doen, als zij dezelfde gretigheid zouden tonen, om het brood van het eeuwige leven te krijgen. Hij die hun het ene had gegeven, was door God aangewezen en erkend met het zegel van de Geest (zoals na zijn doop door Johannes) om hun het andere te geven. Het brood zelf was immers tegelijkertijd aan hen verzegeld en gecertificeerd, het onkreukbare voedsel van een onvergankelijk leven; en Geschenk en Gever waren dezelfde gezegende Persoon.

De schare neemt echter meteen openlijk de positie in van de ongelovigen. Zij kunnen Hem ten overstaan van het wonder vragen wat Hij doet, en dan, natuurlijk genoeg vanuit het standpunt van hen die Hem volgen omdat zij van de broden gegeten en vervuld zijn, wijzen op de voeding van Israël door het manna veertig jaar in de woestijn als inderdaad wat zij een juist 'teken' zouden kunnen

noemen. De Heer antwoordt dat het ware brood uit de hemel niet dat is wat Mozes gaf, maar dat is wat Zijn Vader geeft, en dat is Hij die uit de hemel neerdaalt en de wereld het leven geeft.

Daar worden zij geconfronteerd met datgene waarvan alles nu voor hen afhangt. Eeuwig leven ligt daar voor hun aanvaarding of verwerping in het Brood des Levens, het ware Manna, dat Christus zelf is. Geloof in Hem zou hen deelgenoot maken van dit kostbare geschenk dat niet alleen voor Israël maar voor de wereld was. Waar de nood ook mocht zijn, hier was er voldoende voorraad, gratis voor allen die het verwelkomden. Hij die uit de hemel tot de mens was neergedaald, zocht slechts een welkom; hoe vaak heeft Hij tevergeefs gezocht!

(2) Het antwoord lijkt in dit geval echter op het eerste gezicht alles te zijn wat men kon wensen. Zoals de vrouw van Samaria, en zonder hun onwetendheid bloot te leggen zoals zij deed, vragen zij om de gave waarover Hij had gesproken. 'Heer,' zeggen zij, 'geef ons steeds dit brood.' Hoe gelijk kunnen twee gevallen zijn die toch wezenlijk verschillend zijn! en Hij die 'alle mensen kende en niet behoefde dat iemand van de mens zou getuigen' kon niet bedrogen worden. Toch benadrukt Hij nadrukkelijk de waarde van de gave: 'Ik ben het brood des levens; wie tot Mij komt zal nooit honger lijden, en wie in Mij gelooft zal nooit dorst hebben.' Dit is precies in de lijn van wat Hij in Sychar tot de vrouw zei, en een beetje vollediger, wat meer wijst op de noodzaak van het geloof, en op het karakter ervan, niet als louter geloof in een feit, maar vertrouwen op een Persoon, in wie de volheid van voldoening te vinden was.

Maar helaas, dit aandringen op geloof is geen goed teken voor hen tot wie hij spreekt. Want waar geloof is, hoeft het zich niet in zichzelf te keren, en groeit het niet door zelfbevrediging. Evenmin hoeft hem die hongert en dorst heeft te worden verteld dat de loutere beschouwing van een feest niet voldoet, maar alleen de toe-eigening ervan. Maar hier was het feest verspreid en het welkom en een wonderbaarlijke verzekering: opnieuw, misschien, zoals bij de parallelle uitspraak tot de vrouw, dat wat ook de armoede van het geloof kan berispen in hen die het hebben, en om het te begrijpen moeten we eraan denken dat die eerste komst tot Christus, die eens voor allen is, toch ook een standvastigheid inhoudt van het komen voor alle behoeften, een urenlange afhankelijkheid, en een eenvoud in het nemen van Hem voor allen; een weigering van alle hulp om Zijn toereikendheid uit te hongeren met andere middelen. Het gebrek aan waarheid tegenover Hem zal onze ervaring juist in die mate doen falen. Wanneer wij van het water van deze wereld drinken, zullen wij weer dorst krijgen; wanneer wij naar de wereld gaan voor hulp, zoals Abraham met zijn gezicht naar het zuiden, zal er een hongersnood komen in onze eigen dingen, zelfs wanneer wij er graag van zouden genieten. Een onteerde Christus zal niet voldoen. Laten wij Hem niet toerekenen wat Hem toekomt door de oneer die wij Hem hebben aangedaan. We moeten Hem nemen voor alles, om Hem voldoende te vinden.

Maar bij de menigte die de Heer nu volgde was er niet eens het meest elementaire geloof. 'Ik heb u gezegd, dat gij Mij gezien hebt en niet gelooft.' Het werk dat Hij had gedaan moesten zij erkennen, en daarvoor volgden zij Hem; maar het was hun lichaam dat het voedsel kreeg; zij hadden geen geestelijke honger gekend, noch bevoorrading. Zij hadden Hem gezien (zoals in het wonder wordt verklaard), maar

zij hadden niet geloofd. En zo is de mens in het algemeen; welke hoop is er dan voor iemand? Het antwoord van de Heer is: Er is hoop in God alleen: 'Alles wat de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen'; er is dus niet alleen hoop, maar zekerheid dat, ondanks alle tegenstand van het menselijk hart tegen God, Christus niet zal verliezen wat de goddelijke liefde in Hem heeft gezocht. Hoe zeker is het dan dat Hij kan toevoegen: 'En wie tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen.' De gave van de liefde van Zijn Vader afwijzen zou inderdaad een onmogelijkheid zijn.

Zelfs hierin toont zich de eenheid van Zijn wil met die van de Vader die Hij eerder heeft bevestigd: 'Want Ik ben uit de hemel neergedaald, niet om Mijn eigen wil te doen, maar de wil van Hem die Mij gezonden heeft.' De liefde die in Zijn hart is voor de mensen werkt in absolute overeenstemming met de wil van de Vader; en noodzakelijk, want 'God is liefde', en daarom is de wil van God de activiteit van de Liefde zelf. Vader en Zoon zijn hier dus in absolute eenheid: de Zoon wijdt zich aan de uitvoering van het heil dat van God is voor de mens. 'En dit,' voegt Hij eraan toe, 'is de wil van Hem die Mij gezonden heeft, dat Ik van alles wat Hij Mij gegeven heeft niets verloren laat gaan, maar het opwekken op de jongste dag.' Opstanding moet dus komen voor de vervulling van waar Hij over spreekt. Als Israël Hem verwerpt, zoals Hij ziet in de menigte die nu om Hem heen staat, zal het Koninkrijk dat als nabij is aangekondigd, worden uitgesteld en zal het geloof misschien moeten wachten op de vervulling van wat het zoekt in de opstanding. En in ieder geval moet de opstanding komen op de 'laatste dag' (het einde van Israëls tijdperk van de wet), en vóór het Koninkrijk. De dood moet worden

verzwolgen in de overwinning (Jes. 25:8), anders zou er veel verloren gaan! En Hij is het die dit moet volbrengen.

Hij herhaalt dit onmiddellijk, alleen op een iets sterkere manier, dat 'dit de wil van de Vader is, dat wie de Zoon ziet en in Hem gelooft, het eeuwige leven heeft, en dat Hij hem op de jongste dag zal opwekken.' Dit is zeker niet bedoeld om de plicht van de gelovigen uit die tijd om op de Heer te letten terzijde te schuiven, noch om daarom te zeggen dat allen noodzakelijkerwijs zouden sterven om opgewekt te worden. De levendmaking van het sterfelijke lichaam (Rom. 8:11), in het geval van hen die leven wanneer de Heer komt, brengt in de volledige gelijkenis van de opgestane heilige, en is een handeling van hetzelfde karakter als de opstanding. Voor Zijn huidige doel was het niet nodig een onderscheid tussen beide te maken. Israëls zien en niet geloven in Hem moest de aanleiding worden voor de roeping van een volk dat karakteristiek hemels is, en daarop wijzen de woorden die voor ons liggen.

Maar de Joden morren over de grootheid van Zijn aanspraak. Voor hen is Hij slechts de zoon van Jozef; zij kennen, zoals zij denken, zowel Zijn vader als Zijn moeder; en hoe kan Hij dan zeggen dat Hij uit de hemel is neergedaald? Jezus antwoordt slechts, dat niemand tot Hem kan komen, tenzij de Vader hem trekt; en zo iemand zal Hij ten laatste opwekken. Dan legt Hij uit dat dit trekken geschiedt door goddelijke verlichting, zoals de profeten gesproken hebben over het feit dat zij van God geleerd hebben. Iedereen die van de Vader had gehoord en van Hem had geleerd, kwam tot Jezus. En toch had niemand de Vader werkelijk gezien dan Hijzelf, die van Hem was.

Zo wandelt de mens met zijn rug naar het licht in zijn eigen schaduw, met God onbekend; en God moet hem achtervolgen met dat onwelkome licht, hem zijn toestand en zijn behoefte aan Jezus doen beseffen, opdat hij de onzichtbare Vader in de Zoon vindt. Hier wordt dus het brood des levens - het middel tot eeuwig leven - gevonden. Zij die het manna in de woestijn aten, stierven niettemin. Voor wie van het ware hemelse brood eet, is er geen echte dood: hij zal eeuwig leven. De verloren kennis van God, de morele band met Hem, is hersteld; en dit is een leven dat zo bezeten zal blijven. De vervreemding van God, die de dood bracht - die op zichzelf de dood is - is voorbij. Het goddelijke leven - de goddelijke natuur - is in hem die door het geloof in Christus met God verzoend is.

Maar daarvoor is nog iets anders nodig, waartoe de Heer nu overgaat, en dat het manna zelfs niet voorstelt. Het brood uit de hemel wel, Christus in vernedering, in de woestijn van de wereld; maar blijvend als het 'verborgen manna' - het manna bewaard in de ark - ook voor het land; als het brood dat blijft tot het eeuwige leven. Maar nu stelt het manna niet datgene voor wat we vinden in het 'brood van God', dat nu een offerkarakter krijgt: 'het brood dat Ik zal geven is Mijn vlees, dat Ik zal geven voor het leven van de wereld.'

(3) Onmiddellijk is er weer rumoer. 'De Joden' - die hier waarschijnlijk, zoals in het volgende hoofdstuk duidelijker, de Judeeërs zijn, in tegenstelling tot de Galileeërs, en altijd Zijn bitterste tegenstanders - 'de Joden twistten daarom met elkaar, zeggende: Hoe kan deze man ons Zijn vlees te eten geven?'. Er waren bij hen geen geestelijke behoeften om een geestelijke betekenis af te leiden, en de Heer legt het niet uit. Wij zullen straks zien, dat wanneer Hij dat wel doet, dit

niet tot gevolg heeft, dat velen van Zijn belijdende discipelen zich van Hem afkeren. Hier benadrukt Hij alleen maar meer de waarheid en de noodzaak van wat Hij verklaart. Met een andere van zijn sterke bevestigingen voert Hij zijn verklaring verder dan voorheen, en geeft er meer nadruk aan: ‘Tenzij gij het vlees van de Zoon des mensen eet en Zijn bloed drinkt, hebt gij geen leven in u; wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven, en Ik zal hem opwekken ten laatste dage. Want Mijn vlees is waarlijk spijs, en Mijn bloed is waarlijk drank.’

Zij waren gewend aan zulke beeldspraak; en de woorden zouden niet klinken alsof ze elders dan in dat oosterse land waren uitgesproken. Bovendien lijkt het onmogelijk om ze letterlijk te nemen, terwijl het offersysteem van de wet natuurlijk de gedachte oproept om er in de woorden van Christus naar te verwijzen. Maar het drinken van het bloed van het offer was geheel in strijd met de wet, die het drinken van enig bloed verbood. Toch kon het geven van Zijn vlees voor het leven van de wereld, waarover Hij gesproken had, niets anders zijn dan een offer, terwijl het eten van het vlees door anderen dan de priesters alleen van toepassing kon zijn op het vredeoffer.

Met onze christelijke kennis kunnen we gemakkelijk passages uit de geschiedenis van het Oude Testament, de profeten en de psalmen naast de woorden van onze Heer leggen, die de toehoorders hadden moeten helpen om de toepassing ervan te begrijpen. In hun eigen Targums staat hun eigen Messiaanse interpretatie (gedeeltelijk althans) van Jes. 53 en Ps. 22 en 40, naast nog veel meer. Maar de conclusie was onwelkom voor hun onverholen trots, en de gekruisigde

Christus was ‘voor de Joden een struikelblok’. Laten we ons van hen afwenden om voor onszelf na te gaan wat Zijn woorden betekenen.

De toe-eigening van het geloof kan nauwelijks levendiger worden voorgesteld dan in het eten en drinken van Christus’ vlees en bloed. Het Avondmaal van de Heer heeft ons voortdurend de taal voorgehouden die het ritualisme zou bederven door aan te dringen op een werkelijk deelhebben aan een zogenaamd ‘sacrament’ van een levende in plaats van een dode Christus. Dat het Zijn dood is, waarin wij Hem aan Zijn tafel gedenken, neemt het hele fundament weg van een leer die ontkracht en vleselijk maakt wat van het diepste geestelijke belang is. We hoeven het hier niet op te nemen waar we aan alle kanten gewaarschuwd worden dat het geen ordinantie kan zijn waarover de Heer spreekt wanneer Hij zegt: ‘Tenzij gij eet en drinkt, hebt gij geen leven in u,’ net zo min als wanneer Hij aan de andere kant zegt: ‘Wie eet en drinkt, heeft eeuwig leven.’ De ordinantie spreekt van datgene waarover de woorden spreken; en de waarheid wordt gesymboliseerd in handeling daar, en in woorden hier.

Laten we opmerken dat aan de ene kant, als we niet eten, we geen leven hebben, - niets dat met recht zo genoemd kan worden: als we gegeten hebben, hebben we eeuwig leven: eeuwig leven of helemaal geen geestelijk leven: dat is wat de Heer met zijn ‘voorwaar, voorwaar’ bevestigt.

Bovendien spreekt Hij over het leven in u: het eeuwige leven is dus in u; anders zou het zeggen: als u niet eet hebt u geen leven in u, terwijl u toch, als u eet, geen leven in u hebt: dat zou natuurlijk te ongerijmd zijn om vol te houden.

Christus' vlees is gegeven voor het leven van de wereld, en hier zijn vlees en bloed gescheiden: dit is een offerdood, waarbij, volgens de wet, het bloed zorgvuldig werd uitgegoten voordat het vlees werd verbrand of gegeten. Er was een uitzondering hierop, toen het zondoffer buiten het kamp werd verbrand; maar dit is het vredeoffer; dat, hoewel het niet zo volledig ingaat op het verzoeningswerk, meer ingaat op de uitwerking ervan. Het pascha had dit karakter, waarbij het hele gezin zich voedde met datgene waarvan het bloed aan de deurposten zat. Het is dan ook het 'pascha, het feest der Joden', dat aan de orde was toen deze woorden werden gesproken.

Het verschil tussen vlees en bloed is duidelijk. Het 'bloed is het leven'; en 'het is het bloed dat verzoening doet voor de ziel'. Het spreekt dus van het volbrachte werk, zoals het alleen in de dood kon worden volbracht; terwijl het vlees het slachtoffer is dat gestorven is; in type, de Persoon van de Heer zelf. Zo wordt eerst stilgestaan bij de Persoon, het Brood uit de hemel; en dan 'het brood dat Ik zal geven is Mijn vlees.'

Het drinken van het bloed is kenmerkend voor het christendom, in vergelijking met wat er voordien was. Het werk is bekend en aangegaan, met het gezegende effect dat het ons tot God brengt. De dood is de voeding van het Leven geworden. Het is echter niet de huidige kracht van de opstanding waarover de Heer hier spreekt, maar het voortgaan daarin als datgene waarin ons deel is. Nu Christus door de dood uit de wereld is gegaan, en wij in de gemeenschap van zijn dood zijn getreden, wachten wij om met Hem te zijn.

Over deze identificatie van onszelf met Hem, en van Hemzelf met ons spreekt Hij verder. Zijn vlees is waarlijk voedsel, zijn bloed is

waarlijk drank. Het voedsel dat wij nemen wordt door het opnemen ervan een deel van ons zelf; en dit wonderlijke voedsel dat het ware en eeuwige leven in zich draagt (wij zijn de doden en het is het levende) werkt 'tegen de natuur in' om ons met zichzelf een te laten worden. Zo blijven wij in Hem en Hij in ons: Christus maakt ons tot de Zijnen en leeft dan in ons als de Zijnen.

Hij vergelijkt hiermee zelfs Zijn eigen menselijk leven als gezondene van de Vader. Als Mens leefde Hij dus op grond van de Vader; de wil van de Vader was datgene wat Hij hier moest uitvoeren. Evenzo leeft hij, in wie de door hem ontvangen Christus blijft, omwille van Christus: Christus is de verklaring van zijn leven, zijn gedachte en doel. Dit is een leven dat het ware leven is, een leven waarover geen schaduw van de dood hangt: het blijft in eeuwigheid.

(4) Maar zelfs voor velen van Zijn discipelen was dit een moeilijk gezegde, en zij struikelden erover. Zij dachten aan het 'Koninkrijk en heerlijkheid' en wilden niets weten van het 'Koninkrijk en geduld' dat daaraan vooraf moet gaan. Eten en drinken in Zijn dood, wat dit ook moge betekenen, was niet de vervulling van hun vleselijke verwachtingen. Zij hadden in werkelijkheid geen hart om verder te onderzoeken, en hielden het bij de loutere letter en het vlees. De Heer verzekert hun daarom, dat Hij opging waar Hij tevoren was. Wat betreft wat Hij had gezegd, het vlees kon niets baten; de Geest van God alleen kon leven geven, en Zijn woorden waren geestelijk - geschikt voor het werk van de Geest - en levendmakend waar Hij werkte. Maar sommigen van hen hadden geen ontvankelijkheid - geen geloof; en hier sprak Hij met het bewustzijn dat altijd bij Hem aanwezig was geweest, wie het waren die niet geloofden, en

hoe ongeloof zou eindigen in afvalligheid en verraad. Hij kon geen andere hoop vinden dan in die liefdesgave van de Vader, waarover Hij gesproken had, en die Hem verzekerde van een volk dat tot Hem zou komen.

Zo was Hij voorbereid op verwerping; en zij geloofden Hem op Zijn woord, en verwierpen Hem. 'Hierop gingen velen van zijn discipelen terug en wandelden niet meer met Hem.' Het afvallen was zo groot dat Hij reden had om zich zelfs tot de twaalf te wenden en te vragen: 'Gingen zij ook weg? Het geloof in Simon Petrus antwoordde voor de rest, er was geen ander om naar toe te gaan: het was, en zo is het gebleven, Christus of niemand! En voor hen voor wie het zo is, zijn er 'woorden van eeuwig leven' die bij Hem gevonden worden; des te zekerder dat, omdat ze voor vleeselijke mensen onaanvaardbaar zijn: woorden die in hun onwaardse zuiverheid inderdaad de 'Heilige van God' verkondigen.

Petrus spreekt namens hen allen, maar zij zijn in feite niet verenigd in hetzelfde getuigenis: want nu de waarheid zich ontwikkelt, en het licht schijnt te midden van de duisternis, verzamelt de duisternis kracht in verzet ertegen. Dit lijkt de tijd te zijn waarin het hart van Judas, in de afvalligheid die onder de belijdende discipelen aan de gang is, zijn eerste kwaadaardige plannen van vijandigheid tegen de Heer begint te bedenken. Zijn karakter is nu in ieder geval gevormd als wat de Heer hem verklaart te zijn, een 'valse aanklager' - een 'duivel'. Het zaad van het verraad heeft al wortel geschoten in hem.

Sectie 3. (Johannes 7 - 8:1)

De Geest in de gelovige is de openbaring van de heerlijkheid van de onbekende Christus

Het verband tussen dit gedeelte en het laatste is zeer duidelijk. Zoals we al gezien hebben, is het leven zo'n belangrijk onderwerp in dit evangelie, dat de Geest van God er noodzakelijkerwijs mee verbonden is als de overbrenger en kracht van het leven. Zo hadden we in de eerste onderverdeling het leven in de eerste twee delen, en in de derde de Bron van levend water; in de huidige onderverdeling hebben we op dezelfde manier het leven gehad in de eerste twee delen, en nu, in de derde, hebben we opnieuw het levende water: maar het ontspringt hier niet alleen in de gelovige, maar het giet van hem uit in de wereld 'rivieren van levend water'. De wereld in het algemeen wordt er niet door veranderd, maar er wordt een oase geschapen in de woestijn, een profetie van wat nog moet komen voor de hele wereld.

Zo is het feest dat de Heer in deze tijd naar Jeruzalem brengt het Loofhuttenfeest, Israëls vreugdevolle feest in het land van haar voorbije omzwervingen, en waarmee de zegen van de aarde samenvalt. Maar dit is niet gekomen, en Hij die het alleen voor hen kan brengen wordt door de Zijnen verworpen. Dus gaat Hij alleen naar boven om als het ware Pinksteren te vervangen door Loofhutten. De zegen is groter en van een hogere orde dan alles wat de laatste kan laten zien, maar het is individueel, niet nationaal; en nog minder wereldwijd.

Want de zegen zelf impliceert een Christus die niet langer onder de mensen aanwezig is, maar, volgens de woorden die we zojuist hebben horen uitspreken, 'is opgegaan waar Hij eerder was'. We hebben ook

gehoord langs welke weg. De dood is gekomen over Hem op wie zij geen aanspraak had: een vrijwillige, offerdood, en Zijn heerlijkheid voor altijd; maar ook het teken van Zijn verwerping door de mensen, een verwerping die zelfs volledig zou zijn geweest, als niet de gave van de Vader een volk voor Zijn Zoon had verzekerd. Zo zijn we dan gebracht tot waar we leerstellig gezien zijn in het huidige hoofdstuk: de wereld die Hem nog steeds verwerpt; de Vader die handelt tot eer van de Zoon; de Geest die zich in de wereld zelf manifesteert in hen die in Jezus geloven, de Getuige van Zijn ongeziene heerlijkheid: dit zijn de kenmerken van datgene waartoe we nu gekomen zijn.

1. De toestand van de wereld is de eerste die wordt geopenbaard, de Heer zelf in wat een volledige eenzaamheid in het midden ervan, zonder sympathie zelfs van zijn menselijke verwanten, en het belijdende volk van God alleen om te worden ingedeeld bij de wereld: doorgaan met hun feesten, de lege vormen van een vroomheid die voor de massa niet bestaat, en die daarom de tekenen zijn geworden van hardheid en lichtzinnigheid van hart. Wat een getuigenis tegen hen is die geschiedenis van goddelijke bevrijdingen die hun Loofhuttenfeest herdenkt, terwijl degenen die dan in het bijzonder de groep rond de heilige plaatsen vormen, 'zij van Judea', hier speciaal worden aangemerkt als degenen die in openlijke en dodelijke vijandigheid staan tegenover de Heer van het leven, de Zoon van Hem die zij aanbidden.

De Heer gaat daarom in eerste instantie niet op, of openlijk, naar het feest. Hij is daar geen Heer en zelfs geen welkome gast. Evenmin is de tijd gekomen voor Zijn openlijke manifestatie aan de wereld, die Hem haat om Zijn trouw. Zo verblijft Hij eenzaam in Zijn unieke

en volmaakte Mensheid tussen mensen die van Hem vervreemd zijn door Zijn volmaaktheid.

2.(1) Op het feest worden tegenstrijdige geluiden over Hem gehoord, sommige voor, andere tegen; maar onderdrukt door de angst van diegenen uit Judea, die in alle beslissingen over gezag en leer de overhand hadden. In het midden van het feest verscheen Jezus, die er privé op was afgekomen, in de tempel en begon met het gezag dat Hem toekwam te onderwijzen. Verbaasd over de kennis, die Hij duidelijk niet had opgedaan op de gewone scholen van de rabbijnse geleerdheid, waar het in geen enkel opzicht op leek, vragen zij hoe Hij daaraan gekomen is. Hij antwoordt dat Zijn leer niet van Hem is, maar van Hem die Hem gezonden heeft. Hij heeft niet geleerd van mensen, noch heeft Hij naar voren gebracht wat eenvoudigweg van Zijn eigen geest was; maar wat Hij leerde, had Hij geleerd van de Vader in die innige omgang met Hem waarin Hij leefde (Joh. 8:28). En Hij voegt eraan toe dat ook zij voor zichzelf zouden weten of Zijn leer van God was, of slechts van de geest van een mens. Zij zouden dit weten, als zij maar bereid waren de wil van de Vader te doen; want de geest van gehoorzaamheid verwijdert uit de ziel de aardse dampen die de hemelen verduisteren; wie geen oprecht verlangen naar de waarheid heeft, zal haar nauwelijks leren kennen.

Dit is op zichzelf eenvoudig, als we maar geloven dat God zijn schepselen de waarheid kan bevestigen, en dat Hij genoeg om hen geeft om te verlangen dat zij die krijgen. Maar, zo eenvoudig als het is, als we het geloven, wat onthult het met betrekking tot de toestand, niet alleen van de wereld, maar van de kinderen van God vandaag? De verschillende en tegenstrijdige opvattingen van christenen over bijna

elke christelijke waarheid, hoe zijn die te verklaren, met de Bijbel voor ons open en de Geest der waarheid om ons in alle waarheid te leiden? Wat een hartonderzoek zou het ons niet moeten geven, om te leren hoe ver we werkelijk bereid zijn de waarheid te hebben - de hele waarheid, tegen welke prijs dan ook.

Een andere test geeft de Heer hier: 'Wie uit zichzelf spreekt, zoekt zijn eigen eer; maar wie Zijn eer zoekt, die Hem gezonden heeft, die is waarachtig, en in hem is geen ongerechtigheid.' Dit is een persoonlijke test, zoals de andere de leerstellige was. En hier was het dubbele getuigenis van de glorierijke Spreker: wie anders dan Hijzelf zou de toepassing hiervan door de waakzame scharen die rondom Hem waren, onder ogen kunnen zien?

(2) Hij richt zich nu openlijk tot Zijn tegenstanders, om hen te waarschuwen hoe grondig de wet waaraan zij zich vastklampten tegen hen getuigde. Hij beschuldigt hen onomwonden van hun moorddadige plannen op Zijn leven; een beschuldiging die de Galileeërs, onwetend over wat de Judeeërs van plan waren, toeschrijven aan de zieke fantasieën van een demoniër. De Heer gaat terug naar het wonder dat hun kwaadaardige vijandigheid had gewekt. De besnijdenis, hoewel door Mozes opgenomen in de wet die hij gaf, was toch niet wat van Mozes kwam, maar van de vaderen; zij had in feite een ander karakter dan de wet, als verbonden met hen door wie God in zijn genade de beloften gaf. Zo wordt de besnijdenis zelf door de apostel achteraf (Rom. 4:11) getoond als het zegel van de gerechtigheid van het geloof in Abraham; en hij ontvangt het wanneer zijn lichaam nu dood is en vrucht van hem natuurlijk onmogelijk, het tijdstip van de ontvangst ervan komt dus

overeen met de geestelijke betekenis ervan. Deze besnijdenis dan, die behoort tot een periode vóór de wet, en in haar betekenis precies het tegenovergestelde is, wordt door de wet zelf verkozen boven de wet, dat wil zeggen het gebod van de sabbat. Zo had de genade, door de wet zelf, voorrang boven de wet.

Nu werd de zwakke en zieke man genezen door dezelfde genade, zijn lichaam was nu dood zoals dat van Abraham. Genade, niet wet, had de voorrang in de goddelijke orde, zoals duidelijk was; en wet, als een onverenigbare zaak, kon niet worden toegevoegd aan genade toen die kwam (zie Gal. 3:19-26), maar kwam om de behoefte van de mens aan genade duidelijk te maken. Aangezien ziekte en dood door de zonde zijn ingetreden, kon alleen genade de machteloze genezen; en dit is, zoals wij hebben gezien, het beginsel dat het wonder in al zijn details openbaart. 'Neem uw bed op en wandel' bevestigt de superioriteit van de genade boven de wet, evenals de besnijdenis van een man op de sabbatdag. Ongetwijfeld was het nodig, zoals de Heer hier laat zien, niet te oordelen naar de schijn; maar dit is de ware rechterlijke geest, en altijd noodzakelijk voor een rechtvaardig oordeel.

(3) Opnieuw is er beroering onder de menigte over Zijn vrijmoedigheid, en van de kant van sommigen van Jeruzalem, die heel goed weten wat er in het hart van de machthebbers met betrekking tot Hem leeft, een uiting van verbazing dat zij niet ingrijpen. Zou het mogelijk zijn, zo vragen zij elkaar, dat er een ommekeer in de geest is gekomen en dat de machthebbers deze Man als de Christus beginnen te erkennen? Maar nee: dat zou toch onmogelijk zijn; zij kenden Hem en Zijn afkomst, en er was geen plaats voor een dergelijk mysterie als

zij verwachtten te hechten aan de komst van de Messias. Blijkbaar was Hij voor hen slechts de eenvoudige Galileeër, de Nazarener; en alles wat zich in Bethlehem en Jeruzalem had afgespeeld.

Bethlehem en Jeruzalem was volledig weggezaakt uit onoplettende geesten die er te weinig om gaven om het vast te houden. Terwijl zij zulke dingen mompelden, drong de stem van Hem waarover zij spraken tot hen door waar zij waren, niet om Zijn geboorte in Davids stad of uit Davids lijn te bevestigen, noch om het visioen van de engelen en de zoektocht van de magiërs, die door het slachten van de baby's in de harten van velen waren gegrift, in herinnering te brengen. Neen, Hij laat toe dat zij Hem louter uiterlijk (want over niets anders spraken zij) voldoende kennen: Hij stelde niet voor die kennis aan te vullen, die voor hen nog steeds ondoelmatig zou zijn. Wat zij moesten weten, had Hij reeds verklaard, en de weg om het te weten, maar zij erkenden niet de goddelijke waarheid, noch dus zijn goddelijke opdracht. Hij was van God, maar zij kenden niet die God van wie Hij was.

En nog steeds hield de hand van God de woede-uitbarsting tegen die op het punt stond tegen Hem uit te breken: Meester van alle omstandigheden tot het vastgestelde uur waarop Hij zich zou overgeven aan de goddelijke wil die Hij kwam volbrengen. Bovendien wonnen deze stille, doordringende woorden terrein bij velen van de schare, die vroegen of van Hem, wanneer Christus zou komen, meer tekenen verwacht konden worden dan de Man die zij weigerden, reeds had gedaan.

(4) Een meer directe poging om Hem te pakken is het gevolg hiervan, dat de overpriesters en Farizeeën officieren sturen om Hem aan te

houden. De Heer, met perfect begrip van alles wat er gaande is, zegt hen dat het niet nodig is: Hij gaat weg - terug naar Hem die Hem in de wereld had gezonden. Er zouden dagen komen dat zij Hem eindelijk tevergeefs zouden zoeken; en in die plaats waar Hij heen ging zouden zij nooit kunnen komen; - een plechtige waarschuwing; maar die zij in hun verachting van zich afwerpen. Hij heeft inderdaad gesproken over God als degene die Hem gezonden heeft, en dan is de waarschuwing duidelijk; maar zij willen het niet zo hebben. Nee: Hij moet naar de verstrooiden onder de heidenen gaan, en de heidenen onderwijzen; en ook dat moest gebeuren, hoewel niet volgens hun gedachte. Zij beseften niet dat Lo-ammi ('niet mijn volk') op hen geschreven zou worden in de komende tijd, op een sterkere manier dan ooit tevoren. Maar daarbuiten, op de plaats waar Hij vandaan kwam en waarheen Hij zou terugkeren, kon er geen Vader's welkom zijn voor de verwerpers van Zijn Zoon.

3. Daarom ging Hij weg. 'Hij was in de wereld, en de wereld was door Hem gemaakt, en de wereld kende Hem niet. Hij kwam tot de Zijnen, en de Zijnen namen Hem niet aan.' In datgene wat beschouwd werd als het voornaamste van hun feesten, werd Zijn stem slechts gehoord als een vreemd en dissonant geluid. Hij ging nu weg naar waar Hij eerder was.

De laatste dag, de grote dag van het feest, was aangebroken; en zij die uit alle delen van de wereld bijeengekomen waren, zouden zich spoedig scheiden. Het was een dag van rust en van heilige samenkomst, van samenkomst, niet van verstrooiing; en als achtste

dag,³ het begin van een nieuwe week, sprak het van eeuwigheid, van een eeuwige hereniging, wanneer alle dienstbare arbeid voorgoed zou zijn geëindigd, de zonde en haar gevolgen tezamen weggenomen. Het komt hiermee werkelijk overeen, dat het wonen in hutten slechts zeven dagen duurde; de achtste spreekt van de intocht in het land.

Een andere ceremonie, die echter geen gezag heeft uit de Schrift, hield eveneens op de achtste dag op, - het uitgieten van water uit de poel van Siloam. 'Dit,' zegt Lange, 'was de viering van de wonderbaarlijke bronnen die God voor het volk opende op hun pelgrimstocht door de woestijn. Maar omdat de achtste dag hun intocht in Kanaän markeerde, hield het putten van water op. Op deze dag gaven de bronnen van het beloofde land hun water aan het volk: een embleem van de stromen van geestelijke zegen die Jehovah aan zijn volk had beloofd.'

Zij waren nog steeds in het land, - een gebroken overblijfsel van hen, onder de heidense overheersing: en waar waren nu die geestelijke stromen, de 'levende wateren' die 'in de zomer en in de winter van Jeruzalem zouden uitgaan'? (Zach. 14:8). Eeuwen waren gekomen en gegaan, en er was zelfs nog geen teken van de vervulling. De ceremoniën overleefden, maar met de hartzeer van uitgestelde hoop. Seizoenen van verwachting waren voorbijgegaan, rustig vervagend in de gewone lege saaiheid, of soms fel verpletterd onder een gewapende hiel. Nu was er voor sommigen de adem van een nieuwe opwekking, hoewel de stem van hem die deze als eerste had aangekondigd tot

3 Edersheim beschouwt het niet als de achtste dag, die, zegt hij, 'in de Rabbijnse taal werd beschouwd als 'een feest op zich'', maar zeker niet in de taal van de Schrift.

zwijgen was gebracht in de gevangenis van Herodes. Maar Johannes had plaats gemaakt voor een Groter; en tekenen en wonderen die wel eens Messiaans zouden kunnen zijn, wekten de verwachting van Galilea tot Jeruzalem. Maar waarom gebruikte Hij Zijn macht niet op een andere manier dan alleen bij het voeden of genezen van de menigte? Waarom verzamelde Hij niet de kracht van Israël om Zich heen en sloeg hun boeien af?

De hutten waren voorbij; de woestijnreis was ten einde; de achtste dag had hen naar het land gebracht; zou het land, met hun Messias in hun midden, niet in de volle breedte en volheid van de belofte aan Abraham, nu voor hen zijn? Toch had Hij gesproken over weggaan, en naar een plaats die ontoegankelijk was voor hen die Hem zouden zoeken en niet vinden. Wat kon dit alles betekenen, moeten zij, velen van hen in hun verbijstering, hebben gevraagd en geen antwoord hebben gevonden.

Maar ‘op de laatste dag, de grote dag van het feest, stond Jezus en riep, zeggende: Indien iemand dorst heeft, laat hij tot Mij komen en drinken. Wie in Mij gelooft, zal, zoals de Schrift zegt, uit zijn buik stromen van levend water.’

‘Edersheim: ‘Niemand van hen die Hem hoorden, moet hebben begrepen dat, als de uitnodiging werkelijk was en Christus de vervulling van alles, de belofte haar diepste betekenis had, dat hij die in Hem geloofde, niet alleen de beloofde volheid van de Geest zou ontvangen, maar die ook zou geven om de dorre woestijn rondom te bevruchten. Het was werkelijk de vervulling van de Schriftbelofte, niet van één, maar van allen: dat in de Messiaanse tijd de Nabhi (profeet), letterlijk de ‘opwekker’, d.w.z. van het Goddelijke, niet

één of ander uitverkoren individu zou zijn, maar dat Hij over al Zijn dienstmaagden en dienaren Zijn Heilige Geest zou uitstorten, en zo de zedelijke woestijn van deze wereld zou veranderen in een vruchtbare tuin. Dit staat inderdaad uitdrukkelijk in de Targum, die aldus Jes. 44:3: ‘Zie, zoals de wateren worden uitgestort op dorre grond, en zich verspreiden over de droge grond, zo zal Ik de Geest van Mijn heiligheid geven over uw zonen, en zegen over de kinderen van uw kinderen. Wat voor hen nieuw was, was dat dit alles in de Christus was opgeborgen, opdat de mensen uit Zijn volheid zouden ontvangen, en genade voor genade. En toch was zelfs dit niet helemaal nieuw.’

De uitleg wordt door Johannes zelf gegeven vanwege het belang ervan: ‘Maar dit zei Hij over de Geest, die zij, die in Hem geloofden, zouden ontvangen; want de Geest was er nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.’

De vervulling voert ons naar Pinksteren, toen de Geest van God kwam als getuige van de heerlijkheid van de verworpen Verlosser. En we moeten niet veronderstellen, vanwege de verwijzing naar het Oude Testament, dat er in de wijze van vervulling niets anders was dan wat de oude profeten verklaarden. Petrus’ citaat van Joël op het moment dat de Geest kwam, laat zien hoe werkelijk de belofte van onze Heer de oudtestamentische profeet kon vervullen. Het toont niet aan dat er geen diepere en grotere zegen was in wat met Pinksteren plaatsvond. De woorden van de Heer spreken hier alleen over het effect - ‘rivieren van levend water’ die uit de gelovige stromen. De evangelist legt uit dat dit zou volgen op het ontvangen van de Geest nadat Christus zou zijn verheerlijkt. En de voorgaande woorden van de Heer verzekeren

ons dat dit zou gebeuren op de dag van Zijn afwezigheid, niet van Zijn aanwezigheid; hoewel hun nog verzekerd was dat Hij zou terugkeren als zij zich alleen (nationaal) zouden bekeren. Zij deden dat niet; en het geheimenis van de Gemeente kwam geleidelijk naar buiten. Daarvan is hier niets; alles is individueel; en zelfs wat het individu betreft, moeten wij wat hier wordt gezegd verbinden met wat tot de Samaritaanse vrouw is gezegd, voordat wij kunnen begrijpen dat het ontvangen van de Geest die inwonende aanwezigheid betekent die de blijvende bron is in de mens waaruit deze 'rivieren' ontspringen. Voor de volle waarheid en draagwijdte van de leer moeten we elders kijken.

Maar waar anders vinden wij zo'n prachtig beeld van wat de van de Geest doordrongen mens in de wereld is als getuige van de heerlijkheid van zijn verworpen Heer? Zoals we moeten zeggen van verwante uitspraken in dit Evangelie, lijkt het te hoog getekend voor een afbeelding van iemand anders dan de zeldzame uitzonderingen onder christelijke mensen. Maar laten wij de weerlegging hiervan aanvaarden, en eerder trachten te beseffen wat een man die van de Geest is vervuld, normaal zou zijn. De Geest van God - God - die in iemand woont: het Levende Centrum van het praktische leven; de Verlichter van geest en geweten; de Energie van de affecten en de wil: alle macht, alle wijsheid in Hem die als Onderdaan van Christus gekomen is om mij voor Christus te houden tegen alles wat in een wereld die tegen Hem is mijn getuigenis zou belemmeren! Wat een bekwaamheid, wat een volheid te allen tijde voor mij toegankelijk!

Een voortdurende bron in een vat moet het vat waarin het zich bevindt, doen overlopen; de kleinheid ervan is geen grens voor de

bron zelf. Als het vat eenmaal vol is, zal alle kracht van de bron zich manifesteren in de overloop. Daarom, (als we denken aan de bron en niet aan het vat,) zijn ‘rivieren van levend water’ niet te veel om de uitstroom uit deze goddelijke Bron van zegen in de ziel voor te stellen, die, eerst de ziel zelf tot volle tevredenheid vervullend, zeker daarna moet uitstromen voor de behoefte van anderen.

Dit is het eigen getuigenis van de Heer van de gave die Hij geeft, die zich niet kan vergissen in de schatting die Hij ervan maakt. Wanneer we beseffen wat het is, kunnen we het niet te hoog inschatten. Onze experimentele kennis zal inderdaad afhangen van onze praktische onderwerping aan de Geest die ons inwoont; maar hoe zalig te weten dat dit op zo’n eenvoudige manier kan worden verkregen, en dat dit het beeld is dat de Heer ons kan geven van de normale christen.

4. Van hieruit gaan wij terug om de wereld te zien waarin Hij is, en die Hem niet kent. Er zijn vele redeneringen, en tegengestelde gedachten; valse proeven, en ware proeven ten onrechte toegepast; het falen van Zijn vijanden om Hem aan te nemen, falen door de schuchterheid van de half-beslotenen, zoals Nicodemus. Te midden van dit alles verspreiden zij zich van Hem, ieder naar zijn eigen, en verlaten Hem. Hij, eenzaam in de wereld die Hij gemaakt heeft, Hij naar Zijn eenzaamheid op de Olijfberg.

Onderverdeling 3. (Johannes 8:2 - 12)

Tot God gebracht, in de kracht van het opstandingsleven

De derde onderverdeling is zeer duidelijk gemarkeerd als dat, en op een dubbele manier: zowel als het brengen in het heiligdom en het geven van het opstandingskarakter van het leven zoals aan ons meegedeeld door Iemand die zowel de Opstanding als het Leven is.' En deze dingen zijn heel duidelijk met elkaar verbonden door het feit dat alleen door de dood het heiligdom voor ons kon worden geopend, en opstanding daarom noodzakelijkerwijs de weg naar binnen is.

Historisch gezien zijn we nog niet aan een van beide toegekomen; en dit gedeelte toont ons zo mogelijk nog duidelijker dan de vorige, het anticiperende karakter van het Johannes-evangelie. Zoals reeds gezegd, is er geen voorhangsel in, zoals wij dat in de Synoptische Evangelieën vinden: want in Johannes toont het Woord, dat in het vlees vertoeft, in Zichzelf de goddelijke heerlijkheid als van een Eniggeborene bij de Vader, vol van genade en waarheid'. Dit is wat we vinden in wat hier voor ons ligt: Christus als het Licht van de wereld, Immanuël, de Zoon van de Vader, volmaakt één met Hem in alles waarvan Hij getuigt, een Licht waarvan de pretentieuze eigengerechtigheid van de Farizeeën in verwarring wordt verdreven, terwijl toch een veroordeelde zondaar daar kan staan, want geopenbaard in genade. Genade en waarheid worden in Hem samen gevonden, en als de Zoon geeft Hij de vrijheid van het Vaderhuis.

Zo beginnen we hier met de ziel in het licht. Het tweede gedeelte toont het licht in de ziel; waardoor Christus Zelf het Voorwerp ervoor is; die, als Herder van de schapen, de Zijnen uit de Joodse kudde van de wet leidt naar genoten heil, vrijheid en groene weiden. Maar daarvoor moet de Herder Zijn leven opgeven voor de schapen, en deze groene weiden liggen in feite op opstandingsgrond.

Dit leidt dus tot het derde gedeelte, waarin de dood voor de gelovige is ingelost, en Christus nu de opstanding en het leven is, waarbij Lazarus hier de tekst van de preek is, zoals de blinde man dat is in het tweede gedeelte, en de overspelige vrouw in het eerste. In beide gevallen, zoals we hebben gezien bij de verzwakte en zieke man en de wonderbaarlijke voeding van de menigte, gaat de preek verder dan de tekst.

Sectie 1. (Johannes 8:2-59)

Het Leven het Licht

Het eerste gedeelte toont ons dus soevereine genade in actie, God Zelf de enige schuilplaats van de veroordeelde en verdoemde, en vrijheid dus door de waarheid. Hier waar de goddelijke genade zo volledig wordt getoond, is de geschiedenis van de tekst een jammerlijke illustratie van hoe weinig die genade door de christenen zelf wordt gerealiseerd. We hoeven slechts de geschriften van enkele van de vroegste 'vaders' ter hand te nemen om te ontdekken hoe snel de heerlijkheid van haar licht in de belijdende gemeente werd verduisterd, - hoe snel het Judaïsme, dat de apostel Paulus vanaf het begin bestreed, het evangelie dat hij predikte had overwoekerd of verdrongen.

Wij kunnen ons inderdaad verbazen over het feit dat de Schrift zelf zo verminkt kon worden als uit de MSS. en de versies blijkt; maar dit is wat Augustinus, zoals bekend, in een tijd iets later dan de vroegste kopieën, aanklaagt tegen 'sommigen van weinig, of liever vijanden van het ware geloof'. We kunnen in feite gemakkelijk het motief begrijpen dat zou leiden tot het weglaten van zo'n verhaal

als hier voor ons ligt: wie zou zich kunnen voorstellen dat iemand stoutmoedig genoeg zou zijn om het in te voegen waar hij het niet gevonden heeft? Of de vervaardiging van zo'n voortreffelijk stukje vervalsing als dit? Inderdaad, weinigen durven zo ver te gaan als dit. Zij spreken er eerder over als over een apostolische traditie, een fragment van de ware geschiedenis, niet perfect bewaard gebleven. Ze doen er, kortom, spijtig over, maar dat compenseert geenszins de grootsheid van het verlies.

Natuurlijk weet ik dat er moeilijkheden worden aangevoerd, geheel afgezien van tekstkwesities. Zo werpt Edersheim tegen: 'Dat een op heterdaad betrapte vrouw voor Jezus werd gebracht (en blijkbaar zonder de getuigen van haar misdaad); dat de Schriftgeleerden en Farizeeën zo'n volstrekt onjoodse en onwettige procedure hebben gevolgd, dat zo'n schending van de wet en van wat het Jodendom als fatsoen zou beschouwen, werd gepleegd om Hem te verleiden; Of dat de Schriftgeleerden zo onwetend waren om steniging in plaats van wurging als straf op overspel te stellen; en tenslotte, dat deze scène zich in de tempel afspeelde, is een waar hoogtepunt van onmogelijkheden.'

Maar veel hiervan lijkt slechts een misvatting te zijn; de rest is een vreemde toezegging aan wat onmogelijk zou zijn voor Schriftgeleerden en Farizeeën, gek van teleurgestelde haat tegen Christus, en vastbesloten zijn vernietiging te bewerkstelligen. Michaelis', zegt Lange, 'heeft terecht het gezag van de Talmoed ontkend en op grond van een vergelijking van Ex. 31:14; Ex. 35:2, met Num. 15:32-35 beweerd dat de formule 'ter dood brengen' in het algemeen steniging betekent. Bovendien wordt wurging vaak eerst gebruikt, alleen als

verlichting van de voorgeschreven straf, zoals bij de verbranding in de middeleeuwen.'

Wat betreft het ter beoordeling voorleggen aan de Heer, is er geen bewijs van een formeel proces, waarvoor getuigen zouden moeten worden opgevoerd. Het beroep is eerder op een profeet, die de gedachten van God zou moeten kennen, dan op een rechter, die over de feiten zou moeten beslissen. De zaak werd beslist volgens de wet van Mozes; maar moesten zij handelen zoals Mozes had bevolen? Zo verdwijnt de onwettigheid: zij stelden geen nieuwe rechtbank in, zelfs niet geveinsd; maar omdat zij de genade kenden waartegen zij zich verzetten, wilden zij Hem óf laten handelen in strijd daarmee, óf laten uitkomen voor de wet zelf.

Wat betreft hun respect voor het fatsoen of de tempel, onder de druk van zo'n gelegenheid, waren zij de kinderen van hen die Zacharias vermoordden, misschien wel op de plek waar de Heer op dat moment was; en het zou nauwelijks veilig zijn om daarover te theoretiseren.

Het verhaal getuigt van zichzelf in zijn onnavolgbare schoonheid en eenvoud, zijn vereniging van heiligheid en genade. Het getuigt ook van de plaats waar het staat, als de inleiding van het hoofdstuk, de sleutel tot wat er in volgt. In heel dit deel van Johannes ontwikkelt de leer zich uit een verhaal, - een of ander wonder of belangrijke zaak, de tekst (zoals wij die hebben genoemd) van de daaropvolgende preek. Neemt men het verhaal van de vrouw weg, dan zal men de betekenis van wat overblijft, een gebroken beeld zonder hoofd, in het geheel niet begrijpen. Dit kan men nauwelijks goed laten zien, tenzij bij het opnemen van het hoofdstuk, en daarom kunnen we hier meteen mee verder gaan.

1. De Heer keert terug van de Olijfberg naar de tempel, en het volk stroomt om Hem heen. Zijn duidelijke overwinning op de heersers in de voorgaande dagen heeft openlijke pogingen op Zijn persoon ontmoedigd; terwijl het des te meer de noodzaak heeft aangetoond van een of andere stoutmoedige list om Hem in de ogen van het volk te doen belijden als een overtreder van de wet, waarvoor zij ijveraars waren. Het was precies de tijd voor zo'n poging als we hier vinden, die, hoewel ze in sommige opzichten extreem was, de extremiteit waartoe ze waren gebracht alleen maar duidelijker maakte. Ook tegen de Vriend van tollenaars en zondaars was hun complot goed uitgedacht. Hij had het aangedurfd, zoals zij zeiden, om het voorrecht van God op zich te nemen om zonden te vergeven, en hij liet zich kennelijk niet van zijn koers afbrengen door angst voor de gevolgen.

Toch had Hij het nog niet gewaagd gratie te verlenen aan iemand die openlijk veroordeeld was door de wet van Mozes. Dit was dus een nieuwe zaak waarover Hij moest beslissen en waarmee Hij gemakkelijk in botsing zou kunnen komen. Ging Hij niet achter het verlorene aan totdat Hij het vond? Zij zouden een verlorene tot Hem brengen, en zien of Hij de last daarvan zou dragen: 'een vrouw die op heterdaad betrapt is!' De wet had besloten wat er moest gebeuren: zou Hij het wagen om haar vonnis ongedaan te maken? Maar zo niet, dan moet Zijn opname van zondaars enige wijziging ondergaan; als Hij dat zou doen - zoals zij zeker eerder hoopten - zouden Zijn volgelingen openlijk moeten kiezen tussen Hem en Mozes, en de menigte zou zich zeker van Hem afkeren.

De verleiding is duidelijk, en zij hadden veel reden om succes te verwachten. Had Hij niet in Zijn bergrede Zijn eigen uitspraken

tegenover die van de ouden gesteld? En misschien hadden ze al een uitspraak gehoord als dat ‘de wet en de profeten waren tot Johannes’. Zulke dingen, ongetwijfeld overdreven en vermenigvuldigd door algemene geruchten, zouden hen aanmoedigen in hun hoop, toen zij naar voren kwamen met hun beroep op de Leraar voor Zijn oordeel. Hun verbazing moet groot zijn geweest toen, in plaats van hen te antwoorden, ‘Jezus, zich bukkend, met zijn vinger op de grond schreef’. De gewone versie voegt eraan toe: ‘Alsof Hij hen niet hoorde;’ en anderen hebben een soortgelijke uitleg gegeven. Maar Hij kan zo’n handeling niet herhaald hebben met zo’n betekenis. Integendeel, hoewel we niets hebben van woorden die geschreven zouden kunnen worden, is het duidelijk de zin zelf die zij in de grond moeten vinden. Maar zij begrijpen Hem niet, en terwijl zij blijven vragen, richt Hij zich eindelijk op en kijkt hen aan.

Nee: Hij draait Mozes’ vonnis niet terug; laat het uitgevoerd worden; alleen moeten er vlekkeloze handen zijn om het uit te voeren. ‘Laat degene onder u die zonder zonde is, de eerste steen naar haar werpen.’ Het vonnis van de wet is juist: ja! maar op wie is het vonnis van de wet werkelijk van toepassing? Wie zal het ontlopen, als het strikt wordt toegepast? Hij antwoordt duidelijk als leraar, niet als rechter. Men zou kunnen zeggen: Moet de wet en de orde tot stilstand komen, omdat er geen vlekkeloze handen zijn om haar uit te voeren? Duidelijk niet; en als de Heer als rechter zou spreken, zou het ook niet op zijn plaats zijn om zoiets te eisen. De rechter in een bepaalde zaak heeft te maken met de beschuldigde, en niet met de beul. Maar de Heer weigert duidelijk een dergelijke plaats in te nemen in Israël: ‘Man,’ zegt Hij tot iemand die Hem daarin zou willen plaatsens, ‘wie heeft Mij tot rechter of oordeler over u gemaakt?’

Maar als Hij, zoals hier, wordt aangesproken als leraar, zal Hij antwoorden als leraar; en dan heel anders. In deze hoedanigheid heeft Hij allereerst te maken met de oppositie, en niet rechtstreeks met de beschuldigten; en dit is dan ook Zijn handelwijze op dit moment. Zij willen Hem tentoonstellen als iemand die tegenover Mozes staat; Hij doet hen inzien dat Hij de enige is die Mozes begrijpt, en gebruikt de wet met hen voor het doel waarvoor zij is gegeven, door hen de scherpe kant van haar universele veroordeling te laten voelen, opdat zij zouden beseffen dat zij die genade nodig hebben waarover zij spotten, en dat Hij was gekomen om de mensen te verklaren en te bedienen. ‘Hij die zonder zonde was’ was inderdaad de man die de wet zocht. Omdat zij die niet vond, dreigde de dood over allen; en niemand kon het aangezicht van God zien en leven. Hier was het eerste wat zij moesten beseffen, om de vreugde te kennen van dat open aangezicht van God, dat in genade geopenbaard in de persoon van de Zoon, leven bracht in plaats van dood - eeuwig leven.

‘En Hij bukte zich weer en schreef op de grond.’ Daar werd inderdaad het vonnis van de mens geschreven: die grond waaruit de mens werd genomen, waartoe hij moet terugkeren, - stof tot stof. Was dat vonnis alleen op de vrouw gericht? Was het alleen op de grove overtreder? Daar was de wettelijke regeling van de vraag: ‘De man die ze doet, zal erin leven’; ‘de ziel⁴ die zondigt, zal sterven.’ Ah, ja: als de heerlijkheid van God in het gezicht van Mozes was, konden zij daar niet naar

4 Dat is ‘de persoon’: een gebruikelijk gebruik van het woord ‘ziel’ in de Schrift, dat tot op de dag van vandaag bewaard is gebleven. Zie voor het argument betreffende de doodstraf van de wet de aantekeningen bij Exodus 34:1-7.

kijken: genade was de enige toevlucht van de zondaar; het was hun toevlucht.

Maar zij zullen zich hiervoor niet buigen. Zij staan in het veroordeelde licht, maar vluchten er slechts uit in de bedekkende duisternis. 'En zij, dat gehoord hebbende, gingen een voor een uit, beginnende met de ouderen tot de laatsten; en Jezus werd alleen gelaten, en de vrouw, waar zij in het midden was.'

Zo is de aanval mislukt; de toekomstige aanklagers zijn tot zwijgen gebracht; zij laten zelfs de zondares zelf achter; het is hun onmogelijk geworden haar aan te raken. Van haar kant blijft zij: het licht dat zij zo onverdraaglijk vonden, openbaart haar niet meer dan zij al wist. Schuldig, verloren, was en is zij; de aftocht van haar beschuldigers heeft dat niet veranderd; waaraan het haar heeft overgelaten weet zij nog niet. Hij heeft de wet van Mozes, wiens woorden haar voor een ogenblik op onverklaarbare wijze hebben bevrijd, niet teruggedraaid. Tot zichzelf heeft Hij nog niet gesproken. Wat zal Hij zeggen - wat kan Hij - bij wie er een gezag is dat de leiders van het volk kan doen buigen en wijken voor haar? Nu hoort zij Zijn stem weer, en aan zichzelf vragend: 'Waar zijn dan uw beschuldigers? Heeft niemand u veroordeeld?' En zij zegt: 'Niemand, Heer.' Hij zegt opnieuw: 'Ik veroordeel u ook niet; ga uw weg; zondig voortaan niet meer.'

Nu kunnen we niet zeggen wat, of enig werk, werd gedaan in de ziel van de vrouw. Zij spreekt geen woord dat ons het recht geeft te zeggen dat er geloof in haar was om de genade te grijpen die er in Hem was voor de voornaamste der zondaren. Van Zijn kant zegt Hij niets over vergeving van zonden of verlossing. Hij is niet gekomen om de wereld te oordelen, maar om de wereld te redden. Als de

rechters in Israël haar zaak opwerpen, is zij dus vrij. Het is een grote bevrijding voor haar, en kan het type en voorspel zijn van een veel grotere. Maar de vraag hieromtrent die overblijft, tast in het geheel niet de waarheid aan zoals die ons hier wordt voorgesteld van God geopenbaard in genade in de Persoon van de Zoon, in wie elke ziel die hopeloos veroordeeld en schuldig is, haar toevlucht kan vinden. Genade en waarheid zijn in Christus Jezus, en het Leven is het Licht der mensen.

Of zij er gebruik van maakte of niet, aan Zijn kant werd het heiligdom geopend; en in een wereld waar geen gerechtigheid was, - waar zij die er aanspraak op wilden maken zich beschaamd en verward moesten terugtrekken uit de aanwezigheid van Hem die voor hen die de veroordeling aanvaarden slechts een schuilplaats was. Het heiligdom is dan geopend in soevereine genade, hoewel het feitelijke brengen tot God, en het werk dat daar brengt, nog geen adequate uitdrukking hebben gevonden. Heiligheid wordt echter gevonden in haar ware relatie en juiste orde: geen veroordeling die leidt tot geen zonde meer. Genade en niet wet is de kracht voor heiligheid.

2. De Heer keert terug naar Zijn toespraak met de schare, onderbroken door de oproep van de schriftgeleerden en Farizeeën, in woorden die een duidelijke verwijzing hebben naar wat zojuist heeft plaatsgevonden. In die tempel, waarover Hij tot het ogenblik van Zijn definitieve verwerping gewoon was te spreken als het huis van Zijn Vader, waar de heerlijkheid van weleer had vertoefd, en in de schatkist waarin de gaven van de aanbidder werden gedeponed, eist Hij openlijk die heerlijkheid op als de Zijne. 'Ik ben het Licht der wereld,' zegt Hij: 'wie Mij volgt, zal niet in de duisternis wandelen,

maar het licht des levens hebben.’ De zon gaat inderdaad op boven de heuvels van Judea; en de volken in de wijde omtrek zullen van haar licht genieten. Niet alleen zo, maar Israël zelf begint gezien te worden als deel van die wereld die in de duisternis heeft gelegen. Zonde en ongeloof hebben haar de heerlijkheid ontnomen die haar eigen was of had moeten zijn, en sluiten nu de vollere pracht buiten waarin dat vroegere licht zich heeft verbreed. Israël heeft geen bijzondere aanspraak gemaakt op datgene waarvoor zij als natie geen ogen en geen hart had. Licht is voor hen die ogen hebben, en voor praktisch gebruik. Zo is het nu ‘die Mij volgt’: alleen van hem is de zegen; hij ‘zal niet in de duisternis wandelen, maar het licht des levens hebben’.

Christus is het Leven dat objectief het Licht der mensen is. In Zijn woorden en daden werd de manifestatie van God, de wereld in haar tegenstelling tot Hem, noodzakelijkerwijs ook gemanifesteerd. Hij was de test en toetssteen van alles, en in Zijn aanwezigheid kwam alles in zijn ware karakter naar voren. Maar zo wordt ook de in het hart ontvangen Christus, het ontvangen leven, subjectief het licht voor het hart. In Zijn licht vindt het licht, en zo heeft het in het volgen van Hem het ‘licht des levens’.

Een volledige, goddelijke claim; en de Farizeeën van hun kant betwisten die natuurlijk meteen. ‘Gij getuigt over Uzelf,’ zeggen zij: ‘Uw getuigenis is niet waar.’ Maar het is duidelijk dat dit alleen ‘ongeldig’ kan betekenen. Natuurlijk kan een mens over zichzelf spreken, maar zijn getuigenis, indien niet onderbouwd, is onvoldoende. De Heer zegt hun dat Hij uit kennis spreekt, terwijl zij slechts onwetendheid hebben om zich daartegen te verzetten. Zij hadden op zijn minst zijn goddelijke zending moeten erkennen, en

als zij dit hadden ingezien, zouden zij ook zijn bekwaamheid om te getuigen hebben erkend. Maar met al hun onwetendheid oordeelden zij op een vleselijke manier: zichzelf zelfverzekerd op de stoel van de rechter zetten, waarvoor zij onbekwaam waren; en klaar om, zoals in Zijn geval, diegenen af te hakken die zij onwetend veroordeelden. Van Zijn kant nam Hij niet de rechterstoel in, zoals het geval van de vrouw illustreerde. (Als Hij was gekomen om te oordelen, zouden zij allen zijn afgesneden.) En toch was Hij werkelijk degene die daartoe bevoegd was, altijd in de gedachten van de Vader, en er één mee.

En als Hij van zichzelf getuigde, stond Hij daarin niet alleen. Zijn getuigenis was geldig, want de Vader die Hem gezonden heeft, getuigde ook van Hem. Hij spreekt duidelijk van die machtswerken, waarvan Hij elders zegt: ‘De Vader die in Mij blijft, Die doet de werken’; een getuigenis dat zij niet konden ontkennen, maar toch niet wilden aanvaarden. En toch beantwoorden zij Zijn bewering met hun loutere onwetendheid: ‘Waar is Uw Vader?’ De weg om Zijn Vader te kennen was om Hemzelf te kennen; en inderdaad wisten zij geen van beide.

Dus sprak Hij in de schatkamer van de tempel, en de hand van God was nog steeds op hen: ze konden niets doen. Niemand legde de hand op Hem, want Zijn uur om Zich over te geven, dat op Zijn wil en niet op die van hen wachtte, was nog niet gekomen.

3. Er is nog steeds geen oor en geen hart. Daarom kan Hij hun slechts zeggen, dat Hij weggaat - naar die voor hen ontoegankelijke plaats, waarover Hij elders gesproken had. Zij zouden Hem zoeken, hoewel niet in waar berouw, dus zonder antwoord: zij zouden sterven in hun zonde.

De mannen van Judea zeggen in sarcastische spot: Hij moet bedoelen Zichzelf te doden; want de strafplaats van de zelfmoord is de enige plaats die zij kunnen bedenken waar zij Hem niet kunnen vinden. Hij zegt hun dat zij van beneden zijn, Hij van boven; er is in hen geen werk van God; de wereld heeft hen in tegenstelling tot God gemaakt tot wat zij zijn; zij zijn ervan, zoals Hij niet is. Zo zullen zij in hun zonden sterven, omdat zij door het geloof in Hem geen gebruik willen maken van de barmhartigheid die God hun voorhoudt.

‘Wie is Hij dan?’ vragen zij. Hij kan alleen maar antwoorden dat Hij precies is wat Hij hun zegt. Wat heeft het voor zin hen dingen te blijven vertellen waarvoor zij geen oor hebben? En ook over zichzelf heeft Hij veel te zeggen en te oordelen, maar wat heeft het voor zin? Toch heeft de ware Hem gezonden, en Hij heeft waarlijk Zijn woorden aan de wereld verklaard. Maar zij weten niet over wie Hij spreekt.

Dan gaat Hij verder met te spreken over Zijn opheffing die zij in hun ongeloof zullen volbrengen. Dan komt Zijn openbaring en Zijn rechtvaardiging. En ook nu is Hij die Hem gezonden heeft bij Hem, Hij kan niet iemand aan Zichzelf overlaten die voortdurend de dingen doet die Hem behagen.

4. Een golf van overtuiging gaat over de menigte, en bij het horen van deze woorden geloofden velen, zo wordt ons verteld, in Hem; maar de uitdrukking is niet sterker dan ten aanzien van hen die ‘in Zijn Naam geloofden’ toen zij op het feest de wonderen zagen die Hij deed; en van wie wordt gezegd dat ‘Jezus Zichzelf niet aan hen verbond’ (Joh. 2:23-25). Ook over hen spreekt de Heer twijfelachtig, en nu nemen zij aanstoot aan zijn woorden en vervallen des te heviger

in ongeloof vanwege hun teleurstelling in Hem. Misschien hadden zij de verheffing waarvan Hij had gesproken, opgevat als verheffing door het volk, gevolgd door de openbaring van Zichzelf, zoals Hij had gezegd. De woorden van de Heer tot hen zijn zeker woorden die geschikt zijn om hen af te wenden van elke gedachte aan louter te verkrijgen politieke vrijheid, en om hen op de proef te stellen wat betreft hun behoefte aan een werkelijke verlossing.

In Zijn woord blijven, zegt Hij hun, zou bewijzen dat zij werkelijk Zijn discipelen zijn. Zij zouden de waarheid kennen, en de waarheid zou hen vrij maken. Maar onmiddellijk verzetten zij zich hiertegen. Zij, het zaad van Abraham, in slavernij, die vrij moeten worden gemaakt? Zij roepen: hoe kan Hij daarover spreken? Zij zijn nooit in slavernij geweest! Ondanks de notoire tegenspraak met de waarheid, toont hun protest van welke slavernij zij dachten. Maar de Heer werpt hier geen vraag op, maar gaat dieper. 'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Een ieder die de zonde doet, is de slaaf van de zonde;' en dit, hoewel de mensen het vaak als vrijheid beschouwen, is de bitterste slavernij. Aangezien dit de toestand van de mens in het algemeen is, is het eerste wat hij nodig heeft, dat hij wordt bevrijd. Op geestelijk gebied bestaat er niet zoiets als zelfverworven vrijheid: de verlossing van de zonde moet van God komen.

Maar wat is dan de verhouding tot God van hen die slaven van de zonde zijn? Zij kunnen geen vrijen van God zijn, en toch kunnen zij, hoewel zij in hart en wil opstandig zijn, niet ontsnappen aan de dienstbaarheid. De slaven van de zonde zijn daarom slaven van God.

De mens is wat hij is, wat kan dan de wet, de trots van de Jood, in feite voor hem doen? Aan de 'ziel die zondigt' kondigt zij de dood

aan, en de schaduw daarvan hangt over allen. Het verbond van Sinai is dat 'dat tot slavernij leidt, dat is (typisch) Hagar' (Gal. 4:24); en vrijheid is haar onbekend.

We zien daarom waartoe de Heer overgaat in de volgende woorden, schijnbaar losgekoppeld als ze zijn van wat eraan voorafgaat. 'De slaaf', zegt Hij, 'blijft niet eeuwig in het huis, maar de zoon blijft eeuwig'. De illustratie van de apostel over Hagar en Ismaël kan niet anders dan in herinnering komen; en de verstoting van de slavin en haar zoon zou nu spoedig plaatsvinden. Zelfs dit is slechts de bedelings schaduw van de gevreesde definitieve verwerping in de buitenste duisternis, die de niet geredde zondaar, hoe ijverig hij ook is, zeker zal ervaren.

'Maar de zoon blijft eeuwig.' Hij is in de vrijheid verwekt uit verwantschap, en niet onder de wet van de gebonden mens die hem kan uitwerpen. Het principe is algemeen, maar er is geen toepassing van met betrekking tot christenen, omdat de christelijke status van het zoonschap nog niet bekend was. In feite kan alleen Christus zelf vrijmaken, en dat is de toepassing ervan door de Heer hier: 'Indien dan de Zoon u vrijmaakt, zult gij waarlijk vrij zijn.' Want de Zoon is geen gewone knecht in het huis van de Vader, maar één in woord en doel met de Vader; en Zijn werk is dat verlossingswerk dat alleen vrij kan maken. Zo leidt ook het vertoeven in Zijn woord tot die gemeenschap met de Vader en de Zoon, waarin alleen de beheersing van alle beperkingen en moeilijkheden wordt gevonden. Gezegend is dan deze vrijheid! Voor altijd gezegend is Hij die ons daarin brengt.

De Heer spreekt verder over hoe weinig hun Abrahamitische afkomst tot uiting kwam in hun gedrag, - hoe weinig zij Hem werkelijk als

hun vader konden opeisen. En wanneer zij verder durven gaan, en zich op hun nationale voorrecht beroepen en God zelf als hun Vader willen aanmerken, toont Hij dat zij geen geestelijk karakter hebben dat daarmee overeenstemt, en dat de duivel inderdaad hun vader was: moordenaar als hij was vanaf het begin, en niet blijvend in de waarheid, die als zodanig geen ontvangst van hen vond. Zij konden Hem niet van zonde veroordelen, en toch wilden zij niet horen wat zij niet konden weerleggen.

5. Zij keren zich tot Hem met een tweevoudige stoot in antwoord op Zijn dubbele beschuldiging. Op de eerste, dat zij geen ware kinderen van Abraham zijn, antwoorden zij dat Hij een Samaritaan is. Op de tweede, dat hun vader de duivel is, antwoorden zij dat Hij zelf bezeten is door een demon. De Heer legt het rustig weg met de opmerking dat zij Hem onteren die de eer van Zijn Vader zoekt en niet de Zijne. Maar Zijn Vader zoekt en oordeelt. Dan sluit Hij Zijn verzekering, die nog steeds geldt voor wie wil, van vrijheid door de waarheid, en neemt de schaduw weg die de wet over haar discipelen liet hangen, met Zijn sterkste vorm van bevestiging: ‘Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Indien iemand Mijn woord bewaart, zal hij nooit de dood aanschouwen.’

Zij ontmoeten het slechts met een kreet van spot, want zij kennen geen enkele verwijdering van de dood, behalve één, en zonder gewetensoefening kennen zij zelfs de angel ervan niet - wat de dood maakt. Abraham is dood en de profeten: is Hij groter, deze Man, die zelfs aan Zijn eigen discipelen niet zal toestaan de dood te proeven?

Maar Hij antwoordt: Als Hij slechts een man is die zichzelf verheerlijkt, is die heerlijkheid leeg genoeg. Neen, maar het is Zijn Vader die Hem

verheerlijkt, - Hij die zij zonder ware kennis hun God noemen. Van Zijn kant, als Hij de kennis die Hij van Hem had ontkende, zou Hij even vals zijn als zij nu waren in de bewering dat zij Hem kenden. Hij kende Hem wel, en hield Zijn woord. Dan kijkt Hij terug op de verwachtingsvolle eeuwen die Hem wachtten, die zij nu, gekomen zijnde, weigerden, en bevestigt: 'Uw vader Abraham verheugde zich om Mijn dag te zien; en hij zag die en was verblijd.' 'Gij zijt nog geen vijftig jaar oud,' antwoorden zij, 'en hebt Gij Abraham gezien?' Zijn antwoord is de volledige openbaring van Zijn heerlijkheid, de aanspraak op de onuitsprekelijke titel van Godheid voor Zichzelf: 'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Voordat Abraham ontstond, BEN IK.'

Het is Immanuel; maar er wordt geen knie voor Hem gebogen, geen liefdevolle hulde gebracht. Zij nemen stenen op om Hem te stenigen; en Hij, die zich voor een ogenblik voor hun heiligschennend geweld verbergt, gaat de tempel uit.

Sectie 2. (Johannes 9, 10)

Het uitgaan met Christus: Redding, Vrijheid, Levensonderhoud

We hebben dus van Gods kant gezien dat het heiligdom geopend is, God geopenbaard in Christus in genade en waarheid, - het Leven het Licht der mensen. We hebben nog niet gezien hoe de mens daarop reageert. Wij hebben niet gezien dat het Licht is ontvangen, en dat Christus als gevolg daarvan het Voorwerp voor het hart is geworden. Wij vinden dit in het huidige gedeelte; en de kracht van de openbaring, waardoor de wandel voortaan met en in gehoorzaamheid aan Hem is. Maar dit houdt ook in andere opzichten een volledige verandering in. Want het jodendom als rechtssysteem impliceert in

zijn geheel een gesloten hemel, het voorhangsel dat daarin voor het aangezicht van God hing. Tot Mozes zelf wordt gezegd: 'Gij kunt Mijn Aangezicht niet zien.' De ziel die tot God wordt gebracht staat dus noodzakelijkerwijs, door dat feit, buiten het Jodendom. Zoals de brief aan de Hebreëen ons leert, betekent 'binnen het voorhangsel' zijn dus noodzakelijkerwijs 'buiten het kamp' zijn.

Omdat ook God niet is geopenbaard en het licht niet is gekomen, is het Jodendom slechts een kooi waarin de schapen intussen in de duisternis zijn opgesloten. Dit is inderdaad hun bescherming, totdat de verwachte Gids en Herder komt, hoewel het niet de zekerheid geeft van de aanwezigheid van de Herder. Zo is er ook slavernij en geen vrijheid; en hoewel zij in de kudde worden gevoed, is het niet de plaats van weidegang. Dus, wanneer de Herder komt, is het om uit de kudde te leiden, en dit gedeelte is een ware Exodus. Het is de uittocht die we daadwerkelijk voltooid zullen zien in de geschiedenis van de Handelingen, de Exodus van het Nieuwe Testament. Hier hebben wij het in zijn beginselen; en het Evangelie van Johannes toont hierin nogmaals zijn karakter als anticiperend op het Christendom. Het is in feite dat 'begin' waarvan Johannes dateert in zijn eerste brief; Christus zelf is de Wortel waaruit alle dingen voortkomen; en hier vooruitlopend op Zijn volbrachte werk, de Profeet van het nieuwe tijdperk dat nu aanbreekt.

1. De historische basis wordt hier uitvoerig gegeven: een leerzaam voorbeeld van iemand aan wie licht wordt meegedeeld, niet minder geestelijk dan lichamelijk. Zijn eenvoud en vastberaden vasthouden aan de waarheid voor zover hij die kent zijn prachtig, ondanks de tegenstand van de leiders van het volk, op wie zijn oprechte eerlijkheid

van hart een duidelijke overwinning behaalt. Hij krijgt het voorrecht te worden uitgeworpen om Christus' naam, nog voordat hij de heerlijkheid kent van Hem voor wie hij lijdt. Uitgeworpen ontvangt hij de openbaring van de Zoon van God en aanbidt; de eerste van de velen die de kudde van de goede Herder vormen, buiten de kudde. Als volgeling van het Licht wandelt hij niet meer in de duisternis, maar heeft hij het licht van het leven.

(1) Op weg uit de handen van Zijn vervolgers trekt de erbarmelijke toestand van een man die vanaf zijn geboorte blind is, de aandacht van de Heer; en de discipelen (van wie we nu voor het eerst horen tijdens Zijn huidige bezoek aan Jeruzalem) vragen naar een zaak vol verwarring voor hen die met de Rabbijnen geloofden dat elk lichamenlijk kwaad het gevolg is van een of andere specifieke zonde. Was deze man zo geboren vanwege een zonde die hij al voor zijn geboorte had begaan? Of was het vanwege de zonde van zijn ouders? Geen van beide verklaringen schijnt hen tevreden te stellen; en inderdaad, zoals zij het beschouwen, als louter een straf, moet het altijd moeilijk zijn zich tevreden te stellen met de ongelijkheden ervan die op het eerste gezicht lijken. De Heer laat in het licht van een hoger doel, dat evenzeer van toepassing is op ieder ander als op de mens die toen voor Hem stond, - 'dat de werken van God in hem openbaar zouden worden.'

Natuurlijk is de zonde die in de wereld is gekomen de oorzaak geweest van al het kwaad in de wereld; en natuurlijk is er heel gewoon specifieke straf voor specifieke zonde. Hiermee kan het hart echter geen rust hebben, totdat we beseffen dat God zich in de hele menselijke geschiedenis openbaart; want dit kan niet alleen in

gerechtigheid zijn, maar ook in liefde. In het Oude Testament is een heel boek gewijd aan de uitwerking van dit probleem van de zending van het kwaad, dat in het geval van Job door zijn vrienden op dezelfde wijze werd vergist als de discipelen, zou de vraag hier aangeven. Maar als de manifestatie van God in Zijn werken overal het grote overheersende doel is, dan moet er niet alleen in het algemeen liefde en gerechtigheid zijn, maar in elk van Zijn werken moet er liefde zijn. Waar geen liefde is, daar is God niet: als 'God liefde is'. En hier is het wonder (of zoals de Schrift het zou noemen omdat het juist dit karakter heeft van het manifesteren van God, het 'teken') slechts een bijzondere manifestatie van Hem die overal dezelfde God is.

De Heer voegt eraan toe dat de dag voor Zijn werkzaamheid als Mens op aarde ten einde loopt. Ook voor Hem komt, in die zin, de nacht; en ook voor de wereld, waaruit Hij, het Licht ervan, spoedig zal worden weggenomen. Dit is niet in tegenspraak met de waarheid dat het christendom, met zijn wonderlijke zegeningen, zou volgen op Zijn hemelvaart; want het christendom is niet het 'licht der wereld', maar het wegnemen daaruit van een volk, wiens plaats is om bij Christus te zijn waar Hij is, en wiens zegeningen 'geestelijke zegeningen in de hemelse gewesten' zijn. Dit is volkomen in overeenstemming met de leer die nu voor ons ligt, het verlaten van de Joodse kudde, en het verzamelen van Joden en heidenen in één, daarbuiten. Voor christenen is het de nacht die voorbijgaat, niet de dag; maar een nacht waarin we ver in de hemel kijken.

De Heer spuugt nu op de grond, en met het speeksel zalft hij de ogen van de blinde man. Dat zou kunnen lijken alsof het eerder zijn blindheid zou bevestigen dan wegnemen, en de typische betekenis

spreekt op dezelfde manier: want uit de grond is de mens gemaakt, en het speeksel, zo vaak verbonden met vernedering en verwijt, voegt zulke gedachten toe aan de lage toestand die het mens-zijn op zichzelf voor Hem inhield. Zo werd bij Christus juist de genade die Hem zo laag bracht, verkeerd begrepen en bespot door de hoogmoed en eigengerechtigheid van schriftgeleerden en Farizeeën, en scheen in feite de blinde ogen slechts blinder te maken. Het duidelijke feit van Zijn menselijkheid werd voor hen een onweerlegbaar argument tegen Zijn aanspraak op goddelijkheid, zoals we hier kort vinden.

Maar er is een remedie die alles zal veranderen: ‘Ga, was u in de poel van Siloam,’ zegt de Heer; en dan, opdat wij de geestelijke betekenis hiervan zouden erkennen, wordt de interpretatie van de naam toegevoegd: ‘Gezonden.’ Deze uitleggingen (alleen in het evangelie van Johannes te vinden) zijn op zichzelf al veelzeggend, zoals we al gezien hebben (Joh. 1:41-42), over het overgaan van geestelijke zegen naar de heidenen, en de huidige is weer volkomen in overeenstemming met het onderwerp hier. Het water is het type van de Geest, en de bron die ontsprong op de tempelberg, waar gewoonlijk de wolk van de goddelijke aanwezigheid rustte, de plaats van het ‘Vaderhuis’, was een treffende figuur van Hem in Zijn genadige werking, die na de hemelvaart van de Heer zou komen, ‘gezonden’ om de Verworpenen te verklaren.

Hoe anders verschijnt deze armoede nu wanneer zij wordt gezien als de zelfvernedering van de goddelijke Liefde op zoek naar de mensen, de armoede waardoor zij rijk moeten worden! En hoe opent de toepassing van. Hem zo de ogen voor alle andere dingen! ‘Hij ging weg en waste zich en werd ziende.

(2) Onmiddellijk begint het conflict; en eerst met betrekking tot de man zelf. Hij is zo anders dan het licht in die lege en gezichtsloze ogen, dat ze eerst niet kunnen geloven dat het dezelfde is. Dan komt de vraag wat deze verandering teweeg heeft gebracht; en hij verwijst het naar de 'man die Jezus heet'. Er is inderdaad nog weinig kennis van Hem die medelijden met hem heeft gehad. Toch heeft het zich gegrepen, en een kleine kiem van geloof, in het begin nauwelijks als zodanig te onderscheiden, neemt toe te midden van tegenwerking, zelfs door middel van het, totdat, nadat men Hem als profeet heeft leren kennen, de heerlijkheid van de Zoon van God uiteindelijk wordt geopenbaard.

Het beeld van de hiërarchische pretentie met haar blindheid en vijandigheid tegenover de waarheid is compleet. De Farizeeën ondervragen de man, de ouders, de man opnieuw. Dat de onomkoopbare macht van God heeft gehandeld willen zij niet in hun argumentatie betrekken. Als Hij heeft gehandeld, laat Hem dan de lof daarvan toekomen; dat belet niets de veroordeling van Hem met wie God zich heeft verkozen te verbinden, voor Zijn aandeel in de zaak. Heeft Hij de klei niet op de sabbatdag gemaakt? De man met meer inzicht beweert dat God geen zondaars hoort; als Hij niet van God was, zou Hij niet op deze wijze van God zijn.

Zij hebben hier geen argument tegen; des te ernstiger hekelen zij het. Een man die geheel in zonden geboren is, - want was zijn blindheid daar geen bewijs genoeg van? - om hen te onderwijzen! Daarom hebben zij hem uit de synagoge verstoten; zij hebben eerder besloten dat als iemand zou belijden dat de Werker van deze machtige daden

Christus was, hij zou worden verstoten. Zo is de openlijke breuk met de discipelen van Christus begonnen van de kant van de synagoge.

(3) Hij wordt uitgeworpen, maar alleen op deze manier in het gezelschap van Christus geworpen, op wie dit alles gericht is. Evenmin zal hij lang verstoken blijven van de zegeningen van zulk een gezelschap. Opnieuw vindt Jezus hem, zoals eerder, nu om het werk te voltooien dat Hij toen begonnen was. ‘Geloofd gij in de Zoon van God?’ vraagt Hij; en hij, hoewel hij Hem niet kent in die heerlijkheid die Hem toekomt, maar met volledig vertrouwen in zijn Gids, vraagt: ‘En wie is Hij, Heer, opdat ik in Hem geloof?’ Hij gaat verder in het spoor van het licht dat tot hem gekomen is, en heeft nu de Bron ervan bereikt. ‘Jezus zei tot hem: Gij hebt Hem zelfs gezien, en Hij die tot u spreekt is Het.’ Waarop hij, met de oprechte eenvoud die de Farizeeën had verbijsterd, en zich nu met volle overtuiging overgeeft aan de voltooiing van de waarheid, antwoordt: ‘Ik geloof, Heer’ en aanbidt. Hij heeft niet slechts een geloofsbelijdenis gevonden: hij is tot God gebracht. Wat wij in de vrouw niet zagen, wordt nu onmiskenbaar gezien in de eens blinde man: hij is zowel moreel en geestelijk als lichamelijk verlicht; hij is in het licht, en het licht is ook in hem.

En de Heer, die niet in de wereld kwam om haar te oordelen, maar voor haar redding, heeft niettemin door het feit van Zijn aanwezigheid daarin, het oordeel erin gebracht. Het noodzakelijke gevolg wordt gevonden dat de (bewuste) blinden - de zoekers dus van het licht - tot zien worden gebracht, terwijl de pretentieuze zieners - de mannen van de wijsheid van deze wereld - blind worden gemaakt. De Farizeeën vragen waar zij moeten worden ingedeeld - bij de blinden of bij de

zienden. De Heer antwoordt hun dat zij zichzelf hebben ingedeeld; zij zeggen: 'wij zien'. Als zij blind waren geweest, zou de zonde die nu van hen was hen niet zijn bijgebleven.

2. Door de wil van de Joden zelf is de kudde van Christus nu dus buiten de kudde. Van Zijn eigen kant bevestigt de Heer dit nu; want Hij was er als Herder in gekomen, om Zijn schapen uit te leiden naar een grotere plaats. Het principe van de kudde moet nu worden opgegeven; terughoudendheid moet nu worden ingeruild voor vrijheid, - een vrijheid die veilig wordt gemaakt door een Voorwerp voor het hart, dat het beheerst door zijn affecties, en door een levende leiding die wordt gerealiseerd als die van volmaakte wijsheid, onverbrekkelijk verenigd met als volmaakte liefde.

(1) Dat Israël de schapen van Jehovah waren, was het thema van de profeten van oudsher. Wie in deze kudde kwam om gezag uit te oefenen, moest dat doen onder het duidelijke gezag van Jehovah zelf. En Ezechiël had in Zijn Naam geprofeteerd dat Hij voor hen 'een Herder' zou oprichten die hen zou voeden, zelfs Zijn 'knecht David' (Ezech. 34:23): die grotere uit Davids lijn, van wie die koning slechts de voorloper en het type was geweest. Dit was natuurlijk de Messias, de Gezalfde des Heren; en elk merkteken dat op de Gezalfde wees, wees ook op de Herder van Israël. Deze kenmerken tezamen vormden de 'deur', of toegangsweg waardoor de ware eiser van dit voorrecht zou komen. Alle anderen waren slechts dieven en rovers: mensen die hun eigen voordeel zochten door middel van verraad en geweld. De toegang door de deur was alleen mogelijk voor Eén - de ware Herder - voor wie de portier zou openen. Hij, die zo zou komen, zou zijn eigen schapen bij naam roepen en hen naar buiten leiden.

De uitleg die dit alles zou toepassen op de bediening van het Nieuwe Testament in het algemeen, is zo geforceerd en werkelijk arrogant in zijn veronderstelling, dat het nauwelijks aandacht behoeft. De ene uitdrukking, 'Zijn eigen schapen' kan op geen enkele onderherder van toepassing zijn; en wie anders dan Hij kan ze bij hun naam noemen en ze naar buiten leiden? Op Hem alleen is alles van toepassing op de meest eenvoudige en volledige manier. Hij kwam op de door Daniël voorspelde tijd, duidelijk uit Davids geslacht, geboren te Bethleem, met de tekenen die geen ander ooit deed, en met dat unieke karakter dat niet toeliet Hem met een ander te verwarren. En de Geest van God in de profetieën bij Zijn geboorte, bij Zijn presentatie in de tempel, in het getuigenis van de Doper, en de zichtbare zalving die daaraan voorafging, opende de deur van de kudde.

Nu begonnen de schapen te luisteren naar Zijn stem, die hen ieder bij zijn naam noemde met een kennis die hen allen individualiseerde, met een volmaakte en tedere kennis. Dit waren Zijn eigen schapen, maar niet alle schapen in de Joodse kudde; en dit is het vreemde dat nu duidelijk wordt, dat hoewel Hij die gekomen is de Herder van Israël is, het niet Israël als geheel is dat Zijn stem kent. Zoals vele van de oosterse kooien blijkt deze andere schapen te hebben dan Zijn schapen. De oproep is een oproep tot geloof, die niet allen hebben; en daardoor wordt een scheiding tot stand gebracht, die hen geheel buiten de kudde van het Jodendom plaatst.

Hij 'leidt hen uit' - nog sterker in de volgende zin: 'wanneer Hij de zijnen heeft uitgezet.' Want het principe van de kudde wordt nu verlaten. De wet is niet van het geloof' en het geloof is de enige productieve energie in de mens voor God: 'Het geloof is dood als

het geen werken heeft', zo noodzakelijk productief is het, zo zeker als het leeft; en 'het geloof werkt door de liefde'. Maar de wet is een systeem van verbod, waarvan de inspirerende principes eigenbelang en angst zijn; terwijl 'er geen angst is in de liefde.' 'De liefde zoekt niet het hare.'

De wet was een verbodshek dat om de mens heen werd gegooid, de beteugeling van een wil die van nature wetteloos was, die hij niet kon veranderen, en die zich ertegen verzette. Daarom was het slavernij en geen vrijheid; waaronder de kinderen van God waren als knechten en niet als zonen (Gal. 4:1, 3, 7); en die daarom voor het hart van de Vader niet opleverde wat Hem tevreden zou stellen. De kudde moet alle kanten op: Christus moet al Zijn schapen uitzetten; het uitzetten impliceert echter de vreemde macht die een wettelijk systeem zelfs over ware gelovigen kan hebben. Hoe noodzakelijk dit uitzetten is, en de geschiedenis van het verzet ertegen, zullen de Handelingen met het boek Openbaring ons naderhand verklaren.

Zoals wij weten, waren het niet al Zijn schapen die in die Joodse kudde lagen; en Zijn aanwezigheid daarin was datgene wat dit beproefde, en de scheidingslijn trok. Zijn schapen waren zij die de stem van de Herder herkenden; zij kenden Hem niet alleen door uiterlijk getuigenis, maar in de reactie van hun hart op wat hen als geen ander aansprak. Daarom werden zij getrokken, en volgden Hem op die wonderbaarlijke weg waarop zij Hem steeds voor zich vonden, in het spoor van licht dat Zijn voetstappen achterlieten. En de Herder voegt er met betrekking tot hen, in de diepe tevredenheid van Zijn eigen hart, aan toe: 'Een vreemdeling zullen zij niet volgen, maar van hem zullen zij vluchten; want zij kennen de stem van

vreemdelingen niet.’ Zij zijn niet verplicht te weten wiens stem het is, noch geleerd te zijn in theologische verhandelingen. Er is slechts één stem, waarvoor zij oor of hart hebben; en voor een andere stem vluchten zij; want van een ieder, die deze stem zou nabootsen, of gezag over hen zou opeisen, vermoeden zij terecht het kwade. Voor de schapen is gewoonlijk, afgezien van wat hen in de nood van anderen kan aanspreken, hun beste veiligheid in de vlucht.

(2) Maar zij tot wie Hij spreekt, begrijpen niets van wat Hij zegt; daarom herhaalt en benadrukt de Heer Zijn aanspraak als Herder van de schapen; Hij staat stil bij hun geluk bij Hem, in tegenstelling tot hen die hen tot een prooi zouden maken, of tenminste hun eigen belangen zouden volgen en hen als een prooi aan anderen zouden overlaten. Hij als de Goede Herder zou zijn leven voor hen afleggen; en dat als uitdrukking van de liefde van de Vader.

Hij begint met de bewering dat Hij de deur van de schapen is. Het gaat niet meer om de kudde: er is geen kudde meer; Zijn schapen waren erin, maar zijn er nu idealiter helemaal buiten. De kudde is van Hem en in Zijn hand; en Hij is de enige manier om er binnen te komen. Hij ontvangt in de gemeenschap van Zijn volk. Anderen die voor Hem waren gekomen, waren slechts dieven en rovers, zonder titel, en die alleen hun eigen belangen nastreefden; maar Zijn ware schapen waren nooit misleid; en temidden van de vele stemmen nu, klinkt Zijn stem, zo anders dan alle anderen, nog steeds, helder en duidelijk in haar oproep aan hen die zich bewust zijn van hun nood en schuld. Wie anders dan Hij heeft dat gedaan?

Opnieuw verklaart Hij: ‘Ik ben de deur; indien iemand door Mij binnengaat, zal hij behouden worden, en zal hij ingaan en uitgaan,

en weide vinden.’ Redding - een vreemde zaak in deze zin voor de Jood - staat hier aan het begin van de zegeningen die behoren tot de kudde van Christus; niet als een mogelijke verworvenheid, maar als een gave van onvoorwaardelijke genade, die daarom nooit herroepen kan worden. Deze positieve verzekerde zekerheid van Zijn volk vertelt meteen dat Hij en zij buiten de wettelijke kudde staan. Zo spreekt ook de vrijheid die hiermee verbonden is: ‘Hij zal ingaan en uitgaan’; dat wil zeggen dat de kudde voor hem niet langer een plaats van opsluiting is. Hij mag in nieuwtestamentische vrijheid teruggaan om in het Oude Testament te vinden wat God daarin van Christus heeft gegeven; maar hij behoort er niet meer toe. Dan ook ‘zal hij weide vinden’; de ware plaats daarvan is zeker buiten de kudde. Alles hier samen vertelt zijn zegen, en waar hij nu thuishoort.

De zekerheid van alle zegen ligt hierin dat hij in de zorg van de Goede Herder is. Wijsheid en liefde zijn van Hem; met kracht ook die geen gebrek kan hebben. De dief komt alleen om te stelen, te doden en te vernietigen. Hij daarentegen komt om leven te geven, en dat overvloedig. Hier wordt een macht gezien die alle scheppingskracht te boven gaat; een noodzaak die alles wat het beeld zou impliceren te boven gaat. Het thema van Johannes’ Evangelie openbaart zich opnieuw: het leven, dat eeuwig is en Zijn gave, zonder wiens werk niemand het zou kunnen hebben. Dit kijkt natuurlijk zowel terug als vooruit: het leven voor wie dan ook, op welk tijdstip dan ook, kon slechts het resultaat zijn van Zijn komst; dat niet wachtte op de verwezenlijking ervan om zijn vruchten voort te brengen; of anders moet, noodzakelijkerwijs, elke barmhartigheid die aan de mens is betoond, eveneens hebben gewacht. Maar we weten zonder enige twijfel dat het niet zo was.

Het leven was echter niet geopenbaard, totdat het persoonlijke Leven was gekomen. Het werd bezeten, zoals we hebben gezien, nieuwe geboorte - zonder welke niemand het Koninkrijk van God kon zien - impliceert het bezit ervan; maar het werd bezeten te midden van belemmeringen van de meest effectieve soort voor manifestatie. Dit is een kwestie van de toestand van het leven, en niet van het leven zelf. De baby manifesteert nog niet wat de mens is; en toch heeft het het leven en de natuur van de mens.

In de Zoon die in de wereld kwam, werd het eeuwige leven eerst en volledig geopenbaard. Het werd in Hem gezien in die kennis van en gemeenschap met de Vader, die in Hem volmaakt was en geen moment vertroebeld. En door Hem werd het geopenbaard als het deel van hen die Hem in geloof ontvingen; want, nu Hij was gekomen, was er geen geloof dat Hem niet ontving. Wie in de Zoon geloofde, had eeuwig leven; en wie de Zoon niet onderworpen was, zag het leven niet, maar de toorn van God bleef op hem.

Deze wachtte ook niet tot de verlossing was volbracht. 'De ure komt, en is nu, dat de doden de stem van de Zoon van God zullen horen, en zij die horen zullen leven. Want zoals de Vader leven heeft in Zichzelf, zo heeft Hij de Zoon gegeven leven te hebben in Zichzelf.' Zo maakte Hij reeds dode zielen levend met het leven dat in Hem was; en in Zijn gebed tot de Vader waarin Hij verklaart dat 'dit het eeuwige leven is, dat zij U kennen, de enige ware God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt', verklaart Hij ook dat deze kennis reeds bestond: 'zij hebben zeker geweten, dat Ik van U ben uitgegaan, en zij hebben geloofd, dat Gij Mij gezonden hebt.'

Het aan de mensen meegedeelde eeuwige leven vertoonde zich dus reeds in zijn ware aard; reeds kenden de mensen de Vader en de Zoon. Maar dit was nog niet het leven in zijn volle overvloed, waarvan de Heer hier spreekt. Het karakter ervan manifesteerde zich als een leven van goddelijke kennismaking en gemeenschap; maar om deze gemeenschap ten volle te kunnen genieten, moest het worden bevrijd van vele grote en verschrikkelijke hindernissen: het kruis moest worden volbracht; de opstanding van Christus uit de dood moest van Gods kant het antwoord geven op de eis van gerechtigheid die daar werd ingewilligd, opdat wij nu als opgestaan met Christus bezitters zouden zijn van een leven dat triomfeert over de dood, en gerechtvaardigd wordt van alles wat de dood had gebracht, in een erkende plaats van nabijheid tot God die voorheen onbekend was. Daar in de plaats van zonen bij God, en met de Geest van het zoonschap om het genot van die plaats te geven, zou het eeuwige leven eindelijk zijn ware overvloed krijgen. Dit is waar de Heer hier naar uitziet; de uitwerking ervan wacht op ons in het gedeelte van het Evangelie dat binnenkort voor ons ligt, met de Brief aan de Romeinen voor de resultaten in de gekende rechtvaardiging en de plaats van de gelovige in Christus, en de Brief van Johannes voor de praktische resultaten in het leven hier beneden.

Hij is dus gekomen om leven te geven: als de Goede Herder, door het Zijne af te leggen; maar het is niet zozeer de leer die hier wordt verkondigd, als wel de nadruk op een liefde die ten koste van alles wordt bewezen. De huurling geeft slechts om zijn loon; de schapen zijn niet zijn eigendom, en hij is niet persoonlijk bezorgd over hen; wanneer de wolf verschijnt, verlaat hij de schapen en vlucht; helaas, geen verondersteld geval, maar wat overvloedig is gezien in

de geschiedenis. De wolf dus, de openlijke tegenstander, vangt ze en verstroot ze. De huurling handelt op karakter; van hem kon niets beters worden verwacht. Integendeel, tussen de Goede Herder en de Zijnen bestaat een band van de meest tedere intimiteit. 'Ik ken de Mijnen, en zij kennen Mij; gelijk Mijn Vader Mij kent, en Ik Mijn Vader ken; en Ik leg Mijn leven af voor de schapen.' 'De wereld kende Hem niet:' daar was de vreemdheid die het gevolg was van contrasterende naturen. Zijn schapen kennen Hem, want zij hebben Zijn leven en natuur ontvangen, en zijn aldus in gemeenschap gebracht; en dit is dezelfde soort kennis die bestaat (hoewel veel volmaakter) tussen de Vader en de Zoon. De liefde die daarin besloten ligt, komt hierin tot uiting, dat Hij Zijn leven aflegt voor de schapen.

Maar Zijn schapen zoals aldus gedefinieerd hebben geen relatie meer met de Joodse kudde, nog minder kunnen zij beperkt worden tot hen die dat hebben. De wet kon deze gave van het eeuwige leven niet geven, en had er dus ook geen zeggenschap over. In de kudde zelf waren er die niet van Hem waren; en er zijn schapen van Hem die helemaal niet van die kudde zijn, maar heidenen, ver genoeg weg, om naderbij gebracht te worden en Zijn stem te doen horen. Dan zal er één kudde zijn, één Herder. Er is geen kudde meer: de kudde was Joods en wettig, en is verdwenen. In Christus is Jood noch heiden.

Die wonderbaarlijke daad van zelfopoffering waardoor alle zegen voor de mensen tot stand komt en gerechtvaardigd wordt, geeft het hart van de Vader een nieuwe reden voor de liefde waarmee Hij zelfs Zijn geliefde Zoon liefheeft. 'Daarom heeft de Vader Mij lief, omdat Ik Mijn leven afleg, opdat Ik het weer opneem.' Hij legt het niet af, als het opgeven van die menselijkheid die Hij heeft aangenomen om

het werk te volbrengen, - het aarden vat waarin alleen de vogel van de hemel kon sterven. Nee, Hij neemt het leven dat Hij heeft afgelegd weer op, zij het in veranderde toestand, - neemt het op om het niet meer af te leggen. Zijn dood is noch de uitputting van Zijn liefde, noch de grens van Zijn werk voor de mens. Hij heeft gediend in de laagste diepte van het lijden op aarde; Hij dient nog steeds op de Troon der heerlijkheid.

En de liefde van de Vader, die aldus voortdurend op Hem als Mens rust, omvat ook de vruchten van Zijn werk, - de mensen voor wie Hij heeft gezwoegd, en geleden, en gewonnen. Dit alles wordt volledig verteld in de brieven van Paulus in het bijzonder; maar Johannes, hoewel in sommige opzichten de tegenpool van Paulus, heeft vele verbindingen van de leer met hem; verder dan de rest van de geïnspireerde schrijvers; en dit geldt zelfs in vergelijking met Lukas, wiens Evangelie zelfs het Evangelie van Paulus is genoemd. Wij zullen spoedig geroepen worden dit te beseffen, wat ons hier begint te dagen. Onze aanneming in de Geliefde, waarover Paulus spreekt (Ef. 1:6), wortelt in deze bijzondere liefde van de Vader tot de Zoon.

Maar de Heer gaat verder dan dit, en toont ons het doel van de Vader in hetgeen Hij uitvoert, het gebod van de Vader dat Hem is toevertrouwd om uit te voeren. Niet onder dwang, maar uit vrije wil legt Hij zijn leven af: 'Niemand neemt Mijn leven van Mij af, maar Ik leg het uit Mijzelf af. Ik heb het gezag om het af te leggen, en Ik heb het gezag om het weer te nemen.' Want als Mens zal Hij niet over Zijn eigen leven beschikken zonder de goedkeuring van de Vader; maar dat is niet alles: 'dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen.' Zo is Hij steeds de gehoorzame dienaar van de goddelijke

raadgevingen: één met de Vader in wat Hij te doen heeft; het Woord, in alles de uitdrukking van de goddelijke Geest; en nog steeds ‘zien wij Zijn heerlijkheid, - heerlijkheid als van een Eniggeborene bij de Vader, vol van genade en waarheid.’

Dus ‘was er opnieuw verdeeldheid onder de Joden vanwege deze woorden.’ Aan de ene kant herhaalden zij de oude godslastering, dat Hij een demon had en tekeer ging. Anderen maken bezwaar tegen een dergelijke uitspraak, en schijnen toch niet verder te gaan dan verbijstering. In droevige besluiteloosheid eindigt de zaak voorlopig.

(3) Het feest van de inwijding van de tempel vond twee maanden later plaats dan het vorige verhaal; het verband ermee is echter duidelijk. De inwijding die wordt herdacht was niet die van Salomo, maar de herinwijding door Judas Makkabeeën, nadat deze door Antiochus was ontheiligd. Toch is de Heer die in Salomo’s voorportaal (of zuilengalerij) wandelt, op deze manier zeker belangrijk, omdat hij ons terugvoert naar die eerste inwijding, al was het maar bij wijze van contrast. De massieve fundamenten van Salomo’s bouwwerk bleven over, maar alleen in ruïne, die, hoezeer men ook probeerde te herstellen, getuigde van wat er aan mislukking en ondergang was gekomen. Hoezeer ontbrak het deze tweede tempel, die door de bloedige handen van de Edomiet Herodes opnieuw met grote pracht en praal werd vernieuwd, aan wat de oude bezat! Zoals hij stond, was hij de getuige van hun pretentieuze wetticisme, die het verval en de verlatenheid eronder verborg. De Glorie was verdwenen, de Levende Stem die ooit tot hen had gesproken was nu stil. De Ark en de Genadetroon, waar het bedekkende bloed had moeten worden gesprekeld, de Troon van de goddelijke Inwoner, was weg. Alles

ging nu door, niet op de oude basis, maar alleen zoals toegestaan door lankmoedig geduld, nog steeds smekend, nog steeds mishandeld.

Toch leek de uitbarsting van trouw aan God van de Makkabeeën enige tijd te wijzen op betere dingen in de nabije toekomst voor het teruggekeerde overblijfsel van een reeds verstrooid volk. Helaas, het was slechts de krampachtige sprong van een vlam die voor een moment de hemel opzocht, en toen tot de koude as doofde. Wat kan de mens nog meer hopen? In enkele zielen hield Gods barmhartigheid de hoop levend, maar de vervulling ervan bleef lang uit.

En nu was er een nieuwe Stem in Salomo's voorportaal: een Stem die de ondergang niet negeerde, die niet strookte met het farizeïsme dat het volk volgde, die niet klonk met de trompetklanken van de oorlogszuchtige ijver die haar triomf zou grijpen uit de aarzelande hand van de tijd; en die toch hart en geweten in vervoering bracht, alsof heel het wezen van de mens in Zijn hand was en gehoor gaf aan Zijn oproep. Het Licht scheen; en de diepten binnenin werden erdoor doordrongen.

Want in feite was de Glorie teruggekeerd, en de Stem die lang zweeg was weer ontwaakt. Zij had zich verkondigd in de tempel en de synagoge, evenals in de plaatsen van dagelijkse samenkomst en in de stille huizen van de mensen. Hier was Hij voor wie zij de tempel hadden gewijd en opnieuw gewijd, de passende voltooiing van hun viering ervan nu. Maar de geestdrift rondom Hem was niet voor Hem; reeds was Hij verworpen, verguisd en gelasterd; en de weinigen die werkelijk luisterden moesten als verschoppelingen hun plaats met Hem innemen. Maar Hij leidde hen naar buiten; en de hand die hen leidde, beschermde hen; de heerlijkheid van Zijn aanwezigheid

scheen om hen heen; zij zijn verborgen in het heiligdom daarvan voor alles wat hen zou willen schaden; want niemand zal hen uit Zijn hand rukken.

De Joden komen om Hem heen in Salomo's voorportaal, en dringen er bij Hem op aan hen niet langer in onzekerheid te laten, maar hun onomwonden te zeggen of Hij de Christus is. Hij antwoordt dat Hij het hun reeds zonder uitwerking heeft gezegd; en dat de werken die Hij in de Naam van Zijn Vader deed, van Hem getuigden. Zij geloofden niet omdat zij niet tot Zijn schapen behoorden, die Zijn stem hoorden. Deze schapen van Hem kende Hij, en zij volgden Hem. Hij had dit al eerder gezegd, maar Hij voegt er nu aan toe: 'En Ik geef hun het eeuwige leven, en zij zullen in geen geval verloren gaan,' (het is de sterkst mogelijke bevestiging,) 'noch zal iemand hen uit Mijn hand rukken.'

De absolute zekerheid van de schapen van Christus kan nauwelijks vollediger worden bevestigd. Want allereerst hebben zij een natuur die, als goddelijk, werkelijk eeuwig is; het is werkelijk hun eigen natuur geworden, hoewel het waar is dat zij toch ook een vleselijke natuur in zich hebben die niet in overeenstemming, maar in tegenstelling daarmee is. Dit lijkt voor velen een vreemde leer, maar is toch de ware ervaring van elk kind van God. Toch kan de apostel daartegen zeggen: 'Wie uit God geboren is, begaat' of 'bedrijft' geen 'zonde; want zijn zaad blijft in hem en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren.' Het karakter van het goddelijke leven in hem is zodanig dat het het kwaad beheerst; niet, als eindresultaat, erdoor beheerst wordt. Het blijft; het is eeuwig leven.

Maar de Heer laat ons niet over aan enige gevolgtrekking, zelfs niet de meest zekere: Hij zegt verder: ‘En zij zullen in geen geval ooit vergaan.’ Het gevolg is uitgewerkt, en de ontkenning staat in alle richtingen: denk aan welk gevaar u ook loopt, dat ‘in geen geval ooit vergaan’ komt alles tegemoet. De zwakheid van het schepsel, zijn veranderlijkheid, met de trieste geschiedenis van verandering die ertegenover staat, alles wordt beantwoord door zo’n verzekering. Maar de Heer gaat nog verder: Hij bekijkt de vraag van de wereld tegen deze arme schapen van Hem, - de wereld, en Satan, de vorst daarvan, - en Hij verzegelt Zijn verzekering met een dubbel zegel: Ze zijn van Mij, zegt Hij: ‘Niemand zal ze uit Mijn hand grijpen. Mijn Vader, die ze Mij gegeven heeft, is groter dan allen; en niemand is in staat ze uit de hand van de Vader te nemen.’ De Wolk gaat nu open om de omhulde Glorie naar buiten te laten; nu straalt zij ten volle: ‘Ik en de Vader zijn één.’

De betekenis van deze laatste bewering is niettemin betwist. Het is duidelijk hoe degenen die Hem hoorden het opvatten, en hoe Hij, in plaats van alarm en verdriet te uiten over zo’n grote vergissing, uiteindelijk hun interpretatie bevestigt. Schaff toont goed het argument, dat ik niet beter kan doen dan het op deze plaats in te voegen. Hij zegt (Lange’s Commentary on John): -

‘De onzijdige hen, (één) duidt, volgens het verband en voor het doel van het argument, de eenheid van wil en macht aan; die berust op de eenheid van essentie of natuur: want macht is een van de goddelijke attributen, die niet buiten de goddelijke essentie staan, maar deze vormen. Zelfs als we hen beperken tot dynamische eenheid, hebben we hier een van de sterkste argumenten voor de strikte goddelijkheid

van Christus. Het is nog meer geïmpliceerd in esmen (wij zijn) dan in hen. Geen enkel schepsel zou zich aldus in één gemeenschappelijk meervoud met de almachtige God kunnen verenigen zonder schokkende godslastering of regelrechte waanzin. In deze korte zin hebben we, zoals Augustinus en Bengel opmerken, een weerlegging van zowel het arianisme als het sabellianisme: hen weerlegt de eerste door de dynamische (en, bij implicatie, de essentiële) eenheid van de Vader en de Zoon te bevestigen. Ik en de Vader' en 'wij zijn' weerleggen het laatste door het persoonlijke onderscheid te bevestigen. Sabellianisme zou de mannelijke eis vereisen in plaats van de onzijdige; en dit zou onverenigbaar zijn met 'Wij zijn' en het zelfbewuste 'ik.'

De Joden begrijpen het goed genoeg en nemen stenen op om Hem te stenigen, maar de kracht van Zijn aanwezigheid brengt hen tot stilstand. Hij spreekt hen rustig aan: 'Vele goede werken heb Ik u van de Vader getoond; om welke van deze goede werken stenigt gij Mij?' Zij konden de kracht of de goedheid niet ontkennen, maar de genade die de Zoon van God in zo'n lage gedaante onder hen had gebracht, konden zij niet geloven: 'Om een goed werk stenigen wij U niet, maar om godslastering; en omdat Gij, een mens zijnde, Uzelf tot God maakt.' Zo leken Zijn woorden in strijd met Zijn werken, en om Zijn woorden veroordeelden zij Hem; in Zijn antwoord beroept Hij zich daarom op hun eigen Schriften, hun 'Wet', zoals zij zelf het geheel noemden, maar de geest daarvan had hun onaangepaste harten zo weinig betreden.

Stond er niet in hun wet geschreven: 'Ik heb gezegd: Gij zijt goden'? Zo was de titel van 'goden' gegeven aan louter mensen; maar die door

het woord van God dat tot hen kwam, de opdracht waardoor zij, de rechters in Israël, handelden, Zijn vertegenwoordigers werden. 'Als zij, die aldus handelden, een indirecte opdracht hadden ontvangen, goden waren, de eigenlijke vertegenwoordigers van God, kon het dan godslastering zijn toen Hij beweerde de Zoon van God te zijn, die niet gezag had ontvangen door een woord dat door lange eeuwen was overgeleverd, maar een directe persoonlijke opdracht om het werk van de Vader te doen; die er rechtstreeks en persoonlijk door de Vader aan was gewijd, en die rechtstreeks en persoonlijk door Hem was gezonden, niet om te zeggen, maar om het werk van de Vader te doen? Was het niet veeleer de ware en noodzakelijke gevolgtrekking uit het voorgaande?' (Edersheim.)

De Heer verwijst hier ongetwijfeld niet naar datgene waarvan Hijzelf alleen het bewustzijn kon hebben, maar naar Zijn openlijke zalving door de Geest in lichamelijke vorm, en de bevestigende woorden van de Vader, toen Hij na Zijn doop door Johannes tot Zijn bediening overging. Johannes had Hem in verband daarmee getuigd als de 'Zoon van God'. Was het niet passend dat, als mensen door Gods opdracht Hem zo konden voorstellen, Hij, op zo'n manier openlijk onder de mensen gezonden, in feite zo'n Vertegenwoordiger zou zijn als alleen de ware Zoon ooit zou kunnen zijn?

De werken van Zijn Vader door Hem gedaan, bevestigden dit alles ten volle. Zij impliceerden dit verblijf van de Vader in Hem, in de getoonde macht, Zijn verblijf in de Vader in intimiteit van gemeenschap. Zo was er voldoende bewijs voor de waarheid van Zijn beweringen; en als zij Zijn woorden niet geloofden, konden zij tenminste Zijn werken geloven.

Het zegel dat de Heer legt op de volmaaktheid van de Schrift is zo duidelijk mogelijk. 'De Schrift kan niet gebroken worden.' Het feit dat het de Schrift is, garandeert de absolute inspiratie van de gebruikte woorden. De term waarop Hij zich baseert lijkt misschien wat extreem als toegepast op mensen; toch neemt Hij het als voorbeeld van een regel van het meest universele karakter, waarop geen enkele uitzondering kan worden gemaakt. Niet alleen deze of gene uitspraak die daarin wordt gedaan, kan als waar worden aangetoond, maar alleen al het feit dat deze in de Schrift staat, staat er voldoende borg voor. De hoogste criticus die er is, bekritiseert nooit de Schrift, maar bevestigt de waarheid van heel de Schrift; en de nutteloosheid van alle pogingen van mensen om haar in stukken te breken. Zij zijn noodzakelijkerwijs gedoemd tot nederlaag en oneer, zoals alle opstand van het schepsel tegen God.

Maar Israël verwierp het getuigenis van Zijn woorden en werken samen. Opnieuw trachtten zij Hem te nemen, - iets wat onmogelijk was totdat Zijn eigen tijd kwam. Hij ging ongedeerd uit hun midden en ging naar de plaats waar vroeger Johannes had gedoopt, waar de grond was gebroken en het zaad van Zijn woord wortel had geschoten. 'Johannes,' zeiden zij, 'deed zelf geen wonder, maar alles wat Johannes van deze Man sprak was waar. En velen geloofden daar in Hem.'

Sectie 3. (Johannes 11, 12)

Opstandingsleven; waarin de Zoon van God wordt verheerlijkt

Wij hebben nu het karakter van het ontvangen leven als opstandingsleven. Voor ons is het noodzakelijkerwijs voortgekomen

uit de dood, de dood van een ander; volgens de woorden van de Heer die we hier vinden, dat ‘tenzij een graankorrel in de grond valt en sterft, blijft hij alleen; maar als hij sterft, brengt hij veel vrucht voort.’

Ook voor ons is de levendmaking uit de dood. Van nature dood in overtredingen en zonden worden wij samen met Christus levend gemaakt en samen opgewekt. Het eerste is een verandering van toestand, een immense verandering, van dood naar leven, van een van nature hopeloze staat van vervreemding van God (‘vervreemd van het leven Gods, door de onwetendheid die in hen is, door de hardheid hunner harten’) naar een staat van kennis van God die gemeenschap met Hem inhoudt, ook al gaat het eerst over onze zonden. ‘Opgestaan met Christus’ is een verandering van positie; de plaats van de doden wordt vervangen door de plaats van de levenden: het is het tegenovergestelde van begraven, zoals het leven het tegenovergestelde is van de dood.

Opstandingsleven is dus leven met de vruchten van Christus’ dood eraan verbonden; vruchten waarvan wij min of meer geleidelijk genieten, maar die ons toebehoren vanaf het begin van het leven zelf. Hier vinden we de verwijdering van de hindernissen die bestonden voor onze toenadering tot God, en de opening van het heiligdom: de realisatie aan onze kant van wat we aan Gods kant al gezien hebben. Dit toont ons de eenheid van deze derde onderverdeling, zoals we ook gezien hebben.

Het is de dood van Christus die ons heeft verlost van de slavernij van de wet, en ons uit de kudde heeft gebracht naar de groene weiden waarheen de Herder zijn schapen leidt. De delen verenigen zich hier tot een volmaakt geheel, zoals noodzakelijkerwijs het geval moet zijn

waar het gaat om het werk van de Geest, en in de Schrift die overal een levend organisme is.

De afdeling verdeelt zich op natuurlijke wijze in twee delen: het eerste, dat stilstaat bij de aanwezigheid onder de mensen van het Persoonlijke Leven zelf; het tweede, dat de dood toont, waaruit voor ons het leven moet voortkomen.

1. De aanwezigheid van het Leven is voor hen die Hem ontvangen de opheffing van de dood, zoals voor ons illustratief wordt getoond in de opstanding van Lazarus. Hier zijn tekst en preek voortdurend met elkaar verweven; de woorden van de Heer interpreteren Zijn werken, terwijl het geloof van Zijn discipelen nog niet in staat was op de juiste wijze te begrijpen wat voor volledige ontplooiing de komst van de Geest moest onthullen. Hier vinden we opnieuw het anticiperende karakter van het Evangelie, en het verband tussen Johannes en Paulus, waarover ik eerder heb gesproken. We moeten verder naar Efeziërs en Kolossenzen om volledig te leren wat het is om levend en opgewekt te worden met Christus, maar hier hebben we de basis van de leer.

(1) Lazarus, van wie Jezus houdt, ligt ziek te Bethanië; en zijn zusters, Maria en Martha, van wie Maria speciaal wordt genoemd als degene die de voeten van de Heer met zalf heeft gezalfd, zenden Hem het woord. Zij hoeven niets meer te doen dan het Hem te laten weten.

De omstandigheden daarna kunnen ons alleen maar doen denken aan het verhaal van de dochter van Jäirus in de synoptische evangeliën, waar ook vertraging was op de weg, en toen Hij kwam was het kind dood; het grotere wonder van de opstanding volgde ook in dit geval.

De typische betekenis wordt daar duidelijk gemaakt door dat andere verhaal van haar die in geloof de rand van Zijn kleed aanraakte, terwijl Hij onderweg was, en werd genezen van haar bloedige kwestie. Evenzo wordt Hij, terwijl Hij op weg is om het dode Israël op te wekken, zoals Hij nog zal doen, opgehouden door het geloof van de heidenen, dat aanspraak op Hem maakt en deugd van Hem trekt.

Onder deze bedelings visie ligt een universele toepassing waarin de twee wonderen slechts verschillende kanten zijn van het ene verhaal van verlossing. Aan de menselijke kant legt het geloof beslag op Christus, en vindt de deugd die in Hem is. Van de goddelijke kant wordt de mens gezien als dood, en moet leven hebben. Israëls toestand op nationaal niveau is slechts een beeld van de toestand van de mens in het algemeen.

Deze betekenissen kunnen misschien samengaan in het verhaal van Lazarus (of Eleazar, 'de Machtige is helper') van Bethanië (het 'huis der vernedering'). De namen alleen al vertellen een verhaal over waar de hulp van de Machtige te vinden is. Israël zal het daar vinden in de dag die komen gaat. Maar dat de diepere en tegelijk bredere toepassing die is welke het meest in de lijn van de waarheid ligt die hier voor ons ligt, behoeft geen betoog. Hoewel er in Johannes, zoals we gezien hebben, aanvullende blikken zijn op Israëls toestand, is de diepere en daarom universele kijk op de mens als mens de algemene waarheid, en dat als basis voor de aankondiging van hogere en christelijke zegeningen.

Lazarus is ziek; en hoewel Jezus hem liefheeft, ja zelfs omdat Hij dat doet, moet Lazarus sterven; maar zijn ziekte is 'niet tot de dood', - heeft dat niet als doel, - 'maar tot eer van God, opdat de Zoon

van God daardoor verheerlijkt wordt.’ De zegen van het scepel wordt hierin niet vergeten, maar vastgesteld; want het is bij uitstek hierin dat God wordt verheerlijkt. Op de Urim en Thummim van het borstschild van de hogepriester, de ‘lichten en volmaaktheden’ (typisch) van God zelf, staan de namen van de stammen van Israël geschreven; en deze zijn voor ons weer de typische uitdrukking van de christen in zijn verschillende karakters. ‘Ik ben in hen verheerlijkt’, zegt de Heer der heerlijkheid; en Hij die aldus in hen verheerlijkt is, zal hen met Zichzelf verheerlijken.

Maria’s zalving van Hem wordt hier niet vergeten: de ‘verhevene’, zoals haar naam aangeeft, is het best bekend als die in haar verheerlijking van Hem. Overal waar het evangelie gepredikt wordt, wordt dit verteld ter herinnering aan haar. Hier wordt het anticiperend genoemd, hoewel het opnieuw op haar plaats historisch zal worden gegeven.

(2) Jezus houdt van hen allen, deze discipelen van Hem, en blijft nog twee dagen waar Hij is, alsof het nieuws van deze ziekte Hem niet had getroffen. Maar nu zegt Hij, tot verbazing van hen die Hem toch zo weinig kenden: ‘Laten we weer naar Judea gaan.’ Wanneer zij tegenwerpen dat de Joden Hem wilden stenigen, verwijst Hij hen eenvoudig naar de twaalf uren van de dag, waarin de mens zonder struikelen kon lopen. Hij was in feite het licht van de wereld toen Hij erin was; volledig licht voor hen die Hem volgden. Anders zouden zij kunnen struikelen, want het licht was niet in henzelf. En dan vertelt Hij hen, niet over Zijn huidige veiligheid voor de mensen van Judea, maar over het doel dat Hem, zonder dat Hij aan hen hoefde te denken, op dit moment daarheen trok. ‘Onze vriend Lazarus,’ zegt

Hij, terwijl Hij ook voor hen een motief vindt in de genegenheid waarin hun hart het Zijne vergezelt, ‘Onze vriend Lazarus is in slaap gevallen; maar Ik ga heen om hem uit de slaap te wekken.’ Hij spreekt zo rustig dat zij Hem niet begrijpen; want de schaduw van de dood ligt op al hun zielen, maar de gedachte aan de slaap is zelfs geen schaduw. ‘Heer,’ zeggen zij, ‘als hij in slaap gevallen is, zal hij genezen worden.’ Dan daalt Hij af tot hun gewone taal: ‘Lazarus is gestorven; en ik ben blij voor u dat ik er niet bij was, opdat gij gelooft;’ - hoe weinig leek hun huidige stemming op geloof! - Laat ons toch naar hem toegaan. Thomas breekt uit met een liefde die nog niet uit de schaduw is gekomen: ‘Laten wij ook gaan, opdat wij met Hem sterven.’

(3a) Hoe eentonig en eenvoudig is de geest van het ongelooft in zijn nachtelijke gelijkvormigheid! Speciaal, zoals wij die hier zien, niet in de buitenwereld, die Christus heeft verworpen, maar onder hen die Hem toch, ondanks alles, hebben aangenomen en zich aan Hem vastklampen. We mogen hier zien hoe zwaar de wolk hangt voordat we hem zien optrekken en verstrooien: want het Leven is gekomen; en het Leven is het Licht der mensen.

De Verlosser komt nu naar Bethanië, waar Lazarus al vier dagen in het graf ligt. Martha, altijd voorop in haar activiteit, ontmoet Hem buiten het dorp, met een belijdenis tegelijk van haar geloof en haar teleurstelling: ‘Heer, als Gij hier was geweest, was mijn broer niet gestorven.’ In wat volgt gaat haar emotie, opgewonden door Zijn aanwezigheid, verder dan haar eigenlijke geloof, zoals het resultaat laat zien: ‘Maar ook nu weet ik, dat al wat gij van God vraagt, God het u geven zal.’ De Heer test haar meteen met de verzekering van

een vreugde die te groot voor haar is: 'Uw broeder zal herrijzen.' Ze zakt meteen weg in louter orthodoxie: 'Ik weet dat hij zal herrijzen in de opstanding op de laatste dag.' De Heer antwoordt met de gedenkwaardige woorden die sindsdien zovelen hebben getroost: 'Ik ben de opstanding en het leven. Wie in Mij gelooft, zal, al was hij dood, toch leven; en ieder die leeft en in Mij gelooft, zal nooit sterven'.

Hier is dus Hij in wie de kracht van opstanding en van een leven zonder dood woont. Opstanding komt eerst, en is datgene wat Martha zou aanspreken in haar huidige toestand. Aan een leven zonder dood kon zij slechts denken als een toekomstige zaak, die zou volgen wanneer het in zijn volle werkelijkheid zou komen. Maar de Heer past het toe op de toenmalige tijd en scheidt dit van het verleden door de aanwezigheid van Zichzelf die nu gekomen is om de dood op te heffen. Wie in Hem gelooft, hoewel gestorven, zal de dood voor hem nietig verklaard worden; hij zal opnieuw leven en eeuwig leven. Maar voor de gelovige die nu leeft, zou deze macht over de dood zich onmiddellijk openbaren; en hier maakt Hij duidelijk dat Hij niet spreekt over een speciale, uitzonderlijke klasse: 'ieder die leeft en in Mij gelooft, zal nooit sterven.'

De moeilijkheid van de passage is voor sommigen zodanig geweest, dat zij de komst van de Heer beschouwen als de tijd waarin deze zou worden vervuld. Bij Zijn wederkomst zullen de doden in Hem worden opgewekt, de levende gelovige, veranderd naar Zijn beeld, zal nooit sterven. Er zal zeker de meest volmaakte vervulling zijn van wat hier gezegd wordt. Maar aan de andere kant is er niets anders dan een dergelijke vervulling om ons te doen denken aan een uitstel

ervan naar de toekomst, wat geheel in strijd is met de verdeling van de tijd die de Heer maakt: 'een ieder die leeft en gelooft' - nu; niet zal leven en geloven bij Mijn wederkomst; waarover Hij hier geen woord zegt.

Wat de huidige toepassing betreft, aarzelt de apostel niet om te zeggen dat God naar zijn eigen voornemen en genade, ons in Christus Jezus gegeven vóór de tijdperken,⁵ 'nu geopenbaard door de verschijning van onze redder Jezus Christus, de 'dood heeft afgeschaft' (of 'nietig verklaard') en het leven en de onvergankelijkheid' (niet 'onsterfelijkheid') 'aan het licht heeft gebracht door het evangelie' (1 Tim. 1:9-10). Dit is de geïnspireerde toepassing van de woorden van de Heer hier, die het volkomen duidelijk maakt. In het verleden was de dood, - een schaduw over de zielen, zoals we die zien in het vorige deel van het hoofdstuk, zoals we die vinden in het gejammer van een Hizkia, of in Jobs beeld van 'een land van duisternis, als de duisternis zelf en ... waar het licht is als de duisternis' (Job 10:22). Maar nu is met het Leven het Licht gekomen, en de schaduw van de dood wordt erdoor doorbroken. Hij die de macht van de dood had is ontmoet en overwonnen, de gevangenen zijn bevrijd (Hebr. 2:14-15).

5 In de gewone versie: 'voordat de wereld begon'; in de herziene versie: 'voor de eeuwige tijden', maar 'tijden' kan niet 'eeuwig' zijn. Het woord (aion) waarvan dit de bijvoeglijke vorm is, heeft namelijk twee betekenissen: de ene is 'tijden', waarmee het in het meervoud altijd wordt vertaald; terwijl de andere 'eeuwigheid' is, een later gebruik. Alleen al het feit dat het in dit geval in het meervoud staat, maakt dat het moet worden weergegeven zoals ik het heb weergegeven: 'de tijdperken'.

Er is echter in de woorden van de Heer hier dat anticiperende karakter dat we zo vaak bij Johannes hebben gezien. Hijzelf was toen al, zoals Hij nu gaat aantonen, de ‘opstanding en het leven’; maar dit loopt vooruit op die dood van Hem waardoor alleen de macht van de dood teniet kon worden gedaan. In Hem moest het Eeuwige Leven door de dood heengaan, niet om er zelfs maar een ogenblik door verzwakt te worden, maar integendeel: om daardoor een nieuwe energie te verkrijgen voor de bevrijding van hen die het nu zouden ontvangen, waardoor het dat ‘overvloedige’ leven zou worden waarover wij de heerlijke Gever hebben horen spreken. De tijd was nog niet gekomen om het volledig uit te spreken, en we moeten verder naar de brieven van Paulus om de leer in haar volle ontwikkeling te vinden.

Maar hier is de kern ervan. Wie nu door God is levend gemaakt, is ‘samen met Christus levend gemaakt, en samen opgewekt’ (Ef. 2:5-6): de deugden van die dood waaruit alleen leven is, hechten aan het meegedeelde leven. Voor hen die het hebben, is de dood in de werkelijkheid hiervan achter en niet vóór hen; de storm van het oordeel is achter en niet vóór; wat vóór is, is de weg van het licht waarin de opgestane Christus is opgevaren naar de heerlijkheid, de Vertegenwoordiger-Hoofd en Voorloper van Zijn volk. Voor de volle ontwikkeling hiervan moeten wij, zoals gezegd, wachten op Hem, wiens evangelie in zijn eigen omschrijving ‘het evangelie van de heerlijkheid van Christus’ is (2 Kor. 4:4, Gk.), die het de Geest der waarheid behaagde te gebruiken voor de bediening hiervan; maar wij zullen merken dat de Heer in Johannes ons gestaag in deze richting leidt, totdat Hij ons tenslotte aan de Geest der waarheid opdraagt om ons te leren wat zij tot nu toe niet konden dragen (Joh. 16:12-13).

Martha toont ons dit in haar antwoord aan de Heer. Wanneer Hij haar vraagt: 'Geloofst gij dit?' kan zij alleen maar antwoorden, met waar geloof maar zonder begrip van de zaligheid die besloten ligt in de woorden waarnaar zij zojuist heeft geluisterd: 'Ja, Heer, ik geloof dat Gij de Christus zijt, de Zoon van God, die in de wereld zou komen.' Waar, en een heerlijke waarheid; maar het is niet die waarover Hij gesproken heeft.

(b) Het is duidelijk dat zij zich hiervan bewust is, want onmiddellijk verlaat zij Hem en gaat op zoek naar een betere geleerde. Zij die zoveel geleerd heeft aan de voeten van Jezus, zij - het lijkt alsof zij zegt - zal des te beter begrijpen wat dit betekent. Zij gaat dus en roept in het geheim Maria haar zuster en zegt: 'De Leraar is gekomen en roept u.' Maria, die op een positieve oproep schijnt te hebben gewacht, staat daarop snel op en komt naar Hem toe. De Joden, die uit Jeruzalem waren gekomen om de getroffen zusters zo goed mogelijk te troosten, volgen haar, zoals zij veronderstellen, naar het graf en bevinden zich in plaats daarvan in de aanwezigheid van Jezus.

Maria is zich daar nu niet van bewust. Zij valt aan Zijn voeten met een sterkere ontroering dan bij Martha, maar alleen om in de woorden van haar zuster te herhalen wat zij kennelijk vaak tegen elkaar hadden gezegd, namelijk dat als Hij er maar was geweest, hun broer niet zou zijn gestorven. In tegenstelling tot Martha stopt zij en zegt niets meer. Zij ziet geen weg, en kan niet spreken alsof zij die wel zag. Laat de lippen waarnaar ze zo vaak heeft geluisterd, voor Hem en haar spreken. En hier is de Heer bewogen zoals we niet eerder van Hem hebben gelezen. Terwijl Hij kijkt naar de huilers om Hem heen, is Hij diep bewogen in de geest, en Zijn woorden gaan over in

dadem. ‘Waar hebt gij hem gelegd?’ vraagt Hij. En wanneer zij Hem vragen ‘kom en zie’, worden Zijn tranen niet langer bedwongen: ‘Jezus weende.’ Kostbaar medeleven van Iemand wiens bewustzijn van macht niet verhindert dat Hij ingaat op het verdriet dat Hij verlicht; die in Zijn wonderen van goddelijke macht nog steeds de Mens Christus Jezus was, en ‘Zelf onze zwakheden op zich nam en onze ziekten droeg.’

De Joden nemen kennis van Zijn smart en zeggen: ‘Zie hoe Hij hem liefhad;’ terwijl het bij sommigen de vraag oproept: heeft Hij dan, net als anderen, niets anders dan Zijn tranen te geven? Hij opende de ogen van de blinden; en kon Hij niet voorkomen dat deze man zou sterven? Dan is Hij weer diep ontroerd in Zichzelf, als Hij het ongelooft voelt dat Hem overal volgt. En nu is Hij bij het graf.

(c) Het is een grot; en een steen ligt aan de mond daarvan. En nu zou het ongeloof van Martha zich verzetten tegen het verwijderen van de steen: wat voor nut kan het hebben om een vier dagen begraven man aan het licht te brengen? Wat anders dan een zoete, zij het droevige herinnering te veranderen in een belediging? Maar de enige belediging is het ongeloof dat hem in het graf houdt, en de heerlijkheid van de levende, almachtige God voor de ziel afsluit, zoals de Heer haar herinnert.

Hij staat nu oog in oog met de dood, en met het oog op de daar verzamelde schare dankt Hij de Vader dat Hij Hem gehoord heeft, en als Iemand die Hem altijd hoort; uitdrukkelijk doelend op die schare daar in ongeloof, maar die tot geloof kan worden gebracht. In dat vertrouwen, en als bewijs van deze eenheid altijd met de Vader, roept Hij luidkeels naar Lazarus om ‘uit te komen!’.

Hoe moet die menigte ogen in de duisternis hebben gegluurd; en wat een stilte van verwachting moet er over de menigte zijn gevallen, terwijl zij zich inspanden om het resultaat van zo'n belofte van God voor een wonder als dit op te vangen. Jairus' dochter was net gestorven; de zoon van de weduwe in Nain was nog maar op weg naar de begrafenis; maar hier was iemand die in dat snelle zuidelijke klimaat al ver in het verderf moet zijn gezonken, en God beloofde door Iemand die beweerde altijd door Hem gehoord te worden, hem op te wekken!

En de belofte is ingelost! Voortkruipend, als iemand die nog gebonden is in de kleding van de dood, gehoorzaamt Lazarus aan de oproep en komt - een levende man. Hij heeft de grens overschreden waar niemand uit zichzelf of met louter menselijke hulp ooit overheen is gekomen. Hij is teruggekomen als getuige van de opstanding en het leven, opdat de Zoon van God in hem zou worden verheerlijkt. Hij is teruggekomen, een uitdaging voor Christus' toekomstige moordenaars, van de mogelijkheid van succes tegen Iemand aan wie de dood en het graf onderworpen zijn. Hij is teruggekomen om te wandelen in de kracht van zo'n overwinning, het type en patroon van dat opstandingsleven dat 'een ieder die leeft en in Hem gelooft' nu geroepen is te genieten. In zulk een leven is God inderdaad verheerlijkt. In zulk een leven is macht over de wereld bereikt. In mensen die uit de wereld zijn genomen, geheiligd en er weer in gezonden, om Hem daarin te vertegenwoordigen zoals Hij de Vader deed.

'Laat hem los en laat hem gaan,' is nu het bevrijdende woord. De wil van de Heer is dat zij die het leven van Hem hebben ontvangen, het

genieten in al zijn gezegende vrijheid, bevrijd van het grafkleed van het Judaïsme, bedoeld om de mensen het stempel van de dood op te drukken en niet van het leven. ‘Laat hem los en laat hem gaan,’ is het woord van de Heer nu aan de evangelist en de leraar. Laat de wet zijn werk grondig doen op het leven van vlees en natuur; en laat het kruis de les bevestigen van het einde van menselijke kracht, menselijke wijsheid, menselijke wil; maar laat de mens in Christus vrij zijn als het licht en de lucht van de hemel waartoe hij nu behoort: niet in slavernij maar in vrijheid kan de Zoon van God worden verheerlijkt; en overal klinkt in het Nieuwe Testament de echo van Zijn eigen woorden hier: ‘Laat hem los en laat hem gaan.’

Het resultaat van het wonder is dat enerzijds velen geloven; anderzijds wordt het woord gebracht aan de Farizeeën, en wakkert het meer dan ooit de vijandigheid aan die het leven van Christus zoekt.

2. (1) Hier begint dan het tweede deel, waarin we de noodzaak vinden van die Dood waaruit alleen voor ons het opstandingsleven kan voortkomen. Anticipaties daarop en op de vruchten daarvan ontstaan op onwaarschijnlijke plaatsen. Een Sadduceese hogepriester profeteert onbewust, waarbij God de harteloze suggestie van menselijk opportunistische terzijde schuift om te getuigen van de unieke waarde van het werk van Zijn Zoon, dat dan verder gaat. Anderzijds heeft Christus zijn eigen feest, de anticipatie van wat Hij kan vinden in het gezelschap van zijn volk. Uit het ergste kwaad zal de knop en de vrucht van het volste goed komen; en God zal over alles oppermachtig zijn, Zijn heerlijkheid overal openbaar.

(a) Wij vinden dan de Farizeeën in raad met de overpriesters, mannen van een ander geloof en andere belangen, maar met wie

zij een gemeenschappelijke zaak konden maken tegen Christus. Zij moeten bekennen dat Hij die zij onophoudelijk achtervolgen ‘vele tekenen doet.’ Hun enige argument is, dat als zij Hem met rust laten, alle mensen in Hem zullen geloven, en de Romeinen hun plaats en natie zullen afnemen. Dit brengt Kajafas naar voren, die hen berispt voor hun onvermogen om zo’n eenvoudige berekening te maken als die tussen de waarde van één man en een natie. Hij spreekt niet over recht maar over winst, en eist dit op voor zijn eigen kant van de rekening. Noch beseft hij de verblindende aard van het eigenbelang, noch trekt hij de competentie van zijn conclusie in het minst in twijfel. Zijn rekensom is zo eenvoudig dat hij nauwelijks verkeerd kan worden uitgewerkt.

Merk op hoe, wanneer God Zijn zegel op dit alles zet, het hele karakter ervan verandert. Van Gods kant wordt dit ‘nuttig voor ons’ (natuurlijk) ‘nuttig voor u;’ het eigenbelang dat in het eerste geval alles verstoort en bederft, wordt een glorieuze manifestatie van goddelijke liefde, die dan alleen kan bestaan uit de volste gerechtigheid. ‘De Zoon des mensen moet opgeheven worden,’ opdat deze winst gerealiseerd kan worden: als het niet de goddelijke gerechtigheid zelf was, zou de Liefde haar Geliefde er niet voor kunnen opgeven.

Aldus is Israëls zegen verzekerd; maar er is een doel daarbuiten in de dood van Christus dat de evangelist vanuit zijn standpunt niet kan nalaten op te merken. Hij gaat niet sterven ‘alleen voor dat volk, maar ook opdat Hij de kinderen Gods, die in het buitenland verstrooid waren, in één zou verzamelen.’ Zoals de Herder schapen had die niet tot de Joodse kudde behoorden, zo had de Vader kinderen die niet tot die familie behoorden. Zoals niet allen in de kudde de schapen

van de Herder waren, zo was niet de hele familie van Israël Gods familie. De wet die tot slavernij leidde, kon de kinderen van God niet onderscheiden of verzamelen. Adoptie kon er niet onder genoten worden: de echte kinderen waren als knechten en niet als zonen. God zei: 'Ik ben een Vader voor Israël', niet voor hen die uit de Geest geboren zijn en werkelijk kinderen van God zijn. Op het moment dat Hij naar dit laatste beginsel handelt, wordt het oude onderscheid opgegeven, en worden de kinderen die het Jodendom verstrooide, verzameld.

Zo blijft Johannes gestaag bij zijn thema, het eeuwige leven en wat met het bezit daarvan gepaard gaat, nu het geopenbaard is. Hij spreekt niet over de Gemeente, maar over het gezin; eenheid met Hem is eenheid van leven, en zo in de Vader en de Zoon.

(b) Nu de Heer aldus verworpen is, en Zijn dood vaststaat, trekt Hij zich terug van hen die haar omsingelen naar een land nabij de woestijn, naar een stad die Efraïm heet, en blijft daar met Zijn discipelen. Ook dit lijkt een anticipatie op wat komen gaat, wanneer Hij, teruggetrokken uit Israël en alleen onder discipelen gevonden, zich werkelijk terugtrekt voor 'dubbele vrucht', wat 'Efraïm' betekent.

Onder de Joden, bijeen ter voorbereiding van hun pascha, is er verwachting met onzekerheid, terwijl de boosaardigheid van Zijn vijanden Zijn dood plant.

(c) Zes dagen voor het pascha is Hij weer te Bethanië, temidden van dat kleine gezelschap dat op zo'n opmerkelijke wijze getuige was geweest van Zijn heerlijkheid, en dat ons dat gelovige overblijfsel toont dat, terwijl Israël Hem verwierp, zich rond Hem verzamelde.

Deze zijn spoedig het begin van die christelijke bijeenkomst die in Johannes al op verschillende manieren is voorgezegd. Hier maken zij Hem tot een feest, zoals eenmaal (en slechts eenmaal) eerder Mattheus de tollenaar Hem tot een feest had gemaakt, zij het met een heel ander gezelschap. Daar, als de Redder van zondaars, had Mattheus Hem in gezelschap van zondaars gesteld; en een feest, daar kunnen we zeker van zijn, dat voor Hem bedoeld was. Hier wordt Hij gevonden met heiligen, de vrucht van Zijn verlossing, en typisch op opstandingsgrond; en hier hebben dienst, gemeenschap, aanbidding hun vertegenwoordigers.

Martha dient nog steeds; Lazarus zit met Hem aan tafel; terwijl Maria, dieper ingaand in wat voor Hem ligt, Hem zalft voor Zijn begrafenis. Alleen Johannes noemt hier Maria, zoals hij als enige de verrader aanwijst die het murmureren tegen haar opwekte en wat hem daarin bewoog. Ook Johannes spreekt van de zalving van Zijn voeten, de andere evangeliën van die van Zijn hoofd. Hier is zij als de vrouw in het huis van de Farizeeër, zoals in het afvegen ervan met het haar van haar hoofd. Johannes vertelt ons ook hoe het huis vervuld werd met de geur van de zalf. Zo lijkt een diepere waardering van de kant van de geliefde discipel voort te vloeien uit een diepere gemeenschap met de eigen schatting van de Heer (vergelijk Lukas 7:44, 46). Hoe zoet was voor Hem die overvloedige uitgave van liefde die anderen als verspilling beschouwden. In de Synoptisten gaat de herinnering eraan uit met het evangelie; in Johannes blijft de geur in het huis hangen. Glorieuze getuigenis van de daad van een vrouw, zoals we van geen ander aantreffen. Maar zij had geleerd aan Zijn voeten wat zij daar uitgoot.

(d) Deze daad van liefde brengt de verrader naar buiten; en we hebben een blik op Zijn vorige geschiedenis. Wat de ander over Hem uitstortte, wilde hij van Hem stelen. Toen hij dit niet meer kon, verkocht hij zichzelf.

(2) Nu hebben we de intocht van de Heer in Jeruzalem als Koning van Israël. Die neemt in Johannes natuurlijk een veel kleinere plaats in dan in de andere evangeliën. De uitvoerige voorbereiding ervan die we in de andere evangeliën zien, heeft Johannes niet; evenmin is er het detail van de intocht zelf, de reiniging van de tempel, noch de strijd met Hem van de kant van de hoofden van het volk, noch Zijn plechtige aanklacht tegen hen allen. Noch hebben we de volgende Olijfberg profetie. Aan de andere kant hebben we het effect van de opstanding van Lazarus, het getuigenis aan Hem van hen in wie het had gewrocht, en aan de andere kant de intensivering van de tegenstand erdoor. De vervulling van Zacharia's profetie wordt pas achteraf door de discipelen gerealiseerd. Dit alles is voor Johannes de geschiedenis van een strijd, en het einde daarvan is het kruis en de nationale terzijdestelling van Israël. Hij markeert het in verband met wat hier volgt, dat eigen is aan hemzelf. Voor zijn doel hoeft hij er niet over uit te weiden. De komst van de Grieken introduceert opnieuw wat zijn bijzondere thema is.

(3) De Grieken zijn hier zuivere heidenen en geen Griekse Joden, hoewel zij aanbidders zijn van de ware God zoals geopenbaard in Israël. Als deelgenoten van de hoop die Israëls profeten hadden gewekt, komen zij naar voren en maken eerbiedig gebruik van de bemiddeling van een discipel om een onderhoud met Hem te verkrijgen. De bemiddeling van een Jood was een volkomen

natuurlijke gedachte voor een niet-Jood die in de profeten gelooft, waar de niet-Jood die God zoekt, zich vastklampt aan de rokken van de Jood (Zach. 8:23). Zoals de centurio eerder de Joodse ouderen gebruikte, zo zouden de Grieken hier Filippus gebruiken. Met de voorzichtigheid van zijn volk in een dergelijke zaak, associeert hij een ander met zichzelf om zijn Meester in deze zaak te benaderen; en Andreas neemt de leiding om hun verlangen aan de Heer mee te delen. Hij verklaart meteen dat het uur is gekomen dat de Zoon des mensen moet worden verheerlijkt; hij gebruikt de titel waarmee Zijn band met de mens als Mens wordt aangeduid.⁶ Als Zoon des mensen moeten alle volken, naties en talen Hem dienen, en wel in een Koninkrijk dat niet zal worden vernietigd (Dan. 7:14).

Het uur was echter nog niet aangebroken voor het Koninkrijk dat hier wordt afgebeeld; en het is nog niet aangebroken; noch is de Zoon des mensen een titel die Hij aanneemt in relatie tot de Gemeente. Maar er was juist een uur aangebroken voor een andere, Zijn vreemde, maar toch grootste heerlijkheid, die door Hem verworven moest worden; en waarin niet Zijn verbinding met Israël, maar Zijn plaats als mens voor de mensen Hem voor eeuwig heerlijk zou maken. Door de kracht van dit werk moest de opgeheven Zoon des mensen alle mensen tot Hem trekken. In de waarde ervan zullen de aarde en alle bewoners ervan de Zijnen worden. Zonder dit werk zou het verwoeste ras van de mensheid slechts als sintelslak in het vuur van Gods toorn liggen. Daarom spreekt Hij onmiddellijk verder over deze noodzaak, met het oog op Zijn eigen vruchtbaarheid, en bevestigt het als voortdurend in Johannes met wat van het grootste belang is

6 Andreas, de ‘manlijke’, staat voorop in de inleiding.

met het zegel van Zijn dubbele ‘voorwaar’: ‘Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Tenzij de graankorrel in de grond valt en sterft, blijft zij alleen; maar indien zij sterft, brengt zij veel vrucht voort.’

De natuur wordt hier opgeroepen om de wet van verhoging te tonen die op haar gestempeld is; en die scheppende wet wordt tot argument gemaakt voor de noodzaak van de dood die voor Hem ligt. Wat een verheffing van de overeenkomsten in de natuur, om ze zo tentoon te stellen en te gebruiken! En wat een middel om de natuur zelf te interpreteren wordt ons hier gegeven! Hoe toont het dat Christus, genegeerd door de zogenaamde ‘natuurlijke’ theologie, de ware sleutel is tot de interpretatie van de natuur, en dat het kruis er onuitwisbaar op is gestempeld. De natuur wordt aldus bekleed met het kleed van een oeroude profeet, en dat het Woord, dat God is, de Schepper van alle dingen is, wordt niet slechts de aankondiging van de Schrift, maar een duidelijk aangetoond feit voor onze ogen vandaag.

De graankorrel valt in de grond en sterft; hij heeft leven in zich en draagt dat met zich mee door de dood zelf. De dood die zij ondergaat is zelfs in het belang van het leven, dat zij bevrijdt van haar omhulsel - van de beperkingen die haar omhullen - om het omringende materiaal in zich op te nemen, waardoor zij zich uitbreidt tot de plant die haar opstanding is, en zo uiteindelijk tot de vele korrels die haar opstandingsvrucht zijn. Hoe duidelijk is dit geen toevallige gelijkenis die de Heer heeft aangegrepen om Zijn punt te illustreren. Het is zo’n echte voorspelling als ooit van de lippen van een profeet uit het Oude Testament is gekomen: elk zaad dat in de grond wordt gezaaid om een oogst voort te brengen is een positieve voorspelling dat de Gever van het leven moet sterven.

De vereniging van Christus met de mensen ligt niet in de incarnatie, hoewel dat natuurlijk een noodzakelijke stap daartoe was. Maar de gezegende Mens, zo in de wereld gekomen, was een nieuwe, een Tweede Mens, die zich niet kon verenigen met het oude ras, maar het Hoofd werd van een nieuw ras, een andere - een 'laatste Adam'. Alleen Hij was het leven, en het Leven was het Licht der mensen; maar als dat alles was, zou de geschiedenis worden samengevat in de woorden die volgen: 'En het licht schijnt in de duisternis en de duisternis begrijpt het niet. Hij was in de wereld ... en de wereld kende Hem niet.' Aan de doden moet het leven worden megedeeld, zodat er ogen zijn om te zien. Mensen kunnen alleen wedergeboren worden in het gezin van God, waarvan de Zoon van God als Mens het begin is.

Maar het Leven kan het leven niet zomaar meedelen. Rondom Hem zijn de banden van de eeuwige gerechtigheid, die de veroordeling over de schuldigen heeft uitgesproken, en alleen door de voldoening van de gerechtigheid in de opgelopen straf kunnen deze banden worden verwijderd. Alleen de dood - de dood zoals Hij die doorstond - kan Hem van deze beperkingen bevrijden: Hij is 'beperkt tot het volbracht is'. In de opstanding wordt Hij vergroot en wordt Hij het Hoofd van een nieuwe schepping en 'indien iemand in Christus is, is hij een nieuwe schepping' (2 Kor. 5:17). In hen die door Zijn bloed zijn verlost, is de boom des levens tot zijn kostbare vrucht gekomen.

Zo gaat de Zoon van God voorwaarts naar zijn dood. Deze Grieken die opkomen tonen goddelijke genade die werkt. Hij is niet slechts de Koning der Joden, maar de Redder der mensen; en de brede oogst die binnenkomt eist Hem op voor de verwezenlijking van haar belofte.

De last van de wereld rust op Hem. Verleden, heden en toekomst centreren zich in Hem. De heerlijkheid van God, de zegening van de mens, roepen Hem aan met een stem die Hij lang geleden heeft gehoord in de hoogte waaruit Hij is neergedaald. Nu verschijnt vanuit een lager en dichterbij gezichtspunt de diepte van de afgrond waarin Hij nog moet afdalen, opdat Hij daarin de eeuwige fundamenten kan leggen die niets meer zal doen wankelen.

Elke tarwekorrel die zich aan de moederplant bevindt, volgt noodzakelijkerwijs door de wet van zijn eigen natuur het patroon van de korrel waaruit hij afkomstig is. Ook Zijn volk moet bereid zijn Hem te volgen op de weg die Hij gaat. 'Wie zijn leven liefheeft, zal het verliezen, en wie zijn leven in deze wereld haat, zal het behouden tot in het eeuwige leven. Wie Mij dient, die volgt Mij; en waar Ik ben, daar zal ook Mijn knecht zijn; wie Mij dient, die zal de Vader eren.' Hier is de regel, en hier is de beloning van de dienst: bij Christus te zijn, waar Hij is, is de beloning die de liefde zelf zoekt, gekroond met de eer die de Vader aan zulke liefdevolle dienst geeft. De weg om dit te bereiken is de weg die Hij heeft bewandeld, en die weg is, althans in zijn algemene karakter, onmiskenbaar duidelijk.

Voor Hem was er echter datgene wat de weg verduisterde en hem maakte tot wat hij voor ons nooit kan zijn. Wat Hij van het onze heeft afgenomen was het intense verdriet van Hem; niet alleen de dood, zelfs niet met alles wat de slechtheid van de mens en de kwaadaardigheid van Satan er aan bitterheid aan konden toevoegen, maar de vreselijke werkelijkheid van de zonde die door Hem te midden van dit alles werd gedragen, en de straf ervan in haar onverlichte intensiteit. De verwachting hiervan drukt op Hem terwijl Hij spreekt: 'Nu is Mijn

ziel verontrust, en wat zal Ik zeggen? Vader, red Mij van dit uur?’ Neen, ‘om deze reden ben Ik tot dit uur gekomen.’ Verlossing kon in deze richting niet gevonden worden; er was maar één ding dat het kon geven, maar één gebed mogelijk: ‘Vader, verheerlijk Uw Naam.’ Daarop kwam onmiddellijk het antwoord: en in het gehoor van de menigte: ‘er kwam een stem uit de hemel: Ik heb hem verheerlijkt en zal hem opnieuw verheerlijken.’ Dat was waarvoor de Zoon hier in de wereld was, en het was in de openlijke aanvaarding van het werk van de Zoon dat de Vader Zijn eigen naam verheerlijkte. Op een speciale manier was dit gedaan in de opstanding van Lazarus; maar het zou op een meer opmerkelijke manier gebeuren, wanneer ‘door de heerlijkheid van de Vader’ Christus Zelf uit de doden zou worden opgewekt (Rom. 6:4).

Ondertussen kwam deze Stem als Zijn getuige voor de schare. Voor Hemzelf kon het niet nodig zijn, die wandelde in een nooit verbroken gemeenschap met God. Helaas was een Stem uit de hemel voor hen een vreemd en voor de massa onverstaanbaar geluid. De menigte zei: ‘Het donderde.’ Enkelen, die het nog steeds niet duidelijk herkenden, zeiden: ‘Een engel heeft tot Hem gesproken.’ De Heer antwoordt: Het is voor jullie en niet voor Mij; en waarschuwt hen dan dat het oordeel van de wereld nabij is in datgene waar Hij naar kijkt. Zijn dood door haar handen zou inderdaad haar veroordeling zijn. Haar uitverkoren vorst was niet de ware, maar de overweldiger; die zou worden verdreven door de kracht van datgene wat Hij met haar middelen tot stand bracht. De Zoon des mensen moest worden opgeheven van de aarde, als getuige van Zijn verwerping door de mensen, maar ook van de vloek die voor hen werd gedragen; waarvan het uiteindelijke resultaat op de nieuwe aarde zou zijn, dat alle mensen

tot Hem worden getrokken door haar zoete weldadige kracht, zelfs nu het aantrekkelijke centrum voor de myriaden van de verlost.

Zo verlicht Zijn hart zichzelf. De heerlijkheid van God, de omverwerping van het kwaad, de verlossing en verzoening van de mensen, moet worden bereikt door datgene waarvan de prijs voor Hem zo hoog is. Hij weegt de winst af tegen de aankoopprijs voor Hem, en is tevreden.

(4) Er volgt hier weer, zoals zo vaak in Johannes, dat conflict van ongelof met de waarheid dat zo volmaakt de toestand van de mens openbaart. De morele ziekte die aan hem kleeft is precies datgene wat de remedie zo onsmakelijk maakt. Bovenal is het kruis een regelrechte belediging; en de volle genade van God wordt geweigerd vanwege de onverenigbaarheid ervan met de eigengerechtigheid van de mens. De Joden nemen deze bewering dat de Zoon des mensen moet worden opgeheven, die zij terecht genoeg interpreteren als Zijn dood, om het in contrast te stellen met wat de wet heeft verklaard. De Christus blijft volgens de wet voor eeuwig; en hoe kan dit in overeenstemming zijn met de opheffing van de Zoon des mensen? Wie is Hij dan, deze Zoon des mensen? Maar de Heer antwoordt hun niet rechtstreeks. Want hun gemoedstoestand wordt niet bereikt door het formele antwoord van een vraag. Hij drukt hun slechts op het snelle voorbijgaan van de gelegenheid die zij nu hadden. Het licht zou spoedig van hen worden weggenomen, tenzij zij het zich eigen zouden maken door er gebruik van te maken. Wanneer de duisternis zou komen, zouden zij inderdaad de weg kwijtraken; het aannemen van het licht terwijl zij het nog hadden, zou hen tot zonen van het licht maken, in wie het licht als natuur zou zijn.

Met deze woorden is Hij weer uit hun midden verdwenen, en voor hen verborgen. Hij had zoveel tekenen onder hen gedaan, en zij hadden slechts de profetie van Jesaja vervuld over een volk dat aan verharding was overgeleverd. De zedelijke heerlijkheid van Zijn lijden en vernedering had alleen, omdat zij zo waren, hun ogen verblind; en Zijn verschenen genade had alleen hun hart verhard, zodat zij niet konden zien of begrijpen, zich bekeren en genezen. Deze dingen zei Jesaja, als ziende op de heerlijkheid van Jehovah die in de tempel de heerlijkheid van Christus toonde; want Christus is het Woord, in wie alleen God Zich ooit heeft vertoond; en in de Mens Christus Jezus is deze vertoning eindelijk ten volle gemaakt. Maar hoe kon de farizeese Jood, die zowel zichzelf als God niet kende, de ene in de andere herkennen?

Toch was het bewijs overvloedig, zodat onder de belangrijkste heersers velen geloofden. Hun verstand was overtuigd, maar hun hart bleef onveranderd, en de gevolgen van het belijden van Hem waren te ernstig: zij begeerden de glorie die de mensen konden schenken in plaats van de glorie die God kon geven: de fatale keuze van helaas hoevelen!

(5) Daarom brengt de evangelist hier de nadrukkelijke woorden van Jezus naar voren die de verantwoordelijkheid verkondigen die verbonden is aan het licht dat onder hen geschieden heeft.

Licht was het inderdaad, de openbaring van God in zijn ware aard, zodat geloven in Hem was geloven in Hem die Hem had gezonden, Hem aanschouwen was Hem aanschouwen van wie Hij kwam. Er was geen nevenbelang dat iemand afleidde van de ware en levende God die Hij vertegenwoordigde.

Zijn missie was ook de aantrekkelijke, een hoopvolle missie van redding, en niet van oordeel. Er zat alles in om te winnen in plaats van af te stoten. Maar in de laatste dag zou die zoete en winnende boodschap des te zekerder getuigen tegen de verwerper ervan. Ach, zegt de apostel, hoe zullen wij ontkomen als wij zo'n grote verlossing verwaarlozen?

En in dit alles is niets van Hemzelf gesproken, maar alles naar een gebod dat Hem van de Vader is gegeven. Hij kende het in zijn uitkomst, zijn betekenis voor de mens - het eeuwige leven! en sprak het in de vreugde van de gemeenschap ermee, - met Hem die het zond.

Zo eindigt de boodschap: hier is de verantwoordelijkheid van hem die het hoort. Voortaan, totdat Hij als offerlam weer onder de mensen verschijnt, is Hij opgesloten in het gezelschap van de Zijnen, om hun Zijn laatste woorden van leiding en overvloeiende liefde mee te delen, voor de naderende tijd van Zijn afwezigheid van hen: een erfenis die nog nooit is uitgeput; en waarvan wij, zo vrij ervan leven als wij willen, het moeilijk zullen vinden om zelfs de dagelijkse inkomsten uit te putten.

Onderverdeling 4. (Johannes 12 - 17)

Genade voor de weg

Israël heeft nu ten volle haar ongeloof geopenbaard, en de Heer stond stil bij Zijn opheffing door hun handen, - van hun kant de meest volledige en verachtelijke verwerping, hoewel Hij door God tot de

grootste zegen moet worden overgehaald. Hij ging terug naar de Vader, terwijl het heerlijke werk waarvoor Hij gekomen was, volledig volbracht was. Die voltooiing is inderdaad door het hele Evangelie heen voorzien, zoals we hebben gezien. Zonder dat zou er helemaal geen zegen voor de mens zijn geweest; en de handen waaraan het was toevertrouwd waren volledig bevoegd. God kon vanaf het begin met het meest openlijke getuigenis Zijn vreugde in Hem uitspreken, zoals Hij aan het kruis zelf Zijn aangezicht kon afwenden van Hem die daar in menselijke zwakheid hing, en Hem zonder hulp de strijd en de overwinning liet leveren, waaraan alle vraagstukken van de eeuwigheid hingen. Zo zou Hij de 'Vader der eeuwigheid' (Jes. 9:6; Heb.) zijn, die vorm en patroon zou krijgen in de schoot van het kruis.

Nu stond Hij aan de vooravond van Zijn eigenlijke vertrek. Een kort verschrikkelijk ogenblik voorbij, de hemel wenkte Hem; de heerlijkheid waarvan Hij gekomen was, begroette Hem terug; de Vadergroet van Zijn Koninklijke Priester, - de troon van de Vader wachtte Hem: alle dingen waren in Zijn hand; toch heeft Hij op aarde een belang dat Hem vasthoudt, dat Hem in de heerlijkheid van God nog zal bezighouden. Hij verlaat op aarde de uitverkoren metgezellen van Zijn weg; degenen die Hem nauwelijks ooit begrepen hebben, - wiens gebrek aan sympathie zelf een van de bitterste beproevingen is geweest, van degenen die Hem de Man van smarten' maakten die Hij was. Toch zijn ze dat. Zijn zwaar bevochten buit uit de hand van de vijand, - de eerste vruchten van de geestelijke oogst die binnenkomt.

Zij zijn van Hemzelf, de gave van Zijn Vader, het werk van Zijn Geest, de aankoop van Zijn bloed, om uit en voor de komende eeuwen,

goddelijke liefde en kracht te vertellen aan Zijn gehele intelligente schepping. Noch kan Hij, ondanks hun zwakheid, vergeten hoe hun harten, gewekt door Zijn roep, zich aan Hem hebben vastgeklampt in het toneel van Zijn verwerping, hoe zij hun kleine alles hebben verlaten om Hem te volgen. Nu gaat Hij hen verlaten in die wereld waarvan zij omwille van Hem de vijandschap moeten ondergaan, en waarin zij datgene wat achterbleef van Zijn verdrukkingen zouden opvullen omwille van Zijn lichaam, dat de Gemeente is (Kol. 1:24). In menselijke tederheid vloeit Zijn hart naar hen over, terwijl in goddelijke volheid; en dit is wat we nu voor ons vinden. Het is eigen aan Johannes, en rust hen uit voor de weg, en wapent hen voor het naderende conflict.

Dit is daarom het ware woestijngedeelte van het Evangelie, - niet de geschiedenis van de woestijn, maar de voorbereiding daarop; wat voor hem is als het eerste deel van Numeri voor het laatste deel. Helaas, zo'n geschiedenis moest volgen - en heeft gevolgd; maar waarin goddelijke genade het menselijk falen heeft overwonnen. Zo zal het altijd zijn.

Sectie 1. (Johannes 13:1-17)

Met alle macht van Hem, en trouw aan degenen die Hem gegeven zijn, onderhoudt Hij hen in gerechtigheid.

De volgorde van de Schrift is een punt van bijzonder belang. Zo zullen we het hier ook vinden. Genade heerst door gerechtigheid. De gerechtigheid moet worden gehandhaafd of God, die in al zijn handelingen in overeenstemming met zichzelf moet zijn, kan niet wijken voor de liefde die in zijn natuur ligt. Dit wordt gezien

in het kruis, maar het blijft een principe in al Gods omgang met Zijn volk. Wij 'roepen Hem aan als Vader, die zonder aanzien des persoons oordeelt naar ieders werk' (1 Petrus 1:17). Het karakter van de Vader moet worden gehandhaafd bij Zijn eigen kinderen; en zij moeten geleerd worden ernaar te handelen. Onze 'Voorspraak bij de Vader' is ook 'Jezus Christus de rechtvaardige', Iemand die net zo min de rechtvaardigheid kan vergeten als de mensen die Hij heeft verlost. Natuurlijk zien we Hem hier niet als Voorspraak, want het is duidelijk dat we Hem niet bij de Vader zien, maar bij Zijn volk. Toch is Hij anticiperend de Opgestane en Opgestegene, met alle dingen in Zijn handen gegeven. Het is in dit karakter dat Hij handelt, in een liefde die haar voorwerpen niet kan opgeven, en die het als een eerste noodzaak voor hen erkent dat zij gelijkvormig worden aan Zijn aard en wegen.

Zij moeten deel hebben aan Hem; maar wat houdt dit in voor hen die zich in zo'n plaats van bezoedeling bevinden als deze wereld is, en met zo'n grote vatbaarheid voor bezoedeling daarin? Zijn optreden met het oog op dit alles is gemakkelijk uit te leggen, ondanks de velen die er slechts een les in nederigheid in hebben gezien, en zelfs de instelling van een verordening om daaraan te herinneren. Maar de Heer zelf verzekert ons dat er een diepere betekenis is dan deze, want Petrus wist zeker wat de Heer deed, als er niet meer was dan dit; maar de Heer zegt dat hij het nu nog niet wist; maar dat hij het later zou weten. Het doen door de discipelen aan anderen zoals Hij aan hen had gedaan, zou noodzakelijkerwijs ook afhangen van hun kennis van wat Hij had gedaan; wat, als het een geestelijke uitleg zou krijgen, zou maken dat wat hun werd opgedragen van een soortgelijk karakter zou zijn.

Maar Christus' reiniging van Zijn Gemeente is, zoals de apostel ons zegt, met het wassen van water door het Woord (Ef. 5:26); en dit werpt meteen licht op de diepere betekenis. Het is, zoals we weten, alleen als zo gereinigd dat we, zoals de Heer opnieuw tegen Petrus zegt, 'deel kunnen hebben aan Hem'. Zo is alles zo duidelijk als maar kan. Geen enkele verordening kan dit bewerkstelligen; en we zien onmiddellijk het primaire belang hiervan voor alles wat volgt. De gemeenschap zelf - die 'deel aan Hem' is - vruchtbaarheid, getuigenis, moet hier allemaal van afhangen.

Jezus staat dus op van het avondmaal, niet wanneer het afgelopen is, zoals de gewone versie voorstelt, maar terwijl het nog bezig is, en verlaat de plaats van de gemeenschap, alsof deze onderbroken was, totdat Zijn noodzakelijk werk voor hen opnieuw zou beginnen. Hij staat daarom op van het avondmaal, en omgordt Zich voor een nieuwe dienst. Zijn offerwerk is voorbij; het vergieten van bloed is niet meer nodig, maar alleen het wassen van water; en hier ook niet het 'bad der wedergeboorte' (Titus 3:5), maar eenvoudigweg, zoals Hij nu aan Petrus aangeeft, de voetwassing. Het gaat om de verontreiniging die in de wandel is opgelopen; en Hij legt Zichzelf aan hun voeten om ze te wassen. Zoals vroeger Jehovah tegen Israël kon zeggen: 'Gij hebt Mij met uw zonden doen dienen' (Jes. 43:24), zo kan Hij dat nog steeds tegen ons zeggen; maar Zijn onveranderlijke liefde is opgewassen tegen alle mogelijke eisen daaraan. Merk hier op dat al Zijn discipelen het nodig hebben, en dat Hij ons dus allen vandaag uitnodigt om onze voeten voortdurend in Zijn handen te leggen, opdat zij gereinigd worden volgens Zijn gedachte van wat reinheid is, die alleen in staat is te oordelen volgens de volmaakte standaard van het heiligdom, waarvan Hij inderdaad Zelf het Licht is.

En let nogmaals op wat hiermee samenhangt; want het maakt duidelijk dat de betekenisvolle handeling van de Heer ons hier niet slechts wijst op de remedie voor die verontreiniging waarvan wij ons bewust kunnen zijn, hoewel zij daar natuurlijk wel ten volle op van toepassing is. Het beginsel gaat veel verder; want er is, zoals wij allen moeten weten, een trieste mogelijkheid van onbewuste bezoedeling en dus van onbewust wegglijden uit de gemeenschap met God; terwijl het geweten geen teken geeft van wat verkeerd is, en ons dus kan misleiden over onze toestand. Het kan niet genoeg tot ons doordringen dat het geweten niet de maatstaf is voor goed en kwaad, maar dat alleen het woord van God dat is. Het getuigenis van het Woord zelf luidt: 'Indien een ziel zondigt en een van deze dingen doet, die door de geboden des Heren verboden zijn, al wist hij het niet, toch is hij schuldig en zal hij zijn ongerechtigheid dragen' (Lev. 5:17). Want wie kan naar waarheid zeggen dat hij noodzakelijkerwijs onwetend was van wat het woord van God verklaart?

Maar zelfs waar de zaak duidelijk is, kan het geweten dof en onverschillig zijn. De gewone beelden en geluiden waarmee de wereld vol is, hebben de neiging ons ongemerkt te versuffen; het stof waarmee de lucht vol is, slaat neer op de spiegel, we weten niet hoe, en het geeft niet meer het duidelijke getuigenis dat het zo kort geleden deed: daarom moeten we voortdurend onze toevlucht nemen tot Hem die de Psalmist aanroept: 'Onderzoek mij, o God, en ken mijn hart; beproef mij, en ken mijn gedachten, en zie of er in mij geen boze weg is' (Ps. 139:23-24). Ach, wat zijn wij onbekwame rechters in ons eigen geval! En hoe dankbaar mogen wij zijn dat er zo Iemand is als hier voor ons staat om onze zaak voor ons te beoordelen! Daarin ligt besloten, dat wij in Zijn handen komen, niet om alleen deze of

gene zaak te regelen; wij zeggen niet tot Hem: ‘Zoek dit of dat uit,’ maar: ‘Doorzoek mij;’ en zo nodigen wij, als wij daarin volkomen eerlijk zijn, het licht uit om in alle donkere hoeken en gaten van ons leven en ons hart te worden uitgestort: wij zijn zonder voorbehoud bij Hem, - voor zelfoordeel weliswaar, maar zoals Hij ons aan onszelf openbaart en ons zo in staat stelt.

Als er bewust gefaald is, is de loutere belijdenis ervan niet de hele zaak, misschien niet de helft. Door een verkeerde toepassing van de woorden van de apostel,⁷ ‘Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig om ons onze zonden te vergeven’ (1 Joh. 1:9), zouden velen dit tot een lichte en gemakkelijke methode maken om oude rekeningen te vereffenen, waardoor ze steeds lichter worden om opnieuw te worden opgelopen. Anderen, met een meer ernstige maar wettische geest, blijven kreunen over hun onvermogen om vast te stellen in hoeverre zij aan een voorwaarde hebben voldaan die zij niet zo lichtvaardig kunnen behandelen. Geen van hen beseft dat de werkelijke remedie die de apostel geeft, ‘indien iemand zondigt’, de gezegende Voorspraak bij de Vader is, die hier, als het noodzakelijke gevolg van Zijn wezen, Zelf de verantwoordelijkheid op Zich neemt om ons op Zijn wijze te reinigen, opdat de gemeenschap hersteld wordt.

Belijdenis is geen wassen, en Zijn woorden zijn: ‘Indien Ik u niet was, hebt gij geen deel aan Mij.’ Wassen is meer dan vergeving. Er is het doorzoeken van de zaak door het Woord als in de tegenwoordigheid van God; waar de stappen die tot het kwaad leidden opnieuw worden bekeken, evenals het einde waartoe ze leidden, en de basis van alles

7 Die werkelijk verwijzen naar de verlossing.

wordt beoordeeld: zodat de greep van de zonde voor de zondaar wordt verbroken. Een opmerkelijk voorbeeld van de omgang van de Heer met een ziel voor herstel hebben wij in de geschiedenis van Simon Petrus, die ons spoedig zal worden gegeven. Niet zonder betekenis is het, dat juist degene die zich verzet tegen de door de Heer aangeboden dienst aan hem (hoe zijn motief ook moge pleiten in zijn verontschuldiging) degene is die in zijn falen het voorbeeld wordt van reiniging zoals hier in beeld voor ons staat.

Hoezeer wordt onze behoefte aan Hem in de hele Schrift benadrukt! En hoe goed en heilzaam is het om op deze manier dicht bij Hem te blijven gedurende onze hele reis! Is het een ontbering om zo voortdurend in gezelschap van Hem te zijn? Kijk naar Hem hier, en antwoord! Hij staat aan onze voeten om ze te wassen! En wat Zijn actie hier verzekert is dat we deel hebben aan Hem. Is niet alle ellende van ons leven slechts het resultaat van het verlies van het zicht op Hem? Toen Israël het beloofde land binnenging, ging Jehovah met hen mee. Zij kregen voortdurend toegang tot Hem, voor leiding in elke noodsituatie die zich kon voordoen. Zij schijnen dit zo opgevat te hebben, dat zij de Heer niet met te veel van hun zaken wilden belasten. Het was voor hen duidelijk genoeg dat Ai zo'n kleine stad was, dat slechts een klein aantal van hen bekwaam zou zijn om haar in te nemen. Zij probeerden dat, en bij het kleine Ai vonden zij hun eerste nederlaag. Israël had gezondigd, maar het was voor hen verborgen. Hoe waren zij daar dan verantwoordelijk voor? Zij hadden hun eigen gedachten gevolgd, en geen raad van de Heer ingewonnen. Zij deden hetzelfde in de zaak van de Gibeonieten, en opnieuw slaagde de vijand tegen hen. Nu 'waren deze tijden onze typen;' alleen is de strijd voor ons een geestelijke; daarom niet minder

zwaar. Wat hebben wij Zijn reinigende genade nodig, opdat wij in de dag van de strijd zo zijn als Hij zich kan tonen; opdat wij dat land in bezit krijgen dat (in de volste zin) ons 'deel met Hem' is!

Als het herstel is dat nodig is, hoe troostend is dan de kennis van de waarheid dat niets ons kan buitensluiten van Zijn Aanwezigheid, als het inderdaad ons oprechte verlangen is om daar te zijn; dat we welkom zijn, precies zoals we zijn, zonder dat we een gehele of gedeeltelijke reiniging nodig hebben om binnen te komen bij een deur die nooit tegen ons gesloten is. Want inderdaad, als we dit nodig hadden, zouden we het nooit kunnen vinden: Zijn woord is, - niet, indien gij niet gewassen zijt, - maar: 'Indien Ik u niet was, hebt gij geen deel aan Mij.'

De eerste stap die dus noodzakelijkerwijs genomen moet worden, is terug te keren tot Hem, van Wie het eerste en meest trieste falen is om weg te gaan. Als we terugkomen, is dat natuurlijk om onszelf in Zijn handen te leggen, zodat Hij ons onze nood kan ontdekken en daarin kan voorzien met Zijn genade. Niemand anders dan Hijzelf kan daarin voorzien. In de heerlijkheid van Zijn aanwezigheid wordt het hart verzacht, terwijl het geweten wordt gewekt. Terwijl Hij niet berispt, wordt de waarheid in de innerlijke delen hersteld, en wordt kracht gevonden in het besef van zwakheid, en vertrouwen in het wrak van alle zelfvertrouwen. Dit alles komt naar voren in het verhaal van Petrus, dat de Geest van God ons vanwege het belang ervan uitvoerig heeft gegeven; daarom zullen wij er hier niet verder op ingaan.

Wanneer Petrus verneemt dat zijn voeten gewassen moeten worden om deel te hebben aan Christus, gaat hij onmiddellijk, op zijn

vurige manier, naar het tegenovergestelde uiterste. 'Heer,' zegt hij, 'niet alleen mijn voeten, maar ook mijn handen en mijn hoofd.' De Heer antwoordt hem: 'Wie gebaad is, heeft geen andere behoefte dan zijn voeten te wassen, maar is tot op het bot rein'. Het 'bad der wedergeboorte', de reiniging die plaatsvindt bij de nieuwe geboorte, hoeft nooit herhaald te worden. Ondanks alles wat het in deze wereld tracht te vernietigen, is het effect onuitwisbaar. 'Wie uit God geboren is', zegt dezelfde apostel die dit in zijn eerste brief vermeldt, 'begaat' - of liever, 'bedrijft' - 'geen zonde; want zijn zaad blijft in hem en hij kan niet zondigen' - zondigen - 'want hij is uit God geboren'. Op hoeveel manieren worden wij herinnerd aan het onfeilbare karakter van Gods kostbare genade! De liefde die ons heeft aangegrepen voor de eeuwige heerlijkheid laat zich niet verslaan in wat zij ter hand heeft genomen. De voetwassing kan eindeloos herhaald worden, maar niet het baden van de hele persoon. De gebadderde kan zijn voeten verontreinigen door het lopen, maar meer niet. Alleen de voeten moeten gereinigd worden om geheel rein te zijn.

De Heer vermaant nu zijn discipelen om zijn voorbeeld na te volgen. Zij noemden Hem Leraar: laat deze nederige genade van Hem dan hun onderricht zijn. Zij noemden Hem Heer: laten zij Zijn bevel gehoorzamen. Hij, hun Leraar en Heer, had hun voeten gewassen: zij zouden elkaars voeten moeten wassen. Het was duidelijk geen loutere ceremonie die Hij voorstelde voor hun navolging, maar de vervulling van een diepe geestelijke behoefte, zoals alleen liefde die kan vervullen. In een toneel van bezoedeling zoals de wereld is, die zelfs de harten van discipelen van hun Heer afleidt, is het aan hen om degenen die door haar verlokkingen worden meegeslept te herstellen

en te reinigen. Een louter oordeel over het kwaad zou dit niet doen, hoe rechtvaardig ook.

Alleen liefde heeft macht om te trekken, en Christus moet degene zijn tot wie getrokken wordt, anders is er geen herstel. Hoe vreemd is het dat zij die zichzelf volledig schuldig verklaren aan de genade van een Verlosser, toch met elkaar omgaan volgens het totaal tegenovergestelde principe van de wet. Wie de voeten van een ander wil reinigen, moet aan zijn voeten staan om ze te reinigen. De ziel die in zonde gevallen is, heeft dat gedaan omdat zij zich verwijderd heeft van de Bron van heiligheid en kracht. Het is van weinig dienst om voor zulken hun zonde te beoordelen; dat is slechts het teken van hoe ver zij zijn afgeweken. Zij hebben daarmee de bevestiging nodig van die genade die alleen de heerschappij van de zonde verbreekt (Rom. 6:14).

De mensen lijken te redeneren over falende christenen, dat de genade bij hen gefaald heeft, en nu moet de regering, zoals zij zouden zeggen, haar gang gaan. Nu is regering de regering van genade. 'Genade regeert door gerechtigheid;' de regering is de regering van een Vader; terwijl Hij werkelijk 'oordeelt naar ieders werk.' Gods verkiezende liefde heeft zelfs, zoals aan Abraham, (Gen. 15:17) de 'rokende oven' toegezegd om Zijn werk te doen. Zo kan Hij Issachar toestaan, de knecht van de wereld te worden (Gen. 49:15), om zijn schouder te galopperen met het juk van een harde dienst. Een kind van God kan zo worden toegestaan te eten van de vrucht van zijn eigen wegen, opdat hij, op de enige manier die hij zelf mogelijk heeft gemaakt, de volmaaktheid van de wegen van God leert kennen. Het is een pijnlijke methode, maar een zelfgekozen methode; en duidelijk door

alle genade werkt, - bestuurt. Wij kunnen nooit, voor het kind van God, Zijn regering tegenover Zijn genade stellen. Door alles heen is Zijn weg licht; en het kan geen genade zijn die daar niet aan beantwoordt.

Het is daarom duidelijk dat dit de ziel die Hem zoekt niet uitsluit van Zijn Aanwezigheid, wat ook de afstand is die zij van Hem heeft afgelegd. Zij kan ongelovig denken dat zij is buitengesloten; zij kan het eten van de vrucht van haar eigen wegen, waartoe zij nog steeds wordt gedwongen, als het duidelijke bewijs daarvan beschouwen, wat niet het geval is: Davids zonde volgde hem de rest van zijn leven, maar dat deed niets af aan het feit van zijn volledige vergeving.

Het moet duidelijk zijn dat wij nooit onze weg naar die heerlijke Aanwezigheid kunnen verdienen of bewerken door gereinigd te worden van welk kwaad wij ook door onze omzwervingen erin terecht zijn gekomen. De genade die alleen de deur kon openen, houdt de deur nog steeds open, en alleen daar, door de handen van Christus zelf, kan reiniging worden verkregen. Zolang we weg zijn, zullen we nog steeds alleen maar 'struikelen en dwalen', en daarom zou het weren van de deur alle herstel onmogelijk maken. Maar de verzwakking van het geloof door de slechte koers die is gevolgd, kan inderdaad een verschrikkelijke belemmering zijn; en hier is een belangrijk punt dat in gedachten moet worden gehouden door hen die verlangen naar het geluk waarvan de Heer spreekt, om aan anderen te doen wat Hij zo voortdurend voor ons doet, voor zover het voor ons mogelijk is Hem daarin te volgen. We moeten onthouden dat genade alleen de overwinnende verbreker is van de banden van de zonde, en dus de heiligste zaak is die mogelijk is: er is geen wijziging van nodig op enig

moment, - geen bewaking ervan door vermenging met iets anders. Wat geen heiligheid is, is geen genade, en het is niet om een zweer enigszins te houden om Gods volmaakte genade te handhaven voor allen die Hem op enig moment zoeken.

Juist daarom, - omdat genade soeverein is, - moet er natuurlijk een volledige overgave van de ziel zijn; en dit moeten we benadrukken. Christus reinigt op Zijn manier: het moet een volledige reiniging zijn of helemaal niet. Zoals reeds gezegd, komen wij naderbij om onze voeten in Zijn handen te leggen: er is geen andere toegang dan voor dit doel, - geen mogelijkheid om deel aan Hem te hebben dan wanneer wij ons hieraan onderwerpen. Christus moet absoluut 'Leraar en Heer' zijn, zoals Hij ieder van de Zijnen verzekert. De voorwaarden van discipelschap heeft Hij volledig aangedrongen, en zij variëren nooit. Genade soeverein betekent Christus soeverein, en er is geen andere manier. Maar met Hem is er altijd, niet alleen licht gegeven, maar kracht bediend, - kracht die volmaakt is gemaakt in onze menselijke zwakheid, - en een vreugde die kracht is, - het is de sfeer die erbij hoort: 'in Uw aanwezigheid volheid van vreugde.'

Gelukkig zijn wij, als wij deze dingen weten en ze ook doen. Er is onder het volk van God een overvloedige behoefte aan de bediening van deze genade aan de zwervende en behoeftige mensen. Het is de bediening van Christus zelf: er is geen hulp, geen herstel mogelijk behalve als wij hen tot Christus kunnen brengen; en Hij is, wat het geval ook moge zijn, algenoegzaam. Maar we moeten verder.

Sectie 2. (Johannes 13:18-38)

Het werk van de vijand, maar het toevoegen van glorie aan de vernederde Zoon des mensen.

De schaduw van wat Hij zojuist heeft gezegd verdiept zich op Zijn ziel. Van hen die nu bij Hem zijn, in de intimiteit waartoe Zijn liefde hen heeft toegelaten, is er nog één aan wie die liefde zelf slechts een diepere verdorvenheid kan toevoegen. De vijand is daar en aan het werk, waar de goddelijke liefde Hem heeft gebracht, op een weg die nu afdaalt naar de uiterste duisternis, alleen om verlicht te worden door het besef dat het inderdaad de boodschap van de liefde is die Hij onderneemt, en van de beloning die Hem wacht, - een 'vreugde die Hem voor ogen staat' waarvoor 'Hij het kruis verdroeg, de schande verachtende.'

Als Zaad van de vrouw maakte het conflict met Satan deel uit van Zijn noodzakelijk werk. Door de mens die hij had overwonnen moest de tegenstander worden overwonnen, en God gerechtvaardigd in zijn laatste scheppingswerk. Maar de omstandigheden van het conflict waren heel anders dan in het begin. De mens, overwonnen in zijn kracht, moest overwinnen in zijn zwakheid, zich, in het karakter dat bij het schepsel hoort en dat zijn waarborg is om te behouden, vastklampend aan de macht van God. Zo trof Hij met de 'hiel' van Zijn volmaakte Mensheid de tegenstander; die hiel werd daarbij zelfs tot de dood toe gekneusd. Het was nu het uur waarin Zijn aanvaller in de woestijn, toen verslagen en teruggetrokken voor een seizoen, zou terugkeren als vorst van deze wereld met de macht van de wereld achter zich; en reeds had hij een van de uitverkoren

twalf, voor de armzaligste steekpenningen, bereid gevonden Zijn Meester te verraden.

Door de storm die zo opstak, moest de rest zich van Hem verwijderen of omvergeworpen worden: in zijn gezicht zou een ander Hem verloochenen; Hij moest ontdaan worden van de troost die de trouw van zijn weinige intimi Hem kon bieden; één gedeeltelijke maar zoete uitzondering wordt ons in dit Evangelie getoond en in geen ander. Maar alles is toegestaan voor Zijn volledige triomf. Hij moet op unieke wijze volmaakt zijn, op een unieke plaats, God Zelf verlaat Hem, tot de tijd waarin, wanneer volledig aan de eisen van gerechtigheid is voldaan, Hij in staat zal zijn om in Zijn naam te verschijnen.

1. Met het besef dan van wat voor Hem ligt, voorspelt Hij de afvalligheid van Judas. Dit volbrengt de Schrift nog slechts. Er staat geschreven: ‘Die met Mij brood eet, heeft zijn hiel tegen Mij opgeheven.’ Zijn hiel! de meest verachtelijke afwijzing mogelijk: was het niet zo om de Heer der heerlijkheid te verkopen voor de prijs van een slaaf? Het was alsof hij Christus de door de slang voorspelde ondergang zou aandoen! Maar het was allemaal voorzien en aangekondigd, en Hij kondigt het opnieuw aan, opdat het geloof in de rest versterkt zou worden door datgene wat hen van nature het zwaarst op de proef zou stellen. Door Zijn keuze van hen alleen waren zij verzekerd; en Hij die voor Petrus had gebeden dat zijn geloof niet zou falen, waakte zelfs nu over het zwakke geloof van de rest.

Dan verheft Hij hen tot volledige vereenzelviging met Zichzelf: ‘Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u. Wie ontvangt wie Ik zend, ontvangt Mij; en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem die Mij gezonden heeft’.

Dit is nog in de oren van Judas; die echter afstompen tot de verharde ongevoeligheid die alleen de zonde kan voortbrengen. Vervolgens worden wij opgeroepen, ter lering, om dit geweldige schouwspel te aanschouwen, - om als het ware de voorkamer van de hel zelf te betreden.

2. De ziel van de Heer is verontrust: Hij is niet in toorn ontstoken, zoals we zouden verwachten. Hij is Degene die heeft gezegd en gezworen: 'Zoals Ik leef, heb Ik geen behagen in de dood van hem die sterft;' en de tranen die over Jeruzalem zijn geweend lijken klaar om opnieuw te vloeien. In alles wat er in deze laatste scènes tussen de Heer en Judas gebeurt, houdt een ander en krachtiger gevoel de woede tegen die de laagheid van zijn vreselijke handel in het bloed van zijn Meester van nature zou opwekken: - de ontstellende aanblik van iemand over wie zich als het ware van te voren de duistere schaduwen van de afgrond verzamelden. Wat moet het voor Hem geweest zijn om te moeten zeggen: 'Een van jullie zal Mij overleveren?'

De andere discipelen schijnen zich nauwelijks de mogelijkheid van echt verraad door een van hen te hebben voorgesteld; want nadat Judas duidelijk is aangewezen en de Heer hem wegstuurt met de veelbetekenende woorden: 'Wat gij doet, doe het snel', denkt niemand van hen eraan met welk doel hij is weggegaan. Zij denken misschien aan een onopzettelijke onthulling, of hoogstens aan een breuk in zwakheid onder te grote druk; maar hoe kunnen zij zich een opzettelijk verraad voorstellen van de kant van iemand die in Zijn gezelschap is geweest? Wij denken natuurlijk aan de woorden van de apostel achteraf, aan wie het geheim hier werd meegedeeld, alsof zij de vreemde onmacht zouden kunnen verklaren om te begrijpen

wat zo duidelijk was verklaard: 'Wie zondigt, heeft Hem niet gezien noch gekend.' Het is waar, Judas had nooit de heerlijkheid in het gezicht van Jezus gekend. Wat hij had gekend zullen we niet over speculeren; dat is niet nodig. Zo dichtbij en toch zo ver weg; in staat om demonen uit te drijven in Christus' naam, en toch iemand tegen wie Christus van Zijn kant moet zeggen: 'Ik heb u nooit gekend.

'Na de indoping, Satan.' er is nog een ander verschrikkelijk verband. Het teken van liefde wordt in zijn afwijzing datgene wat de ongelukkige uitlevert aan de tegenstander van Christus. Die hap uit de schotel was, daar mogen we zeker van zijn, geen louter teken voor een ander, geen schijn van een vriendschap die niet meer bestond. Aan de kant van Hem die het gaf, was het waar, waar alles waar was - het teken van liefde dat zelfs zo graag ontvangen zou worden, en dat zelfs een levenloze ziel tot leven kon verwarmen. Als het, nog steeds verworpen, dood in plaats van leven zou zijn, is dit slechts de noodzakelijke verandering die de zonde in de kostbaarste gaven van God teweegbrengt. De liefde brengt met haar eigen wonderwerk uit de dood het leven voort; in de natuur der dingen zal het tegenovergestelde het tegenovergestelde voortbrengen. Het is de enige wet, waardoor gelijken gelijken voortbrengen.

En we hebben hier, in prachtig contrast, de zoete zekerheid van hoe liefde verwelkomt waar zij verwelkomd wordt. De naamloze geliefde discipel, die samen met Judas in beeld wordt gebracht, - hoewel zijn naam elders misschien wordt onthuld, - lijkt ons hier een blanco cheque te hebben gegeven, waarop ieder ander die dat wil, toestemming kan krijgen - als hij aan de voorwaarden voldoet - zijn naam te zetten. Zeer zeker vinden we hier iemand wiens liefde

aandringt op erkenning, en nooit zal falen om te antwoorden op de uiterste aanspraak van het geloof op Hem. 'Drink,' zegt Hij, 'ja, drink overvloedig, o geliefden!' Hoe Johannes gedronken heeft, zal zijn eerste brief voor hem getuigen. Hij is de apostel van de liefde; - liefde die hij heeft geleerd waar een ieder het moet leren. 'Hierin kennen wij de liefde, omdat Hij zijn leven voor ons heeft afgelegd.' 'Hierin ligt de liefde, niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat Hij ons heeft liefgehad en zijn Zoon heeft gezonden tot een verzoening voor onze zonden.

'Hierin is de liefde bij ons vervolmaakt, opdat wij vrijmoedigheid hebben in de dag des oordeels; want gelijk Hij is, zo zijn wij in deze wereld.' Zo put Johannes zijn argumenten uit waar wij ze allemaal uit kunnen putten; maar hij heeft ze zo overvloedig opgedronken, dat de hele samenstelling van zijn evangelie slechts het product lijkt van de aaneen reiging van de woorden van Christus. Dit geldt vooral voor deze laatste woorden voor Zijn overlevering. Maar Johannes' stijl, het aspect waarin hij de dingen ziet, is precies wat we vinden in het Evangelie. Je ziet overal zijn ontvankelijke karakter, - de man die leunde op de borst van Jezus; en zo is hij de apostel van de goddelijke natuur en het eeuwige leven; leven, licht, gerechtigheid, liefde, - dat zijn de thema's waarover hij nooit moe wordt te spreken. En dit is wat het hart van Johannes zo aantrekt, - het is het hart van Christus dat ons aantrekt. Ah, het is dit hart dat nog steeds vaten zoekt waarin het zijn volheid kan gieten. En wat we ons kunnen toe-eigenen is nog steeds welkom. Dat wil alleen maar zeggen dat we nog steeds welkom zijn om op Zijn boezem te liggen, zoals de geliefde discipel deed, en te leren waar hij leerde.

3. De verrader gaat de nacht in, - een verschrikkelijke nacht! maar het hart van Jezus is opgelucht door zijn afwezigheid. Hij gaat verder met de resultaten van Zijn kruis. De Zoon des mensen zal daarin worden verheerlijkt; is het niet Zijn heerlijkheid vandaag? Ook God wordt in elke eigenschap in Hem verheerlijkt. Waar zien we Gods gerechtigheid als in het kruis? Waar is Zijn liefde geopenbaard als daar? Een zondaar die daardoor naar de hemel wordt gehaald, wordt in Hem tot de gerechtigheid van God gemaakt! De rijkdom van de heerlijkheid van Zijn genade wordt verteld tot in de eeuwigheid. De zonde, die alles in twijfel had kunnen trekken, is daardoor de aanleiding geworden tot Zijn helderste, volste, wonderbaarlijkste openbaring!

Als God dan zo verheerlijkt is in Hem, zal Hij antwoorden door Hem te verheerlijken die dit gedaan heeft. Hij wordt opgenomen aan de rechterhand van God en zit op de troon van de Vader. Dit is mogelijk voor Hemzelf alleen, en is zo gegeven, maar de resultaten voor de mens zijn onuitsprekelijk groot: een Mens is op de dichtstbijzijnde plaats bij God die kan zijn: God en mens één in Zijn Persoon! Hij volgt dit hier niet: in zijn volheid wacht het op de uitleggende Geest.

Maar dit betekende voor de discipelen Zijn heengaan. Zoals Hij tegen de Joden had gezegd, zo zegt Hij nu tegen hen: Hij gaat waar zij niet kunnen komen. Zij moeten nu niet bij Hem zijn, uitgaan en binnenkomen, als door de gezegende tijd die net ten einde is; laten zij zich des te meer aan elkaar vastklampen als Zijn vertegenwoordigers, - vertegenwoordigers dus van Zijn liefde voor ieder en allen. De plicht van de liefde zou zo als een nieuw gebod zijn, met het nieuwe licht van Zijn leven dat er voor hen op schijnt. Zo zouden de mensen hen

ook herkennen als Zijn discipelen, - als mensen die een zo goddelijk vastgestelde les praktisch hebben geleerd.

4. Petrus, vol van liefde die de woorden van de Heer hebben aangewakkerd, maar zonder een juiste inschatting van zichzelf, barst uit met de vraag: waarom kan hij Hem nu niet volgen? Als het de dood was die voor Hem stond, zou hij Hem daar doorheen volgen, - was bereid zijn leven voor Hem af te leggen. Hoe weinig denken wij vaak in onze goedbedoelde ijver, aan hoeveel zelfvertrouwen daarin kan liggen en wat het nodig heeft om de voetstappen te volgen van Hem die ons toch een voorbeeld heeft nagelaten om te volgen! Petrus moest in zijn verlangen worden bevredigd toen Christus de weg had bereid; en toen hij zelf door alle bitterheid van het falen zijn eigen onbekwaamheid had geleerd. Maar hoe streng is de ervaring als leermeester! En hoeveel zouden wij aan die noodzaak kunnen ontkomen, als wij maar uit de Schrift zouden leren - 'nuttig tot verbetering en onderricht in de gerechtigheid!'. Hoe goed is God, ons van zulk een leraar te voorzien! Hoe vullen wij onze weg met verdriet door ons er niet aan te onderwerpen!

Sectie 3. (Johannes 14)

Deel met Hem: het Vaderhuis, en de Manifestatie van de Vader, in de Zoon en door de Geest.

We hebben nu het 'deel met Hem' waarover Hij al gesproken heeft. Eerst de volledige voltooiing ervan in het Vaderhuis, de vele verblijfplaatsen in heerlijkheid, waarin wij met Hem zullen wonen. Dan hebben we de huidige manifestatie van de Vader aan ons in Christus zelf, en door de gave van de Heilige Geest: zo perfect zijn

we voorzien op onze weg naar dat eeuwige Huis. Vader, Zoon en Geest zijn allen in dienst van ons, op een weg die met hemels licht beschenen wordt tot de volmaakte dag.

1. De Heer vermaant en bemoedigt hen met het oog op Zijn vertrek van hen. Hij moet hun toereikende bron zijn, wat ook hun moeilijkheden mogen zijn, als het zekere maar onzichtbare voorwerp voor het geloof, zoals God was. Het Vaderhuis was voor hen als voor Hem, de enige volledige voldoening voor het hart, waar de rust eeuwig zal zijn. Dat was de plaats waarheen Hij ging, en daar zouden de Zijnen noodzakelijkerwijs bij Hem zijn. Zou Hij anders een intimiteit hebben aangemoedigd die voor eeuwig zou eindigen? Zou Hij hen niet hebben gewaarschuwd? Ah, Hij ging naar boven om hen lief te hebben en voor hen te zorgen met dezelfde standvastige zorg als toen Hij op aarde was, en zou een plaats voor hen bereiden.

Totdat Hij het uiteindelijk verliet, als verworpen door Israël, was de tempel voor Christus het huis van Zijn Vader. Nu spreekt Hij over een andere, waarvan die van Israël slechts de gestalte was; maar daarom gebruikt Hij deze natuurlijk om de hogere betekenis te illustreren. De 'heilige plaatsen met handen gemaakt', zegt de apostel (Hebr. 9:23-24) zijn 'beelden van het ware', 'de patronen van de dingen in de hemelen'. De voorhof van dat huis met zijn talrijke kamers, waarin de priesters, wanneer zij opkwamen voor de dienst in hun verschillende gangen, tijdelijk onderdak vonden, vormden inderdaad meer een contrast dan iets anders met de heerlijke woningen waarover de Heer hier spreekt. Dit zijn woningen, niet louter verblijfplaatsen; en in nauwere betrekking tot de Goddelijke Vader dan zulke buitenplaatsen zouden kunnen aangeven. De

werkelijkheid overstijgt alle schaduwen. Zij die hier worden verzorgd zijn de gelukkige kinderen van Hem die oneindig alle andere vaders overstijgt.

En dit bevrijdt ons meteen van de gedachte die aan de eenvoudige taal van de gezegende Leraar is verbonden, - alsof 'velen' verscheidenheid van rang betekende. Het hele verband en de gebruikte termen zijn tegen een dergelijke interpretatie. In het Vaderhuis zijn allen kinderen; en alle kinderen zijn in de nabijheid van deze relatie. Het is de vrucht van het werk van Christus, en niet de beloning van ons eigen werk. Het zou voor iedereen die iets weet van de plaats waarin de goddelijke genade hem heeft gebracht, onmiddellijk duidelijk moeten zijn dat deze dingen niet met elkaar kunnen worden vermengd. De woorden van de apostel maken de onverenigbaarheid van deze twee principes duidelijk: 'Indien het uit genade is, zo is het niet meer uit werken; anders is de genade geen genade meer. Maar indien het uit werken is, zo is het geen genade meer, anders is het werk geen werk meer' (Rom. 11:6).

De beginselen zijn onverenigbaar, en bij alles wat het werk van Christus voor ons heeft volbracht, heeft dit geen hulp van de mens nodig. Toch is het volkomen waar dat er beloningen zijn, en dat de goddelijke liefde zichzelf zal bevredigen in het aldus bezitten van alles wat voor de liefde is gedaan. Barmhartigheid zal zich hierin ook tonen; maar hoe? Door alles weg te wassen wat ermee vermengd is en dit onmogelijk zou maken; en dit is wat ons wordt voorgesteld in de met bloed gewassen gewaden van het boek Openbaring. De gerechtigheid die wij in Christus hebben - het beste kleed in het huis van de Vader - kan nooit een dergelijke wassing nodig hebben; maar de gewaden

waarover op deze wijze wordt gesproken, zijn de 'gerechtigheden', of, zoals het in de herziene versie staat, 'de rechtvaardige daden' van de heiligen; want het boek Openbaring is het boek van de Troon, - van regering en vergelding, en wij moeten niet verbaasd zijn als wij een heel andere kijk op de dingen krijgen dan die welke in Romeinen of Galaten worden voorgesteld.

Maar de hele context verzekert ons dat verschillen in beloning niet ter discussie staan. De Heer zegt niet tegen Zijn discipelen dat 'de ene ster in heerlijkheid verschilt van de andere' - het is inderdaad helemaal geen heerlijkheid waarover Hij spreekt; Hij troost hun harten bij de gedachte aan Zijn afwezigheid, dat die tenslotte maar tijdelijk is, en dat het Vaderhuis waarheen Hij gaat plaats genoeg heeft voor allen, en hen allen eeuwig zal ontvangen. De kwesties van verantwoordelijkheid komen hier niet aan de orde, zoals duidelijk zou moeten zijn, en zouden alleen een element van onzekerheid introduceren waar het geloof de helderste visie nodig heeft.

Hij was onder de mensen gekomen, niet alleen om een bepaald werk onder hen te doen, hoe groot ook, en dan weer weg te gaan. Hij ging terug, maar als Mens, en nam de natuur die Hij had aangenomen mee naar de heerlijkheid die Hij had verlaten - de belofte van blijvende gemeenschap met hen voor wie Hij nu opging om plaats te nemen als hun Vertegenwoordiger voor God. De gemeenschap waartoe Hij hen op aarde had toegelaten, zou daar worden voortgezet en bestendig; als dat niet zo was, zou Hij het hun hebben gezegd; Hij zou hun harten niet aan Zich hebben gebonden door die dierbare, vertrouwde omgang waartoe Hij hen had aangemoedigd, als die voor altijd zou eindigen. Niet zo; als Hij wegging, was dat om een plaats

voor hen te bereiden; en Hij zou zelf weer terugkeren om hen bij Zich te ontvangen, - om hen te verwelkomen in Zijn eigen eeuwige Thuis. Hij moet hun eerste, beste groet zijn.

Hij legt niet uit hoe de plaats in het Huis van Zijn Vader voor hen moet worden bereid; en misschien konden zij het nog niet begrijpen. De brief aan de Hebreëen zal ons laten zien, als wij ons daartoe wenden, dat de hemelse gewesten moesten worden gereinigd door het betere offer dat Hij zou brengen, waarin alle offers van de wet hun vervulling zouden vinden. Efeziërs spreekt op dezelfde manier van de 'verlossing van het gekochte bezit' en Kolossenzen van de verzoening van de dingen in de hemel (Heb. 9:23; Ef. 1:14; Kol. 1:20). Zulke gedachten zijn, zelfs nu nog, vreemd voor menig christen; want wij zijn traag in het beseffen van de omvang van de schade die de zonde heeft toegebracht, en dus ook van de breedte van de toepassing van het werk van Christus.

Dit is niet de plaats om erover uit te weiden; maar het is niet moeilijk te begrijpen dat overal waar de zonde vragen aan God heeft opgeworpen - en dat heeft ze gedaan, zoals we weten, in de hemel zelf - het werk van Christus, als het volledig naar voren brengen van Zijn hele karakter in liefde en gerechtigheid met betrekking tot dat wat de vraag had opgeworpen, Hem nu in staat heeft gesteld om binnen te komen en te herstellen, in overeenstemming met alles wat Hij is, wat door het kwaad was bezoedeld. Zo is onze Hogepriester, om zoals de apostel de beelden van Israëls verzoendag te gebruiken, het heiligdom binnengegaan om met de deugd van zijn offer de heilige plaatsen zelf te verzoenen en voor ons toegankelijk te maken. De mens in Christus is gestegen tot de hoogste top van heerlijkheid met

de hele toejuiching van de hemel; en de door Zijn bloed verlost menschen kunnen met hun Heer in heerlijkheid worden verbonden, 'tot de (geopenbaarde) gerechtigheid van God in Hem gemaakt' (2 Kor. 5:21).

Zij wisten dus waarheen Hij ging; zij kenden ook de weg. Want zij wisten in feite meer dan zij beseften dat zij wisten. Wanneer Thomas, naar het schijnt, denkt aan een soort kaart van de weg, die zij niet hadden, en zijn onwetendheid daarover aan de kaak stelt, toont de Heer hem zijn vergissing door hem te verzekeren dat Hijzelf de Weg was: door Hem alleen kon iemand tot God komen. Hij was ook de Waarheid, de openbaring van God. En omdat de mens dood was en niet ontvankelijk voor de waarheid, was Hij ook het Leven, dat de mens nodig had voor deze ontvangst. De weg voor de behoefte van de mens was hier toen te vinden.

2. Filippus' verlangen om aan de Vader getoond te worden brengt het getuigenis van de Zoon voor Hem vollediger naar voren. Waar Filippus was, zijn velen nu nog. Zij kennen Christus als, in zekere zin, de weg tot God; maar zij hebben de Vader nog niet in Hem gezien: Christus is voor hen eerder een Redder van God, dan de manifestatie van God. Hij is de doener van het werk dat de Vader, hoewel zij Hem zo noemen, slechts ontvangt. Zij zijn beschermd tegen Zijn toorn, maar Hemzelf kennen zij niet. Zij zijn, kortom, waar de Israëliet was in de nacht van hun eerste pascha. Beschut onder het bloed van het lam, maar het gejammer van het oordeel klonk in hun oren, en God werd voor hen vereenzelvigd met wat in werkelijkheid slechts Zijn vreemde werk is, - onbekend dus in wat Zijn ware karakter is.

Het antwoord van de Heer aan Filippus is een uiting van pijn over zijn gebrek aan begrip. 'Ben Ik zo lang bij u geweest en hebt gij Mij niet gekend, Filippus? Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien, en hoe zegt gij: Toon ons de Vader? Geloof gij niet dat Ik in de Vader ben en de Vader in Mij? De woorden die Ik tot u spreek, spreek Ik niet uit Mijzelf, maar de Vader die in Mij blijft, Die doet de werken'. Zijn eigenlijke aanwezigheid hier was om de Vader te verklaren, en dat tenslotte de Vader niet begrepen zou worden door discipelen van Hem, verwondt Hem op de diepste manier. 'Geloof Mij,' zegt Hij, 'dat Ik in de Vader ben, en de Vader in Mij,' - dat wil zeggen, dat wij grondig geïdentificeerd zijn, - 'of geloof Mij anders om de werken zelf.' Het is een tedere maar droevige berisping. Had Filippus inderdaad niet geweten dat Hij op de zending van de Vader was?

Dat Hij zelf het Liefdesgeschenk van God was? Maar wij zijn nog minder verontschuldigbaar, als wij het nu niet weten. Wat, is de Vader alleen gerechtigheid, en alleen de Zoon liefde? Zijn er twee Goden, of Eén Enige God? Als wij inderdaad tot Christus zijn gekomen, hoeven wij geen verdere reis te maken om de Vader te bereiken, maar hebben wij de diepte van het Vaderhart te horen gekregen. Dit is, zoals we vanaf het begin hebben gezien, het constante thema in Johannes. En o, wat een geweldige vreugde in de eenvoud van het geloof om dit op te nemen! Filippus had tenminste gelijk toen hij zei: 'Het volstaat ons'; en niets minder dan dit kan ons volstaan.

En de Heer voegt daaraan toe, dat omdat Hij naar de Vader ging, als getuigenis van de vreugde van de Vader over dat heerlijk volbrachte werk, zelfs deze arme discipelen van Hem grotere werken moesten doen dan Hijzelf had gedaan. De duizenden bekeerden op Pinksteren,

vergeleken met de ‘arbeid voor niets’ waarover Hij door Jesaja klaagt als kenmerkend voor Zijn eigen levenswerk, illustreren dit reeds; terwijl daarachter die niet-Joodse oogst lag die, zelfs terwijl Israël de vrucht van haar verwerping van Hem oogstte, de uiteindelijke wereldoogst zou anticiperen. Deze dingen zijn ongetwijfeld de ‘grotere werken’, terwijl de wonderen die Hij deed Zijn discipelen ook deden, zelfs tot de opwekking van de doden, de genezing door de schaduw van Petrus, of de mededeling van genezende kracht aan zakdoeken of schorten door het lichaam van Paulus. Dit was nog steeds het werk van de Zoon zelf, alle dingen werden in Zijn hand gelegd als de Vervuller van het doel van de Vader, en door Hem ontvangen om de Vader te verheerlijken in de vervulling van Zijn gezegende wil. Wat zij daartoe ook in Zijn Naam aan de Vader zouden vragen, Hij, de Zoon, zou het doen, opdat in de Zoon de Vader zou worden verheerlijkt. En Hij herhaalt nogmaals, om het te benadrukken: ‘Indien gij iets vraagt in Mijn Naam, Ik zal het doen.’

Dit is inderdaad een voldoende grote zekerheid. Het wordt bewaakt en juist gemaakt door het controlerende doel. Hij die bezeten is door het verlangen dat God verheerlijkt wordt, heeft in deze verzekering een wonderlijke mogelijkheid voor zich om succesvol te bidden. Zo’n verlangen, zoals het van ganser harte is, zal het zicht zuiveren, en het mogelijk maken voor zulk gebed dat het verhoord kan worden, - zal het hart met vertrouwen opheffen tot God.

Dit alles leert ons wat bidden in Christus’ Naam is: - dat het niet slechts het plaatsen van zijn naam aan het einde van een gebed is. Het betekent dat wij ons in geloof vereenzelvigen met Hem die steeds de vervulling van de goddelijke doeleinden nastreeft. Hoe

onmogelijk is het om werkelijk in Christus' Naam te vragen om de bevrediging van louter egoïstische verlangens te verkrijgen! En toch, wat een vertrouwen geeft het, dat in verhouding tot ons verlangen om de plaats die Hij ons als Zijn vertegenwoordigers op aarde heeft gegeven, goed te vervullen, we alles mogen hebben wat we nodig hebben om dit te bereiken. Hier hoeft geen sprake te zijn van een stille verwachting: hier is een sfeer waarin het begeren volledig op zijn plaats is. Helaas, wat beoefenen wij nederigheid naar het voorbeeld van Ahaz, die, waar God hem gebod te verzoeken naar Zijn eigen grootheid, het kleed aanneemt van een vroomheid die hij niet bezit, en zegt: 'Ik zal niet vragen, noch de Heer verzoeken.' En hoe vaak blijven wij niet tevreden met een schamel schijntje van geestelijk goed, terwijl God ons gezegend heeft met 'alle geestelijke zegeningen in Christus Jezus,' - terwijl Hij verheerlijkt wordt in ons praktisch bezit ervan, - en terwijl Hij tot ons gezegd heeft: 'Begeer ernstig de beste gaven,' en: 'Doe uw mond wijd open, en Ik zal hem vullen.'

3. De Heer spreekt nu over de voorziening die voor hen is getroffen, opdat zij niet als wezen in de wereld zouden achterblijven in de tijd van Zijn afwezigheid, maar Hem aan hen zouden openbaren en Zijn aanwezigheid bij hen op een betere en hogere wijze zouden beseffen dan toen Hij nog bij hen op aarde was. Ons is reeds verteld over de gave van de Geest die zij die in Hem geloofden op een nieuwe wijze zouden ontvangen nadat Jezus verheerlijkt zou zijn (Joh. 7:35). Maar nu leert de Heer hun duidelijk dat de Geest persoonlijk zou komen en de plaats zou innemen die Hij onder hen had vervuld. Als de Geest der waarheid zou Hij hen in alle waarheid leiden en hun het volle bewustzijn geven van hun identificatie met Hem en de Zijne met hen. Hij zou hen niet verlaten, maar voor altijd bij hen blijven.

Dit is inderdaad het grote kenmerk van de tijd waarin wij leven, dat terwijl Christus boven in de hemel onze Voorspraak bij de Vader is, wij hier beneden 'een andere Voorspraak' hebben, - een andere heerlijke Persoon om onze zaak op aarde op zich te nemen, en in ons zo'n kracht te zijn als Christus voor ons is aan de rechterhand van God.

Zo wordt inderdaad onze zwakheid en leegte verzorgd door goddelijke en volmaakte volheid en kracht. Hoe wonderlijk is deze voorziening die voor ons is gemaakt! En wat een getuigenis van de waarde van het werk dat voor ons is volbracht! Deze goddelijke Persoon komt om ons, - ons lichaam, - Zijn woonplaats, - Zijn tempel te maken. Toch zijn wij ons er ten volle van bewust dat ook het kwaad in ons woont; en zo rijst de zeer ernstige vraag: Hoe kan de Geest van God in zo'n woning wonen? En dit is het argument in sommige vormen van perfectionisme: Christus en Belial, zo wordt gesteld, kunnen niet in dezelfde tempel wonen. Zeker, de tempel kan niet van Belial zijn en toch van Christus; maar hoe God kon wonen te midden van een zondig volk was de les van de verzoendag in de oude bedeling: 'En (de priester) zal verzoening doen voor de heilige plaats, vanwege de onreinheid van de kinderen Israëls, en vanwege hun overtredingen in al hun zonden; en alzo zal hij doen voor de tabernakel der samenkomst, die te midden van hun onreinheid blijft' (Lev. 16:16).

Voor ons is het gezegende werk volbracht waarvan Israëls offers slechts de gestalte waren, en het is in Christus dat de gelovige wordt gezien en aanvaard. De inwonende Geest is de getuige van de volmaaktheid van dat offer dat 'voor altijd' - of, 'in eeuwigheid' - 'hen die geheiligd zijn' heeft vervolmaakt (Hebr. 10:14). Het juiste woord hier is 'in

eeuwigheid', wat ons verzekert dat de gelovige op geen enkel moment - geen moment - anders dan volmaakt is voor het oog van God, en dat op een grond die volledig losstaat van zijn persoonlijk gedrag. Met de Vader - als zodanig - is het heel anders: 'de Vader, zonder aanzien des persoons, oordeelt naar ieders werk' (1 Petrus 1:17). Maar tussen God en Zijn schepsel is alles voor eens en voor altijd geregeld, en rekening houden met de zonde daar zou oneervol zijn voor het dekkende bloed. Dus 'als iemand zondigt', zegt de apostel, schrijvend aan christenen, 'hebben wij een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de rechtvaardige' (1 Johannes 2:1). De verhouding waarin wij tot God staan is niet, en kan niet veranderd worden door datgene wat in het licht daarvan nog slechter wordt. Het karakter van de Vader wordt geschonden door het slechte gedrag van hen die tot Zijn familie behoren, en het hart van de Vader wordt in dezelfde mate verwond. Zijn voorziening van verzoening ervoor kan het niet minder ernstig maken in Zijn ogen: het Kruis heeft het alleen maar onthuld in zijn afgrond van gruwel.

De titel van de Heer in deze passage is dezelfde als die welke Hij in het Evangelie aan de Geest geeft. In de gewone versie is het vertaald met 'Trooster', en het kan een dergelijke betekenis hebben; maar als Hij zegt: 'een andere Trooster' vergelijkt Hij de Geest met Zichzelf. Daarom moet het woord in deze twee toepassingen uniform worden weergegeven, en 'Voorspraak' is misschien de beste, want meest gebruikelijke weergave. Letterlijk betekent het 'iemand die aan iemands zijde is geroepen,' - een helper, assistent; vandaar een advocaat, een juridisch medewerker, in wiens handen je je zaak achterlaat. De Heer is degene aan wie God zijn volk heeft toevertrouwd - op aarde de ware en trouwe Herder van de schapen,

die zijn leven voor hen heeft afgelegd. Nu Hij in de hoogte is, houdt Hij in heerlijkheid nog steeds dezelfde zorg over zijn Woord; en zo betrekken hun struikelingen en omzwervingen Hem nog steeds in hun deel. Hij is hun Voorspraak bij de Vader - niet omdat de Vader zelf kan falen in liefde of macht, maar als Degene die de last van hen allen aan Hem heeft toevertrouwd. Aan Hem zijn zij overgelaten in het conflict van het kruis: Zijn hand is om hen door te brengen naar de heerlijkheid.

Maar op aarde, nu Hij er niet meer is, hebben zij een andere Voorspraak, de Heilige Geest; vanaf het begin de Werker in Gods schepping en vervolgens in Zijn nieuwe scheppingswerk. De mededeling van het leven, het hele werk van de heiliging, de opstanding van de doden, moet door Hem worden uitgevoerd; en dit door alle bedelingen heen. Maar juist dit feit, terwijl het goed past bij de aard van de plaats die Hij is komen vervullen, laat tegelijkertijd zien dat de plaats zelf iets anders moet inhouden dan het werk dat Hij altijd heeft gedaan. Hij is gekomen om het huis van God op aarde te vormen en te bewonen, en de heiligen afzonderlijk tot zijn levende tempels te maken. Hij is gekomen om het volk van Christus te verenigen met Zichzelf in de hemel, en zo ook het Lichaam van Christus te vormen, met lotsbestemmingen van wonderbaarlijke zegen. Dit alles zal zich slechts geleidelijk openbaren; Johannes zelf spreekt nooit over de Gemeente, maar over het gezin van God, - over het leven dus dat de mensen tot Zijn kinderen maakt. Maar opdat ook dit zijn volle karakter zou hebben, moet de Geest van God komen; zo gaat de Heer nu over tot het spreken over Hem.

Het valt op dat de Heer de gave van de Heilige Geest belooft aan discipelen die uit liefde tot Hem, en niet in een geest van wettigheid, Zijn geboden trachten te onderhouden. Als de Geest in ons komt wonen, is de eerste vereiste de bereidheid tot gehoorzaamheid. Wonderlijk zijn de mogelijkheden die ons in deze wonderbaarlijke gave worden geboden; maar wonderlijk is ook de mogelijkheid die wij hebben om zelfs een dergelijke gave te kleineren. De Galaten hadden het, die het evangelie opgaven voor de wet. De Korinthiërs hadden het, die vleeselijk waren en wandelden als mensen. Het behoort tot het mysterie van onze natuur dat we kunnen hebben alsof we het niet hadden. Het behoort tot het koninklijke karakter ervan, dat we onszelf verlagen. Nog vreemder is het dat de kinderen van deze wereld in hun generatie wijzer mogen zijn dan de kinderen van het licht, en dat de Heer dit zelfs als een kenmerkende zaak moet stellen. Waren wij niet ontrouw aan onszelf en aan God, hoe zou de wereld verlicht zijn met de weerschijn van de heerlijkheid die in het ontsluisde gelaat van Jezus is!

Hoe zouden wij door de wereld gaan als bezoekers uit een andere sfeer! We hoeven ons dus niet te verwonderen dat de Heer het bijna lijkt te stellen alsof de gave van de Geest afhankelijk is van de realiteit van iemands gehoorzaamheid. Wat! Kunnen wij God in ons hebben en Hem zo slecht onderhouden? Niets kan zoiets geloofwaardiger maken dan de droevige ervaring van zo'n betreuenswaardig feit. Ja, mensen die weten dat Christus voor hen gestorven is, - die weten dat de Geest van God in hen woont, - die weten dat Gods weg de enige weg is naar vrede, vreugde en kracht, - kunnen toch leven en handelen alsof er niets van dit alles waar is. Wij kunnen zekerheden

van zegen opgeven voor zekerheden van geestelijk verlies! Wie kan de ellende van zulke onverklaarbare dwaasheid genoeg betreuren?

Laten we nu van de lippen van de Heer leren wat deze gave is waarover Hij tot ons spreekt; de vrucht van de smeekbede van de Zoon bij de Vader, een goddelijke Persoon bij ons, - in ons, - om ons nooit meer te verlaten! Een die met perfecte wijsheid, perfecte liefde en perfecte kracht onze zaak in Zijn hand neemt, ons niets anders achterlatend dan met Hem te wandelen in rustgevend vertrouwen en zekerheid van onfeilbaar goed. Maar niet om blind geleid te worden, of zonder oefening, maar als iemand die getraind wordt in gemeenschap met de goddelijke gedachten en affecties, voor eeuwige gemeenschap met de Vader en de Zoon!

Deze Geest is de 'Geest der waarheid'; het valse aureool van Satans lokroep over de dingen, de fata morgana van de woestijn, moet wijken; niet om er een sombere schaduw voor in de plaats te stellen, maar om het te vervangen door het ware, maar veranderende licht van een geopende hemel, die ons wenkt, - uitnodigt tot de verblijfplaatsen van het Vaderhuis, - de heerlijkheid van God! Er is nog duisternis, maar die gaat voorbij, zoals de apostel zegt, en het ware licht schijnt reeds (1 Johannes 2:8).

Want de Geest der waarheid zal nu de 'vele dingen' uitspreken waarvan het hart van Christus al lang vol was, maar die het tot nu toe niet kon verlichten; omdat er niemand was die de uit te spreken dingen kon dragen. Denk eraan! Dit alles wordt nu geuit, tot het allerlaatste wat we van de openbaring zullen krijgen; en de Onthuller zelf is bij ons, om geestelijke capaciteit te geven voor het ontvangen ervan. Het licht is nu gekomen om alle voorbije eeuwen te verlichten

met de heerlijkheid van de nog komende eeuwen! Licht dat zijn eigen overtuigende getuige is voor de ziel die wordt overspoeld met zijn glans. Maar helaas kan de wereld de Geest niet ontvangen. Zij heeft het in vlees geopenbaarde Woord verworpen, en wil Degene die zij niet kan zien niet ontvangen: 'zij ziet Hem niet en kent Hem niet.' Maar ontvankelijke, gehoorzame zielen hebben goede redenen om Hem te kennen: 'want Hij woont bij u,' - zoals Christus bij hen had gewoond; maar er zou zelfs meer intimiteit zijn dan dit; - 'Hij woont bij u en zal in u zijn.' Dit moest de nieuwe zegen zijn: God woont niet meer in met handen gemaakte tempels, maar de mens is zijn tempel.

Op deze wijze dan, zou Christus nog steeds bij hen zijn; zij zouden geen wezen zijn, overgelaten aan de hulpeloosheid die Zijn aanwezigheid zelf aan hen had ontdekt. De Geest zou voor hen de bewuste band zijn met de ongeziene maar onvergeten Verlosser. Terwijl de wereld Hem niet meer zou zien, zouden zij Hem blijven zien, met wiens triomfantelijk leven in heerlijkheid hun leven verbonden was. Deze identificatie in het leven met Hem is de verbindende schakel met de latere leer van Paulus, die daaruit de hele waarheid van de christelijke status ontwikkelt zoals we die vinden in Romeinen en Efeziërs; zoals hij op de basis van de inwoning van de Geest de waarheid van de Gemeente als het Lichaam van Christus bouwt. Als Lukas in zekere zin het dichtst bij het evangelie van Paulus komt, zoals zo vaak, en niet zonder reden, wordt benadrukt, dan is Johannes toch het meest aan hem verwant wat betreft al zijn hogere waarheden over de christelijke positie. Dit zullen we beter zien, als de Heer ons toestaat verder te gaan naar de brieven; maar het moet niet moeilijk zijn om het nu al te beseffen. Zo direct verzekert Hij ons hier: 'Te dien dage zult gij

weten, dat Ik in Mijn Vader ben, en gij in Mij, en Ik in u.' Wij zullen echter beter in staat zijn de betekenis hiervan te begrijpen wanneer wij in het volgende gedeelte komen tot Zijn eigen uitwerking ervan.

De Heer laat verder zien dat deze manifestatie van Zichzelf noodzakelijkerwijs afhankelijk is van, en dus evenredig aan de opening van het hart om het te ontvangen. Het hart voor Christus wordt bovendien niet zozeer aangeduid door emotionele gevoeligheid als wel door de geest van gehoorzaamheid, die zelf ook hogere of lagere graden kent die zorgvuldig moeten worden opgemerkt, hoewel ze op zichzelf heel gemakkelijk kunnen worden begrepen. In zijn eerste brief benadrukt Johannes hetzelfde. De apostel van de liefde is voorzichtig om te benadrukken dat de liefde waarover hij spreekt, vatbaar is voor zeer ernstige vergissingen in de beoordeling ervan door de mensen. Het is niet zo eenvoudig als het lijkt, om de schatting te maken. Je moet onderscheid maken tussen sentiment en praktische werkelijkheid; - de wereld doet dit in het algemeen gemakkelijk; - en dan moet je, zoals de wereld nauwelijks kan, onderscheid maken tussen de louter menselijke kwaliteit en de goddelijke. Zo wordt de liefde bij Johannes vooral gekenmerkt als liefde, niet van de mensen in het algemeen, maar van de broeders: want wie Hem liefheeft die verwekt heeft, heeft ook hen lief die uit Hem verwekt zijn. En opnieuw, zoals hier, is het liefde die Zijn geboden bewaart; want 'dit is de liefde Gods, dat wij Zijn geboden bewaren.'

Zo zegt de Heer: 'Wie Mijn geboden heeft en ze bewaart, die heeft Mij lief; en wie Mij liefheeft, zal door Mijn Vader geliefd worden, en Ik zal hem liefhebben en Mijzelf aan hem openbaren.' Het is duidelijk dat, al heeft een mens de Geest, de vruchten van de Geest

alleen worden gevonden in de vorm van praktische gehoorzaamheid. Hoe kunnen we ze anders verwachten? Kunnen we denken dat God Zijn volk zou troosten in wegen van ongehoorzaamheid? Dat zou onheiligheid zijn, en verfoeilijk voor Zijn natuur. Nee, de liefde zelf moet tegen ons in gaan, als wij tegen ons in gaan: 'Wie zijn stok spaart, haat zijn zoon, maar wie hem liefheeft, kastijdt hem altijd' (Spr. 13:24).

De vraag van Judas (de Lebbaeus van Mattheüs en broer van Jacobus, de zoon van Alphaeus) - hoewel de Heer deze niet duidelijk schijnt te hebben beantwoord - brengt de verdere verzekering naar voren: 'Indien iemand Mij liefheeft, zal hij Mijn woord bewaren, en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen en bij hem onze woning maken.'

Deze uitspraak lijkt op het eerste gezicht slechts het equivalent van de eerste; hoewel het duidelijk is dat de laatste nadrukkelijker is. In beide gevallen is het het karakter van ware liefde waarover de Heer spreekt; en het lijkt inderdaad alsof Hij in zijn discipelen geen mindere liefde zou veronderstellen dan die waarover Hij spreekt. Johannes volgt de stijl van zijn Meester, wanneer hij op zijn hartstochtelijke manier uitbarst wanneer hij over de Heer spreekt: 'Wie zondigt, heeft Hem niet gezien, noch gekend'. Het is het enige wat gezegd moet worden, om waardig te spreken; en wie het vervalst is in die mate geen ware getuige van zijn Verlosser-Heer.

Het is ook waar, dat iets van beide liefdeskarakters, zoals Christus ze bevestigt, zal worden gevonden in alle ware christenen, - zozeer overwoekerd door tegengestelde invloeden dat, zoals Petrus in het paleis van de hogepriester, alleen Hij die alle dingen weet, de ware

discipel onder de valse kan ontdekken. Er is in ons allen zowel het valse als het ware; helaas, bij velen zo vaak op de eerste plaats. Het resultaat kan niet uitblijven: de zegen waarvan de Heer spreekt, hangt samen met datgene waarmee Hij het hier verbindt. Wij vinden ze in verhouding tot ons karakter.

Zo bezien is het niet moeilijk de diepere aard te zien van een liefde die het woord van Christus bewaart, vergeleken met een liefde die alleen geboden bewaart. Zich niet aan een positief gebod houden is eenvoudigweg rebellie, - niets minder. Zijn 'woord' is ruimer, terwijl het zich met minder positieve autoriteit richt tot degene wiens hart en geweten minder ontvankelijk zijn voor de oproep van de liefde. En de grootsheid van Christus' woord impliceert voor het bewaren ervan een gewoonte om het te onderzoeken, met meer dan bereidheid om alles onder ogen te zien wat aldus ontdekt kan worden. Is het niet te vrezen dat er velen zijn die terugschrikken voor eerlijk onderzoek van het Woord, omdat zij niet 'lastig gevallen' willen worden met dergelijke vragen? Neen, is dit niet een van de meest voorkomende oorzaken van de trieste onwetendheid die er zo wijdverbreid over is? Maar als onwetendheid een excuus was, en we waren zo ongelukkig om er een te verlangen, dan is het duidelijk dat hoe dieper de onwetendheid, hoe beter we af zouden zijn; en de domste zoeker zou ook de meest onberispelijke zijn!

Maar hoe verheugt de Heer zich in degene die met een ware geest van gehoorzaamheid het licht van de goddelijke waarheid zonder enige reserve of kwalificatie verwelkomt! Niet alleen zal Hij zich aan hem openbaren, maar 'Mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen komen en bij hem onze woning maken.' Hoeveel vollediger en

blijvender is de zegen hier! Aan de twee Emmaüsgangers openbaarde de Heer zich; maar er was geen uitstel van die begeerde zegen. En hoevelen van ons verkeren in dezelfde toestand! Er zijn schijn gestalten van een heerlijkheid die niet blijft, en die de ziel brandend maar treurend achterlaat. Maar er is iets meer dan dit in de woorden van onze Heer hier. 'Wij zullen komen,' zegt Hij, 'en onze woonplaats bij Hem hebben.' Het resultaat zal zijn dat de bekwaamheid van de Schrift voor de 'mens van God', aan wie alleen de Schrift als bekwaam is toegezegd, - 'bekwaam om tot alle goede werken grondig te verschaffen.'

Wie is de man Gods, anders dan hij die uit is op God? En wie anders kan verwachten op deze wijze te worden toegerust, dan hij die oprecht van plan is zijn kennis te gebruiken als voor Hem die haar gaf? De passage die wij hier citeren herinnert ons eraan waar de winst te vinden is: 'De gehele Schrift is nuttig voor de leer, voor terechtwijzing, voor verbetering, voor onderricht in de rechtvaardigheid.' Als wij de terechtwijzing en de correctie niet willen aanvaarden, wat heeft het dan voor zin om over de rest te praten?

Alleen op Gods geordende weg kunnen we God vinden. Op Zijn uitgestippelde weg zou het onmogelijk zijn Hem niet te vinden.

'Wie Mij niet liefheeft, houdt zich niet aan Mijn woorden;' alleen hier is de beslissende test. Gevoel is juist, maar te gevoelig voor uitwendige invloeden om een veilige maatstaf te zijn voor de eigenlijke mens. De ware liefde is verlegen en gevoelig voor zelfonderzoek. Onder haar invloed zijn we eerder geneigd onszelf uit te dagen en te beschuldigen dan te feliciteren. Deze introspectie is ook niet nodig: laat ons alleen wandelen op Zijn wegen, en we zullen de erkenning van de Heer zelf

vinden. We zullen merken dat Hij met ons wandelt en praat, zoals Hij altijd met de Zijnen heeft gedaan; we zullen merken dat Hij ons behandelt als degenen voor wie Hij zich niet schaamt.

En dit is gemeenschap met de Vader en de Zoon: 'Want het woord dat gij hoort is niet van Mij' - niet alleen van Mij - 'maar van Mijn Vader die Mij gezonden heeft'.

En nu zouden zij de volle openbaring ontvangen: de Voorspraak, de Heilige Geest, - ook gezonden van de Vader zoals Hij was geweest, maar nu in Zijn Naam die voor hen alle zegen omvatte, - Hij zou hen alles leren: hen verder leiden, maar ook doen herleven en hun de volle waarde geven van alles wat zij met Hem hadden gehoord. Het effect voor hen zou vrede in het hart zijn, zoals de erfenis van Zijn dood vrede in het geweten was. Zij zouden de vrede hebben die Hijzelf genoot, - het resultaat van die ononderbroken gemeenschap waarin Hij met God wandelde. Voor ons is het de rusteloosheid van de wil die dit verstoort, - de strijd met Zijn wil die dit betekent, en de ontevredenheid van de ziel die volgt op elke winst die wij in deze richting schijnen te maken. Slechts Zijn wil verlangend, kan er geen juiste twijfel bestaan over de uitkomst. Dat is zo zeker als het gezegend zal zijn; en zo wordt de ware remedie voor angst gevonden.

4. Nu zouden zij in staat moeten zijn het feit van Zijn vertrek onder ogen te zien, waarvan zij wisten dat het slechts voor een tijd was. Neen, zij zouden, indien zij Hem liefhadden, in staat moeten zijn zich te verheugen dat Hij naar de Vader ging, - terug naar Hem die verbleef in die verhoging die Hij, op Zijn boodschap van liefde, had opgegeven. Maar het zou een einde maken aan de omgang die Hij met hen had gehad. Noch was de wereld een plaats waar dit kon

worden voortgezet. De wereld! - haar prins kwam; hoe anders dan Hijzelf, haar rechtmatige prins! Neen, zij hadden niets gemeen: de vorst van de wereld had niets in Hem! Toch gaf Hij aan de wereld, in datgene waar Hij doorheen moest, het bewijs van Zijn liefde voor de Vader. Maar omdat de wereld was wat zij was, verliet Hij haar; en voor hen die ook van Hem waren, was het geen verblijfplaats: 'Sta op', zegt Hij, 'laat ons weggaan.'

Sectie 4. (Johannes 15:1-16)

De inkomende verandering van Judaïsme naar christendom, en de test van belijdenis in praktische wandel.

Christus verlaat dan de wereld, en de Zijnen, die er nog in zijn, zijn er niet van. Als gevolg daarvan wordt het Judaïsme opgegeven, en het deel aan Christus neemt de plaats in van het deel aan het volk Israël. Dit is overduidelijk de betekenis van het feit dat de Heer Zichzelf nu tot de ware Wijnstok uitroept, en Zijn discipelen tot 'takken'. De wijnstok was het beeld van de Heer voor Israël in Jesaja (Jes. 5). Het is ook duidelijk dat de wijnstok het symbool is van wat men zoekt om vrucht te dragen, en dat Israël uit haar wijngaard wordt ontworteld omdat het wilde vruchten draagt. In het christendom dat op aarde de plaats inneemt van het jodendom, is nog veel meer vrucht de noodzakelijke voorwaarde. En daar wordt hier duidelijk op aangedrongen.

1. Ten eerste zien we wat alleen voldoende is voor de vereiste vrucht. Het is wat in de aard van een tak besloten ligt, namelijk in de wijnstok te blijven; buiten Christus kunnen wij niets doen. Als de tak niet in de wijnstok blijft, kan de wijnstok - de wijnstok - niet in

de tak blijven; en dit is de reden van het verband en de volgorde die de woorden van de Heer aangeven: ‘Blijf in Mij, en Ik in u.’ ‘Blijf in Mij,’ - dat is het bevel, - de verantwoordelijkheid; ‘en Ik in u,’ - dat zal het verzekerde resultaat zijn. Maar laten we in detail kijken naar wat hier voor ons ligt.

‘Ik ben de ware Wijnstok en Mijn Vader is de Landman.’ We kijken duidelijk naar wat te maken heeft met de aarde; en even duidelijk staat de ware Wijnstok in contrast met Israël, zoals reeds gezegd. Christus neemt nu openlijk de plaats in die altijd de Zijne was, van de werkelijke Bron van alle vruchtbaarheid voor God. Het wettelijke systeem zou Christus tot de bovenste tak van de nationale boom hebben gemaakt, maar niet meer; want als de mens daaronder had kunnen staan, zou hij geen Verlosser nodig hebben gehad: zijn vruchtbaarheid zou uit zichzelf zijn geweest. Maar dit was slechts een middel tot proeftijd: God gaf overvloedig getuigenis van wat Hij ermee bedoelde in duidelijke woorden over het onderwerp, evenals in het offer en het typische ritueel dat ermee gepaard ging en er achteraan wees. Door een nieuw verbond zou de zegen over het volk komen, en niet door het oude, Sinaitische verbond, dat door zijn sluier die over het aangezicht van God viel, getuigde dat niemand Hem op die grond kon zien of voor Hem kon staan.

Ook de wijnstok is het natuurlijke beeld van afhankelijkheid, en heeft voortdurend de arbeid van de mens nodig; en in zo’n afhankelijke toestand kwam de Zoon van God neer, opdat Hij de voortbrenger van vrucht voor God zou zijn, zoals er nog nooit geweest was, en ook het voorbeeld van vruchtbaarheid, waar die ook gevonden werd. In Hem werd het geloofsleven in zijn volmaaktheid gezien. Als de takken in

Hem zijn, en Hij dus in hen, als de vruchtbare levenssap, - zo spreekt Hij ook van in de Vader te zijn, en van de Vader in Hem: - 'De Vader die in Mij blijft, Die doet de werken.' Wij zien dus hoe het beeld van de wijnstok aan al deze uitdrukkingen ten grondslag ligt. De afhankelijke Mens, in wie de Vader verblijft, reproduceert Zichzelf in Zijn gelovige volk dat in Hem verblijft. Hij is de Wijnstok, zij zijn de takken: Hij is in hen, niet persoonlijk, maar als leven en natuur; en zij zijn in Hem als producten van Zijn leven, in Hem blijvend door het geloof dat er kenmerkend voor is.

Het Leven is het Goddelijke Leven; en zo horen wij in het gebed van de Zoon dat volgt op Zijn verzoek: 'dat zij allen één zijn, zoals Gij, Vader, in Mij zijt en Ik in U, opdat zij één zijn in Ons'; en zo verklaart ook de apostel die Hem zo dicht volgt: 'Indien hetgeen gij in den beginne gehoord hebt, in u blijft, zo zult gij ook in den Zoon en in den Vader blijven.'

Maar er is een nooit te vergeten verschil tussen de gelovige en zijn Heer, dat juist deze woorden inhouden: als hij, zoals de apostel hier beweert, 'in de Vader' kan zijn, en dat lijkt zelfs hem te veel met de Zoon van God zelf, dan toont het voorafgaande 'in de Zoon' aan dat de weg daarvan alleen is door de liefde van de Vader zelf - de gave van zijn Zoon voor de mensen. Wij zijn in de Zoon, en dus in de Vader: voor ons is dat geheel bemiddelend, wat voor Hem het noodzakelijke voorrecht was van Zijn heerlijke Persoon. Alleen de Zoon zelf kon op deze wijze in de Vader zijn; en dus was Zijn verklaring hiervan met betrekking tot Zichzelf de noodzakelijke aanspraak van de Godheid.

Het leven, zoals wij het hebben, is in de Zoon (1 Johannes 5:11). Hij is het eeuwige leven zelf, - de bron ervan voor de mensen; dus

de 'laatste Adam' van de nieuwe schepping. En hier is de grondslag van Paulus' leer met betrekking tot de christelijke positie, zoals reeds gezegd. Die van Johannes is geen positie; want de positie van de Zoon kan niet de onze zijn; en Johannes zegt zowel 'in de Vader' als 'in de Zoon'; waar niet aan positie gedacht kan worden.

Het beeld van de wijnstok en zijn takken illustreert dus duidelijk de waarheid van die vitale verbinding tussen Christus en zijn volk, die in het christendom de formele en sacramentele verbinding die in het jodendom bestond, heeft vervangen. Het is waar dat er hier echter een mogelijkheid wordt verondersteld van een verbinding die slechts formeel is. Er wordt gewezen op de noodzaak om in de wijnstok te blijven. Wie niet blijft, wordt als een tak uitgeworpen, verdord en verbrand. In dit geval kan degene die zo aan zijn einde komt natuurlijk nooit een tak zijn geweest in vitale vereniging met Christus; of de hele leer over het leven in de Schrift zou worden geschonden. Maar in welke tak van een wijnstok, zal men vragen, heeft het sap nooit gecirculeerd? En in welke andere dan vitale verbinding zou men kunnen spreken van een tak in de wijnstok?

De vraag wordt hier niet beantwoord; en om haar te beantwoorden moet men een beroep doen op soortgelijke beelden elders. Het meest natuurlijk zijn de afgebroken takken van de olijf, waarover de apostel in Romeinen 11 spreekt. Hier wordt, zonder de betekenis van de olijf zelf in twijfel te trekken, duidelijk gezegd dat de takken worden afgebroken wegens ongeloof, en dat zij die blijven staan 'door het geloof blijven staan'. De uitleg van de wijnstok wordt zo ver bevestigd, dat degenen die afgebroken zijn, degenen zijn die helemaal geen

geestelijk leven hebben. Het principe van het voortbestaan is dat van het geloof.

En niet alleen zo; want de heiden had in het begin geen deel aan de olijf; hij is geen natuurlijke tak, maar geënt - zoals de apostel ons zorgvuldig vertelt, 'tegen de natuur in' - in de goede olijf, uit de wilde olijf waartoe hij van nature behoorde. Dit 'enten' is gemeenschappelijk voor alle heidenen; maar waar, zoals in de wijnstok hier, Christus de stam is, is het duidelijk waar dat er geen natuurlijke takken zijn, - dat ieder geënt moet worden. Nu is het hier duidelijk dat elke ent niet blijft, of, zoals wij zeggen, slaat.' Het 'blijven' is juist opvallend: het is het zich wortelen in de stam, - een levendig beeld van het vasthouden van het geloof, dat ons, kijkend vanuit de menselijke kant van de verantwoordelijkheid waarop de vermaning in dit geval aandringt, deelachtig maakt aan de kostbaarheid van Christus als ons leven.

'Mijn Vader is de Landman,' - hoewel het door sommigen is toegepast op de goddelijke omgang met Christus zelf, - wordt door de Heer duidelijk toegepast op Zijn omgang met Zijn volk. 'Elke tak in Mij die geen vrucht draagt, neemt Hij weg; en elke tak die vrucht draagt, zuivert Hij, opdat hij meer vrucht draagt.'

De wijnstok is, zoals gezegd, het ideaal van een vruchtdrager. Hij is voor niets anders geschikt. 'Zal er hout van genomen worden, om enig werk te doen?' vraagt de Heer door de profeet; of zal men er een speld van nemen, om er enig vat aan te hangen?' (Ezech. 15:3). 'Ik zocht het om druiven voort te brengen', zegt Hij opnieuw van Israël als Zijn wijnstok (Jes. 5:2). Dit is wat de Vader nog steeds van ons verwacht. En merk op dat het niet de werken zijn, waarvan de wijnstok spreekt. Werken kunnen vruchten zijn, zeker, en gezegende

vruchten; toch zijn werken handelingen, die een bepaald karakter kunnen hebben; vruchten spreken meer van het karakter zelf. Zo is 'de vrucht van de Geest', zegt de apostel in Galaten (Gal. 5:22-23), 'liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, matigheid'.

Dit zijn dingen die het leven in de tak tonen; in activiteiten, ongetwijfeld; maar ze behoren meer tot de persoon dan de activiteiten. Bovendien spreekt de apostel over hen als vrucht, niet als vruchten: hij staat meer stil bij de getoonde eenheid dan bij de verscheidenheid. En dit is een gezegend karakter van het werk van de Geest, dat het een volledige harmonieuze ontwikkeling is, waarin elk deel in duidelijk verband staat met de rest. De liefde die 'haar eigen niet zoekt' straalt langs de lijn van deze juwelen, doordringt ze allemaal en rijgt ze niet alleen aan elkaar.

Als er dus geen vrucht is, is er duidelijk geen leven: de tak die geen vrucht draagt, heeft geen aanspraak op de wijnstok; hij kan alleen worden weggenomen. Als hij vrucht draagt, komt de 'zuivering', opdat hij meer vrucht zou dragen. Wat dit ook moge inhouden, uit de volgende woorden van de Heer blijkt duidelijk dat het Woord het effectieve middel is waarmee deze zuivering tot stand komt. Gezuiverd' - of 'rein' - zegt Hij, 'gij zijt reeds op grond van het woord dat Ik tot u gesproken heb'. Het Woord is datgene wat oordeelt over alles wat onrein is in Gods ogen, terwijl het door zijn zoete bemoedigende genade het hart daarvan wint en scheidt. Iedereen die ook maar enigszins bekend is met de wijnbouw weet hoeveel snoeiwerk er nodig is om een wijnstok de juiste vruchten te laten dragen. Het is zeer leerzaam om te beseffen dat dit snoeien niet

noodzakelijkerwijs het wegnemen is van wat slechts, of in zichzelf slecht is: bladeren en takken, - ook al zijn het vruchteloze takken, spreken hier niet vanzelf van.

De schade die zij toebrengen ligt in het verspillen van het kostbare sap; wat weer niet zozeer de kwantiteit van de voortgebrachte vrucht vermindert, als wel de kwaliteit aantast. De dingen waardoor de christelijke vruchtbaarheid het ernstigst wordt aangetast, zijn meestal niet zozeer dingen die positief slecht zijn: deze dragen voor het grootste deel hun brandmerk op hun gezicht; en het geweten wordt er, als het al niet afgestompt is, tegen opgewonden. Het is eerder de negatieve dan de positieve kwaliteit die gevaarlijk is. Het is het bezig zijn met datgene wat Christus eenvoudigweg niet in zich heeft, dat (getolereerd vanwege zijn onschadelijkheid) ongemerkt de kracht van het geestelijk leven wegneemt. Wettige dingen, zoals de apostel ons herinnert, kunnen ons aldus in hun macht brengen; en zelfs de naam 'plicht' kan worden ingeroepen om met zijn sanctie te bedekken wat in werkelijkheid slechts het afglijden van het hart is van zijn eerste plicht aan Hem die ons heeft verlost en gekocht met zijn bloed.

De les van de wijnstok is hier die van de noodzaak van concentratie, waarvan Paulus ons in zijn brief aan de Filippenzen zo'n duidelijk voorbeeld geeft. Zijn 'één ding doe ik' is het enige principe voor christelijke vooruitgang, of geluk. Het verzekert beide. De kennis van de nieuwe mens leert hem dat 'Christus is ALLES' en wij kunnen het geestelijk leven niet verbreden of verhelderen door iets aan Hem toe te voegen.

'Blijf in Mij' is daarom waartoe Hij aanspoort: - om onze afhankelijkheid te beseffen, en dat geloof te cultiveren dat de

erkenning ervan is, en dat ons in het begin tot Hem bracht, als de enige en alomvattende Redder in dat uur van opperste nood. Redder is Hij nog steeds, en altijd; niet in het minst van onze eigen wil en weg: - het principe van zonde, en de zekere weg naar rampspoed. Trouw zijn aan wat ons eerste geluk was, is dat geluk blijvend maken; in Hem blijven is Hem in Zijn volheid in ons vinden, en al Zijn beloften aan ons uitgelegd door hun vervulling in de ervaringen van een gezegend en vruchtbaar leven. Het is slechts, zoals reeds gezegd, wat in ons eigenlijke christendom besloten ligt; want wie niet in Christus blijft in de een of andere ware zin, is geen christen. Maar helaas, we hebben de vermaning nodig: wie zal zeggen dat christenen niet vermaand hoeven te worden om christen te zijn? 'Wie in Mij blijft en Ik in Hem, die draagt veel vrucht.' We hoeven alleen maar volledig te zijn wat we werkelijk zijn: - niet oneerlijk zijn tegenover onze God, onze Verlosser en onszelf.

Nu komt de waarschuwing: 'Als iemand niet in Mij blijft, wordt hij als een tak uitgeworpen en verdort;' dat is het geestelijke resultaat, zoals de woorden 'als een tak' aangeven; maar er volgt het uiteindelijke oordeel, in de figuurlijke taal waarin het zo vaak wordt beschreven: 'en zij verzamelen hen en werpen hen in het vuur, en zij worden verbrand.' De verandering van 'gij' in 'een ieder' is hier vaak opgemerkt. De Heer wil niet dat het mogelijk is dat zij die werkelijk van Hem zijn, op deze wijze worden uitgeworpen en omkomen: daarom heeft Hij zijn woorden veranderd. Hij keert nu echter onmiddellijk terug naar Zijn vroegere directe toespraak: 'Indien gij in Mij blijft, en Mijn woorden in u blijven, zult gij vragen wat gij wilt, en het zal u geschieden.' Hier is een verdere voorwaarde, die op

dezelfde wijze als wij Zijn taal elders hebben zien doen, het karakter bevestigt van het gebed waaraan Hij succes belooft.

Als Zijn woorden in ons blijven, zullen ze vorm geven aan onze verlangens en verzoeken, zodat Hij ze kan beantwoorden zonder ons te kwetsen of Zijn eigen karakter tegen te spreken. Maar als wij aldus in Zijn woorden drenkten, welke wonderlijke kracht zouden onze gebeden dan bezitten! Waarom weten we er niet meer van? Er kan maar één antwoord zijn: we geven ons te weinig over om bezeten te worden door deze kostbare woorden. Ze vragen te veel van ons. We volgen liever onze eigen wil, geven Hem wat we beschouwen als een eerlijk deel van wat van Hem is, en hopen dat Hij niet te veel verwacht van mensen zoals wij. Hoeveel we onszelf beroven, door Hem zo te beroven, zullen we leren, misschien wanneer het niet meer rechtgezet kan worden.

Hij wil ons hart raken met een andere gedachte, dat Zijn Vader verheerlijkt zal worden in ons dragen van veel vrucht; en wij zullen zulke worden als Hij kan rekenen tot ware discipelen van de Zijnen. Een kostbare aansporing! waarin Hij een beroep doet op onze harten, en verwacht dat ze reageren op genegenheid die zo goed bewezen is. Hebben we niet veel weggelaten uit die term die zo vol betekenis is, behalve als we hem toepassen op deze mannen van een voorbije dag? Is het niet veelzeggend, als wij dat gedaan hebben?

2. De Heer gaat verder met te spreken over de nieuwe positie waarin zij zich bevrijd van de wet bevonden - niet langer dienaren, maar vrienden - en over de liefdesgemeenschap die hierin besloten ligt. De discipelen van Mozes waren slaven van de wet waaronder zij geplaatst waren, en hadden zelfs geen toegang tot God - de weg naar het

heilige was nog niet geopenbaard (Hebr. 9:8). Genade veranderde nu alles. Zij hadden gekeken naar de heerlijkheid van het vleesgeworden Woord, - de heerlijkheid van de eniggeborene van de Vader, in wie de Vader zelf werd verklaard en gezien. God was nabij gekomen; en nu, als Hij die Hem verklaarde terugging naar de hemel, kon de hemel daardoor niet worden gesloten, maar juist geopend. God nabij gekomen, kon voor hen die dit verwelkomden, geen voorbijgaand visioen zijn. Maar voor iemand die God nabij is, is gebondenheid niet meer mogelijk: gemeenschap in liefde moet de plaats innemen van de vroegere afstand; en dit is het onderwerp hier.

Zoals Christus op aarde het Voorwerp van de liefde van Zijn Vader was geweest, zo was nu Zijn volk dat van Hem. Voor Hem was het een liefde van zelfgenoegzame verrukking: wandelend zoals Hij deed in de geboden van Zijn Vader, de Ene Man beantwoordend aan het hart van God; Hij wilde dat zij op dezelfde wijze beantwoordden aan Zijn eigen hart, wandelend in Zijn geboden, zodat zij deelgenoten zouden worden van de vreugde die Hij had geproefd, zelfs temidden van al het verdriet op Zijn weg. Hij verlangde voor hen volheid van deze vreugde. En zoals Hij hen had liefgehad, zelfs tot het afleggen van Zijn leven voor hen, zo was het Zijn gebod dat zij elkaar zouden liefhebben; en zo zouden zij nog steeds in gemeenschap zijn met Zijn liefde.

Hij gaf Zijn leven voor hen, Zijn vrienden: hoe konden zij een groter bewijs hebben dat zij dat inderdaad waren? Vrienden, en niet langer dienaren, zo noemde Hij hen niet meer, want in plaats van alleen maar boodschappen over hun plicht, legde Hij hun de hele waarheid bloot over de bedoelingen van de Vader die Hem waren

toevertrouwd. En dat is nu de Schrift voor ons: met een lengte en breedte en diepte en hoogte erin die past bij zo'n mededeling van de Vader aan de Zoon als die waarover de Zoon hier spreekt.

Deze liefde lag aan de basis van alles voor hen; en daaraan hadden zij, en wij, die keuze te danken die aan Zijn kant lag, niet aan de onze. 'Gij hebt Mij niet uitverkoren', zegt Hij, 'maar Ik heb u uitverkoren en u aangesteld, opdat gij zoudt heengaan en vrucht dragen, en opdat uw vrucht zou blijven; opdat al wat gij de Vader in Mijn Naam zoudt vragen, Hij het u zou geven.' Zo is in bewuste zwakheid de kracht van God met ons; en zoals Hij ons zocht toen wij verloren waren, - toen er niets anders was dan onze ellende om Zijn medelijden op te wekken, zo mogen wij er zeker op rekenen dat Hij, ongeacht onze hulpeloosheid, het werk dat Hij begonnen is, zal volbrengen. Wat een troost ligt er voor ons in dat koninklijke woord: 'Ik heb u uitverkoren!'

Maar genade stelt ons in staat de voorwaarden te vervullen die noodzakelijkerwijs worden opgelegd door de heiligheid van de goddelijke natuur; - en kan deze niet terzijde schuiven: daarom de slotwoorden. Ze liggen in dezelfde lijn als andere die we de laatste tijd gehoord hebben: die ze alleen op een iets andere manier benadrukken. Vrucht die blijft is datgene wat alleen God bevredigt. Hoeveel dat er goed uitziet, heeft niet die kwaliteit in zich die duurzaamheid verzekert. Hoeveel dat echt van God lijkt, openbaart zijn karakter door zijn verval! Dit 'blijven' verbindt zich in het evangelie van Johannes met de goddelijke kant van de dingen, die overal te zien is.

Sectie 5. (Johannes 15:17 - 16:27)

Een nieuwe plaats bij God

Dit alles houdt, zoals gezien, een nieuwe plaats bij God in. We moeten niet verwachten dat we het op een later tijdstip gepresenteerd krijgen zoals Paulus het doet. Alleen geleidelijk kan de volle waarheid bekend worden gemaakt; en daarvoor moet de Geest der waarheid zelf komen. Wat we nu voor ons hebben is het resultaat van Christus' vertrek uit de wereld. Zijn discipelen worden daarin achtergelaten als Zijn vertegenwoordigers en getuigen, met de Geest er ook in, en de gevolgen daarvan, terwijl bij de Vader een voordien ongekende vrijheid van toegang in Zijn Naam zou worden genoten. Het is in feite een nieuwe plaats bij God, maar in het praktische leven hier beneden, wat zozeer het thema is in al Johannes' leerstellige ontvouwing.

1. De identificatie van. Zijn discipelen met hun Heer, wiens vertegenwoordigers zij nu op aarde moeten zijn, is hier het eerste. De wereld zelf zou hen identificeren. De haat waarmee zij Hem had gevolgd zou zij nu tonen aan Zijn volk. Als zij er in geest en karakter van gescheiden waren, zoals ook door Zijn keuze van hen om de Zijnen te zijn daarbuiten, dan was er consistentie in zo'n verzet. Hij kon Zichzelf niet aanprijzen; hoe konden zij dat dan? Zijn vervolgers zouden natuurlijk de hunne zijn; terwijl zij die Zijn woord hielden, ook de hunne zouden houden. Het Voorwerp van hun haat was, ~ bovenal, Zichzelf, en uiteindelijk de Vader, die Hem gezonden had. Zij hadden het volste bewijs van Zijn zending gehad in Zijn woorden en werken: werken die door geen ander werden geëvenaard; zodat de zonde van hun verwerping van Hem openbaar werd. Zij haatten,

helaas, zowel Zichzelf als Zijn Vader. Hun eigen Schriftwoord was vervuld: ‘Zij haatten Mij zonder oorzaak.’

2. Te midden van al deze tegenstand moesten zij niet alleen Zijn vertegenwoordigers zijn, maar Zijn getuigen: zij en de Geest die Hij van de Vader tot hen zou zenden. Er zou dus een dubbel getuigenis zijn, - de onzichtbare Geest zou bekend worden in de machtige werken die gedaan zouden worden. Hij zou op deze wijze ook de Voorspraak zijn, pleiten voor God en voor Zijn volk, ook al zou het aan dovemansoren zijn. Als de Geest der waarheid ook, zou de waarheid zich aan het geweten opdragen, als het hart gesloten was. Hun eigen getuigenis zou dat zijn van mensen in persoonlijke kennis met die details van Zijn leven en wegen die zij in feite aan ons bekend hebben gemaakt. Het menselijke getuigenis zou een natuurlijke en noodzakelijke aanvulling zijn op het goddelijke.

Desondanks was het noodzakelijk hen te waarschuwen dat de tegenstand van de wereld tegen Hem op deze wijze niet zou worden overwonnen. Zij zouden uit de synagogen worden gezet; ja, de harten van de mensen zouden hun geweten zo verdraaien dat zij hen zouden doden, en dat als een aanvaardbare dienst aan God zouden aanbieden. Wij vinden dit opvallend genoeg in iemand als Saul van Tarsus, ‘met ijver, de Gemeente vervolgende;’ zo weinig bewijst een goed geweten dat een ziel in orde is met God!

3. De Heer spreekt verder opnieuw over de komst van de Geest, met betrekking tot het karakter van zijn getuigenis. Het was voor hen zo belangrijk dat het zelfs nodig was dat Hij zou vertrekken, opdat de Voorspraak zou komen. Opnieuw spreekt Hij over Hem met die geruststellende titel, die verklaart hoe grondig Hij hun zaak tot de

zijne heeft gemaakt. Volgens het goddelijke doel moet Christus naar de Vader gaan, anders zou de Geest niet komen; want het is van een verheerlijkte Christus dat Hij getuigt. Het christendom in zijn volle karakter is in feite de vrucht van zijn hemelvaart, zoals Paulus ten volle duidelijk maakt, die zelf bekeerd is door het 'evangelie van de heerlijkheid' (2 Kor. 4:4, 6).

Daarvoor moeten we echter nog wachten: hier hebben we eerst het resultaat van de aanwezigheid van de Geest, aldus gezonden van de verworpene in heerlijkheid, als de noodzakelijke demonstratie van de zonde van de wereld, met het oordeel over haar vorst, en de openbaring van de gerechtigheid van de Vader. 'Hij zal veroordelen' houdt niet noodzakelijkerwijs in dat de mensen de veroordeling zullen ontvangen. De schuldigen bezitten niet noodzakelijkerwijs de rechtvaardigheid van hun vonnis. De wereld bezit het zeker niet. Niettemin heeft God de schuld van de wereld aangetoond, en de mensen onder verantwoordelijkheid geplaatst om Zijn vonnis te ontvangen. Daar ligt de weg naar een onvoorstelbare zegen in die redding voor de schuldigen die het evangelie verkondigt.

Christus is in de wereld geweest; Hij is verworpen en uitgestoten; het is te duidelijk om te ontkennen dat Hij de dood van een misdadiger is gestorven. De mensen mogen voor zichzelf zeggen, dat zij er individueel geen hand in hadden. Dat zeggen zij ook: hoe is het mogelijk dat zij schuldig zijn aan wat door mensen van een ander ras en uit een andere tijd is gedaan? Welnu, kijk naar de Jood in de eeuwen die sindsdien zijn verstreken: is zijn bloed niet op hen en op hun kinderen gevallen? Hebben zij voor zichzelf niet 'een akker gekocht om vreemdelingen in te begraven' met de 'prijs van het

bloed'? Als Christus niet was wat Hij beweerde, was Hij dan niet het vonnis waard waaronder Hij leed? Als u niet in Hem gelooft, bevestigt u dan niet dat het vonnis rechtvaardig is? Wie waren deze Joden, die Hem ter dood brachten? Was hun volk niet eeuwenlang zorgvuldig voorbereid op het ontvangen van degene die zij verwierpen? Als u onder hen was geweest, zou u Hem dan niet ook verworpen hebben?

De Schrift bevestigt in ieder geval dat 'zoals in water gezicht tot gezicht antwoordt, zo antwoordt het hart van de mens tot de mens'. Er staat niet dat het leven hetzelfde is, en het verschil in dit opzicht kan vele oorzaken hebben; maar er staat dat het hart hetzelfde is. En het spreekt van Israël als een akker die speciaal verzorgd en bewerkt wordt, om precies te laten zien wat men van de bodem van het menselijk hart mag verwachten. Hun eigen wet had een vreselijke beschrijving gegeven, ook uit ervaring getrokken, van wat God in hen gevonden had; en de apostel, die het aanhaalt, zegt: 'Wij weten dat wat de wet zegt, zij zegt aan hen die onder de wet zijn.' Toegegeven, zegt u misschien, maar dat is Israël. Zie dan hoe hij concludeert: wat de wet zegt, zegt zij inderdaad tot hen die onder de wet zijn; - waar, maar met welk doel? waarom, 'opdat elke mond gestopt wordt, en de gehele wereld schuldig wordt voor God' (Rom. 3:19). Dat wil zeggen, Israël is geen uitzondering wat betreft de staat van de mens voor God, maar een onuitzonderlijk volmaakt voorbeeld. Als Israël zo gevonden wordt, hoeft men niet verder te gaan, - de hele wereld is veroordeeld.

Dit, hoewel de uitspraak van de wet, geldt ook, zoals duidelijk moet zijn, voor de verwerping van Christus. Het ongeloof waarvoor de wereld wordt veroordeeld, is natuurlijk kenmerkend voor ons allen;

en zij die ertoe worden gebracht Hem te ontvangen, zijn juist degenen die dit het meest ten volle zullen erkennen; de taal van de profeet zal de hunne zijn: Hij was veracht en verworpen van mensen; een man van smarten en bekend met verdriet; en wij verborgen als het ware ons gezicht voor Hem; Hij was veracht en wij achtten Hem niet.' Als er al verschil is, dan is het de barmhartigheid van God die het verschil heeft gemaakt.

Maar de aanwezigheid van de Geest overtuigt de wereld ook van gerechtigheid: 'van gerechtigheid, want Ik ga naar de Vader en gij ziet Mij niet meer.' We horen in het gebed dat volgt, Zijn oproep op deze manier: 'O rechtvaardige Vader, de wereld heeft U niet gekend, maar Ik heb U gekend, en dezen hebben gekend, dat Gij Mij gezonden hebt.' Hier stelt Hij de wereld, die op het punt staat haar onwetende haat tegen de Vader te tonen door de moord op de Zoon, tegenover Zichzelf, tegen wie zij hun vijandschap tonen. In dit openlijke conflict, met wie zal Hij Zich tonen? Zijn beschuldigers durven Hem te veroordelen in de Naam van de Vader; en de bittere schreeuw aan het kruis zou hun beschuldigingen kunnen schijnen te rechtvaardigen. Hij moet openlijk naar buiten komen en tonen met wie Hij is; en in de opstanding uit de doden openbaart God zich dienovereenkomstig. Hij staat op, en met overvloedig getuigenis, maar niet om Zichzelf te tonen aan de ongelovige wereld, maar om in heerlijkheid terug te keren naar de Vader. De wereld ziet Hem niet meer totdat Hij terugkomt om te oordelen. God en de wereld staan tegenover elkaar.

De gerechtigheid heeft gehandeld; en de gerechtigheid zal verder handelen in de nabije toekomst, door uit de wereld die ook hen

verworpen heeft, diegenen te halen die Hij met Zichzelf verbonden heeft, zoals in Zijn gebed. Opstanding en hemelvaart zullen ook hen tonen met wie de Vader is. In de hemel zullen zij 'de gerechtigheid van God in Hem' zijn. Een wonderbaarlijke vertoning! maar de Heer spreekt er hier niet over. Hij spreekt hier over het getuigenis van de aanwezigheid van de Geest in de wereld.

Maar wat blijft er dan over voor de wereld zelf? Het oordeel! en de vorst van deze wereld is reeds geoordeeld. We moeten dit niet zo opvatten, dat het vonnis over hem is uitgesproken; dat is duidelijk niet het geval. Het is uitgesproken, maar hij is zeker nog niet opgesloten in de afgrond (Openb. 20:1-3); en nog minder in de poel des vuurs (vers 10). Hij is gebrandmerkt met zijn straf, maar toch wordt hem, in de wijsheid van God, toegestaan nog in het buitenland te zijn, de subtiële verleider of de wrede vervolger van de discipelen van Hem die hij, in beide karakters, eerder heeft aangevallen.

De Heer wendt zich tot helderder thema's: Hij benadrukt nogmaals dat het de Geest der waarheid is die tot hen zal komen, om hen te leiden in wat zij tot nu toe niet konden verdragen: - in feite in het hele scala van de waarheid, en om hen naar de gezegende toekomst te leiden. In dit alles zou de heerlijkheid van de Zoon worden geopenbaard; want alles wat de Vader heeft is van Hem, er blijft niets buiten dit alles om over te spreken. Zoals Paulus nu door de verlichting van de Geest zegt: 'Alle dingen zijn door Hem en voor Hem geschapen; en Hij is vóór alle dingen, en door Hem bestaan alle dingen' (Kol. 1:16-17). Laten wij er met aanbiddende harten aan denken dat wij 'erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus' zijn; en laten wij met alle energie die de Geest kan geven,

trachten de verbazingwekkende genade van zo'n openbaring binnen te gaan.

4. De Heer spreekt opnieuw over Zijn vertrek, in termen die Zijn vorige woorden hen zouden kunnen doen begrijpen. Hij ging inderdaad naar de Vader, maar door de komst van de Geest zou Hij als het ware weer bij hen zijn; want, zoals Hij had gezegd, op die dag zouden zij weten wat zij nooit hadden geweten, dat Hij in de Vader was, en zij in Hem, en Hij in hen. Maar Zijn woorden tonen hen slechts verloren in het mysterieuze verdriet van Zijn vertrek, - het vertrek weer van Hem die in de wereld was gekomen om de langverwachte zegen te brengen, en terugging met Zijn doel, zoals het leek, onvervuld, om hen achter te laten met hun mislukte hoop! Het huidige verdriet was te zwaar voor hen om de hoop voor de toekomst nog te realiseren. Het verdriet was duidelijk; de hoop was een verwarring.

5. Maar de Heer gaat verder met de resultaten naar God toe van de nieuwe plaats die Hij ging innemen, en verklaart opnieuw de waarde van Zijn Naam in de toegang tot de Vader. Het mocht niet zo zijn dat Hij ertussen stond en zij tot Hem moesten komen, opdat Hij voor hen tot de Vader zou gaan. Nee, Hij had de weg geopend voor directe benadering. Bovendien had de Vader zelf hen lief om de liefde die zij hadden voor Hem die zij hadden ontvangen als van de Vader afkomstig. Laat hen voor zichzelf de zoetheid van deze toegangsweg bewijzen, opdat zij de volheid van vreugde beseffen die voortvloeit uit zo'n heerlijke plaats van intimiteit als nu de hunne zou zijn. Want zij hadden nog niets gevraagd in Zijn Naam; zij hadden niet geleerd zich te vereenzelvigen met Hem die nog niet voor hen Zijn plaats

bij God had ingenomen. Maar het heiligdom stond nu open, de allegorieën waarin Hij tot nu toe tot hen had gesproken moesten worden ingeruild voor openlijk spreken dat daarbij paste. Er moest nu in de dichtstbijzijnde plaats bij God een Mens in de hemel zijn. Voortaan is er voor de mensen een toegang tot het voorhangsel, waar de Voorloper voor ons is binnengegaan.

Sectie 6. (Johannes 16:28-33)

Een noot van overwinning

Een korte noot van triomf sluit Zijn toespraak met de discipelen af. Hij herhaalt tenslotte dat Hij, na van de Vader in de wereld te zijn gekomen, nu van de wereld teruggaat naar de Vader. Het zou kunnen lijken alsof Hij terugkeerde met Zijn grote doel onuitgevoerd, en met betrekking tot Israël was dat in zekere zin ook zo: 'Ik heb tevergeefs gewerkt en Mijn kracht voor niets besteed', is Zijn eigen klacht bij monde van de profeet (Jes. 49:4); toch voegt Hij eraan toe: 'Zeker, Mijn oordeel is bij de Heer, en Mijn werk bij Mijn God.' Het antwoord komt dus van God tot Hem: en wij weten hoe dat kruis, dat toen het symbool was van Zijn verwerping, het symbool is geworden van een ruimere en hogere triomf. Nieuwe doeleinden moesten worden onthuld: geheimenissen die in God verborgen waren door alle voorgaande eeuwen heen, moesten het onvermoede wonder van Zijn werk onthullen, en zowel de hemel als de aarde vullen met de vertoning daarin van de goddelijke heerlijkheid.

De Heer is vol, zoals wij mogen zien wanneer Hij zich thans tot Zijn Vader wendt, met het licht voorbij de duisternis; maar de discipelen zijn niet gereed voor de mededeling daarvan aan hen. Een ogenblik

schijnt een schijnsel de duisternis te doorboren. Terwijl Hij spreekt over het gaan naar de Vader, zijn zij, zeggen zij, al voorbij de allegorieën gekomen tot het duidelijke spreken waarnaar zij verlangden en waarover Hij gesproken had. Maar zelfs in de woorden waarin zij dit zeggen, laten zij zien hoe ver de duisternis hen had bedekt. 'Nu weten wij,' zeggen zij, 'dat Gij alle dingen weet; - daardoor geloven wij dat Gij van God komt.' Geduldig en droevig antwoordt Hij hierop: 'Geloofst gij nu? Ziet, de ure komt, ja, is gekomen, dat gij ieder voor zich verstrooid zult worden en Mij alleen zult laten; en toch,' voegt Hij eraan toe, 'ben Ik niet alleen, maar Mijn Vader is met Mij.' Hij weet dat de overwinning zeker is, en zeker voor hen: 'Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij in Mij vrede moogt hebben. In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed: Ik heb de wereld overwonnen.

Sectie 7. (Johannes 17)

De Melchizedek Priester: Zijn werk is voltooid

Zijn gesprek met hen is beëindigd, en Hij wendt zich nu tot de Vader, om deze arme en binnenkort verstrooide schapen in Zijn hand te leggen, van wie Hij zich in het uur van hun verstrooiing meer dan ooit de goede Herder zal tonen. Het is echter de Melchizedek, of Koninklijke Priester, naar wie wij mogen luisteren in Zijn voorbede voor Zijn volk, waarbij het werk wordt voorzien als gedaan, dat Hem op die plaats zet. We hebben gezien dat dit karakter verbonden is aan veel wat Hij zegt, in dit hele deel van Johannes, als zeer belangrijk voor de leer van het Evangelie als geheel. In dit slotgedeelte hebben wij Hem aan het begin gezien in de plaats van Voorspreker, of liever

wat daarmee samenhangt, en wat dezelfde positie inhoudt als de Opgestane en Opgestegen Man waarin wij Hem hier vinden. Zo wordt er gezegd, - 'wetende dat de Vader alles in Zijn handen gelegd heeft;' - dat is werkelijk Zijn Koningschap: Hij is Heer van alles.

Er is natuurlijk een speciale vorm van Zijn Koninkrijk die Hij aanneemt voor een speciaal doel, wanneer Hij als Zoon des mensen de aarde van haar wanorde terugbrengt naar God. In de hand van de mens werd zij in het begin gelegd, en door de val van de mens werd zij bedorven en geruïneerd. Door mensenhand moet dat verderf hersteld worden; en zo is dat Koninkrijk het Koninkrijk van de Zoon des mensen; maar Hij is al Koning voordat dit komt, zittend op de troon van de Vader, en wij zijn 'overgebracht in het Koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde'.

Sommigen veronderstellen dat het Melchizedeks priesterschap alleen betrekking heeft op het duizendjarig rijk, dat wil zeggen op de uitoefening ervan, maar het brood en de wijn van onze Melchizedek moeten ons tot een ruimere toepassing van het type brengen. Inderdaad, als een type, op welke wijze alleen wij de toepassing van Gen. 14 moeten zien, spreken de gehele handeling en de omstandigheden duidelijker van onze zegening als christenen dan van enige andere. Want Sodom is niet geoordeeld, en Abraham met zijn typische hemelse roeping mogen wij zonder aarzeling als onze vertegenwoordiger opeisen: 'Abram de Hebreëër,' (de 'reiziger,') - die door een wereld gaat waardoor hij niet zal worden verrijkt, 'van een draad zelfs tot een schoenriem.' Ongetwijfeld is er een juiste toepassing op de duizendjarige tijd: en de Heer zal in dat karakter gezien en gehandeld worden met betrekking tot Israël en de aarde.

Dit is helemaal waar: terwijl het duidelijk is dat het argument van de brief aan de Hebreëen ons nu Christus toont naar de orde van Melchizedek, hoewel het type met betrekking tot de 'schaduw van hemelse dingen' in de tabernakel ons noodzakelijkerwijs het type van Aäron voorhoudt.

Het verband met wat wij in Hebreëen hebben is duidelijk in de positie die de Heer inneemt in het gebed dat Hij uitspreekt. We zien Hem in de eerste plaats met gezag gegeven over alle vlees; vervolgens als niet biddend voor de wereld, dat wil zeggen 'gescheiden van de zondaars'. Ten slotte wordt Hij getoond als 'hoger dan de hemelen,' - in de Hem gegeven heerlijkheid, waarnaar Hij (hoewel een heerlijkheid die altijd de Zijne is) als Mens terugkeert. De vermenging van zegen en gebed is heel kenmerkend. De koninklijke (en meer dan koninklijke) Priester is overal zichtbaar.

1. Het hart van de Heer is vrij; Hij wordt niet langer gehinderd door het ongeloof van degenen die om Hem heen zijn, noch bezig met hen, maar voor hen met God. Hij spreekt als de Zoon van de Vader, die de zending heeft volbracht waarmee Hij kwam, en teruggaat, om de plaats in te nemen die Hem toekomt, - naar de heerlijkheid die Hij eerder had; maar nog steeds als Mens, om die uit de hand van Zijn Vader te nemen, en om in kracht door te zetten wat Hij in lijden was begonnen. Hij spreekt in het bewustzijn en de gemeenschap van de gelijkwaardige Zoon, maar in volledige toewijding aan de heerlijkheid van de Vader: - 'Verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U verheerlijkt.' Het gezag over alle vlees is van Hem; maar het is de gave van Zijn Vader, zoals Zijn volk. Hij heeft vermogen om te onderhouden wat niet minder dan goddelijke macht vereist, en

Hij geeft eeuwig leven, - een goddelijke gave; maar de macht die Hij gebruikt is in gehoorzaamheid, en overal openbaart zich het mysterie van Zijn Persoon in Zijn uitspraken. Hij is God zelf, in de plaats van het schepsel, om het falen van het schepsel goed te maken, en door zijn neerbuigende liefde hem van zijn verwoestende weg van eigen wil terug te winnen tot zichzelf. Wie zou voortaan een weg kunnen weigeren waarop hij de Zoon van God voor zich zag, - 'Leidsman en Voleinder van het geloof' in zijn gehele loop?

Maar het was ook aan Hem om hun het eeuwige leven te geven, - een natuur om de gedane openbaring te ontvangen en zich erin te verlustigen. Want 'dit', zegt Hij, 'is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige ware God, en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt'. Dit is geen absolute definitie van het eeuwige leven, maar hoe het wordt gekend en gerealiseerd, nu Christus is gekomen. De woorden van de Heer kijken noodzakelijkerwijs vooruit, niet terug; om ze de mogelijkheid van eeuwig leven in een oudtestamentische heilige uit te sluiten, omdat hij niet kon zeggen: 'Jezus Christus, die Gij gezonden hebt,' zou een zeer ongegronde gevolgtrekking zijn.

2. (1) Getekend door deze tekens, zoals Hij ons duidelijk zegt dat Zijn discipelen waren, (want Hij had hun de Naam van de Vader bekend gemaakt, en zij hadden Zijn woorden ontvangen, en wisten zeker dat Hij van de Vader was uitgegaan,) stelt Hij hen nu voor aan de Vader. Als Priester bij God is Hij de Voorspraak voor de Zijnen, en niet voor de wereld, - 'gescheiden van de zondaars', zoals we lezen in Hebreëën. De priester veronderstelt een vaste relatie met degenen voor wie hij voor God staat, hoewel bij Israël onder de wet alles slechts een schaduw was van het ware. Onze Priester gaat naar de hemel in

de waarde van een eenmaal gebracht offer, nooit meer te herhalen, waardoor Hij 'hen die geheiligd zijn voor altijd vervolmaakt'.

'De enige ware God', die Israël kende in tegenstelling tot de valse goden van de heidenen, was niettemin als zodanig in zijn diepste werkelijkheid onbekend. En dit verklaarde het voorhangsel van het heiligdom dat de mensen van Hem afsloot. Zelfs Mozes kon Zijn aangezicht niet zien. Zo spreekt de Heer over 'Uw Naam die Gij Mij gegeven hebt'. Het was Zijn werk die Naam te verklaren; en Hij verklaart hem als een naam van verwantschap met Zichzelf. De Zoon spreekt van de Vader; toch was God al eerder als zodanig aangesproken. Neen, Hij had, zoals wij weten, Zichzelf uitgeroepen tot een Vader voor Israël; en wij hebben de Joden er vrijmoedig op horen wagen: 'Wij zijn niet uit ontucht geboren', zeiden zij tot Jezus zelf, 'wij hebben één Vader, God'. Maar zij werden onder druk gezet om dit te zeggen: als je hun naar de naam van Israëls God had gevraagd, had je Jehova gehoord, of de Almachtige Heer, maar het is niet waarschijnlijk dat 'de Vader' op iemands lippen zou zijn gesprongen. Helaas was Israël van nature geen kind van zo'n Vader; en God kon geen goede Vader zijn voor zo'n kind. Op de lippen van de Goddelijke Zoon, in dienstbare vorm in de wereld gezonden voor de noodzaak van de mens, hoe anders wordt het!

Het is een eeuwige relatie, niet een van tijd. Het is geen relatie die is aangegaan voor een doel, hoe gezegend dat doel ook is. Het behoort tot Zijn eeuwigheid. Liefde heeft in Hem een Object dat zichzelf waardig is. Zou het kunnen worden weggedacht zonder een verlies zo groot als rampzalig?

Denk dan eens aan dit, de Zoon van Zijn boezem, hier in de wereld, een wereld die Hij geschapen heeft, op Zijn eigen persoonlijke kosten om het kwaad weg te doen en hen die van Hem waren afgedwaald terug te brengen tot God! Dit als de manifestatie aan de mensen van Hem die Zijn Zoon kon geven voor zo'n doel, en om het Hoofd te zijn van een nieuwe schepping, opgebouwd uit de oude, de verzekering van de volste en blijvende zegen!

Zo heeft Hij ons de Naam van de Vader bekendgemaakt; maar Hij heeft zelfs meer gedaan dan dit, - Hij heeft ons een plaats bij Hem gegeven als kinderen, in de waarde van een leven dat ons is meegegeeld, als degenen voor wie Hij, die als Mens de Eerstgeborene onder hen neemt, zich niet schaamt!

Geen wonder dus, dat het gezag dat Hem over alle vlees gegeven is, hiertoe de fundamentele en beslissende uitoefening ervan is, om eeuwig leven te geven aan zovelen als Hem gegeven zijn; dus noodzakelijkerwijs gescheiden van de wereld die Hem verworpen heeft. Hoe dierbaar zijn zij voor Hem als geschenk van de Vader! Hoe dierbaar als degenen van wie Zijn genade kan zeggen, alles vergetend wat, hoe terecht ook, tegen hen kan worden ingebracht: 'Zij hebben Uw woord bewaard!' Hij heeft er ten volle voor gezorgd dat zij, in alles wat Hij als de Zijnen kan spreken, de Vader kennen als de Bron van alles. Want Hij heeft hun slechts de woorden gegeven die Hem gegeven zijn, en door die te ontvangen kennen zij Hem als degene die uit Hem is voortgekomen - de Gezondene van God.

Dit zijn dan degenen ten aanzien van wie Hij bidt: de Zijnen van de Vader, de vrucht van de zending van de Zoon door de Vader; die Hem van de Vader zijn gegeven en nog steeds van de Vader; zoals

in de volmaakte gemeenschap van die relatie alle dingen zijn. Ook daarin, de vrucht van Zijn eigen werk, is Hij verheerlijkt.

(2) Nu zou Hij niet langer in de wereld zijn, maar zij zouden erin achterblijven, zonder dat genadige, alomvattende gezelschap dat zij genoten hadden. Hij draagt hen daarom over aan de zorg van die Goddelijke Vader, onder wiens leiding en bestuur de kinderen van God nog steeds wandelen (1 Petrus 1:17); Hij blijft als de Heer die hun dienst leidt (Ef. 4:5-6; 1 Kor. 12:5). Want alle dingen zijn in Zijn handen, om, zoals gezegd, in kracht uit te werken waarvoor Hij in het lijden de grondslag heeft gelegd; maar de verhouding van de Vader tot de kinderen is even duidelijk te herkennen. Hij bidt daarom tot de Heilige Vader, om hen te bewaren in de kracht van die Naam die Hij hun heeft geopenbaard. De kracht ervan zou zijn om hen dicht bij Hem te houden; want het heiligdom van Zijn Aanwezigheid is de enige schuilplaats tegen zelf en zonde. Op een afstand van het Licht worden kwaad en goed spoedig samengevoegd en niet meer te onderscheiden. Bij Christus was de sfeer waarin Hij leefde God, en daarin bracht Hij alle anderen: - 'Terwijl Ik bij hen was, bewaarde Ik hen in Uw Naam, die Gij Mij gegeven hebt.' Helaas, er was er een die erdoor verstoten werd: 'Ik heb hen bewaakt, en niet één van hen is omgekomen, dan de zoon des verderfs; opdat de Schrift vervuld zou worden.'

Hij ging naar God, maar zou hen verlaten, niet in verdriet, maar in vreugde. 'De vreugde van de Heer is kracht;' en Hij had tot hen gesproken zoals Hij had gedaan, opdat zij die vreugde zouden hebben die de Zijne was geweest, te midden van een toneel van verdriet zoals de wereld des te meer zou zijn; want naarmate zij hun

vreugde in God hadden, zou men beseffen hoe ver zij van Hem verwijderd was, en het zou hen haten als niet van Hem. Het licht zou zijn schaduwen brengen, en zij zouden zowel in verdriet als in vreugde met Hem vereenzelvigd worden. Toch bad Hij niet dat zij uit de wereld zouden worden weggenomen: de woestijn zou voor hen haar oogsten hebben, om in alle eeuwigheid te worden geoogst. Hoe Israëls Loofhuttenfeest daarover vertelt! Hij bad alleen dat zij uit het kwaad daarin bewaard mochten blijven. Van de wereld zelf had Hij de Zijnen geheel gescheiden; zij behoorden er in de aanstelling van God en in de natuur die Hij hun gegeven had (hoe onverenigbaar zij daarmee ook mochten zijn) niet meer toe dan Hijzelf.

(3) De waarheid moest voor hen het middel tot heiliging zijn - 'Uw waarheid', zegt Hij, dat wil zeggen de waarheid zoals die gekenmerkt wordt door die openbaring van de Vader waarover Hij gesproken heeft. Door hen nu de wereld in te sturen, zoals Hij deed, moest de openlijke heerlijkheid van de hemel, waarin Hij hen had binnengeleid, voortaan gekenmerkt worden door een nieuw Voorwerp daarin, - een Mens, die daar apart gezet is voor God (zoals 'geheiligd' betekent), - geheiligd door Hemzelf, zoals geen ander ooit was, om voor Hem Zijn beeld in menselijke gedaante te zijn (2 Kor. 4:4). Goddelijke heerlijkheid die uitstraalt in het gezicht van Jezus.

We hebben hier nog een voorbeeld dat de grondslag van Paulus' leer in dit Evangelie ligt. Het 'evangelie van de heerlijkheid van Christus' was datgene waardoor de apostel der heidenen tot God werd bekeerd, en dit was het licht waarin hij voortaan wandelde. Christus in heerlijkheid was de kracht over hem, de vreugde in hem. Hier was zijn oog op gericht; hier was het doel van zijn koers, die in zijn ijver

een wedloop was. De passie van zijn ziel was 'Christus te winnen en in Hem gevonden te worden.' En hij verklaart hier slechts zijn experimentele kennis van de woorden van de Heer, wanneer hij zegt dat 'Christus ons tot wijsheid van God gemaakt is, ja ... heiliging' (1 Kor. 1:30). Het object voor hem maakte hem los van de wereld en trok hem naar de hemel. Het absorbeerde en inspireerde hem. Zijn ervaring veralgemenend, bevestigt hij voor de christenen in het algemeen het resultaat zoals hij het gerealiseerd had: 'Wij allen, die de heerlijkheid des Heren met open aangezicht aanschouwen,' - het is het aangezicht des Heren dat 'open,' of zonder sluier is, - 'worden veranderd in hetzelfde beeld van heerlijkheid tot heerlijkheid, zoals door de Here, de Geest' (2 Kor. 3:18).

Dit is een geïnspireerd commentaar op de woorden voor ons in het Evangelie. Wij zullen ze op verschillende manieren door de apostel voor ons uitgewerkt zien, die wij nu niet zullen proberen te volgen. Elk christelijk hart zou voor zichzelf deze centrale heerlijkheid van het evangelie moeten kennen, waarin God en Mens elkaar ontmoeten, en elkaar voor altijd ontmoeten; waarin Christus die tot God is ingegaan, met Zijn volbrachte werk, onze Voorloper, ons uitnodigt om te blijven waar Hij blijft. Wie zal Hem ontkennen waar Zijn ziel voor gewerkt heeft? - of weigeren de nacht in te gaan, waar geen nacht meer is?

Waar dit licht valt, is het heerlijkheid: 'van heerlijkheid tot heerlijkheid,' zegt de apostel. De minste graad is dat; en waar het schijnt is het helder tot de eindeloze dag. 'Opdat zij in waarheid geheiligd worden,' zegt de Heer; en de aanraking van deze stralen is de verdrijving van alle illusie. Wat is de wereld? Het negeerde,

beledigde, kruisigde Hem! - een wereld waarin Hij kon dienen, maar niet regeren! en toch wordt zelfs het leven hier opgeheven in heerlijkheid, wanneer we kunnen zeggen: 'Het leven dat ik in het vlees leef, leef ik door het geloof van de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven.'

En hier verzekert de Heer ons uitdrukkelijk van ons belang in dit alles: 'Ook bid Ik niet over dezen alleen, maar ook over hen die in Mij geloven door hun woord; opdat zij één zijn, zoals Gij, Vader, in Mij zijt en Ik in U, opdat ook zij één zijn in Ons; opdat de wereld gelooft, dat Gij Mij gezonden hebt.'

Dit is een eenheid van praktisch leven, eenheid van hart en geest, zoals die bestaat tussen de Vader en de Zoon: een eenheid waartoe de wereld in staat moet zijn om daardoor tot geloof te worden gebracht. Het is natuurlijk niet zo dat de wereld als geheel zal geloven, maar de mensen van de wereld zijn er te allen tijde door beïnvloed. Het is niet de Gemeente die bedoeld wordt, - in Johannes hebben we dit niet; hoewel, zonder twijfel, elke breuk in de eenheid van de gemeente begonnen is als een breuk in het praktische leven. Het leven heeft zijn karakter uit de waarheid die is aangegaan; en 'één in Ons' laat zien dat het een leven is van gemeenschap met de Vader en de Zoon. Hoe heerlijk is zo'n getuigenis! Wat een getuigenis voor Hem die het kan bewerken in mensen zoals wij!

3. Het gebed gaat nu over in een uitgesproken zegen, - de uitdrukking van Zijn wil met betrekking tot de Zijnen, en waarin Hij verder gaat dan de tijd van Zijn afwezigheid tot die waarin Zijn heerlijkheid openlijk geopenbaard zal worden. De verandering is daarbij passend,

en ook bij het Melchizedeks karakter; hoewel we geen reden hebben om dit te beperken tot de tijd van openlijke openbaring.

De heerlijkheid die ons gegeven is, zullen wij samen zien wanneer de Heer verschijnt, en het zal de heerlijkheid zijn waarin Hij zal verschijnen als Zoon des mensen. Dan zal de wereld weten - het zal geen kwestie van geloof meer zijn, maar van aanschouwen - dat Jezus door de Vader is gezonden. In die dag zal Hij komen 'in zijn eigen heerlijkheid en die van zijn Vader en van de heilige engelen' (Lukas 9:26).

Maar er wordt niet gezegd: 'in de heerlijkheid van Zijn heiligen', hoewel zij heerlijkheid hebben; en de reden is hier duidelijk, dat het in Zijn heerlijkheid is dat zij zullen komen. Hij is de heerlijkheid die zij weerspiegelen, en daarom zegt de Heer, in hen,' en de apostel, dat 'Hij komt om verheerlijkt te worden in zijn heiligen, en om bewonderd te worden in allen die geloven, ... te dien dage' (2 Thess. 1:10). De heerlijkheid zal worden gezien als de Zijne, maar zij zullen er in delen; en aldus 'vervolmaakt tot één' - in een eenheid van heerlijkheid die Hem waardig zal zijn, zal de wereld weten, zegt Hij. 'dat Gij Mij gezonden hebt en hen hebt liefgehad zoals Gij Mij hebt liefgehad.' Dit zijn inderdaad woorden, die niemand anders dan Hijzelf zou hebben durven gebruiken; maar wij staan voor God in de waarde van wat Hij is: de genade vindt op deze wijze haar vermogen om zich zo te manifesteren dat alle diepten van Zijn natuur naar voren komen. Hij gaat in de komende eeuwen 'de buitensporige rijkdom van zijn genade tonen in zijn goedheid jegens ons in Christus Jezus' (Ef. 2:7). Moeten wij van iets zeggen dat het te groot is om dit te tonen?

Maar er is een heerlijkheid van Hem die groter is dan die waarin Hij te zien is met Zijn volk, en die alleen gezien kan worden in Zijn eigen eeuwige woonplaats; daarom verlangt Hij dat wij bij Hem zijn, om die daar te aanschouwen. Het is heerlijkheid die Hij als Mens betreedt, en in die zin 'gegeven' heerlijkheid, en toch als de erkenning van de liefde die eeuwig de Zijne was. Zo is het Goddelijke heerlijkheid, voor zover het schepsel gesterkt kan worden om het te aanschouwen. Er zijn hier noodzakelijke grenzen, grenzen die zelfs onze verdere definitie verbieden. En het geheel van wat we hier hebben is van een aard die eerder gebed dan studie vereist om het te begrijpen. Wij moeten zijn waar Hij is, om het visioen te realiseren.

De Heer doet nu een beroep op de 'Rechtvaardige Vader', als Iemand die, temidden van een wereld die 'vervreemd is van de kennis van Hem', Hem gekend heeft; en Hij verbindt Zijn discipelen, ondanks hun zwakheid, met Zichzelf, als degenen die Hem tenminste gekend hebben als gezondene van de Vader. Aan hen had Hij Zijn Naam bekend gemaakt, en Hij zou doorgaan die bekend te maken; want (zij en wij) moeten hier nog leerlingen zijn. De liefde van de Vader tot de Zoon is, zoals we hebben gezien, een deel van die openbaring en zo wordt dit een innerlijke verwerking in de ziel; en Hij, het Voorwerp van de liefde van de Vader, in wie daarom de Goddelijke natuur in haar heerlijkheid zich openbaarde, - Hij wordt in hen ook het noodzakelijke Voorwerp, en Degene in wie voortaan gemeenschap met God wordt gevonden.

Afdeling 3. (Johannes 18 - 21)

Het volmaakte offer en de opstanding van het leven

We zijn nu aangekomen bij het derde deel van het Evangelie, waarin we het volmaakte offer zien, en de opstanding uit de doden die de duidelijke aanvaarding ervan is. Johannes geeft, zoals reeds gezegd, het aspect van het brandoffer van het werk van de Heer, dat alleen past bij de visie op Zijn Persoon als de Eniggeborene van de Vader. ‘Voorwaar, Ik kom om Uw wil te doen’ is hier het kenmerk; en als de Machtige Werker voert Hij die tot voltooiing. Als offer uit vrije wil legt Hij vrijwillig Zijn leven af. Het geheel leest als een triomftocht. Er is geen lijdensweg in de tuin, geen wolk aan het kruis. Hij getuigt zelf dat het werk voltooid is; en dit wordt bevestigd door het drievoudig getuigenis van de Geest, het water en het bloed. De opstanding van de Heer wordt, zoals we konden verwachten, vollediger in zijn gevolgen voor ons geopend dan in de andere Evangeliën.

Onderverdeling 1. (Johannes 18 - 19:16)

Soevereine Heer en gewillig offer

In de eerste onderverdeling wordt Zijn soevereiniteit getoond over alle omstandigheden, wat Hem daarom tot het vrije en gewillige

Offer maakt dat Hij is. Daar is de volledige vervulling van Zijn eigen woorden: ‘Niemand neemt Mijn leven van Mij, maar Ik leg het van Mijzelf af; Ik heb gezag om het af te leggen en gezag om het weer te nemen; dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen.’ Hoe volmaakt gaan hier vrijheid en dwang samen!

Sectie 1. (Johannes 18:1-11)

Gehoorzaam aan de wil van de Vader

Het eerste gedeelte laat beide karakters prachtig zien. Hij gaat over de ‘zwarte’ winterstroom Kedron, zo veelzeggend voor de ‘beek op de weg’ waarvan Hij moest drinken, opdat Hij met Zijn volbrachte werk ‘het hoofd zou opheffen’. Want de verkwikking die Hij voor anderen verkreeg was die van Hemzelf; en die brak uit de donkere afgrond van het lijden dat nu voor Hem lag. Over Kedron gaat Hij dus naar de tuin, met Zijn discipelen bij zich; Hij droeg hen inderdaad, hoewel langs een weg die zij niet kenden, naar het paradijs van God.

Maar Hij gaat duidelijk vooruit met perfecte kennis van alles, van Zijn kant: Judas, zo wordt ons hier duidelijk gezegd, kende de plaats als een plaats waar de Heer vaak met zijn discipelen kwam. Hij schuwt de ‘oliepers’ van het verdriet niet, maar zoekt het op. Eeuwige vreugde is het zekere resultaat.

Hoe jammerlijk is, in het licht hiervan, de menigte die bijeengebracht wordt om Degene die naar voren komt om hem te ontmoeten, op te vangen! ‘Wie zoekt gij?’ vraagt Hij; en wanneer Hij hun zegt, dat Hij Degene is die zij zoeken, alsof Hij het goddelijke besluit over die hoogste Naam van Jezus vervulde, gaan zij allen achteruit en vallen

op de grond. Dan, gewaarschuwd zijnde, geeft Hij hun verlof, als zij nog willen, Hem te nemen; maar met de bepaling (gezegende Herder der schapen!) dat zij Zijn volgelingen moeten laten gaan. En zij laten hen gaan, hoewel Petrus, niet in overeenstemming met de geest van zijn Heer, zoals zo vaak, zijn zwaard tegen hen gebruikt! En zij? Helaas, het arme gereedschap van hun eigen vijand! Zal Hij vechten met zielen die Hij gemaakt heeft? Nee, alles is voor Hem geregeld, zonder enige gedachte aan hen of aan hun meester: Hij spreekt in Johannes niet over de twaalf legioenen engelen die klaar staan om de plaats in te nemen van de twaalf, - twaalf nu niet meer! - die Hem spoedig zullen verlaten. De Zoon is alleen in de tegenwoordigheid van de Vader; en 'De beker die Mijn Vader Mij gegeven heeft, zal Ik die niet drinken?' is Zijn onweerlegbaar, algenoegzaam argument.

Sectie 2. (Johannes 18:12-27)

Het bedrog van een vijand en de ontkenning van een vriend

Ze binden Hem die al gebonden is, het zachtmoedige Offerlam; en nu hebben we een heel ander tafereel in het hof van de hogepriester. Het verhoor voor Annas wordt alleen gegeven door Johannes; die daarentegen niet vertelt, hoewel hij impliceert, het proces voor Kajafas. Als schoonvader van deze laatste, en iemand die vroeger zelf hogepriester was geweest, werd hij misschien, zoals Lange suggereert, door de Joden beschouwd als nog steeds de ware; zijn relatie tot de huidige gaf hem ook de gelegenheid een positie te beïnvloeden die hij niet openlijk kon innemen. De Romeinen stelden de een na de ander aan, zoals het hun uitkwam, - iets wat de handhavers van de wet terecht aanstoot gaf, en wat als zodanig schijnt te blijken uit de

tweemaal gemaakte opmerking, dat Kajafas de hogepriester was voor dat jaar (vers 13; Joh. 11:49).

De twee schijnen zelfs hetzelfde huis te hebben bewoond. Kajafas, zo wordt ons voorgehouden, was de man die aan de Joden raad had gegeven over de opportuniteit van één man die voor het volk zou sterven, wat God overwon als een profetie van een Verlosser, maar wat hem toonde als een rechter die met zijn vonnis was voorbereid. Annas is evenzeer met hem verbonden in geest als in vlees. Zijn hele doel is hier de Heer te strikken met vragen over Zijn discipelen en Zijn leer, waarvoor Christus hem verwijst naar wat Hij overal met de grootste openbaarheid had geleerd. Het was aan Zijn beschuldigers om hun aanklacht in te dienen, en deze tegen Hem te bewijzen. Op degene die Hem slaat wegens gebrek aan eerbied voor de hogepriester antwoordt Hij slechts met een rustige betoog.

Annas is verbijsterd, maar niet van zijn kwaadaardigheid bekeerd, en stuurt Hem gebonden naar Kajafas; van het proces voor wie de evangelist verder geen melding maakt. Het was een proces dat nauwelijks vorm had, en, zoals we gezien hebben, beslist was voordat het begon. Het blijft onbesproken, zoals in feite dat van Annas.

Met de verloochening van Petrus zijn we helaas vertrouwd, en Johannes lijkt er niets aan toe te voegen; maar hijzelf, hoewel niet bij naam genoemd, verrast ons met de stille vrijmoedigheid van geloof en liefde die hem onaangeroerd en onbetwist doorvoert, waar de schijnbaar moediger discipel zo hulpeloos ten onder gaat. Hij is bekend bij de hogepriester en bij de poortwachter, en ook bekend als een volgeling van Christus, zoals blijkt uit haar vraag aan Petrus: 'Zijt gij ook een van de discipelen van deze man?'. Daarna zullen we hem

op dezelfde open manier zien met de moeder van Jezus aan het kruis, en een kostbare erkenning en een kostbare opdracht krijgen van de stervende Verlosser; en door alles heen is hij onberoerd en onbetwist. Gezegend is het om hem die zo over liefde spreekt een voorbeeld daarvan te zien: onbetwist door de mensen, is hij ook onbetwist door de Heer; er is duidelijk geen behoefte aan; en gelukkig is hij die zich in zo'n geval bevindt. Laat ons zoeken naar een nadere kennismaking, en wij zullen Hem meer trouw zijn; hier is de grond waarin het geloof krachtig zal groeien. Laten wij dichter bij Zijn hart komen, opdat wij in staat zullen zijn om gelijkmatig en ongestoord door de verlokkingen en bedreigingen van de wereld te wandelen, tegen elk daarvan gewapend door de geheimen die wij daar geleerd hebben.

Sectie 3. (Johannes 18:28 - 19:16)

Harten openbaar gemaakt

1. In het derde gedeelte antwoordt de Heer voor Zichzelf voor Pilatus; en dit wordt evenredig veel belicht, en bijzonderheden gegeven die wij elders niet vinden. Het is duidelijk dat wat wij te zien krijgen het doorlichten is van het geweten van de Romein in het licht van de Tegenwoordigheid waarvoor hij staat. Rechter en beklagde wisselen van plaats; en hoe hard de gouverneur ook mag zijn - een man bevekt met vele misdaden, hij steekt toch gunstig af bij Israëls leiders, verblind en verduisterd door het licht dat zij hebben buitengesloten. Dat Pilatus, zij het tevergeefs, terugschrok voor wat de waanzinnige woede van de Joden hem opdrong is duidelijk in alle Evangelien; maar Johannes toont ons als geen ander de onderwerkingen van een veroordeelde ziel, en de barmhartige trouw van de Heer ten opzichte van het ellendige slachtoffer van zijn eigen zelfbevlekking. Harten

worden overal zichtbaar gemaakt, en het Licht schijnt over alle wolken die het zouden verduisteren. Zelfs de weigering van het volk om de zaak in eigen hand te nemen, toen Pilatus het in hen wilde leggen, werkt, zoals wordt opgemerkt, alleen maar voor de vervulling van het woord van Jezus. Kruisiging was geen Joodse straf. Het 'hangen aan een boom' was bij hen na de dood, en niet een wijze om deze toe te passen; maar met de dood werd alles beëindigd voor de Heer; en het graf van de rijke man begint Zijn rechtvaardiging.

2. Voor Pilatus antwoordt de Heer meteen, als Hij ondervraagd wordt, dat Hij Koning der Joden is. Maar Hij vraagt: Is dit zijn eigen vraag? - Heeft Hij er persoonlijk belang bij? Van de Messias moet hij gehoord hebben, en van alle hoop die daarmee verbonden was; zekerder nog, van een heerschappij van gerechtigheid en waarheid om de lange onderdrukking te vervangen, en eindelijk vrede te brengen aan een vermoeide, zo niet zondeloze wereld. Was de tussenkomst van God iets, misschien zelfs een alarm voor een van de wereldheersers? Maar Pilatus doet de vraag af als een louter Joodse vraag: laat hij eens kijken hoe zijn eigen zaak ervoor staat als een man die door zijn eigen volk wordt beschuldigd; welke redenen hadden zij? De Heer antwoordt hem, maar houdt Zijn vaste druk op het geweten, dat al onrustig is, van de echte misdadiger voor Hem, de echte Rechter. Hij laat Pilatus weten dat Zijn Koninkrijk niet van deze wereld is, - niet zijn oorsprong of aard uit de wereld heeft: anders zou Hij niet ongewapend en zonder strijd zijn overgelaten aan de genadeloze handen die op Hem waren gelegd. Waren Zijn volgelingen - uit alle menigten die zich rond Hem hadden verzameld - georganiseerd in een zodanige macht die nodig was voor de vestiging van een koninkrijk zoals Rome dat kon

vrezen of in aanmerking nemen? Zijn Koninkrijk was duidelijk niet als een van deze.

Maar was Hij dan werkelijk een Koning? vroeg de Romein. En de Heer antwoordt dat Hij inderdaad een Koning is: dat Zijn geboorte en Zijn komst in de wereld (en hier flitst een glans van Zijn goddelijke natuur uit) was om te getuigen van de waarheid. Waarheid, in een valse en holle wereld, te vestigen was het doel van Zijn leven en zending. Hierdoor zou Hij ook zijn koninkrijk over de harten en geesten van de mensen vestigen. De waarheid is één, beslissend, keizerlijk: wie haar wil leren, moet eraan onderworpen zijn'. En hier laat Christus een woord vallen voor het geweten van Zijn hoorder: 'Ieder die van de waarheid is, hoort Mijn stem.'

Pilatus antwoordt als de sceptische Romein die hij is: 'Wat is waarheid?' Helaas, hun godenwereld van gevangen goden had bittere vruchten afgeworpen in hun ruwe veroveraars. Zij hadden geleerd niet meer in goden te geloven, behalve in hem die hen allen had overvleugeld, hun keizer; en in hem was de farce maar al te doorzichtig. En toch was hier een woord dat zelfs achter zulke verdedigingen kon komen: want als hij niet wist wat waarheid was, kon hij tenminste weten of hij er 'van' was. En als het voor die kennis nodig is om waar te zijn, was het gebrek daaraan dan misschien datgene wat de waarheid zo onbereikbaar maakte?

3. Iets maakt Pilatus op zijn minst ongerust; hij wacht niet op een antwoord, maar gaat naar de menigte, om te verklaren dat hij Jezus niets kan verwijten. Maar hij zoekt een compromis met zijn geweten, in plaats van er aan toe te geven, en legt, in wat hem een manier lijkt om uit een moeilijke situatie te ontsnappen, de hele zaak in handen

van het volk. Zo maakt hij het bijna onmogelijk om terug te keren op het pad van gerechtigheid waarvan hij is afgeweken, en verkondigt hij openlijk dat hij niet van de waarheid is.

Maar het volk openbaart zich nog erger, en doet wat zelfs een Pilatus onmogelijk acht. Het is deze onmogelijkheid waarop hij rekt, alleen om te ontdekken dat hij voor zichzelf de deur van ontsnapping heeft gesloten die hij hoopte te vinden. Zij maken onmiddellijk van de gelegenheid gebruik om hun voorkeur te tonen voor een rover en moordenaar boven hun eigen glorieuze Koning. Wij hebben elders opgemerkt hoe merkwaardig maar veelbetekenend deze naam Bar-Abbas, 'zoon van de vader', hier voorkomt. Het was de Zoon van de Vader, die zij nu weigerden; maar van welke vader was deze wetteloze de zoon? Het is zeker een schaduw van hun komende afschuwelijke afval, wanneer zij hem zullen ontvangen die in zijn eigen naam komt, het ware kind van de rebel en 'moordenaar van het begin', voor wie de Heer al eerder had gewaarschuwd, in woorden die diep hebben gesneden in degenen die ze hoorden, dat zij geestelijke kinderen waren. De werken van hun vader deden zij nu inderdaad.

Pilatus, nu in hun handen, geeft Jezus over om gezeseld te worden; hij hoopt echter, naar het schijnt, door dit volgens zijn vroegere voorstel (Lukas 23:22), het volk te sussen, zodat hij Hem daarna kan vrijlaten. In elk compromis van deze aard faalt hij alleen jammerlijk. Johannes staat niet bij dit alles stil; hij noemt de geseling, de doornenkroon, de bespotting van het purperen kleed; maar deze zeer kort. Door dit alles probeert Pilatus tevergeefs sympathie op te wekken voor Hem die hij, tot zijn eigen veroordeling, zonder schuld verklaart. We kunnen er zeker van zijn dat hij, gezien zijn bekende karakter, graag

zou hebben gevonden wat hem zou hebben gerechtvaardigd om met goede wil de koers te volgen waartoe hij nu ongewild werd aangezet. Toch herhaalt hij nadrukkelijk dat hij geen fout in Hem ziet. Israël is het die Hem naar de dood jaagt; roepend welke dood - de meest wrede en schandelijke - zij voor Hem hebben gekozen. 'Neemt gij Hem en kruisigt Hem,' antwoordt Pilatus, 'want ik vind geen schuld in Hem.' Dan brengen ze hun echte beschuldiging naar buiten: 'Wij hebben een wet, en volgens onze wet moet Hij sterven omdat Hij zichzelf tot Zoon van God heeft gemaakt.' Hij moet sterven, omdat Hij is wat Hij is, en het bevestigt. Hij moet sterven voor de genade die Hem tot Mens heeft gemaakt!

4. Maar Pilatus wordt weer getroffen door zo'n beschuldiging; want de legenden van het heidens bijgeloof herleven bij de suggestie, en hij herinnert zich ongetwijfeld, dat goden en godenzonen de mensen hebben bezocht, volgens de gangbare opvattingen, die hij misschien te onbezonnen in diskrediet had gebracht. Heeft Hij zich niet gedragen alsof Hij inderdaad goddelijk was? En er waren andere invloeden, zoals de droom van zijn vrouw, die hem deden beven. Hij roept Hem nogmaals voor zich en vraagt Hem met een onwennig ontzag in zijn geest: 'Wie zijt Gij?' Hij is geen zwak man (behalve als de slaaf van zijn eigen begeerten zwak is); hij is niet gemakkelijk tot medelijden te bewegen; ook nu is het geen medelijden. Hij had het bloed van de Galileeërs vermengd met hun offers, en had deze Joden nu meedogenloos kunnen vertrappen, ware het niet dat Hij op dit ogenblik sterkere handen had dan de zijne.

Zo zegt de Heer hem nu duidelijk en barmhartig. Hij zou geen enkel gezag tegen Hem hebben gehad, als het hem niet van boven

gegeven was. God, (hoewel bewogen op een veel andere manier dan mensen,) God had Hem overgeleverd; en, helaas, de Jood had hierin zijn gelegenheid gevonden, hoe verkeerd hij het ook opvatte, om de vijandschap van zijn hart uit te storten over Degene van wie alle eeuwen geprofeteerd hadden, en die hij door de stem van de boodschappers van de hemel voortdurend bereid was te verwachten. De Jood had toen inderdaad een grotere zonde dan Pilatus: de eigenlijke verrader was toen slechts de vertegenwoordiger van zijn volk.

5. Pilatus is meer dan ooit geschokt door de woorden van de Heer, en tracht opnieuw Hem vrij te laten; maar hij is niet meester over zichzelf, en kan dat ook niet zijn over anderen. De Joden kennen de man, en kennen hun kans, en brengen hem een argument aan dat hem meteen plastisch in hun handen doet vallen. God is inderdaad een mogelijkheid, maar Rome is een zekerheid, en dichterbij. 'Als gij deze man laat gaan,' roepen zij, 'zijt gij niet de vriend van Caesar; ieder die zich koning maakt, verklaart tegen Caesar.'

'Pilatus' spel met de situatie,' merkt Lange op, 'is nu voorbij; nu speelt de situatie met hem. Eerst zei hij - niet vroeg, - Wat is waarheid? Nu zegt zijn angstig hart, waarvoor de gunst van de keizer de hoogste levenswet is,: Wat is rechtvaardigheid?' Hij neemt daarom plaats op de rechterstoel en met wat iets tussen een beschimping en een zwakke, laatste smeekbede lijkt, zegt hij tegen de Joden: 'Zie uw Koning!' Maar ze worden alleen maar gestoken tot waanzin: 'Weg! Weg met Hem!' roepen ze, 'Kruisig Hem!' 'Zal ik uw Koning kruisigen?' vraagt hij opnieuw; en nu worden zij in de goddelijke regering ertoe gebracht het oordeel over zichzelf uit te spreken waaronder zij

sindsdien hebben gelegen: de overpriesters antwoorden: ‘Wij hebben geen andere koning dan Caesar.’

Het was niet het oordeel van de Joden alleen, en zij hebben niet alleen geleden. De hele wereld heeft gelegen onder het juk dat zij verkozen boven het gemakkelijke juk van Christus. Zij zijn Caesar vaak erg moe geworden, - dat is waar; en, zoals wij aan hun grillige bewegingen zo nu en dan zien, zouden zij graag van hem af zijn. Zij roepen altijd: ‘Geef ons een betere regering’, maar het enige wat zij kunnen doen is hem, met twijfelachtige verbetering, opdelen in vele kleine Caesars; beter, zoals zij denken, want zwakker, en met verdeelde belangen, zodat het machtsevenwicht de gelijke gewichten van rechtvaardigheid kan waarborgen. Dat is nog steeds een experiment, denken sommigen; maar deze chronische oorlog is nooit vrede, kan dat ook niet zijn; en de reden is, dat de mensen de Prins van de vrede hebben geweigerd. De heerschappij van Caesar is het enige alternatief.

De strijd van Pilatus is beëindigd; hij stemt in met het oordeel van het volk; de Heer van het leven is ter dood veroordeeld, - tot de kruisdood.

Onderverdeling 2. (Johannes 19:16-42)

Zichzelf vernederen aan het kruis

We zijn nu aangekomen bij de laatste stap in deze ongeëvenaarde vernedering, - bij de kruisdood. We hebben gezien dat het karakter daarvan in dit Evangelie dat van het brandoffer is, dat aan de ene

kant Zijn vrije gehoorzaamheid benadrukt, aan de andere kant onze aanvaarding in de waarde daarvan. Beide zullen dienovereenkomstig gevonden worden in wat nu voor ons ligt.

Sectie 1. (Johannes 19:16-30)

Volmaakte gehoorzaamheid

Het eerste gedeelte toont ons dan Zijn gehoorzaamheid tot in de dood voltooid. Johannes' voorstelling van dit alles is uniek, zowel in wat hij geeft als in wat hij weglaat. Op details wordt weinig ingegaan: een paar punten worden naar voren gebracht, die elk duidelijk van invloed zijn op de algemene voorstelling. De eenvoud en diepgang die overal in het Evangelie aanwezig zijn, vallen nergens meer op dan hier.

1. Eerst komt Hij, Zijn kruis dragend, naar Golgotha, de plaats van een schedel, - de plaats van het koninkrijk van de dood. Dit is duidelijk wat de wereld is vanwege de zonde, - de dood is het stempel van de regering van God erop. Daarvoor zocht de Heer het; hier bracht Zijn liefde tot de mensen Hem; alleen Hij kon deze last van hen wegnemen, en daarvoor moest Hij er Zelf onder komen. Die twee anderen, die wij goed kennen, voor wie de dood duidelijk zo'n straf is, staan aan weerszijden van Hem, en Hij in het midden. Hij neemt de straf op zich; Hijzelf op de scheidslijn tussen de geredden en de ongeredden, de omvormer van de dood in datgene wat de overgang van de straf naar het paradijs bewerkstelligt.

2. Hij komt zo in de dood als Koning, - 'Koning der Joden,' inderdaad, maar wat in zijn volledige weergave zoveel inhoudt. Het staat tegenover de Jood, de Griek, de Romein, en bevestigt aan ieder

in zijn eigen taal, met een positiviteit die zijn vijanden tevergeefs trachten terzijde te schuiven, een betekenis voor ieder. Hier is inderdaad Gods Koning, - Koning in de dood als in het leven, - hier op een bijzondere manier bevestigd; Zijn kruis zal voortaan het eigenlijke teken van Zijn macht zijn, de scepter waaronder zij zich in aanbiddende hulde buigen.

3. Nu zien we wat inderdaad herinnert aan het brandoffer. Dit werd gevild, zodat alles eronder werd blootgelegd, en de perfectie ervan werd gezien. Dus nu ontdoen ze de Heer, en ontbloten Hem. Hier, in dit Evangelie alleen, wordt gesproken over Zijn naadloze kleed, in figuur dat kleed van gerechtigheid dat in Hem inderdaad naadloos was, maar dat nu door mensenhanden van Hem is ontdaan en Hem in plaats daarvan de plaats van de boosdoener geeft. Maar hoe volledig wordt Hij erdoor getoond in een gerechtigheid die de gerechtigheid van God zelf verheerlijkt, door de straf die Hij in genade voor anderen bezit en aanneemt! Zij wordt niet versoepeld of gewijzigd, zoals velen zouden leren, maar genomen in haar volle intensiteit van het lijden; waardoor alleen de volmaakte gerechtigheid ervan behouden zou blijven.

Maar zo heeft Hij een gerechtigheid verworven als Mens, die Hij als Mens niet nodig heeft. Het is niet Zijn persoonlijke gehoorzaamheid in het leven, maar in het bukken tot datgene wat, vanwege Zijn rechtvaardig leven, geen schuld van Hem kon zijn. Het blijft dus aan het lot (dat de hele beschikking ervan naar de Heer verwijst) om te beslissen van wie het zal zijn. God heeft besloten dat het zal toebehoren aan de man van het geloof; en dus is het beste kleed in het huis van de Vader gereserveerd voor de terugkerende verlorene;

dichter bij wat hier voor ons ligt, laten we zeggen, voor hen die Zijn handen en voeten doorstaken, of de speer in Zijn gezegende zijde dreven.

4. Te midden van dit alles heeft Hij nog steeds de menselijke tederheid die de Mens Christus Jezus onveranderd toont. Zijn moeder, staande bij Zijn kruis, draagt Hij over aan de zorg van Zijn geliefde discipel, waarbij de geestelijke band meer is dan de natuurlijke, zelfs terwijl de natuurlijke wordt erkend. Op één uitzondering na, in het eerste hoofdstuk van Handelingen, nemen we afscheid van Maria; in de volgende boeken wordt zij niet meer genoemd. In de hele leer van de brieven heeft zij geen plaats. Gezegend onder de vrouwen als zij zeker is door haar verbinding met de menselijke natuur van onze Heer, is de volledige stilte van de Schrift over haar in die volheid van christelijke waarheid die het de taak van de Geest der waarheid was mee te delen, de beslissende omverwerping van het hele Babelbouwwerk van Maria-latrie dat het Romanisme heeft opgebouwd op een louter zandbasis. Zij blijft voor ons in het woord van God een eenvoudige vrouw die zich verheugt in God, haar Verlosser, - een steen in de tempel tot Zijn lof, en zonder eigen tempel. De genade van de Verlosser, die vlees onder ons aanneemt, gebruiken om de moeder te verheffen tot oneer van Christus, haar Heer, is werkelijk een verfijnde slechtheid, de aartsverrader van de mensheid waardig.

5. We vinden nu het goddelijke doel bereikt, en zoals het alleen maar kon, door de goddelijke weg; de Heer zelf verklaart hier de volmaakte vervulling van alles wat de Schrift heeft voorspeld, behalve één ding, en in de dood, zoals in het leven, is de Schrift voor Hem het gezaghebbende woord van de levende God. Zoals Hij

in de verzoeking geweigerd had in Zijn eigen behoefte te voorzien, afgezien van datgene waarvan Hij verklaarde dat de mens door elk woord leeft, zo maakt Hij nu, volgens hetzelfde principe, die behoefte bekend, niet opdat zij zou worden bediend, maar opdat de Schrift zou worden vervuld. Hij vervult het niet zelf; men kan erop vertrouwen dat God daarvoor zorgt; maar Hij geeft uitdrukking aan de nood die als uitgesproken aanleiding zal geven tot de vervulling. De verschrikkelijke dorst van de kruisiging is op Hem; maar dat is niet genoeg om de uitgedroogde lippen tot spreken te dwingen; maar er staat geschreven: 'In Mijn dorst gaven zij Mij azijn te drinken;' dit opent ze. Hij zal zich, zoals altijd, tonen in actieve gehoorzaamheid aan de wil van God, waarvoor Hij gekomen is. Hij zegt eenvoudig: 'Ik dorst', en door de onsympathieke handen van hen die rond zijn kruis stonden, wordt de azijn aangeboden en de profetie vervuld.

Alles is volbracht: en Zijn eigen lippen verklaren het. Juist de kleinheid van deze laatste zaak is het absolute bewijs dat geen enkel geschrift als onbelangrijk kan worden beschouwd. Het gehele lichaam van de profetie van het Oude Testament wordt bevestigd en gecertificeerd met al het gewicht van Christus' gezag. Hij had eerder gezegd: 'De Schrift kan niet gebroken worden', en we weten precies wat voor Hem de 'Schrift' was. Hier, te midden van het intense lijden van het kruis, zien we hoe volledig Hij het bezat en zich erdoor liet leiden. De wil van God die Hij kwam doen werd hier voor Hem uitgestippeld. De Wet was in Zijn hart; en juist in de vervanging van de oudtestamentische offers door Zijn ene opperste offer (waarover de genoemde psalm spreekt) werd elk deel daarvan geëerd en gehandhaafd. Het Antitype bevestigde noodzakelijkerwijs het type dat Hij verving, en we hebben dit gezien in alle details die ons in de Evangeliën worden gegeven.

Het is naar Zijn offerwerk dat de Heer hier ongetwijfeld verwijst. Alle geschriften over Hemzelf waren zeker nog niet vervuld; maar het werk van verzoening was volbracht, waarbij Zijn woorden natuurlijk vooruitliepen (zoals we hebben gezien dat het karakter van het Evangelie van Johannes zo sterk is) op de dood die nu voor Hem lag. De beker van toorn was in feite al leeg, zoals de vergelijking van Markus en Lukas ons ten volle verzekert. De vreselijke kreet van verlaten smart, die we in de eerste vinden, is al ingeruild voor de kreet 'Vader', waarmee ook het genot van alles wat deze vertederde relatie inhoudt, is teruggekeerd. De dood moet nog komen, voordat de volledige verzoening is voltooid; want dood en oordeel zijn de dubbele straf voor de mens. De dood is echter gouvernementeel, niet de noodzakelijke uitdrukking van goddelijke heiligheid tegenover de zonde. De mens kan daarom sterven in de volle gunst van God, terwijl de toorn van God onmogelijk kan worden gevoeld door iemand die deze geniet. De dood en de beker der gramschap werden beide door de Heer genomen; de laatste eerst, - de dood volgde om het werk te voltooien; en dus nu, op het moment van de dood, de uitroep van de Overwinnaar: 'Het is volbracht.' (Zie Inleiding blz. 26-28.)

Zo geeft Hij zijn geest over aan de Vader. Wij vinden Hem niet, zoals in Lukas, daadwerkelijk zeggen: 'Vader;' en dit lijkt meer geschikt voor een uitspraak in het Evangelie van de Mensheid, dan hier, waar (hoewel niet uitsluitend) de Eniggeborene ons wordt voorgehouden. Toch is het, zoals we weten, aan de Vader dat Hij het aanbeveelt. Hier beveelt Hij het niet aan, maar levert het uit; Hij heeft er macht over, zoals de mens dat niet heeft; en de uitdrukking is in dit opzicht sterker dan die in Mattheüs, waar de juiste weergave is dat 'Hij het

afwees'. De uitdrukking in elk Evangelie is in de meest perfecte overeenstemming met het karakter van elk Evangelie.

Sectie 2. (Johannes 19:31-42)

De getuigenis van het heil

In het tweede gedeelte hebben we een onmiddellijk getuigenis van de verrichte verlossing; niet het getuigenis van mensen, zoals bij de centurio in de andere Evangeliën, maar dat van het goddelijke woord, dat wil zeggen Gods eigen getuigenis. Dit is wat het beste past bij Johannes, zoals duidelijk moet zijn; het getuigenis van de Geest wordt ook op een speciale manier gegeven: de Geest, het water en het bloed verenigen zich om te verklaren dat God ons eeuwig leven heeft gegeven; en dit leven is in zijn Zoon.'

1. Ten eerste hebben we het getuigenis van Zijn volmaakte gerechtigheid: Hij is Degene die de woorden van de Psalmist over de rechtvaardigen (Ps. 34:20) absoluut vervult, dat Jehovah 'al zijn beenderen bewaart; niet één ervan is gebroken.' Het schild dat over Hem is geworpen wordt nog duidelijker door het gebod dat is gegeven over de gekruisigden hier, dat hun benen moeten worden gebroken, en ze moeten worden weggenomen. Dit wordt uitgevoerd ten aanzien van de twee boosdoeners; maar bij de Heer, Zijn werk volbracht, hebben de mensen geen macht meer over Hem; er mag nu zelfs geen ontsiering zijn van de uiterlijke vorm die de symmetrie van de geest van binnen heeft vastgelegd. Maar dit houdt ook verband met de paasverordening betreffende het lam, dat 'zij er geen been van zullen breken'. Hier respecteren de ruwe, ongeschoolde handen van wetteloze mensen religieus de wettelijke verordening, en verklaren de

Christus die zij niet kennen tot de Vervuller van dit verlossingstype. Het is een getuigenis van Zijn Persoon, zoals het volgende dat voor ons komt een getuigenis is van Zijn werk. Het is het onbevleete lam dat alleen kan worden geofferd, en daarom is de volgorde hier net zo volmaakt als elders.

2. Wat geboden is, wordt niet gedaan, terwijl wat niet geboden is, wordt gedaan; want alles staat onder een hogere regering dan die van de mens. Het woord van God regeert overal onder en door middel van onwetenden en vijandigen. De stoot van de speer van de soldaat certificeert de dood die voor ons zo noodzakelijk is tegen alle religie, terwijl de daad van haat het antwoord van de goddelijke liefde voortbrengt, - de certificering van de verrichte verlossing. Uit Christus, als de gescheurde Rots, vloeien de stromen van geestelijke genezing; niet alleen water, zoals de apostel voor ons opmerkt, maar water en bloed. Het wonderbaarlijke karakter van de stroom blijkt duidelijk uit de manier waarop erop wordt aangedrongen, - de positieve waarheid ervan wordt herhaald, de waarneming van de geliefde discipel wordt ons in zijn epistel achteraf bevestigd als het getuigenis van de Geest van God. Wij willen daarom geen naturalistische uitleg van een goddelijk werk voor ons, 'opdat gij gelooft'. Zowel reiniging als verzoening voor de mens vereist de dood van Christus. De volle geestelijke betekenis moeten we zoeken waar de apostel die ontwikkelt, in zijn eerste brief.

Israël moet nog kijken naar Hem die zij doorstoken hebben, zoals de evangelist ons herinnert; en dan zal voor hen een fontein geopend worden voor zonde en voor onreinheid. Wanneer zij de kloof in de

rots vinden, zullen zij de stroom vinden die daaruit voortvloeit: voor hen, zoals voor ons, uit het hart van Christus.

3. Geen wonder dat Zijn lichaam nu in de specerijen is gewikkeld. Spoedig zal Hij opstaan, maar Zijn dood blijft altijd in de herinnering van de Zijnen in zoete en heilige betekenis. Gezegend is het om de schuchtere te zien worden onder zijn invloed. Nikodemus is hier met zijn honderd pond mirre en aloë, om Jozef te evenaren in zijn getuigenis van eer en genegenheid voor Hem die de dood heeft veranderd door zijn onderwerping eraan. Alleen Johannes vermeldt de grote hoeveelheid specerijen, en dat het een tuin is waarin dit zaad van onsterfelijk leven is gezaaid. Terwijl Hij in het graf ligt, hebben de Joden hun ‘voorbereidingsdag’, en een schijnvertoning van sabbat-rust. Van de werkelijkheid van de rust die voor hen is bewerkt, zijn zij totaal onwetend.

Onderverdeling 3. (Johannes 20 - 21)

De Apocalyps van de opstanding

We kunnen dit laatste deel van het Evangelie gerust ‘de Apocalyps van de Opstanding’ noemen. Geen evangelist staat hier zo bij stil als Johannes. En hoewel de wolk van ongeloof wordt gezien, die in feite de discipelen in deze dagen van verdriet omklemde, en waardoor de gloriëdag zijn weg moest banen, worden we toch niet in de schaduw ervan gelaten, zoals zo vaak het geval is in Lukas. We worden niet zozeer op de drempel van de zegen gelaten, maar naar binnen geleid. En zo lijkt het dat Johannes, en niet Petrus, bij ons moet

blijven (hoewel niet, zoals de discipelen dachten, in persoonlijke aanwezigheid, maar in de waarheid die aan hem is toevertrouwd) tot de wederkomst van de Heer.

Sectie 1. (Johannes 20:1-10)

Levend!

De sabbat van de oude schepping gaat voorbij in somberheid en verdriet; de eerste dag van de nieuwe week komt, en daarmee de Eerstgeborene uit de doden, het Hoofd van een nieuwe schepping, blijvend in de kracht van zijn onsterfelijk leven. We hebben niets van de zinloze bewaking van het graf, zelfs hier onwaardig. De steen is weggerold; het graf is leeg! Geen gedachte aan de waarheid flitst echter op in de geest van de eerste bezoeker, die dit alles slechts ziet als de aankondiging van een nieuw onheil. Ze hebben haar dode Heer uit het graf gehaald; nog steeds en altijd haar Heer, hoewel haar hart met Hem begraven is. Zij rent met haar last van verdriet om het uit te storten aan hen die even goedgevolg zijn in ongeloof als zij; en Petrus en Johannes rennen terug naar het graf, om in de rust en orde daar de zekerheid te vinden dat de afwezigheid van Christus' lichaam van de plaats waar eerbiedige handen het hadden neergelegd, helemaal niet het werk van mensen is, maar dat Hij werkelijk is opgestaan uit de dood.

Zij kennen geen enkele bijbelse leer; alleen een opstanding op de laatste dag, het orthodoxe geloof dat wij door Martha hebben horen uitspreken. Zij hadden zelf gevraagd, wat Hij over zichzelf had gezegd, 'wat het opstaan uit de doden zou zijn.' Een dergelijke bijzondere opstanding was nog steeds een mysterie voor hen; maar het feit

waarvan zij nu overtuigd waren: Hij was opgestaan. Ze hebben dus hun belangstelling voor het graf met zijn schaduw verloren, - nog steeds verbijsterd als ze zijn: - ze gaan naar huis.

Maar de eerste dag van de week heeft betekenis gekregen in een nieuw begin, voorbij de dood die het stempel drukt op de oude schepping, - het merkteken op een gevallen wereld. De mens is in Hem een nieuw toneel binnengegaan, vrij hiervan; en zij zijn daarin met Hem verbonden, hoewel zij misschien nog niet in staat zijn de plaats die zij hebben, of de aard van hun band met Hem te bepalen. Zij hebben Hem ook nog niet gezien, noch heeft een woord hen bereikt uit dat ongeziene gebied waarin Hij is binnengegaan.

Sectie 2. (Johannes 20:11-18)

Relatie in het nieuwe leven

Zij gaan naar huis, opgevrolijkt, hoewel verbijsterd, om te wachten op wat moet volgen. Maar er is er één die de plaats waar zij het laatst haar Heer en Verlosser had gezien (hoewel in welke omstandigheden van nood) niet kan verlaten. Zij is de snellere stappen van de twee mannen naar het graf gevolgd; te laat gekomen, zo lijkt het, om van hen het vertrouwen te leren dat zij hadden verzameld. Haar eigen zicht is te zeer verduisterd door onbedwingbare tranen, om het te verzamelen waar zij dat hebben gedaan. Van opstanding, behalve in de verre eindtijd, heeft zij geen verwachting. Maar haar hart klampt zich vast, met een hardnekkigheid die niets kan afleiden of verzwakken, zelfs aan de Dode, door wiens dood zij verlaten is, maar die overleeft in die onverwoestbare herinneringen die haar steunen

en droevig verlichten in de duisternis. Nu staat ze huilend voor het graf en kijkt er gebukt in.

Was het een gezicht om haar voor te bereiden op wat anders een te overweldigende vreugde zou zijn geweest? Twee engelen in het wit zitten, de een aan het hoofd, de ander aan de voeten, waar het lichaam van Jezus had gelegen. Zij zitten vredig te kijken naar de nu vrijgekomen plaats en vragen waarom zij huilt en wie zij daar zoekt. Verzonken in haar ene doel lijkt zij echter nauwelijks de vreemdheid van het visioen te onderkennen, maar antwoordt met hetzelfde verhaal dat zij aan de discipelen had verteld, namelijk dat de mensen haar Heer hadden weggenomen! Dan wendt zij zich weer af op een zoektocht waarvan de aanwezigheid van engelen haar niet kan afleiden, om, hoewel zij het niet weet, Jezus zelf voor zich te vinden.

Ondanks haar onwetendheid - ondanks het ongeloof dat in die onwetendheid besloten lag - was Maria de eerste getuige van Zijn opstanding, de eerste evangelist van de nieuwe orde der dingen die daardoor tot stand is gekomen. Een vrouwenhart had Hem gezalft voor Zijn begrafenis; en dit zou Hij verkondigen overal waar het evangelie moest uitgaan. Nu weer moet een vrouwenhart, meer toegewijd dan Zijn voorste discipelen, in de energie van zijn nieuw geboren blijdschap de boodschap die het verblijd heeft tot deze dragen, en als het ware de apostel der apostelen worden! Hoe vertelt het ons over de manier waarop het hart de leider wordt van de geest in de waarheid van God, en over de verdringing van louter officialisme in de christelijke orde.

Maar toch, hoe weinig had Maria waardering voor Hem die zij met zo'n hartgrondige toewijding liefhad! En het is haar ongeloof dat,

net als bij hen die later op de weg naar Emmaüs waren, haar ogen vasthoudt wanneer zij het zo vurig gewenste voorwerp voor het eerst ziet. Hij moet haar de vraag van de engelen herhalen, waarom zij weent en wie zij daar zoekt tussen de doden. Kan zij inderdaad zo somber zijn? Kunnen wij helaas, die zoveel minder excuus hebben dan Maria? Hoeveel van ons verdriet dat het meest lijkt voort te komen uit onze liefde voor Hem, is in feite te wijten aan onze geringe waardering van Hem? Zoeken wij ook niet de Levende alsof Hij dood is, en onteren wij Hem niet door Hem te aanbidden?

Zo herhaalt Maria haar jammerklacht tot haar onbekende Heer zelf, en kan Hem voor de tuinman houden, wiens Stem haar eens had bevrijd van de zevenvoudige macht van de vijand die haar vasthield. Toch twijfelt zij niet aan haar recht op Hem, waarvan zij lijkt te denken dat de hele wereld Hem onmiddellijk moet kennen: 'Heer, als gij Hem van daar hebt gedragen, zeg mij dan waar gij Hem hebt gelegd en ik zal Hem wegnemen!' Maar de Goede Herder roept Zijn schapen bij naam, en zij kennen Zijn Stem. Hij roept haar terug naar zichzelf, en zo naar zichzelf: 'Maria!' en haar hart krijgt rust. 'Rabboni,' zegt ze; dat is, 'Leraar!' Hoe zalig om zo aan Zijn voeten te leren!

Ze leert niet alleen dat Hij is opgestaan, maar ook van een relatie waarin Zijn opstanding Zijn volk heeft gebracht. Hij schaamt zich er niet voor hen 'broeders' te noemen, en in de erkenning van wat Zijn werk voor hen heeft gedaan, en wat van hen is in het leven dat zij in Hem hebben, stijgt Hij op naar Zijn Vader en hun Vader, naar Zijn God en de hunne. Maria moet daarom niet denken Hem vast

te houden, zoals haar liefde zou verlangen; terwijl het doel van God zich openbaart in een vollere en hogere zegen dan ooit tevoren.

Hij had Zijn discipelen nog nooit 'broeders' genoemd, hoewel dit de vervulling was van wat lang geleden profetisch was aangekondigd. De psalm van het zondoffer (Ps. 22), die zo volledig het lijden weergeeft waardoor de Messias moest gaan, geeft ons van de lippen van dezelfde Lijder, wanneer hij verlost is, de verzekering 'Ik zal Uw naam verkondigen aan Mijn broeders; in het midden van de vergadering zal ik U loven.' Wij hebben dus reeds die verklaring van de naam van de Vader gehoord, waarop Hij in Zijn laatste gebed voor Zijn verraad zo ingaat. De relatie tot Hemzelf, en dus tot de Vader, die van hun kant geïmpliceerd is, wordt nu pas voor het eerst expliciet kenbaar gemaakt. Hijzelf als mens de 'Eerstgeborene onder vele broeders', maar toch, tenzij de graankorrel in de grond valt en sterft, blijft hij alleen. Zo is Hij verdrukt tot het volbracht is, en alleen nu kan de volle werkelijkheid verteld worden. Zoals vaak is opgemerkt, kan Hij hen echter niet op één lijn stellen met Zichzelf. Hij zegt niet: 'Onze Vader', maar 'Mijn Vader en de uwe'; Hij handhaaft de plaats die Hem noodzakelijkerwijs toekomt, terwijl Hij hun op grond daarvan de hunne geeft.

Sectie 3. (Johannes 20:19-23)

Het hemelse gezelschap, en hun geestelijke begiftiging

Het is dus praktisch als de Eerstgeborene onder vele broeders dat Maria's boodschap Hem aankondigt. En nu vinden we Hem in het midden van de vergadering, de zegen nog uitbreidend terwijl Hij die aan hen verkondigt. Er is in dit Evangelie niets over de Gemeente,

noch als het Huis van God, noch als het Lichaam van Christus. In Johannes hebben we alleen de Familie van God, voor zover het de leer betreft, de lijn van waarheid die duidelijk in natuurlijk verband staat met die van het eeuwige leven die zo kenmerkend is voor het Evangelie. Daarbij komt nog dat van de inwonende Geest, die het leven zelf, dat altijd aan de kinderen van God toebehoort, zijn 'overvloedige' zegen geeft. Dit zijn de verbonden waarheden, die met elkaar in verband staan. Wij zullen ze vinden in dit slotgedeelte en elders.

De avond van de eerste dag van de week is aangebroken, en de discipelen zijn bijeen. Laten we opmerken dat dit ofwel niet op de Joodse manier wordt gerekend, ofwel dat het de slotavond is van de Joodse dag, die liep van het vallen van de dag tot zonsondergang. De zonsondergang was dus 'tussen de avonden', wat de tijd was waarop het pascha-lam werd geofferd, evenals het dagelijkse avondoffer (Ex. 12:6; Ex. 30:8). Op dit tijdstip waren de discipelen dus bijeen; de deuren waren gesloten uit vrees voor de Joden; de wereld was gewapend tegen de Vredevorst. Maar geen gesloten deuren kunnen Hem afhouden van de Zijnen; en nu is Hij onder hen: 'Jezus kwam en stond in het midden en zei tot hen: Vrede zij u.' Meer dan woorden, zelfs van de Zoon van God, waren nodig om dit over te brengen. Zijn woord had de werelden geschapen; maar voor de verlossing had Hij zelf gezegd: 'de Zoon des mensen moet opgeheven worden.' Dat goddelijkste werk van allen was volbracht, en Hij kan hun nog steeds de bewijzen daarvan tonen in Zijn handen en Zijn zijde. Johannes zegt niets over hun ongepaste angst, maar over de vreugde waarin die overging: 'toen waren de discipelen blij, toen zij de Heer zagen.'

En opnieuw zegt Hij: 'Vrede zij u,' en zendt hen uit in de wereld, om Hem daarin te vertegenwoordigen, zoals Hij erin was gezonden om de Vader te vertegenwoordigen. Zij behoorden er niet meer toe, zoals Hij eerder tegen hen had gezegd: - niet meer dan Hij. De wereld kon niet in vrede zijn, noch zij wier harten daarin waren. Zij waren verlost van het verderf dat er door begeerte in was, door de kennis van Hemzelf die de wereld had verworpen. Hun deel was daarbuiten met Hem; en zo zouden zij bekwame getuigen zijn van dat betere deel, en voor Hem die hen daarmee verrijkt had uit Zijn vrijwillige armoede.

Hij volgt deze woorden met een betekenisvolle handeling, door in hen te ademen en te zeggen: 'Ontvangt gij de Heilige Geest;' ten aanzien waarvan zowel de woorden als de handeling verschillende interpretaties hebben ontvangen. Wij moeten ze daarom met enige zorgvuldigheid onderzoeken, temeer daar de symbolische handeling ongetwijfeld lijkt te wijzen op iets dat het huidige begripsvermogen van de discipelen te boven gaat, - iets dat dus later aan het licht moet komen. Hijzelf interpreteert Zijn handeling niet, tenzij de begeleidende woorden die interpretatie zijn. En dat kunnen ze nauwelijks zijn, hoezeer ze er ook licht op werpen. We zijn dus aangewezen op de natuurlijke betekenis van wat ons wordt gegeven, gezien in het licht van de elders geopenbaarde waarheid, waarbij we bedenken dat geen enkele gelijkenis autoriteit kan zijn voor de leer.

Immers, de inademing van de Heer in hen voert ons noodzakelijkerwijs terug naar de inademing van God in de eerste mens. Het woord dat hier wordt gebruikt, en dat nergens anders in het Nieuwe Testament voorkomt, is het woord dat in de Septuagint wordt gebruikt voor

deze oerdaad, waardoor Adam een levende ziel werd. Hier moet dus een nieuw begin van leven zijn, dat als zodanig van God moet komen, maar van de vleesgeworden God; en hiermee zijn wij reeds vertrouwd, als waarheid die Hij zelf ons heeft geleerd, dat ‘zoals de Vader het leven in Zichzelf heeft, zo heeft Hij aan de Zoon gegeven het leven in Zichzelf te hebben;’ zodat, ‘zoals de Vader de doden opricht en hen levend maakt, zo maakt de Zoon levend wie Hij wil’ (Johannes 5:21, 26). De Zoon is dus een ware levensbron voor de mensen, en, zoals de woorden verklaren, een goddelijk leven.

Wij kunnen niet anders dan dit in verband brengen met een titel die, hoewel niet in Johannes, aan de Heer is gegeven van ‘Laatste Adam’ (1 Kor. 15:45): ‘De laatste Adam is gemaakt tot een levendmakende Geest.’ Het contrast tussen de eerste en de laatste, dat wij beseffen in Zijn huidige optreden, wordt hier erkend en benadrukt. Hij wordt niet zelf ingeademd, zoals de eerste mens, maar ademt in anderen. Als de levendmakende Geest deelt Hij geestelijk, goddelijk leven mee, zoals wij hebben gezien als het wezenlijke element van de nieuwe geboorte. Hij is dus de Auteur van een nieuwe schepping, hoger van karakter dan de oude; en dit is duidelijk wat gesymboliseerd wordt in Zijn huidige optreden.

De plaats ervan met betrekking tot Zijn nu volbrachte werk is even duidelijk. Hij heeft ons reeds gezegd dat ‘tenzij een graankorrel in de grond valt en sterft, hij alleen blijft; maar indien hij sterft, brengt hij veel vrucht voort.’ Hier wordt dit nu van de andere kant verklaard. Het is niet, zoals soms gezegd wordt, een kwestie van vereniging, maar van wat fundamenteeler is dan dit. De vrucht van het koren is die van het meegedeelde leven, maar die gaat door wat zowel de Heer als

Zijn apostel daarna 'de dood' noemen om die voort te brengen (Joh. 12:24; 1 Kor. 15:36). Daarom neemt Hij nu openlijk de plaats in van de laatste Adam. Het leven moet tot de mens komen uit de dood, en op geen andere wijze; want de dood is de straf van de zonde, en hij is een zondaar. Maar omdat het hieruit voortkomt en plaatsvervangend wordt ondergaan, gaat het gepaard met de doeltreffendheid van de verzoening: wie het ontvangt 'heeft eeuwig leven, en komt niet in het oordeel, maar is uit de dood overgegaan in het leven' (Johannes 5:24). De fundamentele waarheden van het evangelie van Johannes worden zo belichaamd in deze inademing door de opgestane Verlosser.

Maar dan is het noodzakelijkerwijs van iets dat Zijn discipelen eerder hebben ontvangen, dat Hij daarin tot hen spreekt. Het geven van leven kon eigenlijk niet wachten op Zijn opstanding. Het kruis, dat te midden van de eeuwen staat, kijkt zowel achteruit als vooruit. En de Heer, die spreekt over Zijn mededeling van het leven in Hem, zorgt ervoor ons hiervan te verzekeren. 'De ure komt', zegt Hij, 'en is nu, wanneer de doden de stem van de Zoon van God zullen horen; en die horen zullen leven' (Johannes 5:25). En als Hij daarna spreekt over wat (nu) kenmerkend is voor het eeuwige leven, - dat zij 'U kennen, de enige ware God, en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt', verklaart Hij tegelijkertijd dat zij deze kennis al hadden (Johannes 17:6-8). Er kan dus niets duidelijker zijn dan dat de Heer zijn discipelen hier niet meedeelt wat zij nog niet eerder hadden ontvangen, maar dat Hij op deze symbolische wijze eenvoudigweg dingen samenvoegt die in feite al van hen waren. Alles komt nu uit de duisternis van Mozes' voorhang (2 Kor. 3:13) in de openlijke heerlijkheid van Christus' ontsluitend aangezicht.

Wanneer de Heer nu in gewone taal zegt: ‘Ontvangt gij de Heilige Geest,’ moet het even duidelijk zijn dat Hij niet het verleden interpreteert, maar spreekt over iets dat zij nog niet hadden ontvangen. Wanneer de evangelist ons Zijn woorden over het ‘levende water’ op het Loofhuttenfeest voorleest, merkt hij op, dat ‘dit sprak van de Geest, die zij, die in Hem geloofden, zouden ontvangen;’ en dan voegt hij eraan toe, ‘want de Heilige Geest was er nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.’ Hier wordt, voor zover woorden het kunnen aantonen, gesproken over hetzelfde ontvangen van de Geest. Maar ook hier wordt een tijd gegeven, vóór welke de Geest niet ontvangen kon worden. Jezus moet eerst verheerlijkt worden, zegt de apostel. Als de Heer dus nog niet verheerlijkt was op het moment dat Hij de woorden uitsprak die wij hier bespreken, moeten deze toch een verwijzing naar de toekomst hebben gehad, namelijk naar die Pinkstergave van de Geest, waarnaar wij misschien van nature geneigd zouden zijn ze te verwijzen.

Wanneer wij nu denken aan de voorafgaande verklaring van de Heer dat Hij weg moest gaan naar de Vader, anders zou de Voorspraak niet tot hen komen (Joh. 16:7), kan er geen sprake van zijn dat deze verheerlijking van Jezus zijn verheerlijking was met de heerlijkheid die Hij bij de Vader had voordat de wereld bestond (Joh. 17:5). Het feit dat Hij op aarde was toen Hij nu tot hen sprak, zou dus voldoende bewijs zijn dat het ontvangen van de Geest, waarover Hij sprak, in feite Pinksteren was. Toch heeft men zelfs gedacht dat de Heer reeds was opgevaren naar de Vader tussen het moment dat Hij tegen Maria had gezegd dat Hij dat nog niet had gedaan en Zijn aanwezigheid hier in het midden! Want, zegt men, Hij verbood Maria Hem aan te raken, omdat Hij nog niet was opgevaren, terwijl Hij dat hier en elders

vrijelijk toestaat. Maar dit is gewoon een verkeerde interpretatie van Zijn woorden tot Maria, en over Zijn heengaan naar de Vader wordt altijd gesproken als over Zijn afwezigheid van Zijn volk gedurende de huidige tijd. Een dergelijke denkbeeldige hemelvaart, waarvoor geen enkel direct geschrift kan worden aangehaald, en die datgene waarover altijd als zodanig wordt gesproken, zou verdringen, kan daarom onmogelijk worden volgehouden.

Maar, zo wordt ons door anderen verteld, het lidwoord moet in de woorden van de Heer hier worden weggelaten, en daarom duiden zij niet op de Geest als persoonlijk komend met Pinksteren, maar op een eenvoudige schenking van geestelijke energie, die het meegedeelde leven verheft tot zijn eigen opstandingskracht. Wij zijn nog niet aangekomen waar deze kwestie volledig kan worden besproken, dat kan alleen in Romeinen, maar het gebrek aan Schriftuur daarvoor is het meest fatale bezwaar. Wat betreft het ontbreken van het lidwoord, het ontbreekt ook in datgene wat zojuist geciteerd werd uit het zevende hoofdstuk, waar we volgens dit moeten lezen: ‘voor de Heilige Geest,’ of, zoals velen lezen, eenvoudigweg ‘Geest was nog niet.’ Maar dit zou dan de mogelijkheid ontkennen van een dergelijke schenking vóór de hemelvaart van de Heer.

Dit zou volkomen fataal zijn voor deze interpretatie. Bovendien kan niet worden aangetoond dat de Heilige Geest (of, zo men wil, eenvoudigweg Heilige Geest) ergens wordt vereenzelvigd met het leven, of enige graad daarvan. Ik weet dat ‘de Geest is leven’ (Rom. 8:10) tegen mij kan worden ingeroepen, maar dat is duidelijk de persoonlijke Geest. De enige juiste kracht van de woorden is dus, dat de Geest het leven in aanleg - de Bron ervan - is voor de kinderen van

God. De Geest staat daar niet voor het leven; noch voor enige rang of karakter van het leven; des te zekerder, dat Hij het karakter geeft.

‘Ontvangt gij de Heilige Geest’ betekent dus eenvoudig wat er staat, en kan niet de interpretatie zijn van de inademing die aan de woorden voorafgaat, en die duidelijk spreekt van het geven van leven; echter niet van een mededeling daarvan ter plaatse en op dat moment, maar van een die zij reeds hadden ontvangen en waardoor zij een nieuwe schepping waren geworden. De schepping is niet een toename van leven, maar een begin ervan, dat is duidelijk. Zij hadden het leven ontvangen, zoals wij gezien hebben, en wel het eeuwige leven. Het wordt nu gezien als hen in een nieuwe schepping brengend, hen dus verlossend van het oude; en dus van zonde en oordeel, als daarmee verbonden. Nu zijn zij gekwalificeerd om de Geest te ontvangen, als de kracht van het nieuwe leven als opstandingsleven, met de waarde van Christus’ gezegende werk voor God eraan verbonden.

De zonde is dus voor hen weggedaan; zij behoren tot een Koninkrijk van leven en niet van dood, en van gerechtigheid als onlosmakelijk daarmee verbonden. Zij moeten daarvan nu op aarde vertegenwoordigers zijn, die in Zijn Naam en op Zijn gezag zonden kwijtschelden of inhouden; zeker niet in relatie tot de hemel en zijn zegeningen, zoals op monsterlijke wijze door de valse kerk wordt beweerd, maar in relatie tot de sfeer van Zijn aardse belangen. Dit is een zegel op de hogere zegening waarin Hij hen heeft binnengeleid; de ontvangst van de Geest is hun kwalificatie daarvoor, en de voorwaarde daarvoor is dat zij handelen in de kracht van die begiftiging.

Sectie 4. (Johannes 20:24-31)

Een blik op het aardse gezelschap

Hier hebben we dan het hemelse gezelschap: - niet precies de Gemeente; tenminste, niet als het Lichaam van Christus, of het Huis van God; dingen die niet in de lijn liggen van de leer van de apostel. Maar de Geest die zij zullen ontvangen, kenmerkt hen voldoende als degenen die in feite behoren tot datgene wat de samenkomst is van de kinderen Gods, voordat zij werden verstrooid (Johannes 11:52). Maar we hebben ook gezien dat Johannes niet kan vergeten (of de Geest van God die door hem spreekt) dat er beloften van zegen zijn voor de aarde, en dus voor een aards volk, die Hij in hun geheel aan hen zal vervullen. We hebben daar al eerder blikken op gehad, telkens weer, en nu hebben we er nog een. Thomas, Didymus genaamd (beide namen betekenen 'een tweeling'), hoewel een van de twaalf, was niet bij hen toen Jezus kwam. We kunnen gemakkelijk geloven dat het ongeloof dat hij zo opvallend tentoonspreidt, zijn aanwezigheid bij hen op dat gedenkwaardige tijdstip heeft verhinderd.

Hoeveel heerlijke kansen verliezen we niet door zo'n oorzaak? Zelfs het getuigenis van alle anderen is niet voldoende om hem zo'n prachtig verhaal te doen geloven. Zoals Israël, moet hij kijken naar de Doorboorde, of hij zal niet geloven. De week gaat dus voorbij met de ongelovige Thomas, net als de huidige tijd met Israël. Maar op de achtste dag, de eerste van de nieuwe week, zijn de discipelen weer bijeen, en nu is Thomas bij hen: Jezus komt opnieuw, de deuren opnieuw gesloten, en staat in het midden, en zegt opnieuw: 'Vrede zij u.' En nu mag Thomas zich tevreden stellen, maar hij is in aanbiddende verwondering neergeslagen: 'Mijn Heer en mijn God!'

roept hij uit, zoals, God zij dank, eindelijk het volk wil; maar om te ontdekken dat hij niet de tijd alleen, maar de hogere zegen heeft verloren: ‘Thomas,’ zegt de Heer, ‘omdat gij Mij gezien hebt, hebt gij geloofd; gezegend zijn zij die niet gezien hebben en toch geloofd hebben.’

De apostel voegt hier aan toe dat het doel van zijn schrijven was het geloof in Jezus als de Christus, de Zoon van God, op te wekken en aan te moedigen; opdat de mensen zo leven zouden hebben in Zijn Naam. Voor dit doel had hij niet getracht een onmogelijke relatie op te stellen van alle tekenen die Jezus had gedaan. Deze waren ontelbaar; noch is een geloof dat alleen op wonderen berust een voldoende geloof (Joh. 2:23-25). Zijn doel was geweest dat de goddelijke heerlijkheid van de Heer zou verschijnen; zodat Zijn Naam - de vertoning van Zichzelf, zijn kracht daarvoor zou bewijzen, zoals het alleen kan. Kennismaking met de Zoon van God! Ah, is dit niet de behoefte die wij allen hebben? Wordt hier niet in alle behoeften voorzien?

Sectie 5. (Johannes 21:1-14)

De mens als mens - de heiden - met God

Nadat de Jood in de zegen en de verschijning van de Heer in hun naam is gebracht, zal de zegen, zoals wij weten, uitgaan naar de naties, waarbij de oordelen die over de wereld worden uitgesproken de weg daartoe voorbereiden, zoals de profeet zegt: ‘Wanneer Uw oordelen op de aarde zijn, zullen de bewoners van de wereld gerechtigheid leren’ (Jes. 26:9). Hersteld Israël zal dan het centrum zijn waaruit levende wateren zullen voortkomen om de aarde te bewateren; en,

zoals hun verwerping is geweest voor de verzoening van de wereld, zal het ontvangen ervan, in de woorden van de apostel, 'leven uit de doden' zijn (Rom. 11:15). Hiertoe brengen de slotscènes in dit Evangelie ons nu, in wat duidelijk het karakter heeft van een aanvullend deel.

Want, zoals een ander heeft opgemerkt, hier 'bevinden wij ons op de grond van de historische Evangeliën; dat wil zeggen, dat het wonder van de visvangst zich identificeert met het werk van Christus op aarde, en zich bevindt in de sfeer van Zijn vroegere omgang met Zijn discipelen. Het is Galilea, niet Bethanië. Het heeft niet het gebruikelijke karakter van de leer van dit Evangelie, dat de goddelijke Persoon van Jezus voorstelt, buiten alle bedelingen om, hier beneden; onze gedachten verheffend boven al zulke onderwerpen. Hier, aan het einde van het Evangelie, komt de Evangelist voor het eerst op de grond van de synoptici, van de manifestatie en de komende vruchten van Christus' verbinding met de aarde. De toepassing van de passage op dit punt is dus niet slechts een idee dat het verhaal de geest oproept, maar het berust op de algemene leer van het Woord.' (Synopsis.)

Zoals in de laatste gelijkenis van de zeven in Matt. 13 het net wordt uitgeworpen in de wateren van de naties, zijn degenen van de discipelen die op de een of andere manier het meest verbonden zijn met Israël nu de belangrijkste vissers. Zo valt Petrus, de belangrijkste apostel van de besnijdenis, de hele tijd op. Naast hem worden Thomas en Nathanaël genoemd, beiden typische vertegenwoordigers van Israël in de laatste dagen. De verbinding van Nathanaël met Kana in Galilea, waar het water tot wijn werd gemaakt, wordt ook voor het

eerst vermeld. Verder worden alleen de zonen van Zebedeüs genoemd. Petrus leidt, maar er wordt zonder succes de nacht doorgeploeterd, totdat Jezus in de morgen op de oever staat. En op Zijn ‘Werp het net uit aan de rechterzijde van het schip, en gij zult vinden’, vinden zij op Zijn woord een grote hoeveelheid vissen.

Toch wordt opgemerkt dat het net bij elkaar blijft: ‘Christus’ duizendjarige werk wordt niet ontsierd. ... Dat wat Hij doet, berust niet op de verantwoordelijkheid van de mens wat betreft het effect ervan hier beneden: het net breekt niet. Ook wanneer de discipelen van de vis die zij gevangen hebben brengen, heeft de Heer er al enkele. Zo zal het ook op aarde zijn aan het einde. Vóór Zijn openbaring zal Hij een overblijfsel voor Zichzelf op de aarde hebben bereid; maar na Zijn openbaring zal Hij ook een schare verzamelen uit de zee der volkeren;’ welke ‘de zee van Tiberias’, die de naam draagt van de Caesar die de mens tot zijn koning heeft gekozen, een passend beeld geeft.

Petrus, prominent aanwezig, stelt niet alleen, zoals reeds gezegd, het Joodse ambt voor dat daarbij gebruikt zal worden, maar het is op te merken hoe in overeenstemming daarmee het noodzakelijke herstelwerk in zijn eigen ziel is. Ook hij heeft zijn Meester verloochend, zoals Israël, en moet worden teruggebracht na zo’n verschrikkelijke mislukking, maar wordt weer op de plaats gezet die hij onherroepelijk verloren schijnt te hebben.

Zo zien wij in dit gedeelte de mens als mens, los van alle verbondsvoorrechten, bij God gebracht. Het oordeel zelf zal de doeleinden van de genade uitwerken; en zo zal ook worden gezien dat genade werkelijk regeert; hoewel datgene wat voor God een ‘vreemd

werk' is, helaas toch zijn plaats moet hebben, zoals we duidelijk zullen zien op de dag die komt.

Sectie 6. (Johannes 21:15-19)

Petrus; de verkorte Joodse bediening

Wat nu volgt tot het einde van het Evangelie neemt een andere wending. Daarin kunnen we, niet onduidelijk, de voorafschaduwing zien van het wegvallen van de bediening aan de besnijdenis, waarvan Petrus nog steeds de vertegenwoordiger is, in tegenstelling tot Johannes, die in de zijne het hele interval tot Christus' wederkomst bestrijkt. Dit moet echter onderzocht worden, terwijl aan de oppervlakte de leerzame geschiedenis te zien is van een ziel die geoefend wordt onder het tedere maar onderzoekende oog van Christus, - het voorbeeld van dat proces van reiniging om deel te hebben aan Hem, dat Hijzelf voor ons heeft uitgebeeld onder het symbool van de voetwassing. Dit ligt volledig in de lijn van Johannes' speciale leer, en het belang ervan mag van ons de meest serieuze overweging eisen.

Het onderzoek van Petrus' ziel dat nu voor ons ligt, is geenszins de eerste stap naar zijn herstel. Hoe duidelijk dit ook is, het moet worden benadrukt vanwege een zeer algemene fout die daarbij wordt gemaakt. De woorden van de Heer tot hem met het oog op zijn nog niet begane zonde, onthullen daarentegen wat de fundamentele behoefte is van iemand die gevallen is zoals hij. 'Ik heb voor u gebeden,' zegt Hij, 'dat uw geloof niet faalt.' Met onze hand in de Zijne, in het zelfvertrouwen dat de vrucht is van ware zelfkennis, zouden we zeker geleid en veilig bewaakt moeten worden. In Petrus zien we, juist op het moment dat de waarschuwendende woorden van

de Heer worden uitgesproken, de aanwijzingen van zijn gevaar: 'Al zouden allen beledigd worden', zegt hij, 'toch zal ik nooit beledigd worden. Ik ben bereid met U naar de gevangenis en de dood te gaan.' Dit is een toestand die ons niet alleen blootstelt aan de val, maar waarvoor de val zelf de enige remedie kan zijn. We moeten leren dat we alleen sterk zijn als we zwak zijn; en dat Christus' kracht volmaakt wordt in zwakheid.

Petrus' geval is typerend; en daarom is het zo waardevol voor ons. De Heer zelf kan in zo'n geval als dit niet bidden dat Petrus niet valt, maar dat hij daardoor 'bekeerd' wordt, - gekeerd van die gevaarlijke zelfverzekerdheid tot het besef van zijn onvermogen om op zichzelf te vertrouwen, zelfs voor een ogenblik. Hier wordt Satan verijdeld en dienstbaar gemaakt aan het doel van de genade die hij haat en tegenwerkt. Hij kan deze zelfredzame Petrus overmeesteren, maar alleen om hem voor zijn toevlucht op zijn almachtige Heer te werpen. Net als 'de bode van Satan om te slaan' werkt Paulus voor wat hij in het geheel niet wenst, om de hoogmoed te onderdrukken die zo gemakkelijk in ons opkomt, en die de opheffing naar de derde hemel zou kunnen bevorderen. Hier was er geen val geweest, en alles was overruled voor de volle zegen; in het geval van Petrus daarentegen zou de inspanning van Satan zijn om de gevallen discipel aan te vallen met suggesties van een zonde die te groot was om vergeven te worden, - of, tenminste, voor herstel naar die eminente plaats van waaruit het een marteling zou zijn om te herinneren dat hij gevallen was. Wat hij daarvoor nodig had, was geloof; en daarom bidt de Heer, dat het hem niet mag ontbreken.

Hoe zorgvuldig is Hij om in de verootmoedigde man het zo noodzakelijke praktische vertrouwen te doen herleven en te versterken! De kennis van dit alles die hem van tevoren was gegeven, - van het gebed dat voor hem was uitgesproken, - van de vermaning die tot hem was gericht toen hij was hersteld, om 'zijn broeders te versterken,' - dit alles zou inderdaad balsem zijn voor zijn gewonde ziel; maar zelfs dit was niet genoeg voor zijn medelijdende Heer. De eerste boodschap van Zijn opstanding moet speciaal worden gericht 'aan Petrus' (Markus 16:7,) en 'aan Cefas' zelf verschijnt Hij, voor de twaalf (1 Kor. 15:5). Hij deinst dus niet terug wanneer zij allen tezamen worden gezien. Wanneer wij hem nu aantreffen bij de zee van Tiberias, is het gemakkelijk te beseffen dat dit alles zijn werk heeft gedaan. Als hem wordt verteld dat het de Heer is die daar aan de kust staat, trekt hij zijn bovenkleed aan en werpt zich in zee, ongeduldig om zijn Heer te ontmoeten. Maar nu is hij klaar, alleen nu, voor die zo noodzakelijke omgang met zijn geweten, wanneer zijn hart volledig verzekerd is. Op de oever brandt een vuur van kolen; de enige andere keer dat we van zoiets lezen is toen hij zich had verwarmd bij een soortgelijk vuur dat hij nooit zal vergeten. Toch lijkt het alsof Christus het vergeten is. Hij voegt er geen woord aan toe, maar laat hem daar zitten in gezelschap van Hemzelf en het, - een stille prediker, maar niet minder doeltreffend.

Zij hebben gedineerd, en nu begint de levende Stem. Waar begint het? Waar de prediker het naar zijn geweten achterliet? Nee; geen woord hierover. Er wordt niets gezegd over deze val; er is geen aanklacht, - nauwelijks, zou men zeggen, een herinnering - aan wat de prediker eerder voor zijn tekst had genomen. Een rustige en tedere vraag is het nu, en van Iemand wiens liefde meer en meer over hem

is opgekomen, tot nu de volle dag, helderheid en warmte tezamen. ‘Simon, zoon van Jonas,’ zegt de Stem nu, met zijn vertrouwde en toch steeds groeiende volheid van betekenis voor hem, ‘Simon, zoon van Jonas, hebt gij Mij meer lief dan deze?’

Men kan niet anders dan zien dat de Heer Petrus herinnert, en toch niet alsof Hij ze wil herinneren, aan zijn vurige maar opschepperige woorden, dat, hoewel allen beledigd zouden zijn, hij het niet zou zijn. Hij wil hem er niet mee belasten, maar laat hem ze alleen zelf in herinnering brengen in het licht van de diepere kennis die hij verworven heeft, zodat hij er nu een oordeel over kan vellen. Maar Petrus wijst de vergelijking eenvoudigweg af. De Heer kan het daar dus niet bij laten, maar herhaalt zijn vraag kort en bondig. Petrus bevestigt opnieuw, en opnieuw drukt de Heer hem op zijn eigen gekozen grond; en nu barst Petrus’ hart uit: ‘Petrus was bedroefd omdat Hij de derde maal tot hem zei: Hebt gij Mij lief? En hij zei tot Hem: Heer, Gij weet alles; Gij weet dat ik U liefheb.’ Deze drievoudige herhaling verbindt Petrus’ trotse bevestiging met zijn herhaalde ontkenningen in het paleis van de hogepriester. Wortel en vrucht zijn met elkaar verbonden, zodat hij dat verband des te beter kan traceren, en Petrus’ antwoord getuigt van de alwetendheid die hem heeft doorzocht. ‘Heer,’ zegt hij, ‘Gij weet alle dingen!’ maar dat verdiept alleen maar de overtuiging dat hij weliswaar duidelijk gefaald heeft zijn liefde in uiterlijke daad te openbaren, maar dat Hij, die alles wist, het in zijn hart kon lezen.

De vragen van de Heer variëren echter meer dan wij tot nu toe in aanmerking hebben genomen. In de eerste twee gebruikt Hij een ander woord voor ‘liefde’ dan het woord dat Hij de derde keer

gebruikt, maar dat het woord is dat Petrus overal gebruikt. Het laatste is de term voor genegenheid, vurig en hartelijk, maar misschien ook onintelligent en ondankbaar. De eerste is een liefde geleid en bekrachtigd door een weloverwogen oordeel. Beide termen worden zowel in een slechte als in een goede zin gebruikt, en hoe kritischer en weloverwogener de liefde is, hoe slechter zij is, als zij op het kwaad is gericht. Toch is deze intelligente liefde, die zichzelf een reden kan geven, anders de hogere kwaliteit. Het is de liefde van de geest, zoals het woord van Petrus die van de ziel uitdrukt; en hoewel van de Vader op beide manieren wordt gezegd dat Hij de Zoon liefheeft, is het woord dat gebruikt wordt noodzakelijkerwijs het eerste.

De Heer gebruikt dan eerst deze hogere term, en daalt daarna af naar de lagere, waardoor Hij Petrus steeds meer opzoekt. In de eerste plaats voegt Hij er ook aan toe: 'meer dan dezen' (de andere discipelen), maar dan vraagt Hij: 'Hebt gij Mij lief?' alsof Hij wil zeggen: 'helemaal niet?'. En als Petrus nog steeds aandringt: 'Gij weet dat ik genegenheid voor U heb,' neemt Hij hem eindelijk zelfs daar op, en vraagt: 'Hebt gij genegenheid voor Mij?' Dan gutst het hart van de discipel uit. Zelfs deze geringere 'genegenheid', helaas, zou nu in twijfel kunnen worden getrokken; - want had niet een gewone vriend meer voor een vriend gedaan dan hij voor zijn Heer en Verlosser? Ja, maar Hij, die alles weet, zou hem niet beoordelen zoals mensen dat doen. Hij durft nu niet te zeggen dat hij meer liefheeft dan anderen - durft helemaal niets te beweren over de kwaliteit van zijn liefde: laat de Heer oordelen, die niet te streng zou zijn; - die niet van hem verdreven is door alles wat Hij in hem gezien heeft: toch, hoe het ook zij, hij heeft genegenheid.

Zijn zelfoordeel is volledig. Uitgezocht onder het goddelijk oog, wordt hij gevonden en bezit hij zichzelf, niet beter maar slechter dan anderen, zo zelfingenomen dat hij helemaal geen kwaliteit voor zijn liefde kan opeisen; alleen iets waarvan hij zich bewust is, wat zelfs zo, in zijn volkomen falen om het te openbaren, de alwetendheid alleen zou kunnen zien.

Het noodzakelijke punt is bereikt, de sterke man bekeerd tot zwakheid is nu geschikt om zijn broeders te versterken; en terwijl Petrus stap voor stap de ladder van vernedering afdaald, volgt de Heer hem stap voor stap met zekerheid van het werk waarvoor hij bestemd is. 'Voedt Mijn lammeren,' zegt Hij, 'verzorgt Mijn schapen,' 'voedt Mijn schapen.' Hij, de trouwe Herder, die Zijn leven voor hen kon geven, kon toch deze schapen, die Hem zo dierbaar zijn, toevertrouwen in de handen van deze vernederde, geruïneerde mens. Hoe zoet en geruststellend is deze genade voor Simon Petrus en voor ons allen! Nu doet hij inderdaad zijn naam eer aan: hij is de 'hoorder, zoon van de duif', en is opgestaan uit het verderf dat hem voor eeuwig in gekoesterde herinnering zal bijblijven. God, die de God van de opstanding is, heeft dit tot stand gebracht.

Maar de Heer laat het hier niet bij. Hij gaat terug naar die vurige betuiging dat Petrus bereid is Hem te volgen naar de gevangenis en naar de dood. Hij heeft zijn kans gemist, maar hij zal die nog terugwinnen, en laten zien wat de goddelijke genade inderdaad Christus voor hem heeft doen zijn. Met Zijn krachtige manier van bevestigen verklaart Hij: 'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Toen gij jong waart, omgordde gij u en wandelde gij waarheen gij wilde; maar wanneer gij oud zult zijn, zult gij uw handen uitstrekken en een

ander zal u omgorden en dragen waarheen gij niet wilde.’ ‘Dit sprak Hij,’ zegt hij die er getuige van was, ‘daarmee te kennen gevend door welke dood Hij God zou verheerlijken. En toen Hij dit gesproken had, zei Hij tot hem: Volg Mij.’

In de kracht van de natuur was hij niet competent geweest. Louter vlees en bloed zullen altijd falen in de strijd van de Heer. Maar Hij die ons heeft opgedragen het kostbare uit het verachtelijke te nemen, weet hoe hij tussen alles wat ermee vermengd is, datgene kan onderscheiden wat werkelijk van Hem is. Petrus zal zijn verloren kans terugkrijgen, en toch het voorrecht hebben om voor zijn Verlosser te sterven. Als een veteraan in deze oorlogsvoering zal hij sterven op het slagveld, en Christus volgen door de poort waardoor Hij het conflict verliet voor de eeuwige vreugde.

Het is in het contrast met Johannes dat ons doet beseffen dat Petrus hier ook de vertegenwoordiger is van die bediening van de besnijdenis die, zoals wij weten, in hoofdzaak aan hem was opgedragen. Die bediening eindigde als een afzonderlijke zaak met de verstrooiing van het volk toen Jeruzalem werd ingenomen en verwoest door de Romeinen. De tijd van mogelijk herstel die hun werd geboden door de ontvangst van de Gekruisigde, verlengd door de lankmoedige barmhartigheid van God gedurende vele jaren, hoewel steeds meer als hopeloos werd ingezien, werd toen beëindigd in een verschrikkelijk oordeel. Voortaan tot het einde van de tijden der heidenen, zoals onze Heer aankondigde, zou Jeruzalem door hen worden vertrapt. Hoewel het natuurlijk waar is dat het evangelie tot de mensen overall uitgaat, zonder onderscheid van personen, en dat alleen ‘gedeeltelijke verblinding’ Israël overkomt, wordt het volk als zodanig voor het

ogenblik terzijde geschoven. Het getuigenis dat kenmerkend is voor de tijd van Gods lankmoedigheid wordt daarom ook terzijde gesteld.

Sectie 7. (Johannes 21:20-25)

Johannes voltooit het interval tot de komst van Christus

We komen nu bij de woorden van de Heer over Johannes, die ons dieper raken. Petrus, die zich omdraait, ziet Johannes volgen; en met een natuurlijke, maar misschien te louter menselijke belangstelling vraagt hij: 'Heer, en wat met deze man?' Hij antwoordt: 'Als Ik wil dat hij blijft tot Ik kom, wat gaat u dat aan? Volg Mij.' Dit gezegde, zo leren wij, hoewel het slechts in de vorm van een vraag werd gesteld, werd door de discipelen opgevat als inhoudend dat die discipel daarom niet zou sterven; maar dat dit niet werkelijk was wat de Heer had gezegd. De apostel die dit schrijft, en van wie het geschreven staat, wist blijkbaar niet meer dan de rest: hij waakt alleen maar voor een mogelijke misvatting. Dat is nu onmogelijk; maar voor ons blijft de vraag: wat bedoelde de Heer dan? Was het alleen een berisping aan Petrus? Of het is dat, of er moet een manier zijn, zou men zeggen, waarop Johannes kon voortleven, anders dan persoonlijk, en die de geheimzinnige woorden kan verklaren.

Het is eenvoudig genoeg om te zeggen dat Johannes voortleeft in zijn geschriften. Maar dan zou men kunnen zeggen: dat is slechts wat alle geïnspireerde schrijvers willen; toch kan het niet anders dan dat de geschriften van Johannes in feite niet alleen de wederkomst van de Heer omstandig voorspellen, maar zich uitstrekken over de gehele tussenliggende tijd tot dan toe. Hij neemt ons weliswaar niet mee naar de hemel, zoals Paulus, en toont ons onze plaats in de

verheerlijkte mens daarboven, maar des te meer lijkt hij bij het volk van God op aarde te blijven tot de wederkomst van Christus, als een menselijke aanwezigheid die op hen let en voor hen zorgt. Van Johannes kan dus echt gezegd worden dat hij met hen op aarde wacht op zijn afwezige Heer, op een manier waarvan we van geen enkele andere geïnspireerde schrijver kunnen spreken.

Zelfs zijn brieven verklaren dat de laatste tijd hier is, en terwijl hij waakt over de ontwikkeling van het leven (dat, zoals we weten, zijn grote onderwerp is) in baby's, jonge mannen en vaders, geeft hij hen onderricht over de antichrist. Zijn leer, in het Evangelie en de brieven, is een verbindende schakel tussen Paulus enerzijds en degenen die de praktische wandel behandelen, zoals de schrijvers van de andere algemene brieven. Maar hij vult deze, als geen ander, met de persoonlijke heerlijkheid van Christus, de eniggeboren Zoon in de schoot van de Vader.

Hij is dus werkelijk een behoudende aanwezigheid: hij bindt de Schrift en de broederschap van de christenen ook in een eenheid die kracht is om 'te blijven', - een favoriet woord van hem, en dat de Heer gebruikt voor zichzelf. We hoeven ons niet te verbazen als we op zijn gouden gordel de woorden lezen die het meest fundamenteel zijn voor een eenheid van leven, een levende eenheid, - licht en liefde!

Licht en liefde!

De apostel sluit zijn evangelie af met nog een herinnering aan de ontoereikendheid van alle menselijke woorden om Zijn heerlijkheid, waarover hij heeft gesproken, uit te spreken. Als men zou proberen alles te vertellen, zou de wereld de boeken die geschreven zouden

worden niet kunnen bevatten. Het zou een onuitvoerbare last zijn om op te tillen, in plaats van een hulp voor een duidelijker begrip. Hoe dankbaar mogen we zijn voor de gematigdheid die datgene wat ons werkelijk tot zegen zou zijn, heeft samengeperst tot zo'n gematigde omtrek, die toch, zoals we allemaal moeten weten, zich ontwikkelt tot welke grootheid we ook maar kunnen hebben. Onze Bijbels zijn dus hetzelfde, en voor iedereen hanteerbaar. Aan de andere kant, zijn we gebrand om meer te weten? We kunnen doorgaan zonder enige beperking, behalve die welke ons kleine geloof of hart kan opleggen. Moge God onze harten opwekken om voor zichzelf de expansieve kracht van de Schrift te testen, en of we ergens een grens kunnen vinden! Zoals de onvoorstelbare onmetelijkheid van de hemelen, die steeds groter wordt naarmate het gezichtsvermogen langer wordt, zo vinden wij dat hoe verder wij gaan, hoe meer de gedachte aan oneindigheid ons overvalt; maar deze oneindigheid is gevuld met een Oneindige Aanwezigheid; in elk blad, in elk atoom, en toch al Zijn werken overstijgend; en 'voor ons is er maar één God, de Vader, van wie alle dingen zijn, en wij voor Hem; en één Heer, Jezus Christus, door wie alle dingen zijn, en wij door Hem.'

Bijlagen

Bron

The New Testament; 1. The Gospels; 2. John

Publishers: Loizeaux Brothers, 1 East 13th Street, New York. The Bible Truth Press, New York.

https://www.stempublishing.com/authors/FW_Grant/Numerical_Bible/

Vertaald met www.DeepL.com/Translator door Adrie Straver (2023).

Vertaalcorrecties door: Adrie Straver / Jan Paul Spoor

Volgorde en indeling van de Bijbelboeken

Het Oude Testament

1. DE WET

1. Genesis
2. Exodus
3. Leviticus
4. Numeri
5. Deuteronomium

2. DE HISTORISCHE BOEKEN

1. Jozua
2. Richteren
Ruth
3. Koningen
Eerste boek (Samuel)
Tweede boek (Koningen)
4. Gevangenschap boeken
Ezra
Nehemia
Esther
5. Kronieken

3. DE PROFETEN

1. Jesaja
2. Jeremia
Klaagliederen
3. Ezechiël
4. Daniel
5. De kleine Profeten
 1. *Hosea; Amos; Micha*
 2. *Joel; Obadja; Jona*
 3. *Nahum; Habakkuk; Zefanja*
 4. *Haggai; Zacharia; Maleachi*

4. DE PSALM BOEKEN

1. De Psalmen
2. Job
3. Hooglied
4. Prediker
5. Spreuken

Het Nieuwe Testament

1. DE EVANGELIEËN

1. { Mattheüs
 { Markus
 { Lukas
2. Johannes

2. DE HANDELINGEN

3. DE BRIEVEN VAN PAULUS

- { Romeinen
 { Galaten
1. { Efeziërs
 { Kolossenzen
 { *Filemon*
 { Filippenzen

 { Thessalonicenzen
 { *Eerste brief*
 { *Tweede brief*
 { Korinthiërs
 { *Eerste brief*
2. { *Tweede brief*
 { Hebrëëën
 { Timotheüs
 { *Eerste brief*
 { *Tweede brief*
 { Titus

4. DE ALGEMENE BRIEVEN

1. Petrus
Eerste brief
Tweede brief
2. Jakobus
3. Johannes
Eerste brief
Tweede brief
Derde brief
4. Judas

5. OPENBARING

Betekenis van de cijfers

De reden voor de betekenis moet worden gezocht in eerdere delen, met name in

Bijlage II. in het boek over de Psalmen.

- 1** Eenzaamheid, singulariteit, uniciteit; eenzaamheid, onvruchtbaarheid. Toereikendheid, macht, onafhankelijkheid, trots, rebellie. Identiteit, onveranderlijkheid, consistentie, eeuwigheid, waarheid, kennis.
- Eenheid* Eenheid, eenheid, harmonie, gelijkmoedigheid, integriteit, rechtschapenheid, gehoorzaamheid, overeenstemming, vrede.
- Voorrang* Suprematie, leiderschap, heerschappij; begin, oorzaak, gelegenheid, bron, stichting, grond, pleidooi.
- Combinaties van betekenissen* Leven, persoonlijkheid, wil. Keuze, verkiezing. Genade. God, Almachtig, Eeuwig, Jahweh, Vader.
- 2**
- Relatie* Hulp, ondersteuning, bevestiging, zekerheid, competente getuigenis. Detachering, behoud, bevrijding, redding. Dienst. Toevoeging, toename, groei; vooruitgang, beweging, activiteit. Gehechtheid, liefde, verlangen, gebed. Vereniging, partnerschap, gemeenschap.
- Tweede* Afhankelijkheid, geloof. Minderwaardigheid, nederigheid, vernedering, onderwerping.
- Vershil* Diversiteit, contrast; tegenstrijdigheid, oppositie, conflict, vijandschap. Dubbelzinnigheid, dubbelhartigheid, bedrog.
- Deling* Scheiding, analyse, differentiatie, onderscheidingsvermogen; oordeel, wijsheid; zicht. Verval, dood, ontbinding. Christus, tweede persoon, God en mens, tweede mens, woord van God, getuige, Verlosser, Dienaar. Kruis. Ziel. Vrouw.
- 3**
- Drie dimensies* Stevigheid; werkelijkheid, verwerkelijk, vervulling, volheid; manifestatie. Heiligdom; glorie, lof. Naam.
- Drie rechte lijnen omsluiten een ruimte* Apart zetten voor een doel; specialisatie, heiliging, heiligheid; transformatie. Woonplaats, bezit, deel. Huwelijk. Verbod.

<i>De derde lijn van een driehoek keert terug naar de eerste</i>	Opstanding; terugkeer, opwekking, herstel; reproductie. Geest.
4	Toegeeflijkheid, zwakte; zachtmoedigheid, barmhartigheid. Falen, testen; ervaring; vergankelijkheid, verandering. Schepsel, aarde, wandel op aarde, wereld.
5	God in de regering; capaciteit, verantwoordelijkheid, oefening, weg en einde; voorwaarden. Zwak met de Sterke; Mens met God; Immanuël.
6	Manifestatie van de volheid van het kwaad. Werkweek; limiet, discipline; meesterschap, overwinnen.
7	Volledigheid, perfectie; rust.
8	Nieuw in tegenstelling tot het oude.
10	Gewoon 5 maal 2
12	De duidelijke heerschappij van God.